

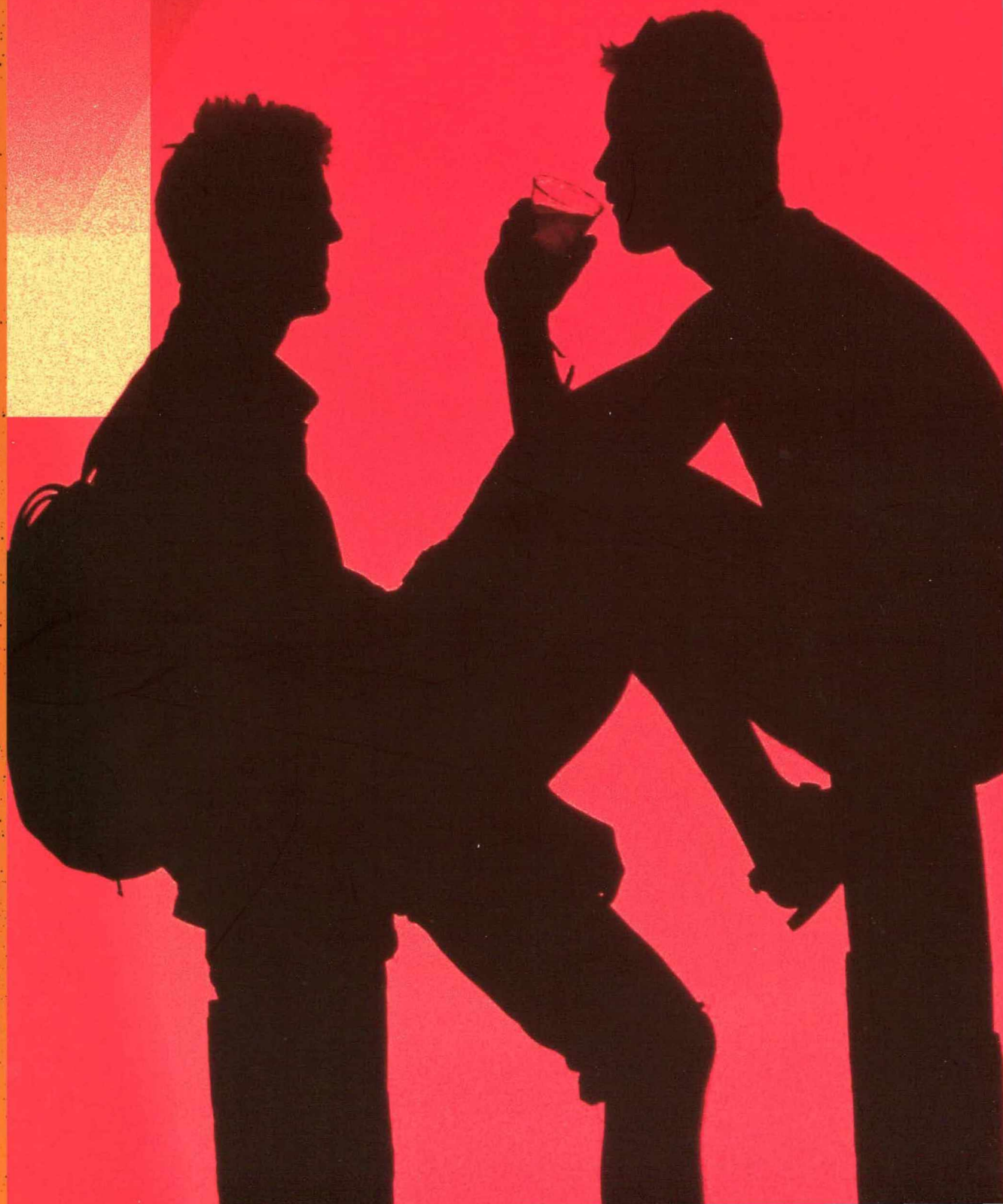
F121
Sosiaaliturva
2006
Socialskydd
Social Protection

Päihdetilastollinen vuosikirja 2006

Alkoholi ja huumeet

Statistisk årsbok om
alkohol och narkotika 2006

Yearbook of Alcohol and
Drug Statistics 2006

Stakes
Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskus
Forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården
National Research and Development Centre for Welfare and Health

FI 2.1

03. 01. 2007

STAKES

Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskus
Forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården
National Research and Development Centre for Welfare and Health

Suomen virallinen tilasto
Finlands officiella statistik
Official Statistics of Finland

Sosiaaliturva 2006
~~Sosiaali- ja terveysministeriö~~
Socialskydd
Social Protection

Päihdetilastollinen vuosikirja 2006

Alkoholi ja huumeet

Statistisk årsbok om alkohol och narkotika 2006

Yearbook of Alcohol and
Drug Statistics 2006

TILASTOKIRJASTO

136 015 8011

Tiedustelut – Förfrågningar – For further information
Kristiina Kuussaari (09) 3967 2476
Sanna Rönkä (09) 3967 2378
Lennart Wahlfors/STTV (09) 3867 2717

Suomen virallinen tilasto
Finlands officiella statistik
Official Statistics of Finland

Toimitusneuvosto – Redaktionsråd – Editorial board
Olli Nylander, puheenjohtaja – ordförande – chairman
Päivi Hauhia
Sari Kauppinen
Kristiina Kuussaari
Irma-Leena Notkola
Matti Ojala
Hannu Rintanen

© Stakes

Svensk översättning: Marina Andersson
English translation: Leena Saarela
Taitto – Lay-out: Sirpa Virtanen
Kansikuva – Omslagsbild – Cover photo: Gorilla/Nana Reimers

ISBN 951-33-1898-2
ISSN 1795-5165 (Suomen virallinen tilasto)
ISSN 1455-7444 (Päihdetilastollinen vuosikirja)

Gummerus Kirjapaino Oy, Vaajakoski 2006

PÄIHDETILOSTOLLINEN VUOSIKIRJA 2006

Alkoholi ja huumeet

Päihdetilastollinen vuosikirja 2006 on päihdealan yleisteos, joka sisältää keskeiset tilastotiedot Suomen alkoholi- ja huumeoloista sekä yleiskatsauksen Suomen päihdetilanteen kehityksestä. Sen lisäksi se sisältää tietoja päihteiden käytöstä myös muissa maissa.

Päihdetilastollinen vuosikirja ilmestyy nyt yhdeksännen kerran. Se on alkoholitilastojen osalta jatkoa Alkon vuodesta 1932 julkaisemalle Alkoholitilastolliselle vuosikirjalle, mikä mahdollistaa alkoholiohjelmien kehityksen seuraamisen pitkinä vertailukelpoisina aikasarjoina aina 1930-luvulta lähtien. Vuonna 1995 vuosikirjan sisältöä laajennettiin käsittämään myös huumausaineet ja päihthemystarkoituksessa käytetyt lääkkeet. Vuosikirjassa esitetään keskeinen tietoperusta alkoholipoliittiselle päätöksenteolle ja alkoholiohjelmien arviointiin kuin myös huumeitilanteen kehityksen seurantaan ja Suomen päihdetilanteen kokonaiskartoitukseen.

Päihdetilastollinen vuosikirja tehdään Stakesin ja Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskuksen yhteistyönä. Vuosikirjan vastaavina toimittajina ovat olleet Stakesista erikoissuunnittelija Kristiina Kuussaari ja suunnittelija Sirpa Virtanen sekä STTV:stä tietohallintopäällikkö Lennart Wahlfors. Julkaisun laadintaan ovat osallistuneet STTV:ssä erikoissuunnittelija Merja Hietala ja Stakesissa erikoistutkija Esa Österberg, erikoissuunnittelija Sanna Rönkä, suunnittelijat Anna Heino ja Jouni Vihmo ja ATK-suunnittelija Raili Lindgren.

Helsingissä, marraskuussa 2006

Olli Nylander
Tulosaluejohtaja

Kristiina Kuussaari
Erikoissuunnittelija

STATISTISK ÅRSBOK OM ALKOHOL OCH NARKOTIKA 2006

Statistisk årsbok om alkohol och narkotika 2006 är ett allmänt verk om alkohol och narkotika och innehåller de viktigaste statistikuppgifterna om alkohol- och narkotikasituationen i Finland samt ger en helhetsbild av hur den utvecklas. Dessutom innehåller årsboken uppgifter om bruket av alkohol och narkotika i andra länder.

Statistisk årsbok om alkohol och narkotika utkommer för nionde gången. För alkoholstatistikens del är den en fortsättning på den alkoholstatistiska årsbok (Alkoholitilastollinen vuosikirja) som Alko gav ut från och med 1932, vilket gör det möjligt att följa alkoholsituationens utveckling genom långa jämförbara tidsserier ända sedan 1930-talet. År 1995 utvidgades årsbokens innehåll till att även omfatta narkotika och läkemedel som intagits i berusningssyfte. Årsboken utgör ett viktigt informationsunderlag för alkoholpolitiskt beslutsfattande och för utvärdering av alkoholsituationen liksom även för uppföljning av narkotikasituationens utveckling och för kartläggning av den övergripande alkohol- och narkotikasituationen i Finland.

Statistisk årsbok om alkohol och narkotika är resultatet av samarbete mellan Forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården (Stakes) och Social- och hälsovårdens produkttillsynscentral (STTV). Ansvariga redaktörer för årsboken är specialplanerare Kristiina Kuussaari och planerare Sirpa Virtanen (Stakes) samt chefen för dataförvaltningsenheten Lennart Wahlfors (STTV). Specialplanerare Merja Hietala (STTV), specialforskare Esa Österberg, specialplanerare Sanna Rönkä, planerare Anna Heino och Jouni Vihmo och ADB-planerare Raili Lindgren (Stakes) har deltagit i utarbetandet av årsboken.

Helsingfors i november 2006

Olli Nylander
Direktör för resultatområdet

Kristiina Kuussaari
Specialplanerare

YEARBOOK OF ALCOHOL AND DRUG STATISTICS 2006

The Yearbook of Alcohol and Drug Statistics 2006 provides key statistical information on the alcohol and drug situation and an overview of alcohol and drug trends in Finland. It also contains information on alcohol and drug use in other countries.

The Yearbook of Alcohol and Drug Statistics is now in its ninth edition. With regard to alcohol statistics, it is a follow-up to the yearbook of alcohol statistics published by Alko since 1932. The development of the alcohol situation can thus be observed as an extended and comparable time series from the 1930s to the present day. In 1995, the yearbook was expanded to include drugs and psychoactive pharmaceuticals. The yearbook offers an essential information base for decision-making on alcohol policy and assessment of the alcohol situation, as well as for monitoring the development of the drug situation and getting an overall picture of alcohol and drugs in Finland.

The yearbook is compiled by the National Research and Development Centre for Welfare and Health (STAKES) in co-operation with the National Product Control Agency for Welfare and Health (STTV). The editors in charge are Kristiina Kuussaari, Senior Planning Officer, STAKES, Sirpa Virtanen, Planning Officer at STAKES, and Lennart Wahlfors, Chief of Data Administration at STTV. The following persons participated in the compilation of the yearbook: Merja Hietala, Senior Planning Officer at STTV, and Esa Österberg, Senior Researcher, Sanna Rönkä, Senior Planning Officer, Anna Heino and Jouni Vihmo, Planning Officers, and Raili Lindgren, ADP Planning Officer at STAKES.

Helsinki, November 2006

Olli Nylander
Director of Division

Kristiina Kuussaari
Senior Planning Officer

Alkusanat	3
------------------------	---

SISÄLLYS	5
-----------------------	---

Yleiskatsaus

1 Alkoholiolojen kehitys

1.1 Suomen alkoholipolitiikan peruslinjat	17
1.2 Suomalaisten alkoholiasenteet	17
1.3 Alkoholijuomien kulutus ja käyttö vuonna 2005	18
1.3.1 Alkoholijuomien tuontikiintiöt, verot ja hinnat	18
1.3.2 Alkoholijuomien kokonaiskulutus	18
1.3.3 Alkoholijuomien tilastoitu kulutus	18
1.3.4 Alkoholijuomien tilastoimaton kulutus	19
1.3.5 Alkoholijuomien käytön laajuus	19
1.4 Päihdepalvelut	20
1.4.1 Päihdehuollon erityispalvelut	20
1.4.2 Alkoholisairaudet terveydenhuollossa	21
1.4.3 Alkoholikuolemat	21
1.5 Alkoholit ja rikollisuus sekä säilöönotot	21
1.5.1 Väkivaltarikollisuus	21
1.5.2 Rattijuopumus- ja liikenne rikokset	22
1.5.3 Säilöönotot	22
1.6 Alkoholitalous ja alkoholihaittakustannukset	22

2 Huumeolojen kehitys

2.1 Suomen huumausainepolitiikan peruslinjat	23
2.2 Huumeiden kokeilu ja käyttö	23
2.3 Suomalaisten asenteet huumeita kohtaan	24
2.4 Huumehoitojärjestelmä	24
2.4.1 Päihdehuollon erityispalvelut huumeiden käyttäjille	24
2.4.2 Huumeiden käyttäjät terveydenhuollossa	25
2.4.3 Huumeikuolemat	25
2.5 Huumet ja rikollisuus	26
2.5.1 Huumausainerikokset	26
2.5.2 Väkivaltarikollisuus	26
2.5.3 Tieliikenne rikokset	26
2.6 Huumehaittakustannukset	26

3 Alkoholilupa- ja valvontakysymykset

3.1 Alkoholilupa- ja valvontahallinto	27
3.2 Alkoholijuomien vähittäismyynti	27
3.3 Alkoholijuomien anniskelu	28
3.4 Alkoholijuomien valmistus, maahantuonti, tukkumyynti ja teknillinen käyttö	28
3.5 Alkoholituotevalvonta	29
3.6 Alkoholijuomien mainonta	29

Taulukoissa käytetyt symbolit	58
--	----

TAULUKOT

Päihteiden kulutus ja käyttö

Alkoholijuomien kulutus

1. Alkoholijuomien kokonaiskulutus 100 %:n alkoholina asukasta kohti vuosina 1985-2005	61
2. Alkoholijuomien tilastoimaton kulutus 100 %:n alkoholina vuosina 1998-2005	61
3. Alkoholijuomien kulutus asukasta kohti vuosina 1960-2005	62
4. Alkoholijuomien kulutus 100 %:n alkoholina vuosina 1990-2005	63

5. Alkoholijuomien vähittäiskulutus 100 %:n alkoholina vuosina 1990-2005	64
6. Alkoholijuomien anniskelukulutus 100 %:n alkoholina vuosina 1990-2005	65
7. Alkoholijuomien kulutuksen arvo vuosina 1990-2005	66
8. Alkoholijuomien vähittäiskulutuksen arvo vuosina 1990-2005	67
9. Alkoholijuomien anniskelukulutuksen arvo vuosina 1990-2005	68
10. Alkoholijuomien kulutuksen määrä vuosina 1990-2005	69
11. Alkoholijuomien vähittäiskulutuksen määrä vuosina 1990-2005	70
12. Alkoholijuomien anniskelukulutuksen määrä vuosina 1990-2005	71
13. Alkoholijuomien kulutus asukasta kohti maakunnittain vuonna 2005	73
14. Alkoholijuomien kulutus 100 %:n alkoholina maakunnittain vuonna 2005	74
15. Alkoholijuomien vähittäiskulutus 100 %:n alkoholina maakunnittain vuonna 2005	75
16. Alkoholijuomien anniskelukulutus 100 %:n alkoholina maakunnittain vuonna 2005	76
17. Alkoholijuomien kulutuksen arvo maakunnittain vuonna 2005	77
18. Alkoholijuomien kulutuksen määrä maakunnittain vuonna 2005	78
19. Alkoholijuomien vähittäiskulutuksen määrä maakunnittain vuonna 2005	79
20. Alkoholijuomien anniskelukulutuksen määrä maakunnittain vuonna 2005	80
21. Alkoholijuomien kulutus asukasta kohti 100 %:n alkoholina eräissä maissa vuosina 1999-2003	82
22. Alkoholijuomien kulutus asukasta kohti juomaryhmittäin eräissä maissa vuonna 2003	83
Alkoholin käyttö	
23. Raittiiden osuus sukupuolen ja iän mukaan vuosina 1968-2005	84
24. Alkoholista vähintään kerran viikossa juovat 12-18 -vuotiaat vuosina 1983-2005	86
25. Alkoholin käytön yleisyys vuosina 1968-2005	87
Huumeiden käyttö	
26. Kannabista kokeilleet tai käyttäneet ikäryhmittäin vuosina 1992-2004	87
27. Amfetamiinin ja opiaattien käyttäjien osuus Suomessa ja pääkaupunkiseudulla vuonna 2002	89
28. Kannabiksen kokeilu tai käyttö eräissä Euroopan maissa vuosina 1999-2004	89
Päihteiden käyttöön liittyviä haittavaikutuksia	
Liikenne	
29. Henkilövahinkoihin johtaneet alkoholitapaukset tieliikenneonnettomuuksissa vuosina 2001-2005	92
30. Tieliikenneonnettomuuksien alkoholitapauksissa kuolleet ja loukkaantuneet vuonna 2005	93
31. Liikennejuopumustapaukset vuosina 2001-2005	94
Säilönnöt	
32. Päihtyneiden säilönnöt vuosina 1996-2005	96
Päihderikollisuus	
33. Väkivaltarikollisuus vuosina 2001-2005	97
34. Huumausainerikollisuus vuosina 1990-2005	98
35. Takavarikoidut huumeaineet, kg, vuosina 1991-2005	99
36. Tullin takavarikoiman alkoholin ja pirtun (litraa) määrä vuosina 1996-2005	99
37. Alkoholilainsäädäntöä vastaan tehdyt rikokset vuosina 2001-2005	100
Sairaalahoito	
38. Alkoholisairauksien hoitajaksot vuosina 1996-2005	102
39. Huumesairauksien hoitajaksot vuosina 1996-2005	104
40. Päihdesairauksien hoitajaksot ikäryhmittäin vuonna 2005	106
41. HIV-tartunnat sekä suonensisäisen huumeiden käytön välityksellä saatujen tartuntojen osuus vuosina 1996-2005	106
Päihdehuolto	
42. Päihdehuollon erityispalvelut vuosina 2001-2005	107
43. Päihdehuollon laitoksissa hoidetut asiakkaat vuonna 2005	108
44. Hoitajaksot päihdehuollon laitoksissa vuonna 2005	108
45. Päihdehuollon huumeasiakkaiden päihteiden käyttö vuosina 2002-2005	109
46. Kodin ulkopuolelle sijoitetut sekä avohuollon piirissä olleet lapset ja nuoret vuosina 1996-2005	110
Päihde-eläkkeet	
47. Alkoholisairauksien perusteella myönnetty, vuoden lopussa voimassa olevat työkyvyttömyys-eläkkeet vuosina 2001-2005	111

48. Huumesairauksien perusteella myönnetyt, vuoden lopussa voimassa olevat työkyvyttömyyseläkkeet vuosina 2001-2005	112
---	-----

Paihdekuolemat

49. Alkoholin käytön seurauksena kuolleet vuosina 1999-2005	113
50. Alkoholisairauksiin kuolleet vuosina 1998-2005	114
51. Huumausainekuolemat ruumiinavauksissa tehtyjen löydösten perusteella vuosina 1996-2005	114

Alkoholijuomien kulutuksen säätely

Hinnat

52. Alkoholijuomien kulutuksen nimellishintaindeksejä vuosina 2000-2005	116
53. Alkoholijuomien kulutuksen reaalihintaindeksejä vuosina 2000-2005	117

Jakeluverkosto

54. Alkoholijuomien vähittäismyyntiverkosto vuosina 1996-2005	118
55. Alkoholijuomien anniskeluverkosto vuosina 1996-2005	119

Valvonta

56. Väkiviinan ja teollisuusalkoholin käyttökohteiden valvontaan liittyviä toimenpiteitä vuosina 1996-2005	120
57. Vähittäismyyntin valvontaan liittyviä toimenpiteitä 1996-2005	120
58. Anniskelun valvontaan liittyviä toimenpiteitä vuosina 1996-2005	121
59. Mainonnan valvonta vuosina 2000-2005	122

Työllisyys

60. Alkoholiteollisuuden ja kaupan palveluksessa olevat henkilöt vuosina 1995-2005	123
61. Anniskeluravintoloiden palveluksessa olevat henkilöt vuosina 1988-2005	124

Talous

62. Kuluttajien alkoholimenot jakeluteittain ja niiden osuus yksityisistä kulutusmenoista vuosina 1996-2005	125
63. Valtion alkoholitulot vuosina 1996-2005	126
64. Päihdehuollon menot ja tulot vuosina 1996-2004	126
65. Haittakustannukset pääryhmittäin vuonna 2004	127

Tuotanto

66. Alkoholijuomien valmistus ja astiointi vuosina 1996-2005	129
67. Väkiviinan valmistus ja kotimaan myynti vuosina 1996-2005	129

Kauppa

68. Alkoholittomien juomien toimitukset vuosina 1996-2005	130
69. Kotimaiset ja ulkomaiset valmisteet alkoholijuomien myynnissä vuonna 2005	130
70. Alkoholijuomien myynti juomaryhmittäin vuosina 2001-2005	131
71. Alkoholijuomien myynti jakeluteittain 100 %:n alkoholina vuosina 1996-2005	132
72. Alkoholijuomien myynti vuosina 1996-2005	133
73. Alkoholijuomien tuonti vuosina 1996-2005	134
74. Alkoholijuomien vienti vuosina 1996-2005	135

KUVIOT

Alkoholijuomien kulutus

Kuvio 1. Alkoholijuomien kulutus 100 %:n alkoholina asukasta kohti vuosina 1933-2005	60
Kuvio 2. Alkoholijuomien kulutuksen rakenne juomaryhmittäin 100 %:n alkoholina vuosina 1960-2005	60
Kuvio 3. Alkoholijuomien kokonaiskulutus 100 %:n alkoholina asukasta kohti vuosina 1970-2005	61
Kuvio 4. Alkoholijuomien kulutus 100 %:n alkoholina asukasta kohti maakunnittain vuonna 2005	72
Kuvio 5. Alkoholijuomien kulutus eräissä maissa 100 %:n alkoholina asukasta kohti vuonna 2003	81

Alkoholin käyttö

Kuvio 6. Nuorten alkoholijuomien käyttö ikäryhmittäin vuosina 1983-2005	84
Kuvio 7. Alkoholista vähintään kerran kuukaudessa juovat 12-18 -vuotiaat vuosina 1983-2005	85

Huumeiden käyttö

Kuvio 8. Kannabiksen kokeilu tai käyttö eräissä Euroopan maissa vuosina 1999-2004	88
---	----

Kuvio 9. Kannabista kokeilleiden tai käyttäneiden aikuisten osuudet vuosina 1992-2004	90
Kuvio 10. Kannabista kokeilleiden tai käyttäneiden nuorten osuudet vuosina 1995-2003	90
Päihteiden käyttöön liittyviä haittavaikutuksia	
Kuvio 11. Sosiaali- ja terveydenhuollon päihdeasiakkaat vuosina 1995, 1999 ja 2003	91
Kuvio 12. Alkoholit ja huumeet, kokeilu-, käyttö- ja haittaindeksit vuosina 1996-2005	91
Päihteiden käyttöön liittyvä sairaalahoito	
Kuvio 13. Hoitajaksot sairaaloiden vuodeosastoilla vuosina 1996-2005	101
Alkoholijuomien kulutuksen säätely	
Kuvio 14. Alkoholijuomien kulutuksen reaalihintaindeksit vuosina 1969-2005	115
Kuvio 15. Alkoholijuomien jakeluverkosto vuosina 1969-2005	115
Alkoholijuomien tuotanto ja kauppa	
Kuvio 16. Alkoholituotannon ja -kaupan puitteet	128
Päihteitä koskevan lainsäädännön kehitys ja päihdeoloihin vaikuttaneita tapahtumia	136
Tilastoaineisto ja tietosisältö	143
Käytetyt käsitteet	146
Lähteet	152

Förord	3
--------------	---

INNEHÅLL	9
-----------------------	----------

Allmän översikt

1 Alkohollägets utveckling

1.1 Alkoholpolitikens grundlinje	31
1.2 Finländarnas attityder till alkohol	31
1.3 Konsumtion och bruk av alkohol 2005	32
1.3.1 Alkoholdryckernas importkvoter, skatter och priser	32
1.3.2 Den totala konsumtionen av alkoholdrycker	32
1.3.3 Registrerad alkoholkonsumtion	32
1.3.4 Oregistrerad alkoholkonsumtion	33
1.3.5 Alkoholkonsumtionens omfattning	33
1.4 Tjänster inom missbrukarvården	34
1.4.1 Missbrukarvårdens specialtjänster	35
1.4.2 Alkoholrelaterade sjukdomar inom hälso- och sjukvården	35
1.4.3 Alkoholrelaterade dödsfall	35
1.5 Alkohol och våldsbrottslighet samt omhändertagande	36
1.5.1 Våldsbrottslighet	36
1.5.2 Rattfylleri- och trafikbrott	36
1.5.3 Omhändertagande	36
1.6 Alkoholekonomin och kostnaderna för alkoholskador	36

2 Narkotikalägets utveckling

2.1 Grundlinjerna i Finlands narkotikapolitik	37
2.2 Experimenterande med och bruk av narkotika	37
2.3 Finländarnas attityder till narkotika	38
2.4 Systemet för narkomanvård	38
2.4.1 Missbrukarvårdens specialtjänster för narkotikabrukare	38
2.4.2 Narkotikabrukare som vårdas inom hälso- och sjukvården	39
2.4.3 Narkotikarelaterade dödsfall	39
2.5 Narkotika och brottslighet	40
2.5.1 Narkotikabrott	40
2.5.2 Våldsbrottslighet	40
2.5.3 Vägtrafikbrott	40
2.6 Kostnader för skadeverkningar av narkotika	40

3 Alkoholtillstånds- och övervakningsfrågor

3.1 Alkoholtillstånds- och övervakning	41
3.2 Detaljförsäljning av alkoholdrycker	41
3.3 Servering av alkoholdrycker	42
3.4 Tillverkning, import, partiförsäljning och teknisk användning	42
3.5 Produkttillsyn	43
3.6 Alkoholreklam	43

Teckenförklaring	58
-------------------------------	-----------

TABELLER

Konsumtion och bruk av rusmedel

Alkoholkonsumtion

1. Total alkoholkonsumtion i 100 % alkohol per invånare 1985-2005	61
2. Oregistrerad alkoholkonsumtion i 100 % alkohol 1998-2005	61
3. Alkoholkonsumtion per invånare 1960-2005	62
4. Alkoholkonsumtion i 100 % alkohol 1990-2005	63

5.	Konsumtion av alkohol från detaljhandeln, 100 % alkohol, 1990-2005	64
6.	Konsumtion av serverad alkohol, 100 % alkohol, 1990-2005	65
7.	Värde av alkoholkonsumtion 1990-2005	66
8.	Värde av konsumtion av alkohol från detaljhandeln 1990-2005	67
9.	Värde av konsumtion av serverad alkohol 1990-2005	68
10.	Volym av alkoholkonsumtion 1990-2005	69
11.	Volym av konsumtion av alkohol från detaljhandeln 1990-2005	70
12.	Volym av konsumtion av serverad alkohol 1990-2005	71
13.	Alkoholkonsumtion per invånare landskapsvis 2005	73
14.	Alkoholkonsumtion i 100 % alkohol landskapsvis 2005	74
15.	Konsumtion av alkohol från detaljhandeln i 100 % alkohol landskapsvis 2005	75
16.	Konsumtion av serverad alkohol i 100 % alkohol landskapsvis 2005	76
17.	Värde av alkoholkonsumtion landskapsvis 2005	77
18.	Volym av alkoholkonsumtion landskapsvis 2005	78
19.	Volym av konsumtion av alkohol från detaljhandeln landskapsvis 2005	79
20.	Volym av konsumtion av serverad alkohol landskapsvis 2005	80
21.	Alkoholkonsumtion i 100 % alkohol per invånare i några länder 1999-2003	82
22.	Alkoholkonsumtion per invånare i några länder efter varugrupp 2003	83
Alkoholbruk		
23.	Antal nykterister efter ålder och kön 1968-2005	84
24.	Ungdomar som dricker alkohol minst en gång i veckan, 12-18-år, 1983-2005	86
25.	Frekvensen av alkoholkonsumtion 1968-2005	87
Narkotikabruk		
26.	Experimentering med eller användning av cannabis efter åldersgrupp 1992-2004	87
27.	Andel användare av amfetamin och opiat i Finland och huvudstadsområdet 2002	89
28.	Experimentering med eller användning av cannabis i några länder 1999-2004	89
Skadeverkningar i anslutning till alkohol- och narkotikabruk		
Trafik		
29.	Alkoholfall i vägtrafikolyckor med personskada 2001-2005	92
30.	I vägtrafikolyckor dödade och skadade, alkoholfall 2005	93
31.	Fall av trafikfylleri 2001-2005	94
Omhändertagande		
32.	Omhändertagandena av berusade 1996-2005	96
Alkohol- och narkotikarelaterade brott		
33.	Våldsbrott 2001-2005	97
34.	Narkotikabrottslighet 1990-2005	98
35.	Narkotikabeslag, kg, 1991-2005	99
36.	Tullbeslag av alkohol och sprit (liter) 1996-2005	99
37.	Brott mot alkohollagstiftningen 2001-2005	100
Sjukhusvård		
38.	Alkoholrelaterade sjukdomar, vårdperioder 1996-2005	102
39.	Narkotikarelaterade sjukdomar, vårdperioder 1996-2005	104
40.	Alkohol- och narkotikarelaterade sjukdomar, vårdperioder efter åldersgrupp 2005	106
41.	HIV-smittade samt andel smittade via intravenöst narkotikabruk 1996-2005	106
Missbrukarvård		
42.	Missbrukarvårdens specialtjänster 2001-2005	107
43.	Klienter på institutioner för missbrukarvård 2005	108
44.	Vårdperioder på institutioner för missbrukarvård 2005	108
45.	Missbrukarvårdsklienternas bruk av alkohol och andra droger 2002-2005	109
46.	Barn och unga som placerats utom hemmet och som fått öppenvård 1996-2005	110
Alkohol- och narkotikarelaterade pensioner		
47.	På grund av alkoholrelaterade sjukdomar beviljade invalidpensioner, som utbetalats vid årslutet 2001-2005	111

48. På grund av narkotikarelaterade sjukdomar beviljade invalidpensioner, som utbetalats vid årslutet 2001-2005	112
---	-----

Alkohol- och narkotikarelaterade dödsfall

49. Dödsfall till följd av alkoholbruk 1999-2005	113
50. Dödsfall i alkoholrelaterade sjukdomar 1998-2005	114
51. Narkotikadödlighet på basis av obduktionsfynd 1996-2005	114

Reglering av alkoholkonsumtionen

Prisen

52. Nominella prisindex för alkoholkonsumtion 2000-2005	116
53. Realprisindex för alkoholkonsumtion 2000-2005	117

Distributionsnät

54. Distributionsnät för detaljhandel med alkoholdrycker 1996-2005	118
55. Nät för servering av alkoholdrycker 1996-2005	119

Tillsyn

56. Åtgärder i samband med tillsyn av användning av sprit och industrialalkohol 1996-2005	120
57. Åtgärder i samband med tillsyn av detaljhandel 1996-2005	120
58. Åtgärder i samband med tillsyn av alkoholservering 1996-2005	121
59. Reklamtillsyn 2000-2005	122

Sysselsättning

60. Anställda inom alkoholindustrin och handeln 1995-2005	123
61. Personal vid restauranger med serveringstillstånd 1988-2005	124

Ekonomi

62. Konsumenternas alkoholutgifter efter distributionsväg samt deras andel av de privata konsumtionsutgifterna 1996-2005	125
63. Statens alkoholinkomster 1996-2005	126
64. Missbrukarvårdens utgifter och inkomster 1996-2004	126
65. Skadekostnader per huvudgrupp 2005	127

Produktion

66. Tillverkning och omtappning av alkoholdrycker 1996-2005	129
67. Tillverkning och inhemsk försäljning av sprit 1996-2005	129

Handel

68. Leveranser av alkoholfria drycker 1996-2005	130
69. Inhemska och utländska produkter inom försäljningen av alkoholdrycker 2005	130
70. Försäljning av alkoholdrycker per varugrupp 2001-2005	131
71. Försäljning av alkoholdrycker efter distributionsväg, 100 % alkohol, 1996-2005	132
72. Försäljning av alkoholdrycker 1996-2005	133
73. Import av alkoholdrycker 1996-2005	134
74. Export av alkoholdrycker 1996-2005	135

FIGURER

Alkoholkonsumtion

Figur 1. Alkoholkonsumtion i 100 % alkohol per invånare 1933-2005	60
Figur 2. Fördelning av alkoholkonsumtionen per varugrupp i 100 % alkohol 1960-2005	60
Figur 3. Total alkoholkonsumtion i 100 % alkohol per invånare 1970-2005	61
Figur 4. Alkoholkonsumtion i 100 % alkohol per invånare landskapsvis 2005	72
Figur 5. Alkoholkonsumtion i 100 % alkohol per invånare i några länder 2003	81

Alkoholbruk

Figur 6. Ungdomar som dricker alkohol efter åldersgrupp 1983-2005	84
Figur 7. Ungdomar som dricker alkohol minst en gång i månaden, 12-18 år, 1983-2005	85

Narkotikabruk

Figur 8. Experimentering med eller användning av cannabis i några länder 1999-2004	88
--	----

Figur 9. Andel vuxna som experimenterat med eller använt cannabis 1992-2004	90
Figur 10. Andel ungdomar som experimenterat med eller använt cannabis 1995-2003	90
Skadeverkningar i anslutning till alkohol- och narkotikabruk	
Figur 11. Missbrukarklienter inom social- och hälsovården 1995, 1999 och 2003	91
Figur 12. Alkohol och narkotika, index för experimentering, användning och skador 1996-2005	91
Alkohol- och narkotikarelaterade sjukhusvård	
Figur 13. Vårdperioder i sjukhusens vårdavdelningar 1996-2005	101
Reglering av alkoholkonsumtionen	
Figur 14. Realprisindex för alkoholkonsumtionen 1969-2005	115
Figur 15. Nät för distribution av alkoholdrycker 1969-2005	115
Produktion av och handel med alkoholdrycker	
Figur 16. Ramarna för alkoholproduktion och alkoholhandel	128
Utvecklingen av lagstiftningen om berusningsmedel samt händelser med inverkan på alkohol- och narkotikaläget	138
Statistiskt material och innehåll	144
Använda begrepp	148
Källor	152

Foreword	4
-----------------------	---

CONTENTS	13
-----------------------	----

Overview

1 Development of the alcohol situation

1.1 Finnish alcohol policy	45
1.2 Alcohol attitudes among Finns	45
1.3 Alcohol consumption and use in 2005	46
1.3.1 Alcohol import quotas, taxes and prices	46
1.3.2 Total consumption of alcoholic beverages	46
1.3.3 Documented consumption of alcoholic beverages	46
1.3.4 Undocumented consumption of alcoholic beverages	47
1.3.5 Prevalence of alcohol use	47
1.4 Services for substance abusers	48
1.4.1 Specialised care and services for substance abusers	49
1.4.2 Alcohol-related diseases in health care	49
1.4.3 Alcohol-related deaths	49
1.5 Crimes and arrests involving alcohol use	50
1.5.1 Violent offences	50
1.5.2 Drink driving and traffic offences	50
1.5.3 Arrests for drunkenness	50
1.6 Alcohol economy and cost of alcohol harm	50

2 Drug situation

2.1 Finnish drug policy	51
2.2 Drug experimentation and use	51
2.3 Drug attitudes among Finns	52
2.4 Drug treatment systems	52
2.4.1 Specialised services for substance abusers	52
2.4.2 Drug users in health services	53
2.4.3 Drug-related deaths	54
2.5 Drugs and criminality	54
2.5.1 Drug offences	54
2.5.2 Violent offences	54
2.5.3 Road traffic offences	54
2.6 Cost of drug-related harm	54

3 Alcohol licensing and supervision

3.1 Alcohol licensing and supervision authorities	55
3.2 Retail sales of alcoholic beverages	56
3.3 Serving of alcoholic beverages and technical use	56
3.4 Production, import, wholesale and technical use	56
3.5 Product control	57
3.6 Advertising of alcoholic beverages	58

Explanation of symbols	58
-------------------------------------	----

TABLES

Consumption and use of alcohol and drugs

Consumption of alcoholic beverages

1. Total consumption of alcoholic beverages, 100% alcohol per capita, 1985-2005	61
2. Undocumented consumption of alcoholic beverages, 100% alcohol, 1998-2005	61
3. Consumption of alcoholic beverages, per capita, 1960-2005	62
4. Consumption of alcoholic beverages, 100% alcohol, 1990-2005	63

5.	Consumption of alcoholic beverages through retail outlets, 100% alcohol, 1990-2005	64
6.	Consumption of alcoholic beverages through licensed serving, 100% alcohol, 1990-2005	65
7.	Value of the consumption of alcoholic beverages, 1990-2005	66
8.	Value of the consumption of alcoholic beverages through retail outlets, 1990-2005	67
9.	Value of the consumption of alcoholic beverages through licensed serving, 1990-2005	68
10.	Volume of the consumption of alcoholic beverages, 1990-2005	69
11.	Volume of the consumption of alcoholic beverages through retail outlets, 1990-2005	70
12.	Volume of the consumption of alcoholic beverages through licensed serving, 1990-2005	71
13.	Consumption of alcoholic beverages by region, per capita, 2005	73
14.	Consumption of alcoholic beverages by region, 100% alcohol, 2005	74
15.	Consumption of alcoholic beverages through retail outlets by region, 100% alcohol, 2005	75
16.	Consumption of alcoholic beverages through licensed serving by region, 100% alcohol, 2005	76
17.	Value of the consumption of alcoholic beverages by region, 2005	77
18.	Volume of the consumption of alcoholic beverages by region, 2005	78
19.	Volume of the consumption of alcoholic beverages through retail outlets by region, 2005	79
20.	Volume of the consumption of alcoholic beverages through licensed serving by region, 2005	80
21.	Consumption of alcoholic beverages in various countries, 100% alcohol per capita, 1999-2003	82
22.	Consumption of alcoholic beverages in various countries by type of beverage, per capita, 2003	83
Alcohol use		
23.	Proportion of non-drinkers, by sex and age, 1968-2005	84
24.	12-18-year-olds who drink alcohol at least once a week, 1983-2005	86
25.	Frequency of alcohol consumption, 1968-2005	87
Drug use		
26.	Experimental or habitual use of cannabis by age, 1992-2004	87
27.	Amphetamine and opiate users in Finland and the Greater Helsinki Area, %, 2002	89
28.	Experimental or habitual use of cannabis in various countries, 1999-2004	89
Detrimental effects of alcohol and drug use		
Traffic		
29.	Alcohol-related cases of road traffic accidents involving injury, 2001-2005	92
30.	Persons killed or injured in road traffic accidents involving alcohol, 2005	93
31.	Cases of drink driving, 2001-2005	94
Taken into police custody		
32.	Persons taken into police custody for drunkenness, 1996-2005	96
Alcohol- and drug-related crime		
33.	Violent crimes, 2001-2005	97
34.	Drug-related crime, 1990-2005	98
35.	Drug seizures, kg, 1991-2005	98
36.	Alcoholic beverage and ethyl alcohol seizures by the Customs (litres), 1996-2005	99
37.	Offences under the Alcohol Act, 2001-2005	99
Hospital care		
38.	Alcohol-related diseases, care periods, 1996-2005	102
39.	Drug-related diseases, care periods, 1996-2005	104
40.	Alcohol- and drug-related diseases, care periods by age, 2005	106
41.	HIV notifications and the proportion of intravenous drug use transmissions, 1996-2005	106
Services for substance abusers		
42.	Specialised services for substance abusers, 2001-2005	107
43.	Clients in institutions that provide care for substance abusers, 2005	108
44.	Care periods in institutions that provide care for substance abusers, 2005	108
45.	Drug clients in services for substance abusers by type of substance, 2002-2005	109
46.	Children and young people placed outside the home and in community-based care, 1996-2005	110
Alcohol- and drug-related pensions		
47.	Disability pensions for alcohol-related diseases, in receipt at year-end, 2001-2005	111

48. Disability pensions for drug-related diseases in receipt at year-end, 2001-2005	112
Alcohol- and drug-related deaths	
49. Alcohol-related deaths, 1999-2005	113
50. Deaths from alcohol-related diseases, 1998-2005	114
51. Drug-related deaths based on findings in autopsies, 1996-2005	114

Regulating the consumption of alcoholic beverages

Prices

52. Nominal price indices for the consumption of alcoholic beverages, 2000-2005	116
53. Real price indices for the consumption of alcoholic beverages, 2000-2005	117

Distribution network

54. Network for the retail sales of alcoholic beverages, 1996-2005	118
55. Network for the licensed serving of alcoholic beverages, 1996-2005	119

Supervision

56. Control measures related to the use of spirits and industrial ethyl alcohol, 1996-2005	120
57. Control measures related to alcohol sales through retail outlets, 1996-2005	120
58. Control measures related to licensing supervision, 1996-2005	121
59. State control of alcohol advertising, 2000-2005	122

Employment

60. Personnel in the alcohol industry and trade, 1995-2005	123
61. Personnel at licensed premises, 1988-2005	124

Economy

62. Consumer expenditure on alcohol by distribution channel and its share of private consumer expenditure, 1996-2005	125
63. State revenues from alcohol, 1996-2005	126
64. Expenditure and income in services for substance abusers, 1996-2004	126
65. Costs of detrimental effects by main category, 2005	127

Production

66. Production and bottling of alcoholic beverages, 1996-2005	129
67. Production and domestic sales of industrial ethyl alcohol, 1996-2005	129

Trade

68. Deliveries of non-alcoholic beverages, 1996-2005	130
69. Domestic and imported products in sales of alcoholic beverages, 2005	130
70. Sales of alcoholic beverages by type of beverage, 2001-2005	131
71. Sales of alcoholic beverages by distribution channel, 100% alcohol, 1996-2005	132
72. Sales of alcoholic beverages, 1996-2005	133
73. Imports of alcoholic beverages, 1996-2005	134
74. Exports of alcoholic beverages, 1996-2005	135

FIGURES

Consumption of alcoholic beverages

Figure 1. Consumption of alcoholic beverages, 100% alcohol per capita, 1933-2005	60
Figure 2. Consumption of alcoholic beverages by type of beverage, 100% alcohol, 1960-2005	60
Figure 3. Total consumption of alcoholic beverages, 100% alcohol per capita, 1970-2005	61
Figure 4. Consumption of alcoholic beverages by region, 100% alcohol per capita, 2005	72
Figure 5. Consumption of alcoholic beverages in various countries, 100% alcohol per capita, 2003	81

Alcohol use

Figure 6. Drinking among young people by age, 1983-2005	84
Figure 7. 12-18-year-olds who drink alcohol at least once a month, 1983-2005	85

Drug use

Figure 8. Experimental or habitual use of cannabis in various countries, 1999-2004	88
--	----

Figure 9. Experimental or habitual use of cannabis among adults, %, 1992-2004.	90
Figure 10. Experimental or habitual use of cannabis among young people, %, 1995-2003	90
Detrimental effects of alcohol and drug use	
Figure 11. Substance abuse clients in social and health services, 1995, 1999 and 2003	91
Figure 12. Experimentation, use and harm indices for alcohol and drugs, 1996-2005	91
Hospital treatment related to the use of alcohol and drugs	
Figure 13. Hospital inpatient care periods, 1996-2005	101
Regulating the consumption of alcoholic beverages	
Figure 14. Real price indices for the consumption of alcoholic beverages, 1969-2005	115
Figure 15. Distribution network for alcoholic beverages, 1969-2005	115
Production and trade of alcoholic beverages	
Figure 16. Production and trade of alcoholic beverages.	128
Legislation and other issues with an impact on the alcohol and drug situation	140
Statistical material and data content	145
Concepts used in this publication	150
Sources	152

1 Alkoholiolojen kehitys

Vuonna 2005 alkoholijuomien kokonaiskulutus lisääntyi 2,5 prosenttia edellisestä vuodesta ja oli 10,5 litraa 100 %:n alkoholia asukasta kohti (10,3 litraa vuonna 2004). Lähes 93 prosenttia aikuisväestöstä käyttää alkoholijuomia. Näistä suurkuluttajia arvioidaan olevan 6–12 prosenttia.

Alkoholin kulutuksen kasvu ennakoii alkoholiin liittyvän sairastavuuden ja kuolemien kasvua. Vuonna 2005 sairaaloiden ja terveyskeskusten vuodeosastoilla kirjattiin 26 677 alkoholiin liittyvää hoitojaksoa. Määrä oli 258 hoitojaksoa eli noin prosentin suurempi kuin edellisenä vuonna. Alkoholisairauksiin ja myrkytyksiin kuoli 2 033 henkeä eli 173 henkeä enemmän kuin edellisenä vuonna. Vuonna 2005 työikäisten naisten ja miesten (15–64-vuotiaat) yleisimmät kuolinsyyt liittyivät alkoholin käyttöön.

1.1 Suomen alkoholipolitiikan peruslinjat

Valtioneuvoston periaatepäätöksessä 9.10.2003 vahvistettiin Suomen alkoholipolitiikan tavoitteeksi alkoholilaissakin mainittu alkoholista aiheutuvien haittojen vähentäminen. Periaatepäätöksen mukaan alkoholipolitiikan keskeisinä käytännön tavoitteina on vähentää alkoholin aiheuttamia haittoja lasten ja perheiden hyvinvoinnille, vähentää alkoholin riskikäyttöön liittyviä haittoja ja kääntää alkoholijuomien kokonaiskulutus laskuun.

Sosiaali- ja terveysministeriön koordinoima Alkoholiohjelma 2004–2007 – Yhteistyön lähtökohdat valmistui huhtikuussa 2004. Nelivuotisen alkoholiohjelman tavoitteena on ehkäistä ja vähentää alkoholihaittoja. Alkoholihaittoihin vaikuttavat sekä juomatavat että alkoholin kulutuksen taso, minkä vuoksi alkoholiohjelman pyrkimyksenä on vaikuttaa molempiin. Alkoholiohjelma valmisteltiin yhteistyössä valtionhallinnon, kuntien, kirkkojen, järjestöjen ja elinkeinoelämän kanssa. Ohjelma perustuu kaikkien osapuolten yhteistyöhön ja kumppanuuteen. Kumppanuussopimuksen tehneet kunnat sitoutuvat samalla päivittämään päihdehaittojen ehkäisystrategiat ja ehkäisevän päihdetyön toimintaedellytykset ja määrittelemään lisäksi joukon konkreettisia painopistealueita tai -toimia.

Alkoholiohjelman toteutumista seurataan useiden indikaattorien avulla. Näitä ovat mm. alkoholin tilastoidun ja tilastoimattoman kulutuksen kehitys, alkoholiin liittyvät onnettomuudet ja väkivalta rikollisuus, alkoholiin liittyvä perheväkivalta ja alkoholinkäytön seurauksena kuolleiden määrä. Näitä indikaattoreita on muiden alkoholioloja koskevien indikaattorien ohella koottu tähän julkaisuun. Alkoholi- ja huumeoloja kuvaavia indikaattoreita kunnittain ja koko maan tasolla löytyy sähköisesti SOTKANet-indikaattori-pankista osoitteesta <http://www.sotkanet.fi/>.

1.2 Suomalaisien alkoholiasenteet

Alkoholiasenteet ovat tiukentuneet viime vuosina. Yhä suurempi osa väestöstä on vallitsevien alkoholipoliittisten rajoitusten kannalla. Kun vuoden 2000 alussa Stakesin TNS - Gallupilla teettämän mielipidekyselyn mukaan vallitsevia alkoholipoliittisia rajoituksia kannatti 54 prosenttia vastanneista, oli vastaava osuus 61 prosenttia vuonna 2006 suoritetussa tutkimuksessa. Nykyisten alkoholipoliittisten rajoitusten tiukentamista toivoi 27 prosenttia väestöstä ja 10 prosenttia olisi lieventänyt niitä. Asenteiden kiristymistä kuvaa hyvin se, että alkoholipolitiikan lieventämistä kannattavien osuus oli 41 prosenttia vuonna 1994.

Väestön valtaenemmistö kannattaa vallitsevia alkoholijuomien ostoon oikeuttavia ikärajoja. Väkevien alkoholijuomien ostoon oikeuttavaa 20 vuoden ikärajaa piti sopivana 85 prosenttia vastanneista ja 88 prosenttia piti viinien ja oluen 18 vuoden ostoikärajaa sopivana. Liian matalana kumpaakin ikärajaa piti kahdeksan prosenttia väestöstä.

Väkeviä alkoholijuomia suomalaiset eivät halua gallup tutkimusten mukaan päivittäistavarakauppoihin, eivätkä edes vahvaa olutta. Maaliskuussa 2006 suoritetussa tutkimuksessa 93 prosenttia haastatelluista oli sitä mieltä, että väkeviä alkoholijuomia tulisi saada ostaa vain Alkosta. Vastaava osuus oli vahvan oluen kohdalla 65 prosenttia. Keskioluen nykyinen myyntijärjestelmä sai väestön valtaenemmistön tuen, sillä 89 prosenttia haastatelluista oli sitä mieltä, että keskiolutta pitää saada ostaa myös elintarvikeliikkeistä. Viinejä elintarvikeliikkeistä halusi ostaa 46 prosenttia haastatelluista ja 52 prosenttia oli sitä mieltä, että niitä tulee voida ostaa vain Alkosta.

1.3 Alkoholijuomien kulutus ja käyttö vuonna 2005

1.3.1 Alkoholijuomien tuontikiintiöt, verot ja hinnat

Tammikuun ensimmäisenä päivänä 2004 poistettiin Suomeen toisista EU-maista saapuvien matkustajien verovapaasti omaan käyttöön suomia alkoholijuomia säädelleet määrälliset kiintiöt. EU:n ulkopuolelta omaan käyttöön verovapaasti tuotavien alkoholijuomien määrät pysyivät ennallaan eli verovapaasti saa tuoda mukanaan yhden litran väkeviä alkoholijuomia tai kaksi litraa välituotteita sekä kaksi litraa viiniä ja 16 litraa olutta. Samoin aikarajat pysyivät ennallaan eli EU:n ulkopuolelta muutoin kuin lentoteitse Suomeen saapuva Suomessa asuva henkilö, saa tuoda alkoholijuomia vain, jos matka on kestänyt yli 20 tuntia.

Määrällisten kiintiöiden poistumisen odotettiin lisäävän alkoholijuomien matkustajatuontia. Kun Virosta tuli EU:n jäsen toukokuun ensimmäisenä päivänä 2004, matkustajatuonnin Virosta odotettiin lisääntyvän merkittävästi. Viron merkitykseen alkoholin tuontilähteenä vaikuttavat Viron selvästi alhaisemmat alkoholihinnat, maantieteellinen läheisyys ja tuontikiintiön sekä alkoholin tuontia aiemmin rajoittaneen 20 tunnin säännön poistuminen. Matkustajatuonnin odotettiin lisääntyvän siinä määrin, että kotimainen alkoholijuomien myynti olisi vähentynyt, alkoholiveron tuotto olisi pienentynyt ja suomalainen alkoholityöllisyys olisi heikentynyt. Lisäksi ennakoitiin, että harmaat alkoholimarkkinat laajenisivat.

Matkustajatuonnin kasvun hillitsemiseksi alkoholijuomien valmisteveroja alennettiin ensimmäisenä päivänä maaliskuuta 2004 keskimäärin 33 prosenttia siten, että väkevien alkoholijuomien veroja alennettiin 44 prosenttia, välituotteiden veroja 40 prosenttia, viinien veroja 10 prosenttia ja oluiden veroja 32 prosenttia.

Veronalennus vaikutti odotetusti enemmän vähittäismyyntihintoihin kuin anniskeluhintoihin, sillä verojen osuus on selvästi suurempi vähittäismyyntihinnoissa. Alemmat alkoholihinnat olivat vuonna 2004 voimassa kymmenen kuukautta. Vuositasolla alkoholijuomien hinnat olivat vuonna 2004 reaalisesti, kulluttajahintaindeksiin verrattuna, keskimäärin 9,0 prosenttia alemmalla tasolla kuin vuonna 2003. Veronkevennyksen vaikutus tuntui vielä vuoden 2005 alussa, mikä selittää sen, että vuositasolla alkoholijuomien hintoja tarkasteltaessa hinnat laskivat myös vuonna 2005. Nimellishinnoissa laskua tapahtui keskimäärin 1,4 prosenttia, reaalihinnoissa keskimäärin 2,2 prosenttia.

1.3.2 Alkoholijuomien kokonaiskulutus

Vuonna 2005 alkoholijuomien kokonaiskulutus nousi 55,2 miljoonaan litraan 100 %:n alkoholina (53,7 miljoonaa litraa vuonna 2004) eli 10,5 litraan asukasta kohti. Vuoteen 2004 verrattuna asukasta kohti laskettu kokonaiskulutus lisääntyi 2,5 prosenttia.

Kokonaiskulutus sisältää sekä tilastoidun että tilastoimattoman alkoholikulutuksen. Tilastoitu alkoholijuomien kulutus sisältää myynnin Alkon myymälöistä sekä alkoholijuomien tukkumyyjien toimitukset elintarvikeliikkeille, kioskeille ja huoltoasemille sekä anniskeluravintoloille. Tilastoimaton alkoholijuomien kulutus sisältää alkoholijuomien laillisen ja laittoman kotivalmistuksen, matkustajien alkoholin tuonnin, salakuljetuksen ja korvikkeet sekä suomalaisten Suomen rajojen ulkopuolella kuluttaman alkoholin.

1.3.3 Alkoholijuomien tilastoitu kulutus

Alkoholijuomien tilastoidun kulutuksen kasvu jatkui vuonna 2005. Kulutus lisääntyi 1,2 prosenttia edellisestä vuodesta ja nousi 43,3 miljoonaan litraan 100 %:n alkoholia. Asukasta kohti alkoholia kulutettiin 8,2 litraa. Vaikka edellisen vuoden ennen kaikkea alkoholiveron alentamisesta seurannut merkittävä kulutuksen kasvu hidastui, näkyy hintojen alenemisen vaikutus yhä kasvavana kulutuksena. Myös keskioluen käytön yleistymisen elintarvikeliikkeiden tarjoustuotteena on kasvattanut keskioluen kulutusta.

Vuoden 2004 veroalennus kohdistettiin suurempaan väkeviin juomiin, välituotteisiin ja olueen, ja näiden juomaryhmien kulutus myös kasvoi eniten vuonna 2004. Vuonna 2005 litramääräisestä kulutuksesta laskettuna väkevien juomien kulutus lisääntyi 0,2 prosenttia ja keskioluen 1,9 prosenttia. Väkevien viinien kulutus väheni 1,6 prosenttia ja vahvan oluen 9,9 prosenttia. Mietojen viinien kulutus nousi 2,8 prosenttia, siiderin kulutus 0,5 prosenttia ja long drink -juomien kulutus 4,7 prosenttia.

Tilastoidun kulutuksen rakenteessa ei tapahtunut merkittäviä muutoksia vuonna 2005. Väkevien juomien osuus tilastoidusta kulutuksesta pysyi vuoden 2004 tasolla (28 %), mutta on lähes viidenneksen korkeampi kuin vuonna 2003. Mietojen viinien osuus tilastoidusta kulutuksesta nousi prosenttiin (15 %) ja mallasjuomien osuus pysytteli edellisvuoden tasolla (46 %).

Vuoden 2004 alkoholijuomien verojen alentaminen laski eniten alkoholijuomien vähittäismyyntihintoja ja vuonna 2004 vähittäiskulutus kasvoikin 9,1 prosenttia edellisestä vuodesta. Vuonna 2005 vähittäiskulutuksen määrä jatkoi nousuaan kasvaen 1,7 prosentilla. Sen osuus tilastoidusta kulutuksesta nousi vajaalla prosenttiyksiköllä 83,7 prosenttiin. Kaikkiaan vähittäismyymälöiden (Alkon myymälöiden, elintarvikeliikkeitten, kioskien ja huoltoasemien) kautta myytiin 36,2 miljoonaa litraa 100 %:n alkoholia eli 6,9 litraa asukasta kohti.

Alkoholijuomien veronalennuksen vaikutus anniskeluhintoihin oli huomattavasti vähäisempi kuin vähittäismyyntihintoihin ja anniskelukulutus laski 3,1 prosenttia vuonna 2004. Vuonna 2005 anniskelukulutus väheni 1,2 prosenttia. Ravintolamyynnin osuus tilastoidusta kulutuksesta pieneni 17,0 prosentista 16,3 prosenttiin vuodesta 2004 vuoteen 2005. Vuonna 2005 anniskeluravintoloissa kulutettiin yhteensä 7,1 miljoonaa litraa 100 %:n alkoholia eli 1,3 litraa asukasta kohti.

1.3.4 Alkoholijuomien tilastoimaton kulutus

Alkoholijuomien matkustajatuonti lisääntyi noin kahdella kolmasosalla vuonna 2004 edellisvuoteen verrattuna ja vuonna 2005 se lisääntyi edelleen noin 12 prosentilla. Väkevien alkoholijuomien matkustajatuonti lisääntyi 16 prosenttia. Vuodesta 2003 vuoteen 2004 se oli kaksinkertaistunut. Välituotteiden ja oluen tuonti väheni vuodesta 2004 vuoteen 2005 noin 10 prosenttia. Vuodesta 2003 vuoteen 2004 niiden tuonti oli lisääntynyt noin kolmanneksella. Siiderien ja long drink -juomien tuonti lisääntyi 5 prosentilla ja kumpiakkin tuotiin vuonna 2005 noin 6 miljoonaa litraa. Viinien tuonti lisääntyi noin kolmanneksella vuodesta 2004 vuoteen 2005 niin kuin se oli lisääntynyt myös vuodesta 2003 vuoteen 2004. Kotiviinin ja kotioluen valmistus on ollut vähenemässä 1990-luvun puolivälin jälkeen. Tämä kehitys jatkui myös vuonna 2005. Vuonna 2004 alkoholin salakuljetus oli vähentynyt selvästi ja aleneva kehitys jatkui vuonna 2005. Pontikan valmistus on pysynyt alkoholin salakuljetusta vähäisempänä laittoman alkoholin hankintakeinona.

Tilastoimaton alkoholinkulutus kohosi viime vuonna noin 2,3 litraan 100 prosentin alkoholia asukasta kohti kun se oli ollut 2,1 litraa vuonna 2004. Sen osuus kokonaiskulutuksesta nousi 22 prosenttiin, kun se oli edellisvuotena ollut 20 prosenttia. Matkustajatuonti kattoi vuonna 2005 noin 80 prosenttia alkoholin tilastoimattomasta kulutuksesta. Ulkomailla kulutetun alkoholin osuus oli noin 15 prosenttia ja laillisen kotivalmistuksen osuus oli noin 3 prosenttia. Laittoman alkoholin osuus oli noin 5 prosenttia tilastoimattomasta alkoholinkulutuksesta.

1.3.5 Alkoholijuomien käytön laajuus

Alkoholin kokonaiskulutus on yli kaksinkertaistunut kolmen vuosikymmenen aikana. Samalla aikavälillä juomatavat ovat muuttuneet mietoja juomia suosivimmiksi. Kun 1960-luvun alussa lähes 70 prosenttia alkoholin kulutuksesta oli väkeviä juomia, on niiden osuus 2000-luvulla runsas neljännes. Samalla aikavälillä mallasjuomien ja mietojen viinien suosio on lisääntynyt. Tästä huolimatta kaksi suomalaista juomatapaa leimaavaa piirrettä on säilynyt ennallaan: alkoholin käyttö aterialla on edelleen harvinaista ja humalajuominen on edelleen yleistä.

Vuoden 2005 päihdetutkimuksen mukaan 88 prosenttia 15–69-vuotiaista suomalaisista oli nauttinut jotain alkoholijuomaa viimeisten 12 kuukauden aikana. Alkoholia käyttäviä oli eniten nuorten aikuisten ja keski-ikäisten parissa. Viimeisten 12 kuukauden aikana 30–49-vuotiaista miehistä 92 prosenttia ja vastaavainikäisistä naisista 91 prosenttia oli käyttänyt alkoholia. Sukupuolten välinen ero alkoholia käyttävien osuudessa on enää vähäinen. Kun vuoden 1968 juomatapatutkimuksessa naisista 43 prosenttia ja miehistä 13 prosenttia ilmoitti olevansa raittiita, niin vuoden 2005 kyselytutkimuksessa raittiiden miesten osuus oli 12 ja raittiiden naisten osuus 13 prosenttia.

Runsaasti alkoholia käyttäviä on arvioitu olevan 250 000–500 000 henkeä eli noin 6–12 prosenttia aikuisväestöstä. Vuonna 2005 miehistä 13 prosenttia käytti alkoholia vähintään neljä kertaa viikossa, naisista neljä prosenttia. Miehistä 24 prosenttia joi kuusi tai enemmän alkoholiannosta kerralla vähintään

kerran viikossa, ja naisista 13 prosenttia joi neljä annosta tai enemmän vähintään kerran viikossa. Miehistä 14 prosenttia ja naisista 5 prosenttia ilmoitti olleensa toden teolla humalassa vähintään kerran kuukaudessa. (Päihdetutkimukset 2004 ja 2005.)

Alkoholiohjelman 2004–2007 yhtenä painopistealueena on lasten ja nuorten hyvinvoinnin lisääminen. Nuorten terveystapatutkimuksen mukaan alkoholiin tutustutaan pääasiassa ikävuosien 12 ja 16 välillä. Vuonna 2005 yhdeksän kymmenestä 12-vuotiaasta ei ollut käyttänyt alkoholia viimeksi kuluneen vuoden aikana. Vastaava osuus 16-vuotiaiden parissa oli yksi viidestä. Kouluterveyskyselyjen ja ESPAD-koululaistutkimuksen mukaan alkoholin käyttöiäisyys on ollut hieman vähenemässä 16-vuotiaiden ja sitä nuorempien parissa 2000-luvulla. Myös humaltuminen on näissä ikäryhmissä tullut hieman harvinaisemmaksi. Kuitenkin lähes viikoittain humaltuvien nuorten osuus oli säilynyt ennallaan noin viidenneksenä. Eurooppalaisittain suomalaiset humaltuvat yhä keskimääräistä useammin, vaikkakin juovat alkoholia keskimääräistä harvemmin. (Nuorten terveystapatutkimus, Kouluterveyskysely, ESPAD-koululaistutkimus.)

1.4 Päihdepalvelut

Päihdepalvelujen järjestämisvelvollisuus kuuluu kunnille. Päihdepalvelujärjestelmä koostuu sosiaali- ja terveydenhuollon yleisistä avohoito- ja palveluista kuten terveyskeskusten, työterveyshuollon, koulu- ja opiskelijahuollon ja mielenterveys- ja sosiaalitoimistojen antamista palveluista sekä laitospalveluista sairaaloissa ja asumispalveluissa. Päihdehuollon erityispalveluja tarjoavat avohoito- ja palveluina esimerkiksi A-klinikat, nuorisoseurat, päihdepysäkit, terveysneuvontapisteet ja päiväkeskukset. Päihdehuollon laitospalveluja saa muun muassa katkaisuhuoltoasemilta, kuntoutuslaitoksista ja asumispalveluista.

Neljän vuoden välein toteutettavalla päihdetapauskannalla kerätään poikkileikkaustietoa päihdeasiointikertojen määristä eri palveluissa. Laskenta ei suoranaisesti kuvaa yksittäisiä asiakkaita vaan päihde- ja ehtoisia asiointeja, koska sama asiakas on saattanut käyttää useampia palveluja laskentavuorokauden sisällä.

Vuoden 2003 päihdetapauskannassa päihdeasiointikäynneistä 56 prosenttia oli avohuoltokäyntejä ja 44 prosenttia laitospalvelukäyntejä. Päihdehuollon erityispalveluiden osuus asiointikäynneistä oli 48 prosenttia, terveydenhuollon osuus oli 33 prosenttia, sosiaalihuollon osuus oli 17 prosenttia ja kirkon diakoniatyön sekä muun päihdetyön osuus oli kolme prosenttia. (Metso & Nuorvala, 2004).

Vuoden 2004 valtakunnallisessa peruspalveluiden arvioinnissa selvitettiin päihdepalvelujen tarjontaa ja tarvetta sekä palveluverkon riittävyttä. Lisäksi arvioinnin kohteena oli ehkäisevä päihde- ja huumetyö. Tarkastelussa olivat erityisesti katkaisu- ja vieroitushoidon, korvaus- ja ylläpito- ja kuntouttavan laitoshoidon riittävyys ja järjestämistavat. Ehkäisevän päihdetyön arvioinnin kohteena olivat poikkialueellisen ehkäisevän päihdetyön asema, laajuus ja siihen liittyvät hallinnolliset järjestelyt sekä ehkäisevän päihdetyön edellytykset kunnissa. Arvioinnin tuloksena oli mm.:

- kunnissa ei ole lisätty hoitomahdollisuuksia päihdeiden käytön kasvun aiheuttaman tarpeen mukaisesti. Päihdepalvelujen asiakasmäärät eivät ole kasvaneet, vaan pidentyneet hoitokustannukset viestivät huonokuntoisemmista asiakkaista sekä päihdeiden sekakäytöstä.
- katkaisuhoidon saatavuus on kohtuullisen hyvä ja sitä järjestetään sekä sosiaali- että terveydenhuollon yksiköissä. Kuitenkin välittömästi katkaisuhuoltoon pääsee vain joka toisessa kunnassa ja vajaassa kymmenesosassa kuntia katkaisuhuolto ei ole järjestetty lainkaan.
- vajaalla puolella maan kunnista on päihdestrategia tai vastaava suunnitelma. Alle puolessa kunnista kunnan hallintoelimet ovat käsitelleet päihdestrategiaa. Useimmiten päätös on tehty lautakunnassa tai kunnanhallituksessa.

1.4.1 Päihdehuollon erityispalvelut

Päihdehuollon erityispalvelut kuuluvat lähinnä sosiaalitoimeen. Joukkoon on tullut muutama uusi terveydenhuoltoon kuuluva erityispalvelu, jotka ovat ensisijaisesti erikoistuneet huumausainekäyttäjien lääkkeelliseen hoitoon.

Alkoholijuomien kulutuksen 1990-luvun puolivälistä alkanut kasvu on lisännyt päihdepalvelujen kysyntää. Vuoden 2004 kulutuksen kasvu lisäsi odotetusti sekä avohuollon että katkaisu- ja kuntoutushoidon asiakasmääriä, mutta pidensi myös hoitoaikojen kestoja.

Vuonna 2005 A-klinikoilla kävi yhteensä 42 783 asiakasta. A-klinikan asiakkaiden määrä laski hieman edelliseen vuoteen verrattuna (42 977). Nuorisoasemien asiakasmäärässä tapahtui sen sijaan kasvua. Nuorisoasemilla kävi vuonna 2005 kaiken kaikkiaan 5 939 asiakasta eli lähes 13 prosenttia enemmän kuin vuonna 2004.

Kuntien kustantamissa päihdehuollon katkaisuhoidopalveluissa kirjattiin 9 691 asiakasta. Tämä oli hieman vähemmän kuin edellisenä vuonna (10 091). Hoitovuorokausia kertyi 100 648. Päihdehuollon kuntoutuslaitoksissa oli 7 146 asiakasta eli neljä prosenttia enemmän kuin vuonna 2004. Hoitovuorokausia kertyi 301 542.

Vuonna 2005 päihdehuollon asumispalveluita käytti 3 805 asiakasta ja ensisuoja 1 291 asiakasta. Etenkin asumispalveluissa asiakkaiden asumisajat ovat yhä pidentyneet.

1.4.2 Alkoholisairaudet terveydenhuollossa

Vuonna 2005 rekisteröitiin 26 677 hoitojaksoa, joissa alkoholisairaus oli päädiagnoosina. Kasvua edelliseen vuoteen verrattuna oli noin prosentin. Alkoholisairaus pää- tai sivudiagnoosina rekisteröitiin 37 338 hoitojaksossa. Kasvua edelliseen vuoteen verrattuna oli hieman yli kaksi prosenttia. Vuoteen 2004 verrattuna maksasairaudet lisääntyivät noin 17 prosenttia ja aivo-oireyhtymät noin kahdeksan prosenttia. Alkoholimyrkytykset lisääntyivät noin 10 prosenttia.

Vuoteen 2003 verrattuna alkoholisairauksien päädiagnoosit ovat lisääntyneet hieman yli 10 prosenttia ja sivudiagnoosit lähes 14 prosenttia. Vuosina 2004 ja 2005 etenkin aivo-oireyhtymistä ja maksasairauksista johtuvien hoitojaksojen määrän kasvu on ollut erittäin nopeata.

1.4.3 Alkoholikuolemat

Alkoholiin liittyvien kuolemien määrän kasvu on ollut erittäin nopeata vuosina 2004 ja 2005. Alkoholisyyt nousivat vuonna 2005 yleisimmiksi työikäisten (15–64-vuotiaiden) miesten ja naisten kuolemansyiksi. Vuonna 2005 alkoholisairauksiin ja -myrkytyksiin kuoli 2 033 henkilöä.

Pitkäaikaiseen alkoholin käyttöön liittyvät kuolemantapaukset, kuten maksasairauksien aiheuttamat kuolemat, lisääntyivät edelleen vuonna 2005, välittömästi alkoholin käyttöön liittyvät myrkytyskuolemat sen sijaan vähenivät hieman. Maksasairauksiin kuoli 976 henkeä eli noin 17 prosenttia enemmän kuin edellisenä vuonna. Alkoholimyrkytyksiin kuoli 561 henkeä eli noin 9 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2004.

Vuonna 2005 päihtyneenä tapaturmaan ja väkivaltaan kuoli 993 henkeä ja päihtyneen uhrina kuoli 24 henkeä. Alkoholin käytön seurauksena Suomessa kuoli yhteensä 3 050 henkeä eli 200 henkeä enemmän kuin edellisenä vuonna ja 550 henkeä enemmän kuin vuonna 2003.

Yllä mainittujen kuolemien lisäksi Tilastokeskuksen alkoholikuolemien ns. laajan määritelmän mukaan alkoholi oli myötävaikuttavana syynä 1 516 kuolemantapauksessa.

1.5 Alkoholi ja rikollisuus sekä säilöönotot

1.5.1 Väki- ja rikollisuus

Vuonna 2005 poliisin tietoon tuli yhteensä 30 943 väkivaltarikosta. Edelliseen vuoteen verrattuna väkivaltarikosten määrä kasvoi hieman yli 2 prosenttia. Tapot ja murhat vähenivät noin 22 prosenttia vuoteen 2004 verrattuna. Väki- ja rikollisuudet lisääntyivät etenkin yksityisillä paikoilla.

Alkoholin käytöllä ja väkivaltarikoksilla on perinteisesti ollut vahva yhteys. Vuoden 2005 tilastojen mukaan poliisin tietoon tulleista pahoinpitelyrikoksista noin 66 prosenttia ja kuolemaan johtaneista väkivaltarikoksista noin 75 prosenttia tehtiin alkoholin vaikutuksen alaisena. Alkoholin kulutuksen tasainen kasvu 1990-luvun puolesta välistä alkaen on lisännyt väkivaltarikosten määrää tasaisesti.

1.5.2 Rattijuopumus- ja liikennerikokset

Vuonna 2005 poliisin tietoon tuli 26 012 rattijuopumustapausta. Edelliseen vuoteen verrattuna rattijuopumustapaukset vähenivät vajaa 4 prosenttia. Törkeiden rattijuopumustapauksien osuus oli 57 prosenttia.

Vuonna 2005 tieliikenneonnettomuuksien alkoholitapauksissa kuoli 99 henkeä ja loukkaantui 1 247 henkeä. Vuonna 2005 alkoholitapausten osuus kuolemaan johtaneista tieliikenneonnettomuuksista oli 23 prosenttia ja loukkaantumiseen johtaneista tieliikenneonnettomuuksista 12 prosenttia.

Valtakunnallisissa ratsiatutkimuksissa ns. maistelleiden eli alle 0,5 promillen kuljettajien määrä kasvoi huomattavasti vuodesta 1997 lähtien. Vuosina 2004 ja 2005 maistelleiden osuudet ovat kuitenkin vähentyneet vuoden 1997 tasolle.

1.5.3 Säilönotot

Vuonna 2005 päihtyneenä säilöön otettiin 101 856 henkilöä. Tämä on noin 4 000 henkilöä vähemmän kuin edellisenä vuotena.

1.6 Alkoholitalous ja alkoholihaittakustannukset

Vuonna 2005 kuluttajien tilastoituun alkoholin kulutukseen käyttämä rahamäärä säilyi lähes ennallaan edelliseen vuoteen verrattuna ja oli yhteensä 3,77 miljardia euroa. Asukasta kohti laskettuna alkoholi-juomia hankittiin 718 eurolla eli alkoholiin käytettiin lähes saman verran rahaa kuin vuonna 2004. Alkoholimenojen osuus yksityisistä kulutusmenoista oli 4,6 prosenttia. Valtion alkoholista saamat verotulot ml. arvonnisävero laskivat noin 5 prosenttia 1,66 miljardiin euroon, mikä oli 4,2 prosenttia valtion tuloista ilman rahoitustaloustoimia.

Vuonna 2004 alkoholin käyttö aiheutti 0,6–0,9 miljoonan euron välittömät kustannukset ja 2,8–5,3 miljardin euron välilliset kustannukset. Kolmannes välittömistä kustannuksista aiheutui järjestyksen ylläpidosta. Terveystalouden osuus nousi 30 prosenttiin, sosiaalihoitojen osuus oli 19 prosenttia välittömistä alkoholihaittamenoista. Välilliset haittakustannukset kasvoivat voimakkaasti vuonna 2004 johtuen lisääntyneistä alkoholikuolemista ja alkoholiin liittyvien sairauspäivien määrän kasvusta.

2 Huumeolojen kehitys

1990-luvulla alkanut huumausaineiden kokeilun ja käytön kasvu alkoi hidastua vuosituhatlupulla ja tasaantui vuosituhatlupulla vaihteen jälkeen. Vuonna 2004 miehistä 14 prosenttia ja naisista 11 prosenttia ilmoitti käyttäneensä tai kokeilleensa joskus elämässään jotain huumausainetta (Hakkarainen & Metso 2005).

Huumeiden käytön kasvu on lisännyt päihdepalvelujen kysyntää. Päihdehuollon huumeasiakkaiden keskuudessa merkittävä muutos 2000-luvulla on ollut ensisijaisesti buprenorfiinin päihdekäytön vuoksi hoitoon hakeutuneiden osuuden voimakas kasvu. Vuonna 2005 buprenorfiini oli ensisijainen päihde 29 prosentilla päihdehuollon huumeasiakkaista, kun vastaava luku vuonna 2000 oli vain seitsemän prosenttia (Huumehoidon tietojärjestelmä).

2.1 Suomen huumausainepolitiikan peruslinjat

Valtioneuvosto on antanut periaatepäätöksen huumausainepoliittisesta toimenpideohjelmasta vuosille 2004–2007. Ohjelma koostuu 14 toimenpidekokonaisuudesta, jotka liittyvät huumausainepolitiikan koordinointiin, huumausaineiden kysynnän, haittojen ja tarjonnan vähentämiseen, kansainvälisiin toimiin sekä tutkimukseen ja seurantaan. Tavoitteena on monialaisella yhteistyöllä pyrkiä vähentämään huumausaineiden kysyntää, estämään tarjontaa, vähentämään huumausaineiden käytöstä koituvia haittoja sekä saattamaan väärinkäyttäjät hoitoon ja laittomaan toimintaan osallistuneet henkilöt rikosoikeudelliseen vastuuseen.

Ohjelman tavoitteita ovat hallinnon osalta kansallisen huumausainepolitiikan koordinoinnin vakiinnuttaminen sekä Suomen huumausainelainsäädännön tarkistaminen huomioiden yhteisöläisäädännön muutokset ja huumausainekontrollin ulkopuolella olevien aineiden nopeutunut markkinoille tulo. Huumeiden kysynnän osalta ehkäisevässä päihdetyössä kehitetään uusia menetelmiä, vahvistetaan paikallistason viranomaisyhteistyötä ja tuetaan kansalaisjärjestöjen roolin vahvistumista, sekä oppilas- ja opiskelijahuollossa tehostetaan moniammatillista yhteistyötä ja paikallisia yhteistyömuotoja nuorten huumausaineiden käyttäjien syrjäytymisen ehkäisemiseksi. Hoidon osalta vahvistetaan asianmukaisten huumehoitopalvelujen saatavuus, kehitetään huumetyön osaamista ja tehostetaan hoitotoimenpiteiden käyttöä rikosoikeudellisten seuraamusten yhteydessä. Huumeiden tarjonnan rajoittamiseksi lisätään poliisin, tullin, rajavartiolaitoksen ja syyttäjän sekä yksityisen turvallisuusalan yhteistoimintaa huumausaineiden tarjonnan vähentämiseksi ja tehostetaan huumausaineiden lähtöaineisiin liittyvää viranomaisyhteistyötä. Lisäksi kehitetään huumausaineisiin liittyvää tietopohjaa ja tutkimusta ja edistetään huumausaineiden käyttöä sekä levittämistä ehkäiseviä kansainvälisiä toimia ja jatketaan huumausaineiden vastaisen työn tukemista lähi- ja kehitysalueyhteistyössä.

2.2 Huumeiden kokeilu ja käyttö

Huumausaineiden kokeilu ja käyttö lisääntyivät 1990-luvulla koko maassa, etenkin nuorten ja nuorten aikuisten keskuudessa. Vuosituhatlupulla vaihteen jälkeen nousivat esiin ensimmäiset signaalit kasvuvauhdin pysähtymisestä, ja nyt on näkyvissä merkkejä jopa käytön vähenemisestä.

Vuonna 2004 noin 12 prosenttia suomalaisista 15–69-vuotiaista ilmoitti kokeilleensa joskus kannabista. Tulos on sama kuin vuonna 2002. Viimeisen vuoden aikana kannabista kokeilleiden osuus oli kolme prosenttia. Nuorista aikuisista (15–34-vuotiaista) noin joka viides oli joskus elämänsä aikana kokeillut kannabista. (Hakkarainen & Metso 2005). Kuitenkin yhä harvempi 15–24-vuotias näyttää aloittavan kannabiskokeilut. Sama trendi näkyy kouluterveyskyselyssä, jonka mukaan koululaisten huume-kokeilut ovat jopa vähentyneet viime vuosina (Luopa ym. 2006). Myös muista tutkimuksista on samansuuntaisia viitteitä: nuorten huumeiden käyttö näyttää vähentyneen uuden nuorisokäpöpolven myötä (Hakkarainen & Metso 2006). Käyttö on kuitenkin edelleen selvästi korkeammalla tasolla kuin 1990-luvun alussa.

Lääkkeitä päihtymistarkoituksessa oli käyttänyt elinaikana viisi prosenttia ja viimeksi kuluneen vuoden aikana noin kaksi prosenttia aikuisväestöstä. Amfetamiineja ja ekstaasia oli joskus kokeillut noin 1–2 prosenttia ja viimeksi kuluneen vuoden aikana 0,5 prosenttia aikuisväestöstä. Ekstaasin ja kokaiinin kokeiluja pidetään huumeiden niin sanotun viihdekäytön mittareina. Suomalaisista 15–34-vuotiaista 2–3 prosenttia on kertonut joskus kokeilleensa näitä aineita. (Hakkarainen & Metso 2005.)

Viimeisin ongelmakäyttäjien määrän arvio on vuodelta 2002. Tuolloin amfetamiinien ja opiaattien ongelmakäyttäjää arvioitiin olevan 15–69-vuotiaista koko maassa noin 0,4–0,6 prosenttia ja pääkaupunkiseudulla 0,7–1,1 prosenttia. Ongelmakäyttäjistä amfetamiinien käyttäjät olivat enemmistönä. (Partanen P. ym. 2004).

2.3 Suomalaisen asenteet huumeita kohtaan

Aikuisväestön terveyteen vaikuttavien elintapojen seurantalutkimuksen (Natunen ym. 2006) mukaan 78 prosenttia suomalaisista arvioi keväällä 2005, että huumeiden käyttö on vakava tai erittäin vakava ongelma, kun vastaava luku oli neljä vuotta sitten 90 prosenttia. Arvioiden lieventyminen näkyy vielä selvemmin siinä, että huumeiden käytön erittäin vakavaksi ongelmaksi (37 %) arvioivien osuus on laskenut 21 prosenttiyksikköä vuosina 2001–2005. Muutos heijastaa huumeiden käytön rauhoittumista.

Arviot huumeiden käytön ongelman vakavuudesta ovat jatkuvasti olleet jyrkemmät naisilla kuin miehillä. Kevään 2005 kyselyssä huumeita vakavana ongelmana pitävien naisten osuus oli 82 prosenttia ja miesten osuus 74 prosenttia. Myös iän vaikutus arvioissa on selvä: mitä vanhempi vastaaja, sitä vakavammaksi huumeiden käyttö arvioidaan. Vastaavasti eläkeläisistä 80 prosenttia ja opiskelijoista vain 58 prosenttia pitää huumeiden käyttöä erittäin tai melko vakavana ongelmana. Huumeiden käytön kulttuurista hyväksymistä edellä kuvatut suomalaisen mielipiteiden muutokset eivät kuitenkaan merkitse. Edelleen neljä vastaajaa viidestä pitää huumeiden käyttöä Suomessa vakavana ongelmana, puolet näistä jopa erittäin vakavana. Käytön kehityssuunnasta kysyttäessä lähes kolme viidesosa arvioi käytön lisääntyvän. (Natunen ym. 2006.)

2.4 Huumehoitojärjestelmä

Suomessa on muutaman viime vuoden aikana lisätty huumeiden käyttäjien hoitoon erikoistuneiden yksiköiden palveluja muun muassa perustamalla uusia, nuorille huumeiden käyttäjille suunnattuja avohoitoyksiköitä. Opiaattiriippuvaisten lääkehoidosta annettiin vuonna 2002 uusi asetus (289/2002), jolla lisättiin hoidon tarpeen arviointia ja hoidon toteuttamista suorittavien yksiköiden määrää. Lisäksi vuonna 2002 ja 2003 sosiaali- ja terveysministeriön huumeiden kehittämiseen myöntämän 7,5 miljoonan euron lisäpanostuksen eräänä painopistealueena oli opiaattiriippuvaisille tarkoitettujen lääkehoidon laajentaminen muiden vaikeasti huumeongelmaisten hoitojen kehittämisen ohella.

Erityisesti matalakynnyksiset, pistämällä huumeita käyttäville tarkoitettujen terveysneuvontapalvelut ovat laajentuneet voimakkaasti. Palvelupisteissä on mahdollista vaihtaa käytetyt pistosvälineet puhtaisiin sekä samalla saada perustason terveyspalveluja ja neuvontaa. Vuodesta 2004 lähtien velvollisuus järjestää terveysneuvontapalveluja on laajentunut myös terveyskeskuksiin. Ensimmäinen terveysneuvontapiste avattiin Helsingissä vuonna 1997, ja vuoden 2005 loppuun mennessä terveysneuvontapalveluja oli saatavilla 25 paikkakunnalla. Lisäksi apteekit toimivat merkittävinä puhtaiden ruiskujen ja neulojen välityspisteinä alueilla, joilla ei ole olemassa varsinaisia terveysneuvontapalveluja.

2.4.1 Päihdehuollon erityispalvelut huumeiden käyttäjille

Huumeiden käyttäjien hoitotietoja on kerätty vuodesta 1998 lähtien huumeiden tietojärjestelmään anonymisoidulla ja hoitoyksiköille vapaaehtoisella tiedonkeruulla. Vuonna 2005 tiedonkeruuseen osallistui 161 päihdehuollon yksikköä ja tietoja saatiin 5 499 asiakkaasta. Mukana olleet yksiköt edustivat A-klinikoita, nuorisosemioita, katkaisu- ja kuntoutusyksiköitä, huumehoitoon erikoistuneita avo- ja laitoshoitoyksiköitä sekä psykiatrisia yksiköitä. Aineisto painottui avohoitoyksiköihin ja Etelä-Suomen läänisiin.

Huumeiden tietojärjestelmän mukaan huumeiden tai lääkeaineiden vuoksi päihdehoitoon hakeutuneilla huumeasiakkailta opiaattien (37 %) käyttö oli yleisempää ensisijaisena hoitoon hakeutumiseen johtaneena syynä kuin amfetamiinin tai muiden stimulanttien (22 %) käyttö. Opiaattiryhmään kuuluvan buprenorfiinin päihdekäytön vuoksi ensisijaisesti hoitoon hakeutuneiden osuus on kasvanut voimakkaasti ja oli 29 prosenttia vuonna 2005, kun esimerkiksi heroiinin vuoksi hakeutuneiden osuus oli kaksi prosenttia. Suomalaiselle päihdekulttuurille ominaista on myös se, että amfetamiinien ja opiaattien käyttäjistä yli 80 prosenttia käyttää ainetta pistämällä. Sekakäyttö oli yleistä ja lähes kaksi kolmesta asiakkaasta oli ilmoittanut ainakin kolme hoitoon hakeutumiseen liittyvää ongelmallista päihdettä.

Vuoden 2003 päihdetapauslaskennan mukaan päihdehuollon avopalveluissa päihdeasiakkaiden asioineista yli kolmannes liittyi huumeisiin ja laitospalveluissa määrä oli noin 40 prosenttia. Päihdetapauslaskentaa paremmin huumeiden ongelmakäyttöä kuvaavan huumehoidon tietojärjestelmän kattavuusarvion mukaan huumausaineiden käyttäjien osuus olisi noin 20 prosenttia avohoidossa ja 30 prosenttia laitoshoidossa. Terveystuollossa lähes joka neljanteen päihdetapaukseen liittyvät myös huumausaineet. Opioidiriippuvaisten lääkehoidossa on vuonna 2004 arvioitu olleen noin 700–750 asiakasta.

Päihdetapauslaskennan mukaan huumausaineasiakkaat ovat yli 10 vuotta muuta päihdeasiakaskuntaa nuorempia. Huumehoidon tietojärjestelmän mukaan vuonna 2005 huumehoitoon hakeutuneet olivat aikaisempaan tapaan nuoria. Ikäkeskiarvo oli 27,6 vuotta naisten ollessa lähes kolme vuotta miehiä nuorempia. Asiakkaat olivat yleensä joko syrjäytymisriskin alla tai jo syrjäytyneitä. Koulutustaso oli matala ja työttömyys yleistä (62 %). Asiakkaista 12 prosenttia oli asunnottomia.

Vuonna 2005 terveysneuvontapisteitä oli kahdessatoista yli 50 000 asukkaan kunnassa ja yhdeksässä 20 000–50 000 asukkaan kunnassa. Anonyymien tiedonkeruun perusteella terveysneuvontapisteissä asioi vuonna 2005 noin 11 800 asiakasta. Asiakkaita kävi eniten Helsingin (n. 7 000 asiakasta), Vantaan (n. 1 700 asiakasta), Turun (n. 850 asiakasta), Espoon (n. 650 asiakasta) ja Tampereen (n. 550 asiakasta) terveysneuvontapisteissä.

Vuoden 2004 valtakunnallisessa peruspalveluiden arvioinnissa päihdepalvelujen tarjonnasta ja käytöstä kunnissa saatiin tulokseksi, että huumausaineiden ongelmakäyttäjien hoitomuotoja kuten korvaus- ja läpitohoitoa, huumeuulojen ja huumeruiskujen vaihtoa tai muita matalan kynnyksen palveluja on tarjolla vain alle puolessa kunnista.

2.4.2 Huumeiden käyttäjät terveydenhuollossa

Vuonna 2005 terveydenhuollon vuodeosastoilla rekisteröitiin 5 899 huumehoitajaksoa, joissa huumesairaus, eli huumausaineisiin tai lääkeaineisiin liittyvä sairaus, oli päädiagnoosina ja 8 726 hoitajaksoa, joissa huumesairaus oli pää- tai sivudiagnoosina. Lääkeaineisiin liittyvä myrkytysten hoito, jossa vaikuttava ainetta ei ole ilmoitettu, on kasvanut erittäin voimakkaasti useiden vuosien ajan. Vuodesta 2005 nämä hoitajakset on erotettu omaksi ryhmäkseen nimellä "Lääkeaineisiin tarkentumattomat myrkytykset". Huumehoitajakset muodostavat viidenneksen kaikista sairaalan päihdehoitajaksista, mutta lähes puolet jaksoista, kun kyseessä ovat alle 35-vuotiaat.

Tartuntataudeista etenkin C-hepatiitti liittyy useimmiten pistämällä tapahtuvaan huumausaineiden käyttöön. Vuosittain todettujen uusien C-hepatiittitartuntojen määrä on kuitenkin viime vuosien aikana vähentynyt. Vuonna 2005 uusia tartuntoja oli 1 236. (KTL:n tartuntatautirekisteri.) Huumehoidon tietojärjestelmän mukaan C-hepatiittitestituloksen saaneista huumausaineasiakkaista 66 prosenttia oli C-hepatiittiposiitivisia.

Toinen vakava veriteitse leviävä virusinfektio on HIV-infektio. Vuonna 1998 pistämällä huumeita käyttävien keskuudessa alkanut HIV-epidemia on osoittanut alussa nopeasti tapahtuneen kasvun jälkeen jo usean vuoden ajan laantumista: vuoden 2005 aikana enää 11 prosenttia uusista HIV-tartunnoista johtui huumeiden pistoskäytöstä, kun vuonna 1999 osuus oli yli puolet. (KTL:n tartuntatautirekisteri.) Huumehoidon tietojärjestelmän mukaan HIV-positiivisia oli HIV-testituloksen saaneista asiakkaista kaksi prosenttia.

2.4.3 Huumekuolemat

Vuodesta 1997 vuoteen 2000 kuolemantapauksiin liittyvissä oikeuslääketieteellisissä lääke- ja huumausainetutkimuksissa huumausaineiden löydökset lähes kaksinkertaistuivat. Tämän jälkeen löydösten määrä tasaantui. Ennakkotietojen mukaan löydöksiä oli 174 vuonna 2005. Peruskuolemansyynä oli huume- myrkytys noin puolessa kuolemantapauksista. Suurin yksittäinen syy tilanteen tasaantumiselle on herooinin tarjonnan tyrehtyminen markkinoilta ja samalla heroini-kuolemien määrän väheneminen. Heroini- myrkytyskuolemat ovat edelleen harvinaisia. (Helsingin yliopiston oikeuslääketieteen laitos.)

2.5 Huumeet ja rikollisuus

2.5.1 Huumausainerikokset

Vuonna 2005 poliisin tietoon tuli 14 425 huumausainerikosta, mikä on edellisvuotta hieman vähemmän. Huumausainerikoksista 64 prosenttia on huumausaineen käyttörikoksia ja 32 prosenttia huumausainerikoksia. Törkeiden huumausainerikosten osuus oli noin 4 prosenttia kaikista huumausainerikoksista. Heroiinin ja ekstaasin takavarikot lisääntyivät edelliseen vuoteen verrattuna. Muiden takavarikoitujen huumeiden määrissä ei tapahtunut merkittäviä muutoksia.

2.5.2 Väkivaltarikollisuus

Vuonna 2005 ja pahoinpitelyrikoksista noin 10 prosenttia ja kuolemaan johtaneista väkivaltarikoksista noin 2 prosenttia tehtiin huumausaineiden vaikutuksen alaisena. Ylivoimaisesti suurin osa henki- ja pahoinpitelyrikoksista tehdään kuitenkin alkoholin vaikutuksen alaisena.

2.5.3 Tieliikennerikokset

Vuonna 2005 huumausaineita ja lääkkeitä todettiin 3 008 rattijuopumustapauksessa (3 065 tapauksessa vuonna 2004). Osuus kaikista rattijuopumustapauksista oli noin 12 prosenttia. Varsinaisia huumausainelöydöksiä tehtiin 24 tapauksessa (2 049 tapauksessa vuonna 2004).

Vuonna 2003 rattijuopumussäännöksiä muutettiin siten, että huumausaineille asetettiin ns. nollaraja. Tämän seurauksena liikenteen huumausainetapaukset lisääntyivät vuodesta 2002 vuoteen 2003 yli 50 prosenttia. Vuosina 2004 ja 2005 huume tapauksien määrä on edelleen noussut, kun taas alkoholitapauksien määrä on samanaikaisesti vähentynyt.

2.6 Huumehaittakustannukset

Vuonna 2004 huumausaineiden ja lääkeaineiden väärinkäytön aiheutti noin 0,2–0,3 miljardin euron välittömät haittakustannukset ja 0,4–0,8 miljardin euron välilliset haittakustannukset. Eniten välittömiä kustannuksia aiheutui sosiaalitoimen menoista sekä rikollisuuskontrollista. Välilliset menot kasvoivat voimakkaasti lisääntyneistä huumeisiin liittyvistä kuolemista johtuen. Välillisistä kustannuksista ylivoimaisesti suurin erä oli menetetyn elämän arvo ennenaikaisen kuoleman johdosta.

3 Alkoholilupa- ja valvontakysymykset

Vuonna 2005 Alkon myymälöiden määrä kasvoi, mutta elintarvikeliikkeiden määrä väheni edelleen. Ravintoloiden määrässä ei tapahtunut oleellisia muutoksia. Alkoholijuomien myynnin ja anniskelun valvontaa tehostettiin. Anniskelulupa peruutettiin pysyvästi 51:lta ravintolalta. Vähittäismyyntilupa peruutettiin pysyvästi neljältä elintarvikeliikkeeltä.

Alkoholijuomien kotimainen valmistus kasvoi hieman ja markkinoilla olevien alkoholituotteiden määrä lisääntyi. Uusia tuotteita rekisteröitiin runsas 3 600, joista yli puolet oli mietoja viinejä. Tuotevalvonnassa erityistä huomiota on kiinnitetty tuotteisiin, joiden markkinointi on suunnattu lapsiin ja nuoriin. Vuonna 2005 kuusi tuotetta määrättiin myyntikieltoon.

3.1 Alkoholilupa- ja valvontahallinto

Alkoholilupa- ja valvontaviranomaisina toimivat Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskus (STTV) ja lääninhallitukset.

STTV on myöntänyt vuodesta 1995 lähtien elinkeinonharjoittajille vähittäismyynti- ja anniskeluluvat lukuun ottamatta käymisteitse valmistettujen, enintään 4,7 tilavuusprosenttia etyylialkoholia sisältävien alkoholijuomien vähittäismyynti- ja anniskelulupia, jotka on myöntänyt lääninhallitus. Alkoholijuomista ja väkiviinasta annetun asetuksen (1207/2002) 10 ja 20 pykälien sekä asetuksen voimaantulosäännöksen mukaisesti alkoholiyhtiön alkoholijuomamyymälän on hyväksynyt ja alkoholijuomien vähittäismyynti- sekä anniskeluluvan on myöntänyt vuoden 2005 alusta lukien myyntipaikan sijaintikunnan lääninhallitus. Lääninhallitusten tehtäväksi tuli jo vuoden 2004 alusta anniskelualan jatkamisesta päättäminen. Jatkoaikojen myöntämistä koskeviin säännöksiin ei tässä yhteydessä tehty asiallisia muutoksia. Sen sijaan päätettiin, että lääninhallitukset tehostavat jatkoaikaravintoloiden valvontaa.

Asetuksen (12/2004) 1 a pykälän mukaan STTV:n tehtäviin kuuluvat lääninhallitusten lupahallinnon ja valvonnan ohjaus ja kehittäminen, alkoholihallinnon tieto- ja viestintäpalvelujen tuottaminen sekä alkoholijuomien vähittäismyynnin ja anniskelun sekä mainonnan ja myynninedistämisen valvonta koko maassa. Lupahallinnon ja valvonnan ohjauksen ja kehittämisen tarkoituksena on tehostaa alkoholilain 1 pykälässä määritellyn tarkoituksen toteuttamista ja turvata lain yhdenmukainen soveltaminen koko maassa.

Lääninhallitukset valvovat alkoholijuomien vähittäismyyntiä ja anniskelua sekä mainontaa ja myynninedistämistä alueellaan. Valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että annettuja säännöksiä ja määräyksiä noudatetaan.

Lääninhallitukset lisäsivät vuonna 2005 anniskelupaikkojen ja vähittäismyynnin tarkastuksia. Tarkastusten erityisinä painopisteinä olivat ikäraja- ja valvonta sekä tarkastukset anniskelun jatkoaikakäytännöillä. Tarkastusten yhteydessä seurattiin ravintoloiden vapaaehtoisten omavalvontasuunnitelmien käyttöönottoa. Alkoholitietojärjestelmään lisättiin tallennettavaksi tieto puuttuvasta omavalvontasuunnitelmasta.

Luvanhaltijan omavalvonnalla on keskeinen merkitys pyrittäessä ehkäisemään alkoholijuomien myynnistä ja anniskelusta aiheutuvia haittoja. Omavalvontaa tehostaa alkoholilain vaatimus, siitä että anniskelupaikan vastaavalla hoitajalla ja tämän sijaisella tulee olla tehtävään riittävä ammattitaito. Valvontakäytäntöjen yhteydessä tarkistetaan, että vastaavalla hoitajalla ja tämän sijaisella on ammatillinen pätevyys tehtävään.

Luvanhaltijoilta peritään valvonnasta vuosittain maksu. Lisäksi jatkoaikaravintoloihin kohdistetusta valvonnasta peritään erityinen valvontamaksu.

3.2 Alkoholijuomien vähittäismyynti

Vuoden 2005 lopussa Alkon myymälöitä oli 327. Alkolla on oikeus toimittaa tilauksesta alkoholijuomia luovutuspaikkojen kautta, joiden määrä oli vuoden lopussa 139. Enintään 4,7 tilavuusprosenttia alkoholia sisältävien, käymisteitse valmistettujen juomien vähittäismyyntilupia oli 6 699, mikä on 140 lupaa vähemmän kuin edellisellä vuonna. Tilaviini- ja sahtimyymlöitä oli vuoden 2005 lopussa 49, viisi vähemmän kuin edellisellä vuonna. Vähittäismyyntilupapäätös maksoi vuonna 2005 170–340 euroa.

Lääninhallitukset antoivat Alkon myymälöissä ilmenneistä myyntirikkomuksista kaksi seuraamuspäätöstä: yhden kirjallisen varoituksen alaikäisille myynnistä ja yhden kirjallisen huomautuksen selvästi päihtyneelle myynnistä.

Elintarvikeliikkeitä koskien lääninhallitukset peruuttivat valvontatoimenpiteinä pysyvästi neljä ja määräajaksi 16 vähittäismyyntilupaa. Kirjallisia varoituksia ja huomautuksia annettiin 68.

3.3 Alkoholijuomien anniskelu

Vuonna 2005 lääninhallitukset myönsivät 486 uutta, toistaiseksi voimassaolevaa anniskelulupaa. Määräaikaisia, enintään vuodeksi annettuja anniskelulupia myönnettiin 239. Enintään yhden kuukauden ajan voimassa olevia tilapäisiä anniskelulupia tilaisuuksiin ja tapahtumiin myönnettiin 917. Vuoden 2005 lopussa oli voimassa 5 546 anniskelulupaa A- ja B-ravintoloille ja 2 912 anniskelulupaa C-ravintoloille. Uuden alkoholilain aikana A- ja B-ravintoloiden määrä on kasvanut 2 318:llä ja C-ravintoloiden määrä on vähentynyt 2 817:llä.

Alkoholijuomien anniskelun luvanvaraisuuteen liittyy säädettyjen edellytysten olemassaolon varmistamisen lisäksi mahdollisuus tunnistaa haittoja aiheuttavia tilanteita ennakolta ja ehkäistä niitä rajoittamalla lupaa, asettamalla ehtoja tai epäämällä lupa. Vuoden 2003 alusta voimaan tulleiden säännösten perusteella on erityisen pidättyvästi suhtauduttu anniskeluluvan myöntämiseen lasten, nuorten ja perheiden tilaisuuksiin. Anniskelulupien myöntämistä on myös rajoitettu työelämään, urheiluun ja vapaa-aikaan liittyvissä tilanteissa.

Vuonna 2005 anniskelulupapäätös maksoi 170–500 euroa.

Valvontaan liittyvinä seuraamuksina lääninhallitukset antoivat anniskeluluvan haltijoille vuonna 2005 394 kirjallista huomautusta ja 218 kirjallista varoitusta sekä peruuttivat 77 anniskelulupaa määräajaksi ja 51 lupaa pysyvästi.

Valvontatoiminnassa on tärkeänä painopistealueena harmaan talouden ja talousrikollisuuden ehkäiseminen ravintola-alalla. Tuotevalvontakeskus aloitti vuoden 2005 toisella neljänneksellä anniskeluluvan haltijoiden verovelkojen systemaattisen seurannan. Lupien pysyvät peruutukset johtuivat pääsääntöisesti luvanhaltijan verojen ja muiden julkisten maksujen laiminlyönnistä.

Poliisin sähköinen tarkastusilmoitus saatiin valmiiksi vuonna 2005. Sen avulla poliisiviranomaiset voivat ilmoittaa alkoholihallinnon lupaviranomaisille anniskelupaikoissa havaitsemistaan ikärajavalvonnan laiminlyönneistä ja muista anniskelurikkomuksista. Todettuihin rikkomuksiin on johdonmukaisesti sovellettu viime vuosina vakiintunutta kovennettua sanktiolinjaa.

3.4 Alkoholijuomien valmistus, maahantuonti, tukkumyynti ja teknillinen käyttö

Alkoholijuoman, väkiviinan ja alkoholivalmisteen valmistus-, tukkumyynti- ja käyttöluvut sekä väkiviinan maahantuontiluvat myöntää Tuotevalvontakeskus.

Vuonna 2005 alkoholijuomia valmistettiin noin 600 miljoonaa litraa eli vajaa neljä prosenttia enemmän kuin edellisenä vuonna.

Alkoholijuomien valmistuslupia myönnettiin vuonna 2005 neljä kappaletta ja peruutettiin niin ikään neljä. Vuoden lopussa alkoholijuomien valmistuslupia oli 125. Alkoholijuomien tukkumyyntilupia myönnettiin 55. Tukkumyyntilupia peruutettiin yhdeksän. Vuoden 2005 lopussa alkoholijuomien ja väkiviinan tukkumyyntilupia oli 222. Alkoholien teknillisen käytön lupia myönnettiin 81 kappaletta ja alkoholien käytön loppumisen johdosta peruutettiin 63 lupaa. Vuoden 2005 lopussa oli voimassa 2 424 lupaa alkoholien teknilliseen käyttöön.

Toimintavuonna STTV:lle siirrettiin maa- ja metsätalousministeriön asetuksella bioetanolin valvontatehtävät. Käytännön valvontaa on tehty jo vuodesta 2002. Viiniperäisen bioetanolin valvontajärjestelmään on kuulunut kaksi yritystä. STTV teki kohteisiin kahdeksan tarkastusta.

3.5 Alkoholituotevalvonta

Markkinoilla olevien alkoholituotteiden määrä on edelleen kasvanut. Vuoden 2005 lopussa alkoholijuomien tuoterekisterissä oli noin 33 000 alkoholijuomatuotetta, joista noin puolet (15 112) oli sellaisia tuotteita, joita tukkumyyjät toimittivat anniskelu- ja vähittäismyyntipaikoille vuoden 2005 aikana. Uusia tuotteita rekisteröitiin 3 626, joista kotimaisia oli 476 ja EU:n ulkopuolisia 585.

Tuotevalvonnassa kiinnitetään erityistä huomiota sellaisiin tuotteisiin, joiden markkinointi tuotteiden koostumuksen tai päällyserkintöjen osalta suuntautuu lapsiin tai nuoriin. Vuonna 2005 ohjaavia lausuntoja annettiin kuusi.

Vuonna 2005 Tuotevalvontakeskus tutkitutti yhteensä 229 alkoholijuomanäytettä. Näytteet jakaantuivat eri tuoteryhmiin seuraavasti: valmiit juomasekoitukset 33 (esim. long drink -juomat), oluet 114, siiderit 14, viinit 27, hedelmäviinit 13 ja tislattut alkoholijuomat 28. Lisäksi tutkitutettiin 38 etyylialkoholinäytettä.

Näytteille tehtiin juomaryhmien mukaiset ensivalvonta-analysit (mm. alkoholipitoisuus ja uutos), jonka lisäksi tehtiin tuote-/tuoteryhmäkohtaisia kemiallisia, mikrobiologisia ja aistinvaraisia tutkimuksia riskinarvioinnin perusteella.

Kuuden tuotteen maahantuojaillle annettiin päällyserkintävirheistä ohjaavat kirjeet. Markkinavalvonnassa STTV kartoitti elintarvikkeiden ja viinin päällyserkintäasetusten edellyttämiä ohjaustarpeita selvittämällä tuotteiden rikkidioksidipitoisuuksia. Tutkituista 45 oluesta kahden pitoisuus oli yli merkintävääntimukseen. Yliherkkyyttä aiheuttavat biogeeniset amiinit määritettiin 21 ulkomaisesta oluesta.

Muina lisäaineseurannan kohteina olivat väriaineet ja makeutusaineet juomasekoituksista ja long drink -juomista sekä sitruunahappo ns. limuviinoista.

Vierasaineseurannassa olivat edelleen hometoksiinit kuten kotimaisten marjaviinien patuliini, oluen deoksiniivalenoli ja zearalenoni. Mikrobiologista puhtautta seurattiin tilaviineistä ja long drink -juomista. Liköoreistä ja juomasekoituksista tutkittiin propyleeniglykoli, bentsyylialkoholi ja isopropanoli. Näiden pitoisuudet jäivät alle määritysrajojen. Kaikista tutkituista viineistä määritettiin aina okratoksiinipitoisuus.

Luonnonmukaisen tuotannon valvontajärjestelmään kuului vuoden 2005 alussa 10 yritystä ja vuoden lopussa järjestelmään kuului 11 toiminnanharjoittajaa. Kaikkiin valvontajärjestelmään kuuluviin kohteisiin tehtiin luonnonmukaista tuotantoa koskevan neuvoston asetuksen (2092/91) edellyttämä vuositarkastus ja yksi tarkastus johti ohjaavaan kirjeeseen.

Vuonna 2005 suoritettiin tuotevalvonnan, valmistuksen ja varastoinnin käyttö- ja olosuhdevalvonnassa yhteensä 249 tarkastusta. Valvontatarkastuksista 52 koski valmistusta, 63 tukkumyyntiä ja 129 teollista käyttöä.

STTV laati toimintavuonna uuden elintarvikkeiden pakkausmerkintäasetuksen toimeenpanoa koskevan ohjeen alkoholijuomien valmistajille sekä tukkumyyjille.

3.6 Alkoholijuomien mainonta

Alkoholijuomien mainonnan rajoittamista on pidetty tärkeänä keinona alkoholin kulutuksen ohjaamisessa. Useimmissa Euroopan maissa on voimassa alkoholimainontaa koskevia rajoituksia. EU:n televisio-toimintadirektiivissä on alkoholijuomien mainontaa rajoitettu televisiossa. Suomessa tämä direktiivi on saatettu voimaan vuoden 1995 alkoholilain mainontasäännöksillä. Muista Pohjoismaista Norjassa alkoholimainonta on kokonaan kiellettyä. Ruotsissa mainontasäännöksiä muutettiin EY:n tuomioistuimen ns. Gourmet-päätöksen seurauksena siten, että alle 15-prosenttisten alkoholijuomien mainonta on sallittua.

WHO:n suositus joulukuulta 1995 ja ns. Tukholman julistus 2001 puoltavat alkoholimainonnan, ja erityisesti nuoriin kohdistuvan mainonnan, rajoittamista. Yhtenä erityisesti nuoriin vetoavana keinona mainitaan alkoholin yhdistäminen urheiluun. Periaatetta on noudatettu esim. Ranskan lainsäädännössä, jossa kielletään alkoholin mainonta urheilukilpailuissa.

Alkoholilain mukaan mietojen, korkeintaan 22 tilavuusprosenttia alkoholia sisältävien juomien mainonta on sallittua tietyin rajoituksin. Rajoitukset koskevat mm. alaikäisiin kohdistuvaa mainontaa, terveysväitteiden käyttöä ja hyvän tavan vastaista mainontaa. Rajoitukset koskevat myös 1,2–2,8 tilavuusprosenttisten juomien mainontaa. Väkevien, yli 22 tilavuusprosenttia alkoholia sisältävien alkoholijuomien mainonta, epäsuora mainonta ja muu myyninedistäminen on kiellettyä. Tuotevalvontakeskus antoi vuonna 1999 alkoholijuomien mainontaa koskevan ohjeen, johon on koottu yhteen aiemmin annetut erilliset ohjeet ja mainontaa koskevat tapausesimerkit.

Alkoholijuomien ja yli 1,2 tilavuusprosenttia alkoholia sisältävien juomien mainonnan valvonta kuuluu Tuotevalvontakeskukselle ja lääninhallituksille. Molemmat voivat kieltää lainvastaisen mainonnan ja tehostaa kieltoa uhkasakolla. Vaihtoehtoisesti mainostajalle voidaan antaa kirjallinen ohje mainonnan oikaisemiseksi. Mainonnan valvonta on painottunut ennalta ehkäisevään toimintaan.

STTV valvoo alkoholimainontaa ja ohjaa lääninhallitusten alueellista mainonnan valvontaa. Alkoholijuomien mainonnasta annettu ohje uusittiin mietojen alkoholijuomien ravintolamainontaa koskevilta osin. Merkittävimmät muutokset koskivat alkoholijuomien hintailmoittelua ja kanta-asiakastilaisuuksien järjestämistä.

Vuoden 2005 aikana STTV antoi yhden mainonnan kieltopäätöksen ja 14 kirjallista ohjetta. STTV käsiteli 69 mainontaan liittyvää kirjallista vastausta edellyttävää asiaa. Määrällisesti eniten esille tuli väkevien alkoholijuomien mainontaan liittyviä ongelmia. Internet-mainonta oli korostetusti esillä. Lääninhallitukset antoivat yhden kieltopäätöksen ja 12 kirjallista ohjetta.

1 Alkohollägets utveckling

Från 2004 till 2005 ökade den totala alkoholkonsumtionen med 2,5 procent till 10,5 liter 100-procentig alkohol per invånare (10,3 liter år 2004). Nästan 93 procent av den vuxna befolkningen dricker alkohol. Av dessa är uppskattningsvis 6–12 procent storkonsumenter.

Eftersom alkoholkonsumtionen ökat kommer också den alkoholrelaterade sjukfrekvensen och de alkoholrelaterade dödsfallen att öka. År 2005 registrerades på sjukhusens och hälsovårdscentralernas vårdavdelningar 26 677 alkoholrelaterade vårdperioder. Antalet vårdperioder var 258, dvs. cirka en procent större än året innan. Totalt dog 2 033 personer i alkoholrelaterade sjukdomar och förgiftningar, dvs. 173 personer mer än föregående år. Alkoholrelaterade orsaker blev den vanligaste dödsorsaken bland män och kvinnor i arbetsför ålder (15–64 år) 2005.

1.1 Alkoholpolitikens grundlinje

I statsrådets principbeslut av den 9 oktober 2003 fastställs som mål för Finlands alkoholpolitik minskning av alkoholens skadeverkningar, vilket även nämns i alkohollagen. Enligt principbeslutet är de centrala målen för alkoholpolitiken att minska alkoholens skadliga inverkan på barns och familjers välbefinnande, att minska riskbruk av alkohol och dess skadeverkningar samt att få den totala alkoholkonsumtionen att minska.

I april 2004 färdigställdes Alkoholprogrammet 2004–2007 – Utgångspunkter för samarbetet. Programmet samordnas av social- och hälsovårdsministeriet. Målet för alkoholprogrammet, som pågår i fyra år, är att förebygga och minska alkoholskador. Alkoholskadorna hänger samman med både dryckesvanor och nivå på alkoholkonsumtionen. Därför försöker man genom alkoholprogrammet påverka båda faktorerna. Alkoholprogrammet förbereddes i samarbete med statsförvaltning, kommuner, kyrkor, organisationer och näringslivet. Det bygger på samarbete och kompanjonskap mellan alla parter. De kommuner som har ingått ett partnerskapsavtal förbinder sig samtidigt att uppdatera strategierna för förebyggande av alkohol- och narkotikaskador och verksamhetsbetingelserna för alkohol- och drogförebyggande arbete samt att fastställa en rad frågor och verksamheter som skall prioriteras.

Genomförandet av alkoholprogrammet följs upp genom flera indikatorer. Dessa är bland annat utvecklingen av registrerad och oregistrerad alkoholkonsumtion, alkoholrelaterade olycksfall och våldsbrott, familjevåld med anknytning till alkohol samt antal personer som dött till följd av alkoholbruk. Dessa indikatorer har vid sidan av indikatorer för andra alkoholförhållanden sammanställts i denna årsbok. Indikatorer som återger alkohol- och narkotikaförhållanden per kommun och i hela landet finns i elektronisk form i indikatorbanken SOTKANet på adressen <http://www.sotkanet.fi/>.

1.2 Finländarnas attityder till alkohol

Finländarnas attityder till alkohol har blivit mindre liberala under de senaste åren. En allt större del av befolkningen stöder de nuvarande alkoholpolitiska begränsningarna. Enligt en enkät som Stakes lät TNS Gallup genomföra i början av 2000 var 54 procent av respondenterna nöjda med den rådande alkoholpolitiken, medan motsvarande siffra var 61 procent i en enkät som genomfördes 2006. Av befolkningen ville 27 procent skärpa begränsningarna och 10 procent liberalisera dem ytterligare. Att attityderna blivit mindre liberala kan utläsas av att 41 procent ville lindra alkoholpolitiken 1994.

En överväldigande majoritet av befolkningen ansåg att de nuvarande åldersgränserna för att få köpa alkoholdrycker är lämpliga. Åldersgränsen på 20 år för köp av starka alkoholdrycker ansåg 85 procent vara lämplig, och 88 procent ansåg att åldersgränsen på 18 år för köp av vin och öl är lämplig. Totalt 8 procent av befolkningen ansåg att båda åldersgränserna var för låga.

Enligt gallupundersökningarna vill finländarna inte att starka alkoholdrycker skall säljas inom dagligvaruhandeln liksom inte heller starköl. Enligt en undersökning som genomfördes i mars 2006 ansåg 93 procent av de intervjuade att starka alkoholdrycker bör man kunna köpa endast i Alko. När det gäller starköl var motsvarande andel 65 procent. Det nuvarande säljsystemet för mellanöl fick folkmajoritetens stöd, eftersom 89 procent av de intervjuade ansåg att mellanöl skall säljas också i livsmedelsbutiker. Vin ville 46 procent av de intervjuade köpa i livsmedelsbutiker, medan 52 procent ansåg att vin bör man kunna köpa endast i Alko.

1.3 Konsumtion och bruk av alkohol 2005

1.3.1 Alkoholdryckernas importkvoter, skatter och priser

Den 1 januari 2004 slopades kvoterna för skattefri import av alkoholdrycker till Finland från andra EU-länder för eget bruk. Mängderna alkoholdrycker som man får importera skattefritt från länder utanför EU förblev oförändrade, dvs. en liter starka alkoholdrycker eller två liter mellanprodukter samt två liter vin och 16 liter öl. Likaså förblev tidsgränserna desamma, dvs. en person som är bosatt i Finland får på annat sätt än per flyg importera alkoholdrycker till Finland från länder utanför EU endast om resan varat över 20 timmar.

Man väntade sig att sloandet av mängdbegränsningarna skulle leda till att resandeförseln av alkohol ökar. När Estland anslöt sig till EU den 1 maj 2004, förväntades resandeförseln från Estland öka avsevärt. Estlands betydelse som källa för import av alkohol påverkas av landets uppenbart lägre alkoholpriser, geografiska närhet till Finland och avskaffandet av importkvoter för alkohol och av bestämmelsen om en restid på 20 timmar för att få importera alkohol. Resandeförseln väntades öka så mycket att den inhemska försäljningen av alkoholdrycker skulle minska, intäkterna av alkoholskatten minska och den finländska alkoholrelaterade sysselsättningen försvagas. Dessutom förutspåddes att den grå alkoholmarknaden skulle växa.

Den 1 mars 2004 sänktes skatten på alkoholdrycker för att tygla en ökad införsel bland resenärerna. Skatten sänktes i snitt 33 procent på så sätt att skatterna på starka alkoholdrycker sänktes med 44 procent, på mellanprodukter med 40 procent, på vin med 10 procent och på öl med 32 procent.

Skattesänkningen påverkade som väntat detaljhandelspriserna mer än serveringspriserna, eftersom skattens andel är klart större i detaljhandelspriserna. År 2004 var de lägre alkoholpriserna i kraft tio månader. På årsnivå var priserna på alkoholdrycker, i jämförelse med konsumentprisindexet, reellt i snitt 9,0 procent lägre 2004 än 2003. Ännu i början av 2005 märktes effekten av skattesänkningen, vilket är förklaringen till att alkoholpriserna på årsnivå sjönk även 2005. De nominella priserna sjönk i snitt 1,4 procent och realpriserna i snitt 2,2 procent.

1.3.2 Total alkoholkonsumtion

År 2005 ökade den totala alkoholkonsumtionen till 55,2 miljoner liter 100-procentig alkohol (53,7 miljoner liter år 2004), dvs. 10,5 liter per invånare. Den totala konsumtionen ökade med 2,5 procent per invånare jämfört med 2004.

Den omfattar både den registrerade och den oregistrerade alkoholkonsumtionen. Den registrerade alkoholkonsumtionen omfattar försäljningen i Alkos butiker samt det som grossisterna av alkoholdrycker levererar till livsmedelsbutiker, kiosker och bensinstationer samt restauranger med serveringstillstånd. Den oregistrerade alkoholkonsumtionen inbegriper laglig och olaglig hemtillverkning, resandeförsel av alkohol, smugglad alkohol, T-sprit och andra surrogat samt alkohol som finländarna konsumerat utanför Finlands gränser.

1.3.3 Registrerad alkoholkonsumtion

Den registrerade alkoholkonsumtionen fortsatte att öka 2005. Från året innan ökade konsumtionen med 1,2 procent till 43,3 miljoner liter 100-procentig alkohol, dvs. 8,2 liter per invånare. Föregående års avsevärda ökning av alkoholkonsumtionen särskilt till följd av den sänkta alkoholskatten avtog, men trots det syns prissänkningen fortfarande som en ökande konsumtion. Det har blivit allt vanligare att livsmedelsbutikerna säljer mellanöl till extrapris, vilket också har bidragit till att konsumtionen av mellanöl ökat.

Skattesänkningen 2004 berörde mest starka drycker, mellanprodukter och öl, och konsumtionen av dessa varugrupper ökade också mest 2004. Beräknad i liter var konsumtionsökningen för starka drycker 0,2 procent och för mellanöl 1,9 procent år 2005. Konsumtionen av starkvin minskade med 1,6 procent och av starköl med 9,9 procent. Däremot ökade konsumtionen av lättvin med 2,8 procent, av cider med 0,5 procent och av long drink med 4,7 procent.

Den registrerade konsumtionens struktur ändrades inte särskilt mycket 2005. Andelen starka drycker av den registrerade konsumtionen förblev på samma nivå som 2004 (28 %), men den var nästan en femtedel större än 2003. Andelen lättvin av den registrerade konsumtionen ökade med 1 procentenhet (15 %) och andelen maldrycker förblev på samma nivå som föregående år (46 %).

Sänkningen av alkoholskatten 2004 sänkte mest detaljhandelspriserna på alkoholdrycker. År 2004 ökade således detaljhandelskonsumtionen med 9,1 procent från året innan. År 2005 fortsatte detaljhandelskonsumtionen att öka och växte med 1,7 procent. Dess andel av den registrerade konsumtionen ökade med knappt 1 procentenhet till 83,7 procent. Allt som allt såldes via detaljhandeln (Alkos butiker, livsmedelsbutiker, kiosker och bensinstationer) 36,2 miljoner liter 100-procentig alkohol, dvs. 6,9 liter per invånare.

Sänkningen av skatterna på alkoholdrycker invercade avsevärt mindre på priserna på alkoholdrycker som serveras än på detaljhandelspriserna. Konsumtionen av alkoholdrycker som serveras minskade med 3,1 procent från 2004. År 2005 minskade konsumtionen av alkoholdrycker som serveras med 1,2 procent. Från år 2004 till 2005 minskade restaurangförsäljningens andel av den registrerade konsumtionen från 17,0 procent till 16,3 procent. År 2005 serverades i restauranger som får servera alkohol totalt 7,1 miljoner liter 100-procentig alkohol, dvs. 1,3 liter per invånare.

1.3.4 Oregistrerad alkoholkonsumtion

År 2004 ökade resandeförseln av alkohol med ungefär två tredjedelar jämfört med året innan. År 2005 ökade den ytterligare med ungefär 12 procent. Resandeförseln av starka alkoholdrycker ökade med 16 procent. Från 2003 till 2004 fördubblades den. Importen av mellanprodukter och öl minskade cirka 10 procent från 2004 till 2005. Från 2003 till 2004 ökade importen av dem med ungefär en tredjedel. Importen av cider och long drink ökade med 5 procent och av båda importerades cirka 6 miljoner liter 2005. Vinimporten ökade med cirka en tredjedel från 2004 till 2005 på samma sätt som den ökat från 2003 till 2004. Tillverkningen av öl och vin hemma har minskat sedan mitten av 1990-talet. Denna utveckling fortsatte 2005. År 2004 minskade smugglingen av alkohol tydligt och fortsatte att minska 2005. Tillverkning av hembränt har varit mindre allmänt än smuggling av alkohol.

Den oregistrerade alkoholkonsumtionen ökade 2005 till cirka 2,3 liter 100-procentig alkohol per invånare från 2,1 liter 2004. Dess andel av den totala konsumtionen ökade till 22 procent, medan den var 20 procent året innan. År 2005 utgjorde resandeförseln ungefär 80 procent av den oregistrerade alkoholkonsumtionen. Andelen alkohol som konsumerats utomlands var cirka 15 procent och den lagliga hemtillverkningens andel var ungefär 3 procent. Den olagliga alkoholens andel var cirka 5 procent av den oregistrerade alkoholkonsumtionen.

1.3.5 Alkoholkonsumtionens omfattning

Den totala alkoholkonsumtionen har mer än fördubblats under tre årtionden. Under samma period har dryckesvanorna förändrats och svaga drycker har blivit populärare. När nästan 70 procent av alkoholkonsumtionen utgjordes av starka drycker i början av 1960-talet, var deras andel drygt en fjärdedel på 2000-talet. Under samma period har ölets och lättvins popularitet ökat. Trots det har två särdrag i den finländska dryckeskulturen inte förändrats: Man dricker i allmänhet inte alkohol till maten och berusningsdrickande är fortfarande vanligt (Alkohol- och narkotikaundersökning 2004 och 2005).

Enligt alkohol- och narkotikaundersökning 2005 hade 88 procent av de 15–69-åriga finländarna druckit någon typ av alkoholdryck under de senaste 12 månaderna. Flest personer som använder alkohol fanns bland unga vuxna och personer i medelåldern. Under de senaste 12 månaderna hade 92 procent av männen i åldern 30–49 år och 91 procent av kvinnorna i samma ålder brukat alkohol. När det gäller andelen personer som brukar alkohol, är skillnaden mellan könen rätt liten nuförtiden. Medan 43 procent av kvinnorna och 13 procent av männen uppgav i dryckesvaneundersökningen 1968 att de var nykterister, var motsvarande siffror 12 procent för männen och 12 procent för kvinnorna i enkätundersökningen 2005.

Uppskattningsvis 250 000–500 000 personer av den vuxna befolkningen, dvs. 6–12 procent, är storkonsumenter av alkohol. År 2005 drack 13 procent av männen och 4 procent av kvinnorna alkohol minst fyra gånger i veckan. Av männen drack 24 procent sex eller fler alkoholportioner på en gång minst en gång per vecka, medan 13 procent av kvinnorna drack fyra portioner eller mer minst en gång per vecka.

Av männen uppgav 14 procent och av kvinnorna 5 procent att de varit ordentligt berusade minst en gång per månad.

En av prioriteringarna i Alkoholprogrammet 2004–2007 är att öka barns och ungas välbefinnande. Enligt studien om ungdomars hälsobeteende börjar man pröva på alkohol huvudsakligen i åldern 12–16 år. År 2005 hade nio av tio 12-åringar inte druckit alkohol under det senaste året. Den motsvarande andelen för åldersgruppen 16 år var en av fem. Enligt enkäterna om hälsa i skolan och ESPAD-undersökningarna har användningsfrekvensen för alkohol minskat lite bland 16-åringar och yngre under 2000-talet. Även berusningsdrickande hade blivit lite ovanligare i dessa åldersgrupper. Trots det är andelen ungdomar som dricker sig berusade varje vecka fortfarande ungefär en femtedel liksom tidigare. Finländarna dricker sig fortfarande oftare berusade än européerna i snitt, även om de dricker alkohol mer sällan än genomsnittet. (Studie om ungdomars hälsobeteende, Enkäten Hälsa i skolan, ESPAD-skolundersökning)

1.4 Tjänster inom missbrukarvården

Kommunerna är skyldiga att anordna service för missbrukare. Systemet för tjänster inom missbrukarvården omfattar socialvårdens och hälso- och sjukvårdens allmänna öppenvårdstjänster samt institutionstjänster. Öppenvårdstjänsterna tillhandahålls av bl.a. hälsovårdscentralerna, företagshälsovården, skol- och studenthälsovården samt mentalvårds- och socialbyråerna, medan institutionstjänsterna tillhandahålls på sjukhus och inom boendeservice. Missbrukarvårdens specialtjänster tillhandahålls i form av öppenvård av bland annat A-klinikerna, ungdomsstationerna, missbrukarstationerna, hälsorådgivningsställena och dagcentralerna. Institutionstjänster tillhandahålls på bland annat avvänjnings- och rehabiliteringsinrättningarna och inom boendeservicen.

Genom en inventering av alkohol- och narkotikarelaterade fall, som genomförs med fyra års mellanrum, samlar man in ett tvärsnitt av uppgifter om antal missbruksrelaterade besök hos olika tjänster. Inventeringen beskriver inte direkt enskilda klienter utan missbruksrelaterade ärenden, eftersom samma klient kan ha utnyttjat flera olika tjänster under det dygn inventeringen pågick.

Enligt inventeringen av alkohol- och narkotikarelaterade fall 2003 var 56 procent öppenvårdsbesök och 44 procent institutions- och boendeservicebesök. Andelen besök till missbrukarvårdens specialtjänster var 48 procent av det totala antalet besök, hälso- och sjukvårdens andel var 33 procent, socialvårdens andel var 17 procent och andelen för kyrkans diakoniarbete tillsammans med annat drogarbete var 3 procent. (Metso & Nuorvala, 2004).

Vid den nationella utvärderingen av basservicen 2004 utredde man utbudet på och behovet av service för missbrukare samt hur servicenätverket räcker till. Dessutom utvärderade man det alkohol- och narkotikaförebyggande arbetet. I granskningen fokuserade man särskilt på avgiftnings- och avvänjningsbehandling, substitutions- och underhållsbehandling samt på hur ändamålsenlig rehabiliterande institutionsvård är och hur den anordnas. Föremål för utvärderingen av det alkohol- och drogförebyggande arbetet var ställningen för och omfattningen av det alkohol- och drogförebyggande arbete som sträcker sig över förvaltningsgränser samt förvaltningsarrangemangen i anslutning till det och förutsättningarna för det alkohol- och drogförebyggande arbetet i kommunerna. Av utvärderingen framgick bl.a. följande:

- I kommunerna har behandlingsmöjligheterna inte utökats i enlighet med det behov som det ökande bruket av alkohol och andra droger skapar. Antalet klienter som utnyttjar servicen för missbrukare har inte ökat. De allt längre behandlingsperioderna tyder däremot på klienter som är i sämre skick samt på blandbruk.

- Tillgången till avgiftningsbehandling är rätt så bra. Avgiftning anordnas i såväl enheter för social- som hälso- och sjukvård. Endast i varannan kommun finns det dock möjlighet att tas in direkt till avgiftning, och knappt en tiondel av kommunerna har ingen avgiftningsbehandling att erbjuda.

- Knappt hälften av landets kommuner har en strategi för missbrukarvård eller en motsvarande plan. I mindre än hälften av kommunerna har kommunens förvaltningsorgan behandlat en strategi för missbrukarvård. Vanligen har beslutet fattats i en nämnd eller i kommunstyrelsen.

1.4.1 Missbrukarvårdens specialtjänster

Missbrukarvårdens specialtjänster hör närmast till socialförvaltningen. Några nya specialtjänster, som hör till hälso- och sjukvården, har tillkommit. Det är främst fråga om medicinsk behandling för narkotikabrukare.

Alkoholkonsumtionen, som började öka i mitten av 1990-talet, har ökat efterfrågan på service för missbrukare. Konsumtionsökningen 2004 ledde som väntat till att antalet klienter inom både öppenvården och avgiftnings- och rehabiliteringsbehandlingen ökade samtidigt som behandlingsperioderna förlängdes.

År 2005 hade A-klinikerna totalt 42 783 klienter, vilket var lite färre än året innan (42 977). Däremot ökade antalet klienter vid ungdomsstationer. År 2005 hade ungdomsstationerna totalt 5 939 klienter, dvs. nästan 13 procent mer än 2004.

Totalt 9 691 klienter fick avgiftningsbehandling inom den missbrukarvård som kommunerna bekostar. Detta var lite färre än föregående år (10 091). Antalet vårdtygn var 100 648. Rehabiliteringsinrättningarna inom missbrukarvården hade 7 146 klienter, dvs. 4 procent mer än 2004. Antalet vårdtygn var 301 542.

År 2005 använde 3 805 klienter missbrukarvårdens boendeservice, medan 1 291 klienter bodde på skyddshärbärgen. Framför allt inom boendeservicen fortsatte boendeperioderna att förlängas.

1.4.2 Alkoholrelaterade sjukdomar inom hälso- och sjukvården

År 2005 registrerades 26 677 vårdperioder med en alkoholrelaterad sjukdom som huvuddiagnos. Ökningen från föregående år var ungefär 1 procent. Vid 37 338 vårdperioder registrerades en alkoholrelaterad sjukdom som huvud- eller bidiagnos. Ökningen från föregående år var lite över 2 procent. Jämfört med 2004 hade leversjukdomarna ökat med cirka 17 procent och de organiska psykiska sjukdomarna med ungefär 8 procent. Alkoholförgiftningarna hade ökat med cirka 10 procent.

Jämfört med 2003 hade de huvuddiagnoser som var en alkoholrelaterad sjukdom ökat drygt 10 procent och bidiagnoserna nästan 14 procent. Åren 2004 och 2005 ökade särskilt antalet vårdperioder som orsakats av leversjukdomar och organiska psykiska sjukdomar mycket snabbt.

1.4.3 Alkoholrelaterade dödsfall

Åren 2004 och 2005 ökade antalet alkoholrelaterade dödsfall mycket snabbt. Alkoholrelaterade orsaker blev den vanligaste dödsorsaken bland män och kvinnor i arbetsför ålder (15–64 år) 2005. År 2005 avled 2 033 personer av alkoholrelaterade sjukdomar och alkoholförgiftning.

År 2005 fortsatte dödsfall i anslutning till långvarigt alkoholbruk liksom leversjukdomar att öka, medan antalet fall av förgiftningsdöd med direkt anknytning till alkohol minskade lite. Totalt 976 personer dog av leversjukdomar, dvs. cirka 17 procent mer än året innan. Av alkoholförgiftning dog 561 personer, dvs. 9 procent färre än 2004.

År 2005 dog 993 personer i alkohol- eller narkotikapåverkat tillstånd genom olycksfall eller våld, och 24 personers död orsakades av en alkohol- eller narkotikapåverkad person.

År 2005 dog i Finland totalt 3 050 personer till följd av alkoholbruk, dvs. 200 personer mer än året innan och 550 personer färre än 2003.

Utöver de ovannämnda dödsfallen var alkoholen dessutom en bidragande orsak till 1 516 dödsfall enligt Statistikcentralens så kallade breda definition av alkoholrelaterade dödsfall.

1.5 Alkohol och våldsbrottslighet samt omhändertagande

1.5.1 Våldsbrottslighet

År 2005 var antalet våldsbrott som kommit till polisens kännedom totalt 30 943. Antalet ökade med drygt 2 procent jämfört med föregående år. Antalet dråp och mord minskade med ungefär 22 procent från 2004. Särskilt våldsbrott på privata platser ökade.

Alkoholbruk och våldsbrottslighet har av tradition varit nära kopplade till varandra. Enligt statistiken 2005 hade cirka 66 procent av de misshandelsbrott som kommit till polisens kännedom och cirka 75 procent av våldsbrotten med dödlig utgång begåtts av alkoholpåverkade personer. Den stadigt ökande alkoholkonsumtionen från och med mitten av 1990-talet har stadigt ökat antalet våldsbrott.

1.5.2 Rattfylleri- och trafikbrott

År 2005 var antalet rattfyllerifall som kommit till polisens kännedom 26 012. Jämfört med året innan minskade rattfyllerifallen knappt 4 procent. Andelen grova rattfyllerifall var 57 procent.

År 2005 avled 99 personer i samband med rattfylleriolycksfall medan 1 247 personer skadades. År 2005 var andelen alkoholrelaterade vägtrafiksolycksfall som lett till döden 23 procent och som lett till skador 12 procent.

Från och med 1997 har antalet förare som "smakat på alkohol" eller med andra ord blåst under 0,5 promille ökat avsevärt i nationella razzior. Åren 2004 och 2005 minskade emellertid andelen personer som "smakat på alkohol" till samma nivå som 1997.

1.5.3 Omhändertagande

År 2005 omhändertogs 101 856 personer som var påverkade av alkohol eller andra droger. Detta är cirka 4 000 personer färre än året innan.

1.6 Alkoholekonomin och kostnaderna för alkoholskador

Enligt den registrerade alkoholkonsumtionen 2005 använde konsumenterna sammanlagt 3,77 miljarder euro för köp av alkohol, vilket är nästan samma belopp som året innan. Med andra ord köpte man alkoholdrycker för 718 euro per invånare, dvs. ungefär lika mycket som 2004. Alkoholutgifternas andel av de privata konsumtionsutgifterna var 4,6 procent. Statens skatteintäkter av alkoholen (inklusive mervärdesskatt) minskade med cirka 5 procent till 1,66 miljarder euro, vilket utgjorde 4,2 procent av statens intäkter (exklusive finansiella åtgärder).

År 2004 var de direkta kostnaderna för de skadeverkningar som alkoholbruket orsakar 0,6–0,9 miljoner euro och de indirekta kostnaderna 2,8–5,3 miljoner euro. En tredjedel av de direkta kostnaderna orsakades av satsningar på att upprätthålla ordningen. Hälso- och sjukvårdens andel ökade till 30 procent, och socialvårdens andel var 19 procent av de direkta kostnaderna för alkoholskador. År 2004 ökade de direkta skadekostnaderna kraftigt på grund av den ökande alkoholdödligheten och det ökande antalet sjukdagar med anknytning till alkohol.

2 Narkotikalägets utveckling

Under 1990-talet ökade experimenteringen med och bruket av narkotika men började minska mot slutet av årtusendet och stabiliserades efter år 2000. År 2004 uppgav 14 procent av männen och 11 procent av kvinnorna att de brukat eller prövat på något narkotiskt ämne någon gång under sitt liv (Hakkarainen & Metso 2005).

Det ökande bruket av narkotika ledde till att efterfrågan på service för missbrukare ökade. Under 2000-talet var en betydelsefull förändring bland narkotikaklienterna inom missbrukarvården att andelen brukare som sökt vård främst på grund av missbruk av buprenorfin ökade kraftigt. År 2005 var buprenorfin det primära missbruksmedlet för 29 procent av missbrukarvårdens narkotikaklienter, medan det motsvarande procenttalet var 7 procent år 2000 (informationssystemet för narkomanvården).

2.1 Grundlinjerna i Finlands narkotikapolitik

Statsrådet har fattat ett principbeslut om ett åtgärdsprogram för narkotikapolitiken 2004–2007. Programmet består av 14 åtgärds paket med anknytning till samordning av narkotikapolitiken, till olika sätt att minska efterfrågan och utbud, till att reducera skadeverkningarna av narkotika, till internationella åtgärder samt till forskning och uppföljning. Målet är att genom samarbete mellan aktörer försöka minska efterfrågan på narkotika, stoppa tillgången, minska skadeverkningarna, hänvisa missbrukare till vård och ställa personer som deltagit i olaglig verksamhet under straffrättsligt ansvar.

Programmets mål är för förvaltningens del att stabilisera samordningen av den nationella narkotikapolitiken samt att granska Finlands narkotikalagstiftning med hänsyn till ändringar i EG-lagstiftningen och till att de ämnen som inte omfattas av narkotikakontrollen kommer snabbare ut på marknaden. När det gäller efterfrågan på narkotika, utvecklas nya metoder inom det alkohol- och drogförebyggande arbetet, stärks det lokala myndighetssamarbetet och stöds stärkandet av medborgarorganisationernas roll. Dessutom effektiveras det yrkesövergripande samarbetet inom elev- och studentvården samt lokalt samarbete för att förebygga att unga narkotikabrukare slås ut. När det gäller behandling tryggas tillgången till ändamålsenliga tjänster inom narkomanvården, kunskaperna om drogarbete förbättras och användningen av vårdinsatser i samband med straffrättsliga påföljder effektiveras. Samarbete mellan polis, tull, gränsbevakningsväsende, åklagare och den privata säkerhetsbranschen ökas för att minska utbudet på narkotika. Man effektiviserar också myndighetssamarbetet i fråga om prekursorer för narkotika. Dessutom utvecklas kunskapsunderlaget och forskningen om narkotika och man främjar internationella åtgärder för förebyggande av bruk och spridning av narkotika. Man fortsätter också att stödja kampen mot narkotika inom närområdes- och utvecklingssamarbetet.

2.2 Experimentering med och bruk av narkotika

Särskilt bland ungdomar och unga vuxna ökade experimentering med och bruk av narkotika i hela landet på 1990-talet. Efter övergången till 2000-talet visade sig de första tecknen på att tillväxttakten avtar och nu finns det tecken på att till och med bruket minskar.

År 2004 uppgav ungefär 12 procent av finländarna i åldern 15–69 år att de prövat på cannabis. Resultatet är samma som år 2002. Under det senaste året hade 3 procent prövat på cannabis. Bland unga vuxna (15–34 år) hade ungefär var femte prövat på cannabis någon gång under sitt liv. (Hakkarainen & Metso 2005). Trots det verkar allt färre 15–24-åringar pröva på cannabis. Samma trend syns i enkäten Hälsa i skolan, enligt vilken skolelevs experimentering med narkotika till och med har minskat under senare år (Luopa m.fl. 2006). Även andra undersökningar ger liknande resultat: ungdomars narkotikabruk verkar ha minskat i och med den nya ungdomsgenerationen (Hakkarainen & Metso 2006). Bruket är dock fortfarande klart större än i början av 1990-talet.

Av den vuxna befolkningen hade 5 procent använt läkemedel i berusningssyfte under sin livstid och cirka 2 procent under det senaste året. Av den vuxna befolkningen hade 1–2 procent prövat på amfetamin och ecstasy någon gång och 0,5 procent under det senaste året. Experimenteringen med ecstasy och kokain betraktas som utslagsgivande för den så kallade nöjesanvändningen av narkotika. Bland finländare i åldern 15–34 år uppgav 2–3 procent att de någon gång prövat på dessa ämnen. (Hakkarainen & Metso 2005.)

Den senaste uppskattningen av antalet missbrukare är från 2002. År 2002 fanns det cirka 0,4–0,6 procent missbrukare av amfetamin och opiat i åldersgruppen 15–69 år i hela landet och 0,7–1,1 procent i huvudsadsregionen. Majoriteten av missbrukarna använde amfetamin. (Partanen P. m.fl. 2004.)

2.3 Finländarnas attityder till narkotika

Enligt en uppföljningsundersökning om levnadsvanor som påverkar den vuxna befolkningens hälsa (Natunen m.fl. 2006) ansåg 78 procent av finländarna våren 2005 att bruk av narkotika är ett allvarligt eller mycket allvarligt problem, medan motsvarande procenttal var 90 procent för fyra år sedan. Mer tydligt framgår attityduppmjukningen av att andelen finländare som anser att bruk av narkotika är ett mycket allvarligt problem (37 %) minskade 21 procentenheter under perioden 2001–2005. Förändringen återspeglar det faktum att narkotikasituationen lugnat ner sig.

Kvinnorna har hela tiden ansett att narkotikabruk är ett allvarligare problem än vad männen har ansett. I enkäten 2005 var andelen kvinnor som anser att narkotika är ett allvarligt problem 82 procent, medan männens andel var 74 procent. Kopplingen mellan ålder och åsikt är uppenbar: ju äldre svarande desto allvarligare uppfattas situationen. På motsvarande sätt ansåg 80 procent av pensionärerna och endast 58 procent av de studerande att narkotikabruk är ett mycket eller ganska allvarligt problem. Ändringarna i finländarnas åsikter innebär emellertid inte att narkotikabruk är kulturellt accepterat. Fortfarande anser fyra av fem svarande att narkotikabruket är ett allvarligt problem. Och hälften av dessa anser att det är ett mycket allvarligt problem. På frågan om bruket ökar eller minskar svarade nästan tre femtedelar att det ökar. (Natunen m.fl. 2006.)

2.4 Systemet för narkomanvård

I Finland har utbudet av vårdtjänster vid de enheter som specialiserat sig på vård av narkotikabrukare blivit större under de senaste åren. Bland annat har nya öppenvårdsenheter för unga narkotikabrukare inrättats. År 2002 utfärdades en ny förordning om läkemedelsbehandling av opioidberoende personer (289/2002), genom vilken antalet enheter som bedömer vårdbehovet och som verkställer vården utökades. Åren 2002 och 2003 var ett av de prioriterade områdena för det anslag på 7,5 miljoner euro som social- och hälsovårdsministeriet beviljat narkomanvården, att utvidga läkemedelsvården för opioidberoende personer vid sidan av att utveckla behandlingar för andra svåra narkotikaproblem.

Inom hälsovårdsrådgivningen har tjänsterna med "låg tröskel" för dem som använder narkotika intravenöst utvidgats kraftigt. På serviceställena kan man byta ut använda sprutor och nålar mot rena och samtidigt få grundläggande hälsovårdstjänster och rådgivning. Från och med 2004 omfattas även hälsovårdscentralerna av skyldigheten att anordna hälsovårdsrådgivning. Det första stället där man ger hälsovårdsrådgivning av denna typ öppnades i Helsingfors 1997 och i slutet av 2005 gavs denna typs rådgivning på 25 orter. Dessutom fungerar apoteken som viktiga förmedlare av rena sprutor och nålar på platser där det inte ges någon annan hälsovårdsrådgivning.

2.4.1 Missbrukarvårdens specialtjänster för narkotikabrukare

Sedan 1998 har informationssystemet för narkomanvården samlat in anonyma vårddata om narkotikabrukare genom en datainsamling som är frivillig för behandlingseenheterna. År 2005 deltog 161 missbrukarvårdsenheter i datainsamlingen och man fick uppgifter om 5 499 klienter. De enheter som deltog representerade A-kliniker, ungdomsstationer, avgiftnings- och rehabiliteringsenheter, öppen- och slutenvårdsenheter som har specialiserat sig på narkomanvård samt psykiatriska enheter. Tyngdpunkten inom insamlingen låg på enheter inom öppenvården och i Södra Finlands län.

Enligt informationssystemet för narkomanvården var användningen av opiat (37 %) oftare huvudorsaken till att brukare av narkotika eller läkemedel, dvs. så kallade narkotikaklienter, sökte vård jämfört med användningen av amfetamin eller andra stimulantia (22 %). Andelen brukare som sökt vård främst på grund av missbruk av buprenorfin, som hör till opiatgruppen, ökade kraftigt och var 29 procent 2005, medan till exempel andelen som sökt vård på grund av heroin var 2 procent. Typiskt för den finländska

narkotikakulturen är att över 80 procent av brukarna av amfetamin och opiat använder ämnet intravenöst. Blandbruk var vanligt. Nästan två av tre uppgav att de använde åtminstone tre missbruksmedel, som var orsak till att de sökt vård.

Enligt inventeringen av alkohol- och narkotikarelaterade fall 2003 rörde över en tredjedel av besöken inom missbrukarvårdens öppenvård narkotika. Inom de institutionsrelaterade tjänsterna var antalet cirka 40 procent. Enligt informationssystemet för narkomanvårdens beräkning av täckningen, som bättre återger narkotikamissbruket än inventeringen av alkohol- och narkotikarelaterade fall, är andelen narkotikabrukare ungefär 20 procent inom öppenvården och 30 procent inom institutionsvården. Inom hälso- och sjukvården förekommer också narkotika i nästan vart fjärde berusningsmedelsrelaterat fall. Upps-kattningsvis 700–750 klienter fick läkemedelsbehandling för opioidberoende personer år 2004.

Enligt inventeringen av alkohol- och narkotikarelaterade fall var narkotikaklienterna över tio år yngre än det övriga missbrukarklientelet. Enligt informationssystemet för narkomanvården var de personer som sökt narkomanvård 2005 liksom tidigare unga. Åldersgenomsnittet var 27,6 år och kvinnorna var nästan tre år yngre än männen. Klienterna löpte vanligen risk att bli utslagna eller så var de redan utslagna. Utbildningsnivån var låg och arbetslöshet (62 %) allmänt. Totalt 12 procent av klienterna var bostadslösa.

År 2005 fanns det hälsorådgivningsställen i 12 kommuner med över 50 000 invånare och i 20 kommuner med 20 000–50 000 invånare. Enligt en anonym datainsamling hade hälsorådgivningsställena cirka 11 800 klienter år 2005. Mest klienter hade hälsorådgivningsställen i Helsingfors (ca 7 000 klienter), Vanda (ca 1 700 klienter), Åbo (ca 850 klienter), Esbo (ca 650 klienter) och Tammerfors (ca 550 klienter).

Resultatet från den landsomfattande utvärderingen av utbudet och utnyttjandet av basservice för missbrukare visade att behandlingar för narkotikamissbrukare, som substitutions- och underhållsbehandling, utbyte av sprutor och nålar eller andra tjänster med "låg tröskel" finns att tillgå i mindre än hälften av kommunerna.

2.4.2 Narkotikabrukare som vårdas inom hälso- och sjukvården

Under 2005 registrerades på vårdavdelningarna inom hälso- och sjukvården sammanlagt 5 899 perioder av narkomanvård där någon narkotikarelaterad sjukdom (dvs. sjukdom orsakad av narkotika eller läkemedel) var huvuddiagnosen och 8 726 vårdperioder med en narkotikarelaterad sjukdom som huvud- eller bidiagnos. Behandling av läkemedelsrelaterade förgiftningar där det verksamma ämnet inte angetts har ökat mycket kraftigt under flera år. Från och med 2005 har dessa vårdperioder separerats till en egen grupp med namnet "Ospecificerat läkemedel". Perioderna av narkomanvård utgör en femtedel av sjukhusens alla perioder av missbrukarvård eller nästan hälften av perioderna när det är fråga om personer under 35 år.

Av de smittsamma sjukdomarna är framför allt hepatit C ofta förknippat med intravenöst bruk av narkotika. Det årliga antalet nya fall av hepatit C har dock minskat under de senaste åren. År 2005 var antalet nya smittfall 1 236. (Folkhälsoinstitutets register för smittsamma sjukdomar.) Enligt informationssystemet för narkomanvården hade 63 procent av de narkotikaklienter som genomgått ett hepatit C-test fått ett positivt testresultat.

En annan allvarlig virusinfektion som sprids via blod är hiv. Den hiv-epidemi som bröt ut 1998 och som fick sin början bland injektionsmissbrukare av narkotika har redan under flera års tid visat tecken på att avta efter den snabba spridningen i början. År 2005 hade smittan fåtts genom intravenöst bruk av narkotika i endast 11 procent av de nya hiv-fallen, medan andelen var över hälften år 1999. (Folkhälsoinstitutets register för smittsamma sjukdomar.) Enligt informationssystemet för narkomanvården hade 2 procent av de klienter som genomgått ett hiv-test fått ett positivt resultat.

2.4.3 Narkotikarelaterade dödsfall

I de rättsmedicinska läkemedels- och narkotikaundersökningar som genomfördes 1997–2000 för att reda ut dödsorsaken nästan fördubblades fynden av narkotika. Efter detta stabiliserades antalet fynd. Enligt

preliminära uppgifter var antalet fynd 174 år 2005. I ungefär hälften av fallen var den så kallade underliggande dödsorsaken narkotikaförgiftning. Den största enskilda orsaken till att situationen stabiliserats är att heroinutbudet minskat drastiskt på marknaden och att antalet dödsfall på grund av heroin samtidigt minskat. Dödsfall på grund av heroinförgiftning är fortfarande sällsynta. (Rättsmedicinska institutionen vid Helsingfors universitet.)

2.5 Narkotika och brottslighet

2.5.1 Narkotikabrott

År 2005 kom till polisens kännedom 14 425 narkotikabrott, vilket är lite mindre än året innan. Av narkotikabrotten var 64 procent straffbart bruk av narkotika och 32 procent narkotikabrott. Andelen grova narkotikabrott var cirka 4 procent av alla narkotikabrott. Antalet beslag av heroin och av ecstasy ökade jämfört med året innan, medan antalet övriga narkotikabeslag inte ändrats nämnvärt.

2.5.2 Våldsbrottslighet

År 2005 begicks ungefär 10 procent av misshandelsbrotten och cirka 2 procent av våldsbrotten med dödlig utgång av narkotikapåverkade personer. Den överlägset största delen av brotten mot liv och misshandelsbrotten begås ändå av alkoholpåverkade personer.

2.5.3 Vägtrafikbrott

År 2005 förekom läkemedel och narkotika i 3 008 fall av trafikonykterhet (3 065 fall år 2004). Andelen av alla fall av rattfylleri var ungefär 12 procent. Narkotikafynd gjordes i 2 024 fall (2049 fall år 2004).

År 2003 ändrades bestämmelserna om rattonykterhet och man gick in för en så kallad nollgräns för narkotika. Till följd av detta ökade antalet narkotikafall i trafiken med över 50 procent från 2002 till 2003. Åren 2004 och 2005 fortsatte antalet narkotikafall att öka, medan antalet alkoholfall minskade.

2.6 Kostnader för skadeverkningar av narkotika

År 2004 uppgick de direkta kostnaderna för skadeverkningar som orsakats av narkotika- och läkemedelsmissbruk till ungefär 0,2–0,3 miljarder euro, medan de indirekta skadekostnaderna var 0,4–0,8 miljarder euro. De största direkta kostnaderna uppstod inom socialvården och brottskontrollen. De indirekta kostnaderna ökade kraftigt till följd av det ökande antalet dödsfall i anslutning till narkotika. Den överlägset största delen av de indirekta kostnaderna hänförde sig till värdet på det liv som förlorats till följd av för tidig död.

3 Alkoholstillstånds- och tillsynsfrågor

År 2005 ökade antalet Alkobutiker, men antalet livsmedelsbutiker fortsatte att minska. Restaurangantalet var nästan oförändrat. Övervakningen av försäljningen och serveringen av alkoholdrycker effektiviserades. Man återkallade permanent 51 restaurangers serveringstillstånd. Dessutom återkallade man permanent fyra livsmedelsbutikers detaljhandelstillstånd.

Den inhemska tillverkningen av alkoholdrycker ökade lite. Likaså ökade antalet alkoholprodukter på marknaden. Drygt 3 600 nya produkter registrerades och av dessa var över hälften lättviner. Inom produkttillsynen uppmärksammades särskilt produkter vars marknadsföring är inriktad på barn och ungdomar. År 2005 utfärdades säljförbud för sex produkter.

3.1 Alkoholstillstånds- och tillsynsförvaltning

Som alkoholstillstånds- och tillsynsmyndigheter fungerar Social- och hälsovårdens produkttillsynscentral (STTV) och länsstyrelserna.

Från och med 1995 har produkttillsynscentralen beviljat näringsutövare detaljhandels- och serveringstillstånd. Försäljnings- och serveringstillstånd för drycker som innehåller högst 4,7 volymprocent etylalkohol och som tillverkats genom jäsnings beviljas emellertid av länsstyrelsen. I enlighet med 10 och 20 § (1207/2002) i förordningen om alkoholdrycker och sprit samt enligt förordningens ikraftträdande bestämmelser godkänner från och med början av 2005 länsstyrelsen i det län där försäljningsstället är beläget alkoholbolagets alkoholbutik och beviljar tillstånd för detaljhandel med och servering av alkoholdrycker. Redan från och med början av 2004 fick länsstyrelserna i uppgift att fatta beslut om förlängning av serveringstid. Bestämmelserna om beviljande av förlängning har i detta sammanhang inte ändrats i sak. Däremot har det beslutats att länsstyrelserna ska effektivisera övervakningen av de restauranger vars serveringstid förlängts.

Enligt 1 a § (12/2004) i förordningen om alkoholdrycker och sprit har produkttillsynscentralen till uppgift att styra och utveckla länsstyrelsernas tillståndsförvaltning och övervakning, producera informations- och kommunikationstjänster för alkoholförvaltningen samt att i hela landet övervaka detaljhandel med och servering av alkoholdrycker, samt reklam och annan säljfrämjande verksamhet för alkoholdrycker. Syftet med att styra och utveckla tillståndsförvaltningen och övervakningen är att effektivisera åtgärderna för att det syfte som anges i 1 § i alkohollagen skall uppnås och att trygga en enhetlig tillämpning av lagen i hela landet.

Länsstyrelserna övervakar detaljhandel med och servering av alkoholdrycker samt reklam och annan säljfrämjande verksamhet för alkoholdrycker inom sitt område. Syftet med övervakningen är att säkerställa att bestämmelser och föreskrifter följs.

År 2005 ökade länsstyrelserna antalet inspektioner av serveringsställen och detaljhandeln. Inom inspektionen lades särskild vikt vid övervakning av åldersgränserna samt inspektion under den förlängda serveringstiden. I samband med inspektionerna följdes även ibruktagande av frivilliga planer för egenkontroll i restaurangerna. I alkoholdatasystemet blev det möjligt att ange avsaknad av egenkontrollplan.

Tillståndshavarens egenkontroll är av stor betydelse när man strävar efter att förebygga skadeverkningar som orsakats av försäljning och servering av alkohol. Egenkontrollen effektiviserar alkohollagens krav att den ansvariga föreståndaren och dennas ställföreträdare på serveringsstället måste ha tillräcklig yrkeskompetens för uppgiften. I samband med inspektionsbesöken granskas detta.

Varje år uttas en tillsynsavgift av tillståndshavarna. Dessutom uttas en särskild tillsynsavgift för övervakning av restauranger med förlängd serveringstid.

3.2 Detaljhandel med alkoholdrycker

I slutet av 2005 var antalet Alkobutiker 327. Alko har rätt att på beställning leverera alkoholdrycker via utlämningsställen. Deras antal var i slutet av året 139. Antalet detaljhandelstillstånd för drycker som tillverkas genom jäsnings och innehåller högst 4,7 volymprocent alkohol var 6 699, vilket är 140 tillstånd färre än året innan. Antalet gårdsvins- och sahtbutiker var 49 i slutet av 2005, vilket är fem färre än föregående år. År 2005 kostade ett beslut om detaljhandelstillstånd 170–340 euro.

Länsstyrelserna fattade två beslut om påföljder med anledning av överträdelser i Alkos butiker: en skriftlig varning för försäljning till minderåriga och en skriftlig anmärkning för försäljning till personer som är uppenbart berusade.

När det gäller livsmedelsbutiker återkallade länsstyrelserna som tillsynsåtgärd permanent 4 detaljhandeltillstånd och 16 för en viss tid. Antalet varningar och anmärkningar uppgick till 68.

3.3 Servering av alkoholdrycker

År 2005 beviljade länsstyrelserna 486 nya serveringstillstånd, som är i kraft tills vidare. Man beviljade också 239 tidsbundna serveringstillstånd för högst ett år. Tillfälliga serveringstillstånd för högst en månad för olika evenemang beviljades sammanlagt 917. I slutet av 2005 fanns det 5 546 giltiga serveringstillstånd för restauranger med A- eller B-rättigheter och 2 912 för restauranger med C-rättigheter. Under den tid den nya alkohollagen varit i kraft har antalet restauranger med A- eller B-rättigheter ökat med 2 318 stycken, medan antalet restauranger med C-rättigheter har minskat med 2 817.

I anslutning till beviljandet av serveringstillstånd är det vid sidan av fastställandet av att de föreskrivna förutsättningarna uppfylls också möjligt att i förväg identifiera situationer som kan orsaka problem. Situationerna kan förebyggas genom att begränsa tillstånden, ställa villkor för tillstånden och vägra bevilja tillstånd. I enlighet med de bestämmelser som trädde i kraft från och med början av 2003 har man varit särskilt försiktig när det gäller att bevilja serveringstillstånd till evenemang för barn, ungdomar och familjer. Beviljandet av serveringstillstånd har även begränsats i samband med arbetslivet, idrotten och fritiden.

År 2005 kostade ett beslut om serveringstillstånd 170–500 euro.

År 2005 gav länsstyrelserna till följd av tillsynen 394 skriftliga anmärkningar och 218 skriftliga varningar till serveringstillståndshavare. Dessutom återkallades 77 tillstånd för en viss tid och 51 tillstånd permanent.

En viktig tyngdpunkt i tillsynen ligger på åtgärder mot den grå ekonomin och den ekonomiska brottsligheten inom restaurangbranschen. Under det andra kvartalet 2005 inledde produkttillsynscentralen en systematisk uppföljning av serveringstillståndshavarnas skatteskulder. Orsaken till att tillstånd återkallades permanent var i regel att tillståndshavaren hade underlåtit att betala skatter och andra offentliga avgifter.

Polisens elektroniska inspektionsanmälan blev klar 2005. Genom den kan polismyndigheterna meddela alkoholförvaltningens tillståndsmyndigheter om underlåtenhet att följa bestämmelserna om åldersgränser samt andra serveringsöverträdelser. Under de senaste åren har man konsekvent tillämpat skärpta sanktioner vid konstaterade överträdelser.

3.4 Tillverkning, import, partihandel och teknisk användning

Tillstånd till tillverkning och användning av och partihandel med alkoholdrycker, sprit och alkoholpreparat samt tillstånd till import av sprit beviljas av produkttillsynscentralen.

År 2005 tillverkades cirka 600 miljoner liter alkoholdrycker, dvs. ungefär 4 procent mer än året innan.

År 2005 beviljades fyra tillstånd till tillverkning av alkoholdrycker och fyra tillstånd återkallades. I slutet av året var antalet tillverkningstillstånd 125. Tillstånd till partihandel med alkoholdrycker beviljades i 55 fall. Antalet återkallade partihandelstillstånd var 9. I slutet av 2005 fanns det 222 giltiga tillstånd till partihandel med alkoholdrycker och sprit. Tillstånd till teknisk användning av alkohol beviljades i 81 fall och till följd av nedlagd verksamhet återkallades 63 tillstånd. I slutet av 2005 fanns det 2 424 giltiga tillstånd till teknisk användning.

Under verksamhetsåret överfördes tillsynen av bioetanol till produkttillsynscentralen genom en förordning utfärdad av jord- och skogsbruksministeriet. I praktiken har det funnits tillsyn sedan 2002. Systemet för tillsyn av vinbaserad bioetanol omfattade två företag. Produkttillsynscentralen gjorde totalt 8 inspektioner hos dessa.

3.5 Produkttillsyn

Antalet alkoholprodukter på marknaden har fortsatt att öka. I slutet av 2005 fanns det cirka 33 000 alkoholdrycker i produktregistret över alkoholdrycker. Av dessa var cirka hälften (15 112) sådana produkter som partihandlarna levererade till serverings- och detaljhandelsställen under 2005. Totalt 3 626 nya produkter registrerades. Av dessa var 476 inhemska och 585 från platser utanför EU.

Inom produkttillsynen uppmärksammas särskilt sådana produkter, vars marknadsföring är inriktad på barn och ungdomar av produktsammansättningen eller märkningen att döma. År 2005 utfärdades 6 styrande utlåtande.

År 2005 undersöktes på begäran av produkttillsynscentralen sammanlagt 229 prover av alkoholdrycker. Proven togs från olika produktkategorier enligt följande: 33 färdiga blanddrycker (t.ex. long drink), 114 öl, 14 cider, 27 viner, 13 fruktviner och 28 destillerade alkoholdrycker. Dessutom lät man undersöka 38 etylalkoholprov.

Proverna genomgick primärkontrollanalyser (bl.a. alkoholhalt och extrakt) med beaktande av varugrupperna. Dessutom gjordes kemiska, mikrobiologiska och sinnesbaserade undersökningar med utgångspunkt i riskvärdering av de olika produkterna och produktkategorierna.

Styrande utlåtanden gavs till importörer av sex olika produkter på grund av märkningsfel. Genom att utreda produkternas svaveldioxidhalter kartlade produkttillsynscentralen inom ramen för marknadsövervakningen behovet av sådana anvisningar som föreskrivs i förordningarna om livsmedel och om märkningen av vin. Av 45 undersökta öl överskred halten i två märkningskravet. Biogena aminer, som orsakar överkänslighet, konstaterades i 21 utländska ölsorter.

När det gäller övervakning av tilläggsämnen, kontrollerades även färgämnen och sötningsmedel i dryckesblandningar och long drink-drycker samt citronsyra i så kallade alkoholäsk.

Mögeltoxiner ingick fortfarande i uppföljningen av främmande ämnen. Exempel på dessa är patulin i inhemskt bärvin samt deoxynivalenol och zearalenon i öl. Mikrobiologisk renhet kontrollerades i gårdsvin och long drink-drycker. I likörer och blanddrycker undersöktes propylenglykol, bensylalkohol och isopropanol. Deras halter var under gränsvärdena. I alla vin som undersöktes gjordes alltid bestämning av okratoxinhalten.

I början av 2005 omfattade systemet för tillsyn av ekologisk produktion 10 företag och i slutet av året 11 verksamhetsutövare. Alla objekt som omfattas av tillsynssystemet genomgick en sådan årlig kontroll som krävs enligt rådets förordning om ekologisk produktion (2092/1991). En inspektion ledde till ett styrande utlåtande.

År 2005 genomfördes totalt 249 inspektioner av användning och förhållanden inom produkttillsyn, tillverkning och lagring. Av tillsynsinspektionerna var 52 inriktade på tillverkning, 63 på partihandel och 129 på industriell användning.

Under verksamhetsåret utarbetade produkttillsynscentralen för partihandlare och tillverkare av alkoholdrycker en anvisning om tillämpningen av förordningen om påskrifter på livsmedelsförpackningar.

3.6 Alkoholreklam

Att begränsa reklam för alkoholdrycker har ansetts vara ett viktigt sätt att styra alkoholkonsumtionen. I de flesta europeiska länder begränsas alkoholreklamen. Enligt EU:s televisionsdirektiv ska TV-reklamen för alkoholdrycker begränsas. I Finland har direktivet verkställts genom reklambestämmelserna i alkohollagen från 1995. I Norge har reklam för alkoholdrycker förbjudits helt. I Sverige ändrades reklambestämmelserna till följd av det s.k. Gourmetbeslutet i EG-domstolen, så att det är tillåtet att göra reklam för under 15-procentiga alkoholdrycker.

WHO:s rekommendation från december 1995 och den s.k. Stockholmsdeklarationen 2001 förordar en begränsning av alkoholreklam, i synnerhet reklam som riktar sig till unga. En metod som nämns och som i synnerhet tilltalar unga är att koppla ihop alkohol och idrott. Enligt Frankrikes lagstiftning är det förbjudet att göra reklam för alkohol på idrottstävlingar.

Enligt alkohollagen är det tillåtet att på vissa villkor göra reklam för svaga drycker som innehåller högst 22 volymprocent alkohol. Villkoren gäller bl.a. reklam som riktar sig till omyndiga, reklam med missvisande påståenden om hälsoeffekter och reklam som bryter mot god sed. Villkoren gäller även reklam för drycker med 1,2–2,8 volymprocent alkohol. Reklam för starka alkoholdrycker med över 22 volymprocent alkohol, indirekt reklam och annan säljfrämjande verksamhet är förbjuden. År 1999 gav produkttillsynscentralen anvisningar om reklam för alkoholdrycker. Anvisningarna innehåller alla tidigare anvisningar samt exempelfall.

Produkttillsynscentralen och länsstyrelserna övervakar reklam för drycker som innehåller över 1,2 volymprocent alkohol. Reklam som strider mot lagen kan förbjudas och förbudet förstärkas med vite. Annonssören kan i förekommande fall ges skriftliga anvisningar om rättelse av reklamen. Tyngdpunkten i övervakningen ligger på förebyggande arbete.

Produkttillsynscentralen övervakar alkoholreklam och leder övervakningen av länsstyrelsernas regionala reklamövervakning. Anvisningen om alkoholreklam förnyades i fråga om restaurangers reklam för svaga alkoholdrycker. De största förändringarna gällde angivandet av alkoholpriser och anordnande av evenemang för stamkunder.

Under 2005 fattade produkttillsynscentralen beslut om förbud av en reklam och gav 14 skriftliga anvisningar. Produkttillsynscentralen behandlade 69 reklamärenden som krävde ett skriftligt svar. Antalsmässigt upptäcktes mest problem i anslutning till reklam av starka alkoholdrycker. Internetreklam var starkt framträdande. Länsstyrelserna fattade ett beslut om förbud och gav 12 skriftliga anvisningar.

1 Alcohol trends in Finland

In 2005, the total consumption of alcoholic beverages increased 2.5 per cent on the previous year, being 10.5 litres of pure alcohol per capita (10.3 litres in 2004). Nearly 93 per cent of the adult population uses alcoholic beverages. Of these, heavy consumers are estimated to account for 6 to 12 per cent.

The growth of alcohol consumption anticipates increased alcohol-related morbidity and deaths. In 2005, 26 677 alcohol-related periods of care were recorded in hospital and health-centre wards. The increase on the previous year was 258 periods of care or approximately one per cent. Alcohol-related diseases and poisonings caused 2033 deaths, which is 173 more than in the previous year. In 2005, alcohol-related causes of death were the most common cause of death among men and women of working age (15–64 years).

1.1 Finnish alcohol policy

As specified in the Alcohol Act and the Government Resolution on alcohol policy from 9 October 2003, the main objective of Finnish alcohol policy is to diminish alcohol-related harm. According to the Government Resolution, the key objectives of alcohol policy are to reduce alcohol-induced harm on the well-being of children and families, to diminish the hazardous use of alcoholic beverages and the related problems, and to bring about a downward trend in the total consumption of alcoholic beverages.

Co-ordinated by the Ministry of Social Affairs and Health, an Alcohol Programme 2004 to 2007 was issued in April 2004. The four-year programme aims to prevent and reduce alcohol harms. Since alcohol harms are influenced both by drinking habits and the level of alcohol consumption, the Alcohol Programme aims to affect both. Preparatory work for the programme involved the central government, local governments, churches, NGOs and the business sector. The programme is based on co-operation and partnership between all stakeholders. Municipalities participating in the partnership also commit themselves to updating their strategies for preventing alcohol- and drug-related harm, facilitating substance abuse prevention and defining a number of concrete priority areas and measures.

The implementation of the Alcohol Programme is monitored by several indicators, including trends in documented and undocumented consumption of alcohol, alcohol-related accidents and violent offences, alcohol-related domestic violence and alcohol-related deaths. The Yearbook of Alcohol and Drug Statistics deals with these and other indicators of the alcohol situation. Local and national level indicators of the alcohol and drug situation in Finland can be found online in the SOTKANet indicator bank at: <http://www.sotkanet.fi/>.

1.2 Alcohol attitudes among Finns

Attitudes towards alcohol have become less liberal in recent years. An increasing majority of the population are in favour of the present restrictions imposed through alcohol policy measures. According to an opinion poll commissioned by the National Research and Development Centre for Welfare and Health (STAKES) from TNS Gallup early in 2000, 54 per cent of Finns were satisfied with the present restrictions, compared with 61 per cent in 2006. Further, 27 per cent were in favour of stricter regulations and 10 per cent in favour of more liberal regulations. The change towards less liberal attitudes can clearly be seen in the fact that in 1994 the proportion of those in favour of less strict regulations was 41 per cent.

An overwhelming majority of the population regard the present age limits for buying alcoholic beverages as appropriate. The age limit of 20 years for buying strong alcoholic beverages was regarded as appropriate by 85 per cent of the respondents, and the age limit of 18 for buying beer and wine by 88 per cent. Both age limits were regarded as too low by 8 per cent of the population.

According to opinion polls, a majority of Finns are of the opinion that strong alcoholic beverages, including strong beer, should not be on sale in grocery stores. In a study conducted in March 2006, 93 per cent of the respondents thought that strong alcoholic beverages should be on sale only in state-owned Alko stores. The corresponding figure for strong beer was 65 per cent. Most Finns, 89 per cent of the respondents, supported the present system of selling medium beer in grocery stores. Of the respondents, 46 per cent thought that wines should be on sale in grocery stores and 52 per cent that they should be on sale only in Alko stores.

1.3 Alcohol consumption and use in 2005

1.3.1 Alcohol import quotas, taxes and prices

Quotas on tax-free imports of alcoholic beverages for personal use by passengers arriving in Finland from other EU countries were abolished on the 1st of January 2004. No changes were made in the amounts of alcoholic beverages that can be imported without tax from outside the EU for personal use: one litre of strong alcoholic beverages or two litres of intermediate-strength beverages and two litres of wine and 16 litres of beer. The time limits also remained unchanged, that is, a person residing in Finland who arrives in Finland from outside the EU by other means than by flight is allowed to import alcoholic beverages only if the journey has taken more than 20 hours.

The abolishment of the quotas was expected to increase imports of alcoholic beverages by passengers. Estonia's accession to the EU on the 1st of May 2004 was expected to considerably increase passenger imports from Estonia. Estonia is a major source of alcohol imports because of the clearly lower price level, geographical proximity, the abolishment of import quotas, and the elimination of the 20-hour rule, which previously restricted alcohol imports. Passenger imports were expected to increase to such an extent that they would not only decrease the sales of alcoholic beverages in Finland but also reduce alcohol tax revenue and the employment created in Finland by the alcohol industry. In addition, the grey alcohol market was expected to expand.

In order to curb the growth of passenger imports, excise taxes on alcoholic beverages were lowered by an average of 33 per cent on the 1st of March 2004: taxes on strong alcoholic beverages were reduced by 44 per cent, taxes on intermediate-strength beverages by 40 per cent, taxes on wines by 10 per cent and taxes on beers by 32 per cent.

As expected, the tax reduction had a greater influence on retail prices than restaurant prices as taxes clearly make up a greater share in retail prices. The lower alcohol prices were in force for ten months of 2004; at an annual level, in real terms (i.e. in relation to the consumer price index), the level of alcohol prices in 2004 was an average of 9.0 per cent lower than in 2003. The effect of the tax reduction was still felt in the early 2005, which explains the fact that a decrease was observed in alcohol prices for the full year 2005. The decrease for nominal prices was 1.4 per cent and for real prices 2.2 per cent on average.

1.3.2 Total consumption of alcoholic beverages

In 2005, the total consumption of alcoholic beverages amounted to 55.2 million litres of pure alcohol (53.7 million litres in 2004) or 10.5 litres per capita. Compared with 2004, the per-capita total consumption increased by 2.5 per cent.

Total consumption includes both documented and undocumented consumption of alcoholic beverages. Documented consumption includes sales in Alko stores and wholesalers' deliveries of alcoholic beverages to grocery stores, kiosks, petrol stations and licensed restaurants. Undocumented consumption includes legal and illegal home preparation of alcoholic beverages, passenger imports, smuggling, surrogates, and alcohol consumed by Finns outside Finland.

1.3.3 Documented consumption of alcoholic beverages

Documented consumption of alcoholic beverages continued to grow in 2005, with an increase of 1.2 per cent on the previous year, amounting to 43.3 million litres of pure alcohol equivalent to 8.2 litres per capita. Despite the slowing down of the previous year's rapid growth in consumption - a growth that was primarily due to the reduction of alcohol taxes - the price reductions can still be seen as an increase in consumption. Moreover, the consumption of medium beer has grown as a result of the increasingly common special offers on medium beer in grocery stores.

The 2004 tax reduction was greater for strong and medium-strength alcoholic beverages and beer, the increase in consumption in 2004 being therefore greatest in these types of beverages. In 2005, calculated on consumption in litres, the increase was 0.2 per cent for strong alcoholic beverages and 1.9 per cent for medium beer. The consumption of fortified wines decreased 1.6 per cent and that of strong beer 9.9 per cent. Further, the increase in consumption was 2.8 per cent for light wines, 0.5 per cent for cider and 4.7 per cent for long drinks.

No major changes took place in the structure of documented consumption in 2005. The share accounted for by strong alcoholic beverages in documented consumption was at the same level as in 2004 (28 per cent), whereas it was nearly a fifth higher than in 2003. The share of light wines increased by one percentage point (15 per cent) while that of beer remained at the same level as in the previous year (46 per cent).

The 2004 reduction in alcohol taxes led to the greatest reductions in the retail prices of alcoholic beverages; in 2004, retail consumption grew 9.1 per cent on the previous year. In 2005, retail consumption continued to increase, the growth being 1.7 per cent. It thus accounted for 83.7 per cent of total documented consumption, which is nearly one percentage point up on the previous year. A total of 36.2 million litres of pure alcohol, i.e. 6.9 litres per capita, was sold through retail outlets (Alko stores, grocery stores, kiosks and petrol stations).

Compared with retail prices, restaurant prices were much less affected by the tax reduction. Consumption of alcoholic beverages at licensed restaurants decreased 3.1 in 2004 and 1.2 per cent in 2005. The share of sales at licensed restaurants in documented consumption decreased from 17.0 per cent in 2004 to 16.3 per cent in 2005. In 2005, consumption at licensed restaurants totalled 7.1 million litres of pure alcohol or 1.3 litres per capita.

1.3.4 Undocumented consumption of alcoholic beverages

Alcohol imports by passengers increased by about two thirds in 2004 on the previous year. In 2005, the increase continued, being some 12 per cent. Passenger imports of strong alcoholic beverages increased 16 per cent. Between 2003 and 2004, the imports doubled. The imports of intermediate-strength beverages and beer decreased some 10 per cent from 2004 to 2005. Between 2003 and 2003, the imports increased by about one third. The imports of ciders and long drinks increased by 5 per cent, both types of beverages being imported some 6 million litres in 2005. In the same way as between 2003 and 2004, the imports of wines increased by about one third from 2004 to 2005. Home preparation of wine and beer has been decreasing since the mid-1990s. The trend continued in 2005. Alcohol smuggling clearly decreased in 2004, and the downward trend continued in 2005. Production of home-distilled spirits (pontikka) is still less important than smuggling as a means of getting illegal alcohol.

Undocumented consumption of alcohol amounted last year to some 2.3 litres of pure alcohol per capita, compared with 2.1 litres in 2004. It accounted for 22 per cent of total consumption, as opposed to 20 per cent in the previous year. Passenger imports accounted for some 80 per cent of undocumented consumption in 2005. Alcohol consumed by Finns abroad represented some 15 per cent and legal home preparation some 3 per cent. Illegal alcohol accounted for some 5 per cent of undocumented consumption.

1.3.5 Prevalence of alcohol use

The total consumption of alcohol has more than doubled during the past thirty years. A parallel trend in drinking habits shows a shift from strong to lighter drinks. In the early 1960s, nearly 70 per cent of the consumption was composed of strong alcoholic beverages while their proportion in the 2000s is just over a quarter. At the same time, the sales of beer and light wines have increased. Despite these trends, however, two traits still strongly reflect Finnish drinking habits, i.e. having alcohol at meals is still rare while binge drinking continues to be common (Alcohol and Drug Studies 2004 and 2005).

The 2005 Alcohol and Drug Study showed that 88 per cent of Finns aged 15 to 69 had consumed at least one kind of alcoholic beverage during the previous twelve months. The number of alcohol consumers was greatest among young adults and middle-aged people. During the previous twelve months, 92 per cent of men aged 30 to 49, and 91 per cent of women of the same age had had alcohol. There is no longer anything but a minor difference between men and women in the proportions of alcohol consumers. In the Drinking Habits Survey of 2005, the proportion of those abstaining from alcohol was 12 per cent for men and 12 per cent for women, compared with 13 per cent for men and 43 per cent for women in the 1968 survey.

The number of heavy consumers of alcohol is estimated to range between 250 000 and 500 000, accounting for 6 to 12 per cent of the adult population. In 2005, 13 per cent of men as compared with 4 per cent of women consumed alcohol at least four times a week. Further, 24 per cent of men reported consuming at least six portions and 13 per cent of women reported consuming at least four portions of alcohol at one drinking occasion at least once a week. 14 per cent of men as compared with 5 per cent of women reported having engaged in binge drinking at least once a month.

One of the main objectives of the Alcohol Programme 2004 to 2007 is to increase the well-being of children and young people. The Adolescent Health and Lifestyle Survey indicates that most young people start to experiment with drinking between the ages of 12 and 16 years. In 2005, nine in ten 12-year-olds had not used alcohol during the previous year. The corresponding proportion among 16-year-olds was one in five. School Health Promotion Studies and ESPAD school surveys suggest that the frequency of alcohol drinking among 16-year-olds and in younger age groups has been slightly decreasing in the 2000s. The habit of binge drinking also shows a decline. However, no changes occurred in the some 20 per cent of young people who are drunk almost every week. On average, though, Finns continue to get drunk more often than other Europeans, even though they drink alcohol less frequently than on average. (Adolescent Health and Lifestyle Survey, School Health Promotion Study, ESPAD school survey)

1.4 Services for substance abusers

The responsibility for organising services for substance abusers rests with municipalities. The service system for alcohol and drug abusers includes general community-based and outpatient services provided by health and social care units, such as health centres, occupational health care, school and student health care, mental health clinics and social welfare offices, and institutional care such as hospital care and housing services. Community-based specialised services for substance abusers are provided by A-clinics, youth clinics, drop-in centres, health counselling centres and day centres. Institutional care for substance abusers is offered e.g. by detoxification and rehabilitation centres and housing services.

Every four years, a Survey of Substance Abuse Cases in Health and Social Services is conducted to gather cross-sectional data on the number of service visits involving alcohol or drug use. The data provided by the survey describes alcohol- and drug-related visits rather than individual clients as the same client may have used several kinds of services during the census day.

In the 2003 survey, 56 per cent of service visits involving alcohol or drug use were visits to community-based/outpatient services and 44 per cent were visits to units in institutional and housing services. Specialised services for substance abusers accounted for 48 per cent of service visits, health care for 33 per cent, social care for 17 per cent and church welfare work and other services for substance abusers for 3 per cent. (Metso & Nuorvala, 2004).

The 2004 national evaluation of social and health services aimed to examine the need for and supply of services for substance abusers, and assess the adequacy of the service delivery network. Another aim was to evaluate interventions aimed at substance abuse prevention. In particular, the analysis concerned the adequacy and means of organising detoxification, withdrawal, substitution and maintenance treatment and rehabilitative institutional care. The evaluation of substance abuse prevention focussed on the position, extent and administrative arrangements of inter-sectoral substance abuse prevention and the possibilities for municipalities to implement substance abuse prevention. The conclusions of the evaluation included the following:

- Municipalities have not increased the availability of treatment in proportion to the need caused by an increased use of alcohol and drugs. While client numbers have not increased in services for substance abusers, increases in lengths of stay in treatment suggest that clients are in a poorer condition and that mixed use of substances is increasing.
- The availability of detoxification treatment is reasonably good, and treatment is provided in both health and social care units. However, only half of the municipalities can provide immediate access to detoxification treatment, and no detoxification treatment is available in nearly one in ten municipalities.

- Less than half of the municipalities have an alcohol and drugs strategy or other similar plan. Moreover, in less than half of the municipalities, the alcohol and drugs strategy has been submitted to the administrative bodies for consideration. In most cases, the decision on the strategy has been taken by a municipal committee or the municipal board.

1.4.1 Specialised care and services for substance abusers

Specialised care and services for substance abusers are mainly provided by municipal social care departments. In addition, they have more recently been provided within health services, where a few units are now specialising in the medicinal treatment of substance abusers.

The steady increase in the consumption of alcoholic beverages since the mid-1990s has increased the demand for services for abusers. As was expected, the rise in alcohol consumption figures in 2004 increased client numbers in both community-based/outpatient services and in detoxification and rehabilitation treatment, in addition to which it increased the lengths of stay.

In 2005, A-clinics had a total of 42 783 clients, which is slightly less than in the previous year (42 977). In contrast, the number of clients in youth clinics increased. In 2005, a total of 5939 clients visited youth clinics, which is nearly 13 per cent more than in 2004.

The municipally funded detoxification centres for substance abusers had 9691 clients, which was slightly less than in the previous year (10 091). Care days totalled 100 648. Rehabilitation centres for substance abusers had 7146 clients, which is 4 per cent up on 2004. Care days totalled 301 542.

In 2005, housing services for substance abusers had 3805 clients and overnight shelters 1291 clients. Lengths of service use continued to increase particularly with regard to clients in housing services.

1.4.2 Alcohol-related diseases in health care

In 2005, inpatient wards registered 26 677 periods of care in which the primary diagnosis was an alcohol-related disease. This represents an increase of about one per cent on the previous year. An alcohol-related disease was recorded as either the primary or secondary diagnosis with regard to 37 338 periods of care, representing an increase of just over 2 per cent on the previous year. Compared with 2004, diseases of the liver increased by some 17 per cent and organic brain syndromes by some 8 per cent. Alcohol poisonings increased by some 10 per cent.

Compared with 2003, an increase of just over 10 per cent was observed in alcohol-related diseases registered as the primary diagnosis and an increase of nearly 14 per cent in those registered as secondary diagnoses. In 2004 and 2005, the growth in periods of care due to especially organic brain syndrome and diseases of the liver was extremely rapid.

1.4.3 Alcohol-related deaths

The growth in alcohol-related deaths was very rapid in 2004 and 2005. In 2005, alcohol-related causes of death were the most common cause of death among men and women of working age (15–64 years). In 2005, deaths caused by alcohol diseases and poisonings totalled 2033.

Deaths related to long-term alcohol use, such as diseases of the liver, continued to increase in 2005, while a slight decrease occurred in deaths from poisoning directly related to alcohol use. Deaths from diseases of the liver totalled 976, which is some 17 per cent up on the previous year. Deaths from alcohol poisonings totalled 561, which is some 9 per cent down on 2004.

In 2005, deaths from accidental injury or violence under the influence of alcohol totalled 993, and 24 persons died as victims of the act of a drunken person.

In 2005, a total of 3050 persons died as a result of alcohol use in Finland, which is 200 persons up on the previous year and 550 persons up on 2003.

In addition, based on Statistic Finland's broad definition of cause of death in alcohol-related cases, alcohol was a contributory cause in 1516 cases of death.

1.5 Crimes and arrests involving alcohol use

1.5.1 Violent offences

In 2005, violent offences recorded by the police totalled 30 943. Compared with the previous year, the number of violent offences increased slightly more than 2 per cent. Murders and manslaughters decreased by some 22 per cent on 2004. Violent offences increased especially in private locations.

A strong link traditionally exists between alcohol use and violent offences. The 2005 statistics show that some 66 per cent of assaults reported to the police and some 75 per cent of fatal violent offences were committed under the influence of alcohol. Violent offences have steadily increased with the steady growth of alcohol consumption since the mid-1990s.

1.5.2 Drink driving and traffic offences

In 2005, the police recorded 26 012 cases of drink driving, representing a decrease of close to 4 per cent on the previous year. Aggravated cases of drink driving accounted for 57 per cent.

In 2005, 99 persons were killed and 1247 persons injured in accidents involving alcohol. Further, in 2005, alcohol cases accounted for 23 per cent of fatal road traffic accidents and for 12 per cent of road traffic accidents with non-fatal injuries.

National studies of road-side tests show that a significant increase occurred after 1997 in the number of breath-tested drivers who have consumed some alcohol, that is, have had a breath test result below 0.5 per mil. In 2004 and 2005, however, the proportion of such drivers settled back to the 1997 level.

1.5.3 Persons taken into police custody

In 2005, 101 856 persons were taken into police custody for drunkenness. This is about 4000 persons less than in the previous year.

1.6 Alcohol economy and cost of alcohol harm

In 2005, consumers' expenditure on documented alcohol totalled EUR 3.77 billion, which is less than 1 per cent more than in the previous year. In per-capita terms, expenditure on alcoholic beverages totalled EUR 718. Alcohol expenditure accounted for 4.6 per cent of private consumption expenditure. The state's alcohol tax revenues (including value-added tax) decreased some 5 per cent to EUR 1.66 billion, which accounted for 4.2 per cent of the total state revenues (financing measures excluded).

In 2004, society paid between EUR 0.6 to 0.9 billion in direct costs and between EUR 2.8 and 5.3 billion in indirect costs as a result of alcohol abuse. A third of direct costs were caused by public disturbances. Health care accounted for 30 per cent and social care for 19 per cent of the direct cost of alcohol harm. Indirect costs increased steeply in 2004 due to the increase in alcohol-related deaths and sick days.

2 Drug trends in Finland

The growth in drug experimentation and use that began in the 1990s started to slow down towards the end of the decade and levelled off in the early 2000s. In 2004, 14 per cent of men and 11 per cent of women reported having used or experimented with a drug at least once in their lifetime (Hakkarainen & Metso 2005).

The growth in drug use has increased the demand for services for substance abusers. A marked change among drug abuse clients in the 2000s has been the steep increase in the proportion of people whose primary reason for seeking treatment is buprenorphine abuse. In 2005, buprenorphine was the primary substance for 29 per cent of substance abuse clients in services for substance abusers, compared with a mere 7 per cent in 2000 (The Drug Treatment Information System).

2.1 Finnish drug policy

The Drug Policy Action Programme for 2004 to 2007, based on a relevant Government Resolution, specifies 14 measures for co-ordinating the drugs policy, reducing drugs demand, supply and harm, and promoting international measures, research and monitoring. The aim is to promote inter-sectoral co-operation in order to reduce the demand for and to restrain the supply of drugs, to reduce harm from drug use, and to refer drug abusers to treatment and bring to justice persons involved in illegal actions.

In the area of public administration, the programme aims to establish permanent procedures necessary to co-ordinate national drugs policy, and to revise the Finnish drugs legislation in order to take into account changes in Community legislation and the increasingly rapid market entry of new substances not yet covered by the control measures. To reduce the demand for drugs, the programme aims to develop new methods of substance abuse prevention, enhance co-operation between authorities at local level, and strengthen the role of NGOs. In addition, multiprofessional co-operation is to be intensified in school and student health care, and local co-operation practices are to be established for preventing the exclusion of young substance abusers. Further, in the area of treatment provision, efforts are made to ensure the availability of adequate drug treatment services, to develop knowledge and skills in the prevention and treatment of drug problems, and to increase the use of treatment in the context of penal sanctions. Efforts are also to be made to enhance co-operation between the police, the customs, the Frontier Guard authorities, the prosecutor and the private security branch to limit the supply of drugs, and co-operation between different authorities is to be increased concerning drug precursors. Furthermore, the knowledge basis and research concerning drugs are to be developed, and international actions for preventing the use and distribution of drugs are to be promoted, in addition to which Finland continues to support the work against drugs in its neighbouring areas and within the framework of development co-operation.

2.2 Drug experimentation and use

In the 1990s, drug experimentation and use increased throughout the country, particularly among young people and young adults. The first signs of a slow-down only became visible after the turn of the decade; recently, there have even been some signs of decline.

In 2004, about 12 per cent of Finns aged 15–69 reported having experimented with cannabis at least once. The finding is the same as in 2002. Three per cent of the adult population had experimented with cannabis during the previous year. Approximately one in five young adults (aged 15–34) had experimented with cannabis at least once in their life. (Hakkarainen & Metso 2005). However, it seems that increasingly few 15–24-year-olds start experimenting with cannabis. The School Health Promotion Study shows the same trend, indicating that drug experimentation among school children has rather been decreasing in recent years (Luopa et al. 2006). Other research has also provided consistent evidence: drug use among young people seems to have decreased with the new youth generation (Hakkarainen & Metso 2006). However, the level of use is still clearly higher than in the early 1990s.

Five per cent of the adult population had sometimes used medicines for intoxicating purposes and some 2 per cent during the previous year. Around 1 to 2 per cent of the adult population had sometimes experimented with amphetamines and ecstasy, and 0.5 per cent reported experimentation during the

previous year. Experimenting with ecstasy and cocaine is regarded as a measure of recreational drug use. 2 to 3 per cent of Finns aged 15–34 have reported having experimented with these substances at least once (Hakkarainen & Metso 2005.)

The most recent estimate of the number of problem users is from 2002. The proportion of amphetamine and opiate abusers among people aged 15–69 was then estimated at 0.4 to 0.6 per cent in the whole country, and at 0.7 to 1.1 per cent in the Greater Helsinki area. Amphetamine abusers were the largest abuser group. (Partanen P. et al. 2004).

2.3 Drug attitudes among Finns

According to a follow-up study of lifestyles and their impact on the health of the adult population (Natunen et al. 2006), 78 per cent of Finns thought in spring 2005 that drug use is a serious or very serious problem, compared with 90 per cent four years earlier. An even clearer sign of more liberal attitudes is that the percentage of those who regard drug use as a very serious problem (37 per cent) has decreased 21 percentage points between 2001 and 2005. This change suggests that the drug situation has settled down.

Women as opposed to men have consistently rated the problem of drug use as being more serious. In the survey of spring 2005, the proportion of women who regarded drugs as a serious problem was 82 per cent, as compared with 74 per cent in men. Age is clearly significant: the older the respondent, the more serious they consider the drug situation to be. Similarly, 80 per cent of pensioners as opposed to a mere 58 per cent of students regard drug use as a serious or fairly serious problem.

Nevertheless, these changes in attitudes among Finns do not mean that drug use is culturally accepted in Finland. Four in five respondents still think that drug use is a serious problem in Finland, and half of them regard it as a very serious problem. When the respondents were asked for their opinions on drug use trends, nearly three fifths anticipated that the use will increase. (Natunen et al. 2006.)

2.4 Drug treatment system

During the past few years, the provision of services for drug abusers by specialised care units has increased in Finland. For example, new community-based drug treatment units for young drug abusers have been set up. A new decree (289/2002) issued in 2002 on the pharmacotherapy of opiate addicts increased the number of units assessing the need for care and providing treatment. In 2002 and 2003, the Ministry of Social Affairs and Health granted an extra EUR 7.5 million for developing the care of drug abusers. One of the priority areas was to develop the pharmacotherapy of opiate addicts, as well as to promote the provision of care for other seriously addicted substance users.

In particular, the model of low-threshold health counselling centres for intravenous drug abusers has been adopted on a wider scale. The counselling centres provide needle exchange services, as well as basic health services and counselling. Since 2004, the obligation to provide health counselling services has also concerned health centres. The first centre was opened in Helsinki in 1997, and by the end of 2005 a similar centre had been opened in 25 different municipalities. In addition, pharmacies have an important role in providing clean syringes and needles in areas where no specific health counselling services are available.

2.4.1 Specialised services for substance abusers

Data on treatment given to drug abusers has been gathered in the Drug Treatment Information System since 1998 by an anonymous data collection procedure that treatment units take part in on a voluntary basis. In 2005, 161 units offering services for substance abusers provided data for the system, and information was received concerning 5499 clients. The units included A-clinics, youth clinics, detoxification and rehabilitation centres, outpatient and institutional drug treatment units, and psychiatric units. The material mostly concerns community-based/outpatient units, particularly in the Province of Southern Finland.

According to the Drug Treatment Information System, the primary reason for seeking treatment among drug and medicine abusers was the use of opiates (37 per cent) rather than the use of amphetamines or other stimulants (22 per cent). The proportion of people whose primary reason for seeking treatment is the abuse of buprenorphine, an opiate group drug, has increased steeply, being 29 per cent in 2005, compared with 2 per cent for heroin, for instance. A typical feature of the Finnish drug culture is also that more than 80 per cent of amphetamine and opiate users use the drug intravenously. Polydrug use was common; nearly two in three clients reported having used at least three different substances when seeking treatment.

According to the 2003 Survey of Substance Abuse Cases in Health and Social Services, more than one third of visits by substance abusers in community-based services for substance abusers were associated with drugs, compared with about 40 per cent in institutional services. An estimate based on the Drug Treatment Information System, which describes the problem use of drugs more appropriately than the survey, is that drug users account for some 20 per cent of substance abusers using community-based services and 30 per cent of those using institutional services. In health care, nearly one in four cases involving substance use involves drugs. In 2004, pharmacotherapy for opioid addicts was estimated to have had 700 to 750 clients.

According to the Survey of Substance Abuse Cases, clients who use drugs are more than 10 years younger than other clients in services for substance abusers. According to the Drug Treatment Information System, in the same way as previously, those seeking treatment in 2005 were young, their average age being 27.6 years. Women were nearly three years younger than men. The clients were usually at risk of exclusion or excluded. They showed a low educational level and were often unemployed (62 per cent). Twelve per cent of them were homeless.

In 2005, twelve of the health counselling centres associated with drug treatment were in municipalities with a population of over 50 000 and nine in municipalities with a population of 20 000 to 50 000. Data gathered on an anonymous basis in 2005 showed that the number of clients was some 11 800: The Helsinki centre had the largest number of clients (about 7000), followed by Vantaa (about 1700), Turku (about 850), Espoo (about 650) and Tampere (about 550).

The 2004 national evaluation of social and health services concerning the supply and use of services for substance abusers found that barely half of the municipalities offer treatment for substance abusers, such as substitution and maintenance treatment, exchange of needles and syringes and other low-threshold services.

2.4.2 Drug users in health services

In 2005, inpatient wards registered 5899 drug-related care periods in which a drug-related disease, i.e. a disease related to narcotics or medicines, was the primary diagnosis, and 8726 care periods in which a drug-related disease was the primary or secondary diagnosis. A great increase has been observed over several years in treatments given for medicine poisonings where the active agent is not reported. From 2005 onwards, these periods of care have been classified separately as "Poisonings with unspecified medicine". Drug-related periods of care represent one fifth of all hospital care periods involving substance abuse; however, the proportion is one half for under-35s.

Of communicable diseases, particularly hepatitis C is mostly associated with intravenous drug use. However, the number of new hepatitis C infections reported annually has decreased over the past few years. In 2005, new infections totalled 1236 (the Infectious Disease Register of the National Public Health Institute). The Drug Treatment Information System shows that 66 per cent of substance abuse clients with a hepatitis C test result were hepatitis C positive.

HIV is another serious blood-borne virus infection. The HIV epidemic that broke out due to intravenous drug use in 1998 still continued, although after the initial rapid increase it has shown some signs of decline for several years. In 2005, a mere 10 per cent of all new HIV infections were due to intravenous drug use, as compared with more than half in 1999 (the Infectious Disease Register). The Drug Treatment Information System shows that 2 per cent of clients with a HIV test result were HIV positive.

2.4.3 Drug-related deaths

From 1997 to 2000, drug findings reported in forensic analyses concerning medicines and drugs almost doubled. After this, the number of findings stabilised. Preliminary data show that drug findings totalled 174 in 2005. The primary cause of death was drug poisoning in approximately half of the cases of death. The most important single reason for the stabilising of the situation was that the supply of heroin dried up in the market, with a resultant decrease in the number of deaths caused by heroin. Heroin poisoning deaths are still rare. (Helsinki University Department of Forensic Medicine)

2.5 Drugs and criminality

2.5.1 Drug offences

In 2005, the police recorded 14 425 drug offences, which is slightly less than in the previous year. Of them, 64 per cent were drug-user offences and 4 per cent aggravated drug offences. Aggravated drug offences accounted for some 4 per cent of all drug offences. Heroin and ecstasy seizures increased from the previous year while no major changes occurred in the amounts of other drugs seized.

2.5.2 Violent offences

In 2005, some 10 per cent of assaults and some 2 per cent of fatal violent offences were committed under the influence of drugs. Nevertheless, an overwhelming majority of offences against life and person are committed under the influence of alcohol.

2.5.3 Road traffic offences

In 2005, drugs and medicines were found to be present in 3008 cases of drink driving (compared with 3065 in 2004), representing some 12 per cent of all cases of drink driving. Of these, drugs were found in 2024 cases (2049 in 2004).

In 2003, legislation on drink driving was amended by provisions on zero limits for drugs. As a result, cases of drug driving increased by more than 50 per cent between 2002 and 2003. In 2004 and 2005, drug cases continued to increase at the same time as alcohol cases were decreasing.

2.6 Cost of drug-related harm

In 2004, direct costs brought about by the abuse of drugs and medicines totalled EUR 0.2 to 0.3 billion, and estimated indirect costs totalled EUR 0.4 to 0.8 billion. Social care and crime control accounted for the bulk of the direct costs. Indirect costs increased steeply due to the growth of drug-related deaths. By far the largest item of indirect costs was due to the premature loss of life.

3 Alcohol licensing and supervision

In 2005, the number of state-owned Alko stores increased while the number of grocery stores continued to decrease. The number of licensed restaurants remained roughly the same. Efforts were made to intensify the supervision of the sales and serving of alcoholic beverages. The serving licence was revoked in the case of 51 restaurants. The retail sales licence of 4 grocery stores was revoked.

Production of alcoholic beverages in Finland grew slightly, and the number of commercially available alcohol products also increased. Just over 3600 new products were registered, more than half of which were light wines. In particular, product control is concerned with products whose marketing can be seen to be targeted at children and young people. In 2005, a sales ban was imposed on six products.

3.1 Alcohol licensing and supervision authorities

The National Product Control Agency for Welfare and Health and State Provincial Offices are the authorities responsible for alcohol licensing and supervision in Finland.

Since 1995, the Product Control Agency has granted traders' licences for the retail sale and serving of alcohol except for those for serving alcoholic beverages produced through fermentation and having an alcohol percentage by volume no more than 4.7, which have been granted by State Provincial Offices. By virtue of a decree issued on alcoholic beverages and industrial ethyl alcohol (1207/2002, Sections 10 and 20) and its transitional provisions, licences for the alcohol stores of the alcohol company as well as licences for the retail sale and serving of alcoholic beverages have been granted since early 2005 by the State Provincial Office for the municipality where the selling premises are located. From the beginning of 2004, State Provincial Offices have been responsible for deciding on extensions of licensing hours. In this context, however, no major changes were made in the content of the provisions regulating the granting of extension. Instead, it was decided that State Provincial Offices would intensify the supervision of restaurants that have been granted an extension of licensing hours.

By virtue of the relevant decree (1140/2004, Section 1a), the Product Control Agency is responsible for guiding and developing licence management and supervision at State Provincial Offices, for providing information and communication services for the alcohol administration, and for supervising the retail sales, serving, advertising and sales promotion of alcoholic beverages throughout the country. The aim of guiding and developing licence management and supervision is to improve the implementation of the objective specified in Section 1 of the Alcohol Act and to ensure that the act is applied uniformly everywhere in the country.

State Provincial Offices are responsible for supervising the retail sales, serving, advertising and sales promotion of alcoholic beverages within their area. The supervision aims to ensure that the provisions and regulations are observed.

In 2005, State Provincial Offices increased inspection visits to licensed premises and retail outlets. Priority was given to controls concerning age limits and inspections during the extension of licensing hours. In this context, the implementation of the voluntary self-supervision plans by restaurants was also monitored. In addition, any missing self-supervision plans were reported to the Alcohol Information System.

Supervision by licence holders themselves plays a vital role in the prevention of adverse effects of alcohol sales and serving. Further, the Alcohol Act prescribes that restaurant staff with supervision tasks and their stand-ins must have adequate vocational qualifications for the task, which has further improved the effectiveness of self-supervision. In the context of inspection visits, it is ensured that the person responsible for supervision and their stand-ins have appropriate vocational qualifications.

Licence holders are charged an annual supervision fee. In addition, a special supervision fee is charged on licence holders for the extension of licensing hours.

3.2 Retail sales of alcoholic beverages

At the end of 2005, Alko stores totalled 327. Alko also has the right to supply alcoholic beverages in response to orders through its delivery points, which totalled 139 at the end of the year. The number of licences for retail sales of fermented beverages with an alcohol content of no more than 4.7 per cent by volume amounted to 6699, which is 140 down on the previous year. At the end of 2005, there were 49 shops selling fruit wine produced by farms or traditional beer sahti, which is five more than in the previous year. The fee for the decision on a retail licence varied between EUR 170 and EUR 340 in 2005.

State Provincial Offices gave two sanction decisions on violations of the sales regulations in Alko stores: a written warning for selling alcoholic beverages to persons under 18 and a written notice for selling to a clearly intoxicated person.

State Provincial Offices' supervision measures also included 4 revocations and 16 suspensions of retail sales licences. A total of 68 licence holders received a written warning or notice.

3.3 Serving of alcoholic beverages

In 2005, State Provincial Offices granted 486 new serving licences for an indefinite period. The number of new fixed-term licences granted for a maximum of twelve months was 239. Further, 917 temporary licences for a maximum of one month were granted for various events. At the end of 2005, the total number of restaurants with an A or B licence amounted to 5546, while 2912 restaurants held a C licence. Since the entry into force of the new Alcohol Act, the number of restaurants with an A or B licence has increased by 2318, while the number of restaurants with a C licence has decreased by 2817.

As the serving of alcoholic beverages is subject to licensing, it is necessary not only to ensure compliance with regulations but also to identify the risks and thus prevent potential harm by laying down limitations or conditions on the licence or by rejecting it. In line with the provisions that entered into force early in 2003, a particularly strict attitude has been taken to granting serving licences for events organised for children, young people and families. Granting of licences has also been restricted in certain workplace, sports and leisure time contexts.

In 2005, the fee for the decision on a serving licence varied between EUR 170 and EUR 500.

State Provincial Offices' supervision measures included 394 written notices and 218 written warnings to serving licence holders, as well as 77 suspensions and 51 revocations of licence.

The supervision has focussed on the grey economy and white-collar crime in the catering industry. During the second quarter of 2005, the Product Control Agency started to systematically monitor the outstanding taxes of serving licence holders. Licence revocations were primarily due to licence holders' neglect with regard to taxes or other fees.

The police's electronic control notification was finalised in 2005. It enables the police authorities to notify the licensing authorities of any non-compliance with the age-limit or other regulations concerning alcohol serving at licensed premises. Stricter sanctions than previously have consistently been applied in recent years to any violations disclosed.

3.4 Production, imports, wholesale and technical use

The Product Control Agency is the authority responsible for granting licences for the production, wholesale and use of alcoholic beverages, industrial ethyl alcohol and alcohol preparations and for the imports of industrial ethyl alcohol.

Some 600 million litres of alcoholic beverages was produced in 2005, which is close to 4 per cent up on the previous year.

In 2005, four licences were granted for the production of alcoholic beverages, and four licences were revoked. At the year end, 125 production licences were in force. Fifty-five licences for the wholesale of alcoholic beverages were granted, and 9 wholesale licences were revoked. At the end of 2005, licences for the wholesale of alcoholic beverages and industrial ethyl alcohol totalled 222. Eighty-one licences were granted for the technical use of alcohol, and 63 licences revoked on the grounds that alcohol was no longer used. At the end of 2005, 2424 licences for the technical use of alcohol were in force.

During the year under review, the supervision tasks related to bio-ethanol were transferred from the Ministry of Agriculture and Forestry to the Product Control Agency. In practice, the production of bio-ethanol has been supervised since 2002. Two companies have been involved in the supervision system of bio-ethanol derived from wine. The Product Control Agency made 8 inspection visits to the companies.

3.5 Product control

The number of alcohol products on the market continued to increase. At the end of 2005, the product register of alcoholic beverages listed some 33 000 alcoholic beverage products, of which about half (15 112) were products delivered by wholesalers to licensed restaurants and retail outlets during the year. 3626 new products were registered, of which 476 were produced in Finland and 585 outside the EU.

In particular, product control is concerned with products whose composition or labelling is such that their marketing can be seen to be targeted at children and young people. In 2005, 6 advisory opinions were issued.

In 2005, the Product Control Agency had a total of 229 samples of alcoholic beverages analysed. The samples represented different product groups as follows: pre-mixed drinks 33 (such as long drinks), beers 114, ciders 14, wines 27, fruit wines 13 and distilled alcoholic beverages 28. In addition, 38 samples of ethyl alcohol were sent for analysis.

The samples underwent preliminary analyses (such as alcohol content and extract analyses), in addition to which a number of chemical and microbiological tests and sensory evaluations, depending on the product/product group, were carried out on the basis of a risk analysis.

As for six products, a guidance note on labelling regulations was given to the importers due to shortcomings in labelling. In supervising the market, the Product Control Agency examined the need for guidance on the labelling regulations by analysing the sulphur dioxide content of products. Of the 45 beers analysed, two had levels above the labelling requirements. Twenty-one imported beers were analysed for sensitising biogenic amines.

Other monitoring of additives included analyses for colouring and sweetening agents in pre-mixed drinks and for citric acid in alcopops.

In the same way as previously, monitoring for contaminants covered mould toxins, such as patulin in domestic berry wines, and deoxynivalenol and zearalenone in beers. Fruit wines offered by farms and long drinks were monitored for their microbiological purity. Liqueurs and pre-mixed drinks were analysed for levels of propylene glycol, benzyl alcohol and isopropanol. The levels remained below detectable limits. All wines studied were analysed for ochratoxin content.

At the beginning of 2005, the control system for organic production covered 10 companies; at the year-end, the system involved 11 companies. An annual inspection referred to in the Council regulation (2092/91) on organic production of agricultural products was carried out in all companies covered by the system. One inspection resulted in sending a guidance note.

In 2005, a total of 249 inspection visits were carried out in the context of the product control of alcoholic beverages and in order to control technical use and production and storage conditions. Fifty-two inspection visits concerned production, 63 wholesale and 129 technical use.

During the year under review, the Product Control Agency drew up new guidelines on the implementation of the new regulation on foodstuff labelling for the producers and wholesalers of alcoholic beverages.

3.6 Advertising of alcoholic beverages

Regulation of alcohol advertising has been considered an important way of controlling alcohol consumption. Most European countries have imposed restrictions on alcohol advertising. The EU Television Directive restricts alcohol advertising on television. The directive was implemented in Finland by the provisions on advertising included in the 1995 Alcohol Act. As for the other Nordic countries, Norway allows no alcohol advertising while in Sweden the provisions concerning this type of advertising were amended in accordance with the judgement of the European Court of Justice in the Gourmet case so as to permit advertising of beverages with an alcohol content less than 15 per cent by volume.

The WHO recommendation adopted in December 1995 and the Stockholm Declaration on Young People and Alcohol 2001 support restrictions on alcohol advertising, especially on advertising targeted at young people. Both explicitly mention that alcohol is often associated with sports to appeal to young people. This has been taken into account in France, for instance, where alcohol advertising is banned at sports events.

Under the Alcohol Act, the advertising of light beverages with an alcohol content of no more than 22 per cent by volume is allowed, with certain restrictions. These restrictions apply to advertising targeted at minors, including alleged health effects, being against good conduct, etc. The restrictions also apply to beverages with an alcohol content between 1.2 and 2.8 per cent by volume. The advertising, indirect advertising and other sales promotion of strong alcoholic beverages with an alcohol content of over 22 per cent by volume is forbidden. In 1999, the Product Control Agency issued guidelines on advertising alcoholic beverages that combine earlier specific instructions and examples of earlier cases.

The supervision of the advertising of alcoholic beverages and drinks with an alcohol content of more than 1.2 per cent by volume is the responsibility of the Product Control Agency and State Provincial Offices. Both of these authorities may forbid advertising that fails to comply with the legislation, and they can impose a conditional fine. Alternatively, the advertiser can be given written notice to rectify the advertisement. The emphasis in the supervision of advertising has been on preventive measures.

The Product Control Agency is responsible for supervising the advertising of alcohol and guiding State Provincial Offices in regional supervision. Guidelines on alcohol advertising were renewed as far as the advertising of light alcoholic beverages in restaurants was concerned. The most important changes concerned price advertisements and the organisation of events for loyal customers.

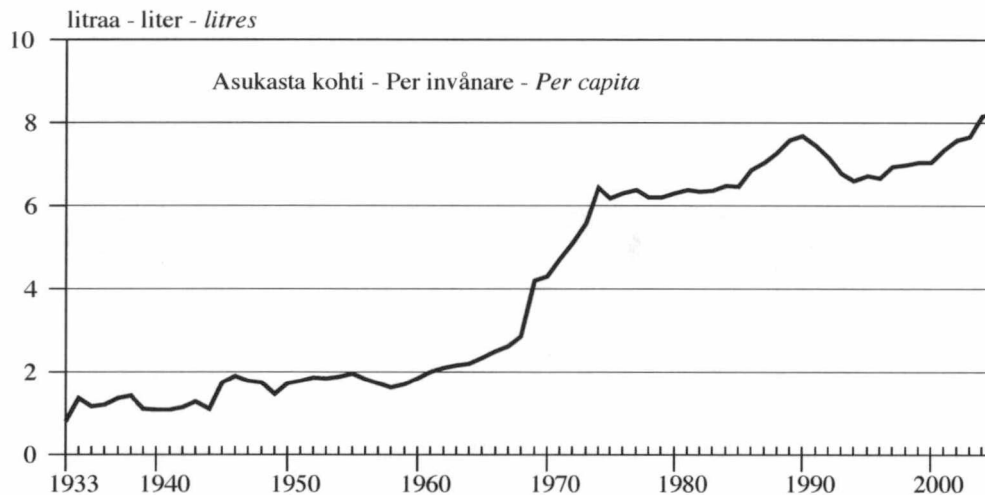
During 2005, the Product Control Agency issued one prohibitive decision and 14 administrative directives. It dealt with 69 cases that required a written response. Problems in the advertising of strong alcoholic beverages were dealt with most frequently. Internet advertising was another common topic. Provincial State Offices issued one prohibitive decision and 12 administrative directives.

Taulukoissa käytetyt symbolit - Teckenförklaring - Explanation of symbols:

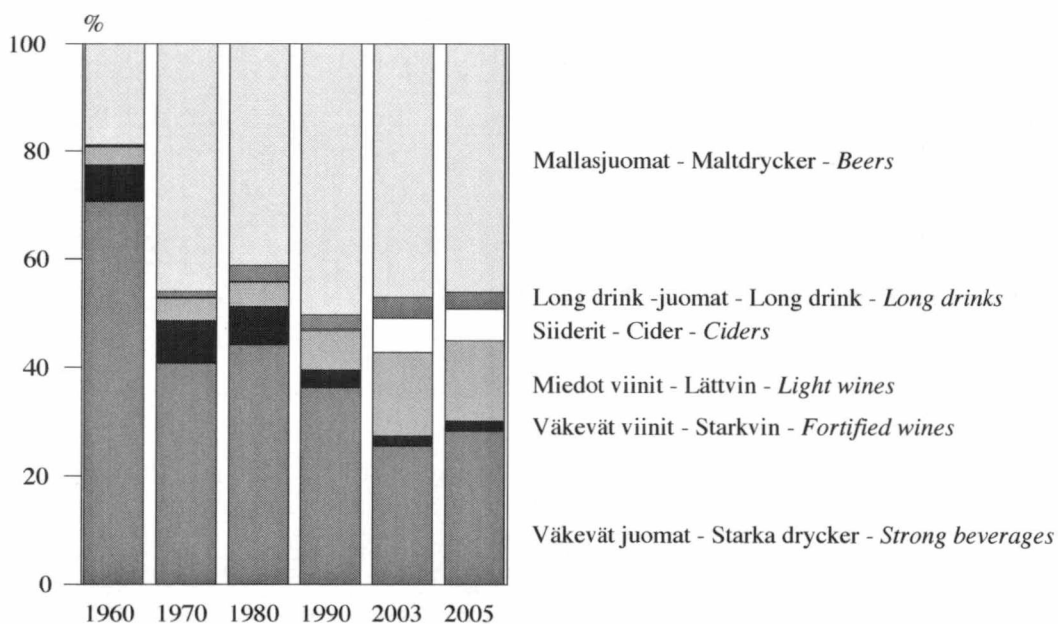
- Ei yhtään - Värdet noll - Magnitude nil.
- 0 Suure pienempi kuin puolet käytetystä yksiköstä - Mindre än hälften av den använda enheten - Magnitude less than half of unit employed.
- . Tieto epälooginen esitettäväksi - Uppgift kan inte förekomma - Category not applicable.
- .. Tietoa ei ole saatu tai se on liian epävarma esitettäväksi - Uppgift ej tillgänglig eller alltför osäker för att anges. - Data not available or too uncertain for presentation.
- ... Salassapitosäännön alainen tieto - Sekretessbelagd uppgift - Data subject to secrecy.
- * Ennakkotieto - Förhandsuppgift - Advance information

TAULUKOT JA KUVIOT
TABELLER OCH FIGURER
TABLES AND FIGURES

Kuvio 1. Alkoholijuomien kulutus 100 %:n alkoholina asukasta kohti vuosina 1933–2005
Figur 1. Alkoholkonsumtion i 100 % alkohol per invånare 1933–2005
 Figure 1. Consumption of alcoholic beverages, 100% alcohol per capita, 1933–2005

Kuvio 2. Alkoholijuomien kulutuksen rakenne juomaryhmittäin 100 %:n alkoholina vuosina 1960–2005
Figur 2. Fördelning av alkoholkonsumtionen per varugrupp i 100 % alkohol 1960–2005
 Figure 2. Consumption of alcoholic beverages by type of beverage, 100% alcohol, 1960–2005

Lähteet: SVT. Alkoholitilastot. Stakes; STTV - Källor: FOS. Alkoholstatistik. Stakes; STTV - Sources: OSF. Alcohol Statistics. STAKES; STTV

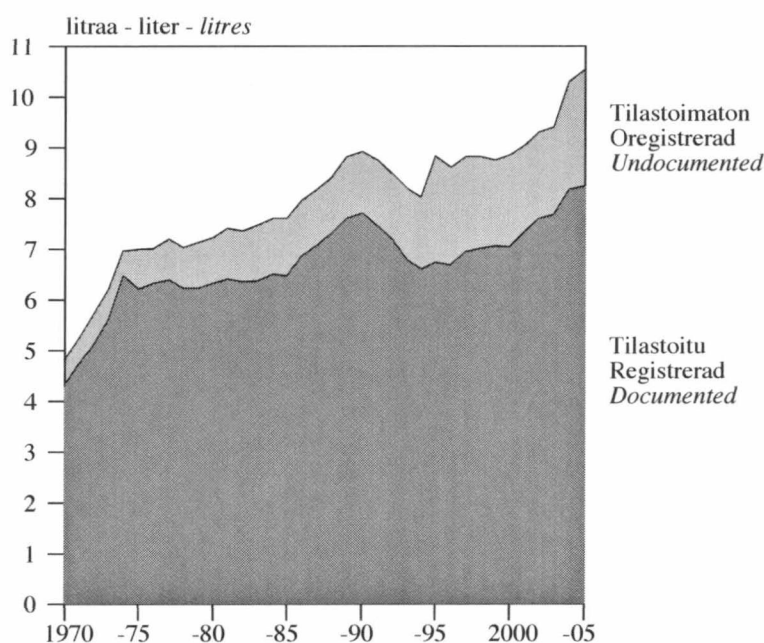
1. Alkoholijuomien kokonaiskulutus 100 %:n alkoholina asukasta kohti vuosina 1985–2005
Total alkoholkonsumtion i 100 % alkohol per invånare 1985–2005
Total consumption of alcoholic beverages, 100% alcohol per capita, 1985–2005

	1985	1990	2000	2004	2005	
	litraa - liter - litres					
Tilastoitu kulutus - <i>Documented consumption</i>	6,5	7,7	7,0	8,2	8,2	Registrerad konsumtion
Tilastoimaton kulutus - <i>Undocumented consumption</i>	1,1	1,2	1,8	2,1	2,3	Oregistrerad konsumtion
Kokonaiskulutus - Total consumption	7,6	8,9	8,8	10,3	10,5	Konsumtion totalt

2. Alkoholijuomien tilastoimaton kulutus 100 %:n alkoholina vuosina 1998–2005
Oregistrerad alkoholkonsumtion i 100 % alkohol 1998–2005
Undocumented consumption of alcoholic beverages, 100% alcohol, 1998–2005

	1998	1999	2000	2004	2005	
	milj.litraa - mn liter - million litres					
Kotivalmistus - <i>Home preparation</i>	1,4	1,0	1,0	0,7	0,6	Hemtillverkning
Turistialkoholi - <i>Passenger imports</i>	5,1	4,7	5,2	7,7	9,2	Resandeförsel
Ulkomailla nautittu - <i>Consumption abroad</i>	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	Konsumerats utomlands
Laiton valmistus ja salakuljetus - <i>Illegal distillation and smuggling</i>	1,4	1,3	1,2	0,8	0,4	Olaglig tillverkning och smuggling
Yhteensä - Total	9,6	8,7	9,1	10,9	11,9	Totalt

Kuvio 3. Alkoholijuomien kokonaiskulutus 100 %:n alkoholina asukasta kohti vuosina 1970–2005
Figur 3. Total alkoholkonsumtion i 100 % alkohol per invånare 1970–2005
Figure 3. Total consumption of alcoholic beverages, 100% alcohol per capita, 1970–2005

Lähteet: SVT. Alkoholitilastot. Stakes; STTV - Källor: FOS. Alkoholstatistik. Stakes, STTV - Sources: OSF. Alcohol Statistics. STAKES, STTV

Alkoholijuomien kulutus
Alkoholkonsumtion
Consumption of alcoholic beverages

3. Alkoholijuomien kulutus asukasta kohti vuosina 1960–2005
Alkoholkonsumtion per invånare 1960–2005
Consumption of alcoholic beverages, per capita, 1960–2005

Vuosi År Year	Litraa 100 %:n alkoholia Liter 100 % alkohol 100% alcohol, litres			Euroa Euro EUR		
	Asukasta kohti Per invånare Per capita	15 vuotta täyttä- nyttä kohti Per invånare 15 år och över Per capita, aged 15 and over	18 vuotta täyttä- nyttä kohti Per invånare 18 år och över Per capita, aged 18 years and over	Asukasta kohti Per invånare Per capita	15 vuotta täyttä- nyttä kohti Per invånare 15 år och över Per capita, aged 15 and over	18 vuotta täyttä- nyttä kohti Per invånare 18 år och över Per capita, aged 18 and over

Kulutus - Konsumtion - Consumption

1960	1,85	2,69	2,87	15	21	23
1970	4,30	5,84	6,31	59	80	87
1980	6,31	7,94	8,45	233	292	311
1990	7,69	9,53	9,97	632	783	820
2000	7,04	8,59	9,02	677	826	867
2001	7,34	8,95	9,37	721	879	920
2002	7,60	9,24	9,67	762	927	969
2003	7,67	9,31	9,73	776	943	986
2004	8,17	9,89	10,35	716	868	908
2005	8,23	9,95	10,42	718	867	908

Vähittäiskulutus - Detaljhandelskonsumtion - Consumption through retail outlets

1960	1,40	2,04	2,18	9	14	15
1970	3,12	4,24	4,58	36	49	53
1980	4,77	6,00	6,39	143	180	191
1990	5,87	7,28	7,61	376	466	487
2000	5,54	6,76	7,09	417	509	534
2001	5,86	7,14	7,48	454	553	580
2002	6,13	7,46	7,80	487	593	620
2003	6,26	7,59	7,94	500	607	635
2004	6,80	8,24	8,62	452	548	573
2005	6,89	8,33	8,72	449	543	569

Anniskelukulutus - Konsumtion av serverad alkohol - Consumption through licensed serving

1960	0,45	0,65	0,70	5	8	8
1970	1,18	1,61	1,74	23	31	34
1980	1,54	1,94	2,07	90	113	120
1990	1,82	2,25	2,36	256	318	332
2000	1,51	1,84	1,93	260	317	333
2001	1,49	1,81	1,90	267	325	341
2002	1,46	1,78	1,86	274	334	349
2003	1,41	1,71	1,79	276	335	351
2004	1,36	1,65	1,73	264	320	335
2005	1,34	1,62	1,70	268	324	340

Lähteet: SVT. Alkoholitilastot. Stakes; STTV - Källor: FOS. Alkoholstatistik. Stakes; STTV - Sources: OSF. Alcohol Statistics. STAKES; STTV

4. Alkoholijuomien kulutus 100 %:n alkoholina vuosina 1990–2005

Alkoholkonsumtion i 100 % alkohol 1990–2005

Consumption of alcoholic beverages, 100% alcohol, 1990–2005

Vuosi År Year	Viinaa Brännvin Vodka, gin, etc.	Muita väkeviä juomia Övriga starka drycker Other strong beverages	Väkeviä viinejä Starkvin Fortified wines	Mietoja viinejä Lättvin Light wines	Siideriä Cider Ciders	Long drink -juomia Long drink Long drinks	Vahvaa olutta Stark öl Strong beer	Keski- olutta Mellanöl Medium beer	Yhteensä Totalt Total
1 000 litraa - liter - litres									
1990	9 403	4 522	1 204	2 809	87	1 016	7 633	11 559	38 233
1991	8 336	4 019	1 160	3 358	102	774	6 135	13 310	37 193
1992	7 140	3 608	1 096	3 664	122	606	3 945	15 918	36 101
1993	6 126	3 407	949	3 842	176	524	2 513	16 763	34 299
1994	6 227	2 629	1 273	3 804	267	571	2 137	16 613	33 520
1995	6 634	2 660	1 265	3 721	849	677	2 032	16 456	34 295
1996	6 473	2 544	1 268	3 489	996	1 022	1 874	16 501	34 167
1997	6 657	2 739	1 170	3 767	1 293	1 216	1 803	16 986	35 632
1998	6 750	2 888	772	4 165	1 707	1 398	1 749	16 579	36 009
1999	6 609	2 846	748	4 394	2 243	1 222	1 750	16 635	36 446
2000	6 579	2 863	747	4 562	2 528	1 090	1 642	16 469	36 480
2001	6 826	3 083	807	5 094	2 650	1 067	1 618	17 009	38 156
2002	6 935	3 209	727	5 606	2 696	1 436	1 606	17 335	39 551
2003	6 997	3 245	743	6 132	2 562	1 539	1 495	17 305	40 016
2004	8 343	3 722	875	6 146	2 474	1 450	1 441	18 308	42 760
2005	8 249	4 006	855	6 390	2 487	1 328	1 306	18 644	43 265

Asukasta kohti, litraa - Per invånare, liter - Per capita, litres

1990	1,89	0,91	0,24	0,56	0,02	0,20	1,53	2,32	7,69
1991	1,67	0,80	0,23	0,67	0,02	0,15	1,23	2,66	7,44
1992	1,42	0,72	0,22	0,73	0,02	0,12	0,78	3,17	7,18
1993	1,21	0,67	0,19	0,76	0,03	0,10	0,50	3,32	6,78
1994	1,23	0,52	0,25	0,75	0,05	0,11	0,42	3,27	6,60
1995	1,30	0,52	0,25	0,73	0,17	0,13	0,40	3,23	6,73
1996	1,27	0,50	0,25	0,68	0,19	0,20	0,37	3,22	6,68
1997	1,30	0,53	0,23	0,73	0,25	0,24	0,35	3,31	6,94
1998	1,31	0,56	0,15	0,81	0,33	0,27	0,34	3,22	7,00
1999	1,28	0,55	0,14	0,85	0,43	0,24	0,34	3,22	7,05
2000	1,27	0,55	0,14	0,88	0,49	0,21	0,32	3,18	7,04
2001	1,31	0,59	0,16	0,98	0,51	0,21	0,31	3,27	7,34
2002	1,33	0,62	0,14	1,08	0,52	0,28	0,31	3,33	7,60
2003	1,34	0,62	0,14	1,17	0,49	0,29	0,29	3,32	7,67
2004	1,59	0,71	0,17	1,17	0,47	0,28	0,28	3,50	8,17
2005	1,57	0,76	0,16	1,22	0,47	0,25	0,25	3,55	8,23

Lähteet: SVT, Alkoholitilastot, Stakes; STTV - Källor: FOS, Alkoholstatistik, Stakes; STTV - Sources: OSF, Alcohol Statistics, STAKES; STTV

Alkoholijuomien kulutus
Alkoholkonsumtion
Consumption of alcoholic beverages

5. Alkoholijuomien vähittäiskulutus 100 %:n alkoholina vuosina 1990–2005
Konsumtion av alkohol från detaljhandeln, 100 % alkohol, 1990–2005
Consumption of alcoholic beverages through retail outlets, 100% alcohol, 1990–2005

Vuosi År Year	Viinaa Brännvin <i>Vodka, gin, etc.</i>	Muita väkeviä juomia Övriga starka drycker <i>Other strong beverages</i>	Väkeviä viinejä Starkvin <i>Fortified wines</i>	Mietoja viinejä Lättvin <i>Light wines</i>	Siideriä Cider <i>Ciders</i>	Long drink - juomia Long drink <i>Long drinks</i>	Vahvaa olutta Stark öl <i>Strong beer</i>	Keski- olutta Mellanöl <i>Medium beer</i>	Yhteensä Totalt <i>Total</i>
1 000 litraa - liter - litres									
1990	8 132	3 865	1 170	2 467	38	683	3 136	9 707	29 199
1991	7 322	3 477	1 132	3 050	49	542	2 510	10 537	28 618
1992	6 211	3 128	1 072	3 381	55	414	1 732	11 664	27 658
1993	5 297	2 985	927	3 577	83	343	1 241	11 700	26 153
1994	5 430	2 198	1 245	3 522	133	359	1 178	11 412	25 476
1995	5 619	2 228	1 195	3 348	527	399	1 064	11 158	25 538
1996	5 548	2 067	1 168	3 111	590	676	937	11 437	25 535
1997	5 608	2 085	1 045	3 245	782	836	941	11 909	26 450
1998	5 764	2 242	750	3 664	1 136	1 100	960	11 851	27 468
1999	5 733	2 305	730	3 947	1 548	957	978	12 124	28 322
2000	5 700	2 344	731	4 117	1 827	868	965	12 128	28 680
2001	5 911	2 555	792	4 630	1 956	853	977	12 753	30 427
2002	6 019	2 717	713	5 155	2 014	1 180	1 002	13 125	31 926
2003	6 112	2 764	728	5 656	1 950	1 223	897	13 321	32 651
2004	7 448	3 241	861	5 639	1 910	1 123	882	14 518	35 623
2005	7 348	3 487	841	5 850	1 933	970	770	15 010	36 209

Asukasta kohti, litraa - Per invånare, liter - Per capita, litres

1990	1,63	0,78	0,24	0,50	0,01	0,14	0,63	1,95	5,87
1991	1,46	0,70	0,23	0,61	0,01	0,11	0,50	2,11	5,73
1992	1,24	0,62	0,21	0,67	0,01	0,08	0,34	2,32	5,50
1993	1,05	0,59	0,18	0,71	0,02	0,07	0,25	2,31	5,17
1994	1,07	0,43	0,25	0,69	0,03	0,07	0,23	2,25	5,02
1995	1,10	0,44	0,23	0,66	0,10	0,08	0,21	2,19	5,01
1996	1,08	0,40	0,23	0,61	0,12	0,13	0,18	2,24	4,99
1997	1,09	0,41	0,20	0,63	0,15	0,16	0,18	2,32	5,15
1998	1,12	0,44	0,15	0,71	0,22	0,21	0,19	2,30	5,34
1999	1,11	0,45	0,14	0,76	0,30	0,19	0,19	2,34	5,48
2000	1,10	0,45	0,14	0,79	0,35	0,17	0,19	2,34	5,54
2001	1,14	0,49	0,15	0,89	0,38	0,16	0,19	2,45	5,86
2002	1,16	0,52	0,14	0,99	0,39	0,23	0,19	2,52	6,13
2003	1,17	0,53	0,14	1,08	0,37	0,23	0,17	2,55	6,26
2004	1,42	0,62	0,16	1,08	0,36	0,21	0,17	2,77	6,80
2005	1,40	0,66	0,16	1,11	0,37	0,18	0,15	2,86	6,89

Lähteet: SVT. Alkoholtilastot. Stakes; STTV - Källor: FOS. Alkoholstatistik. Stakes; STTV - Sources: OSF. Alcohol Statistics. STAKES; STTV

6. Alkoholijuomien anniskelukulutus 100 %:n alkoholina vuosina 1990–2005
Konsumtion av serverad alkohol, 100 % alkohol, 1990–2005
Consumption of alcoholic beverages through licensed serving, 100% alcohol, 1990–2005

Vuosi År Year	Viinaa Brännvin Vodka, gin, etc.	Muita väkeviä juomia Övriga starka drycker Other strong beverages	Väkeviä viinejä Starkvin Fortified wines	Mietoja viinejä Lättvin Light wines	Siideriä Cider Ciders	Long drink - juomia Long drink Long drinks	Vahvaa olutta Stark öl Strong beer	Keski- olutta Mellanöl Medium beer	Yhteensä Totalt Total
1 000 litraa - liter - litres									
1990	1 271	657	34	342	49	333	4 497	1 852	9 034
1991	1 013	542	28	308	53	232	3 626	2 773	8 575
1992	929	480	24	284	67	192	2 213	4 254	8 443
1993	828	422	22	265	93	181	1 272	5 063	8 146
1994	797	431	28	282	134	212	958	5 201	8 044
1995	1 015	432	71	373	322	278	968	5 298	8 757
1996	925	476	99	378	406	347	938	5 064	8 633
1997	1 049	654	125	522	511	380	862	5 077	9 181
1998	986	646	22	501	571	298	789	4 728	8 541
1999	876	542	18	447	695	265	773	4 510	8 125
2000	879	519	16	444	701	222	677	4 342	7 800
2001	915	528	15	464	695	214	641	4 257	7 729
2002	917	492	14	451	681	256	603	4 210	7 625
2003	885	481	14	477	612	315	598	3 984	7 365
2004	895	482	14	507	564	327	559	3 789	7 137
2005	901	520	14	540	554	358	536	3 634	7 057

Asukasta kohti, litraa - Per invånare, liter - Per capita, litres

1990	0,26	0,13	0,01	0,07	0,01	0,07	0,90	0,37	1,82
1991	0,20	0,11	0,01	0,06	0,01	0,05	0,73	0,55	1,72
1992	0,18	0,10	0,00	0,06	0,01	0,04	0,44	0,85	1,68
1993	0,16	0,08	0,00	0,05	0,02	0,04	0,25	1,00	1,61
1994	0,16	0,08	0,01	0,06	0,03	0,04	0,19	1,02	1,58
1995	0,20	0,08	0,01	0,07	0,06	0,05	0,19	1,04	1,72
1996	0,18	0,09	0,02	0,07	0,08	0,07	0,18	0,99	1,69
1997	0,20	0,13	0,02	0,10	0,10	0,07	0,17	0,99	1,79
1998	0,19	0,13	0,00	0,10	0,11	0,06	0,15	0,92	1,66
1999	0,17	0,10	0,00	0,09	0,13	0,05	0,15	0,87	1,57
2000	0,17	0,10	0,00	0,09	0,14	0,04	0,13	0,84	1,51
2001	0,18	0,10	0,00	0,09	0,13	0,04	0,12	0,82	1,49
2002	0,18	0,09	0,00	0,09	0,13	0,05	0,12	0,81	1,46
2003	0,17	0,09	0,00	0,09	0,12	0,06	0,11	0,76	1,41
2004	0,17	0,09	0,00	0,10	0,11	0,06	0,11	0,72	1,36
2005	0,17	0,10	0,00	0,10	0,11	0,07	0,10	0,69	1,34

Lähteet: SVT, Alkoholitilastot. Stakes; STTV - Källor: FOS. Alkoholstatistik, Stakes; STTV - Sources: OSF. Alcohol Statistics. STAKES; STTV

Alkoholijuomien kulutus
Alkoholkonsumtion
Consumption of alcoholic beverages

7. Alkoholijuomien kulutuksen arvo vuosina 1990–2005
Värde av alkoholkonsumtion 1990–2005
Value of the consumption of alcoholic beverages, 1990–2005

Vuosi År Year	Viinaa Brännvin <i>Vodka, gin, etc.</i>	Muita väkeviä juomia Övriga starka drycker <i>Other strong beverages</i>	Väkeviä viinejä Starkvin <i>Fortified wines</i>	Mietoja viinejä Lättvin <i>Light wines</i>	Siideriä Cider <i>Ciders</i>	Long drink - juomia Long drink <i>Long drinks</i>	Vahvaa olutta Stark öl <i>Strong beer</i>	Keski- olutta Mellanöl <i>Medium beer</i>	Yhteensä Totalt <i>Total</i>
---------------------	---	--	--	---	------------------------------------	--	--	--	------------------------------------

Käypiin hintoihin - Löpande priser - *At current prices*

1 000 €

1990	787 224	431 406	78 882	215 204	13 148	112 208	831 094	674 220	3 143 387
1991	764 139	413 357	81 277	259 835	18 050	79 353	698 653	911 291	3 225 955
1992	683 766	380 950	79 696	282 218	22 189	64 954	426 993	1 227 579	3 168 346
1993	590 913	357 908	69 166	286 433	32 606	57 386	268 613	1 349 621	3 012 644
1994	567 984	303 365	94 790	283 218	50 195	71 647	238 175	1 363 690	2 973 065
1995	595 846	286 076	101 482	303 618	105 787	85 473	222 850	1 343 906	3 045 038
1996	583 889	281 576	103 373	297 005	122 598	121 607	209 409	1 330 512	3 049 969
1997	575 326	311 145	97 162	327 220	163 106	134 608	179 084	1 415 498	3 203 148
1998	633 028	370 117	75 817	340 174	218 048	120 270	176 128	1 315 834	3 249 417
1999	621 070	370 962	56 933	375 685	269 276	111 970	182 761	1 412 769	3 401 425
2000	631 985	378 492	57 372	395 789	315 738	105 425	164 317	1 457 249	3 506 367
2001	669 570	398 221	60 504	439 905	340 867	106 697	169 707	1 560 126	3 745 597
2002	682 845	416 521	55 515	469 232	367 527	149 329	165 916	1 658 412	3 965 296
2003	683 823	427 967	56 882	514 311	345 592	177 001	158 691	1 688 778	4 053 044
2004	594 232	397 494	61 201	508 163	302 936	159 045	138 857	1 589 445	3 751 371
2005	571 543	441 064	48 263	534 644	309 299	172 707	130 735	1 563 610	3 771 866

Asukasta kohti, euroa - Per invånare, euro - *Per capita, EUR*

1990	158	87	16	43	3	23	167	136	632
1991	153	83	16	52	4	16	140	182	645
1992	136	76	16	56	4	13	85	244	630
1993	117	71	14	57	6	11	53	267	596
1994	112	60	19	56	10	14	47	269	585
1995	117	56	20	60	21	17	44	264	597
1996	114	55	20	58	24	24	41	260	596
1997	112	61	19	64	32	26	35	276	624
1998	123	72	15	66	42	23	34	256	631
1999	120	72	11	73	52	22	35	273	658
2000	122	73	11	77	61	20	32	281	677
2001	129	77	12	85	66	21	33	300	721
2002	131	80	11	90	71	29	32	319	762
2003	131	82	11	99	66	34	30	324	776
2004	113	76	12	97	58	30	27	304	716
2005	109	84	9	102	59	33	25	298	718

Lähteet: SVT. Alkoholitilastot. Stakes; STTV - Källor: FOS. Alkoholstatistik. Stakes; STTV - Sources: OSF. Alcohol Statistics. STAKES; STTV

8. Alkoholijuomien vähittäiskulutuksen arvo vuosina 1990–2005
Värde av konsumtion av alkohol från detaljhandeln 1990–2005
Value of the consumption of alcoholic beverages through retail outlets, 1990–2005

Vuosi År Year	Viinaa Brännvin Vodka, gin, etc.	Muita väkeviä juomia Övriga starka drycker Other strong beverages	Väkeviä viinejä Starkvin Fortified wines	Mietoja viinejä Lättvin Light wines	Siideriä Cider Ciders	Long drink - juomia Long drink Long drinks	Vahvaa olutta Stark öl Strong beer	Keski- olutta Mellanöl Medium beer	Yhteensä Total Total
---------------------	---	--	--	---	-----------------------------	---	--	--	----------------------------

Käypiin hintoihin - Löpande priser - At current prices

1 000 €

1990	570 163	286 536	70 956	157 930	3 097	48 895	207 751	523 138	1 868 464
1991	568 852	282 668	75 388	197 447	3 894	42 325	180 955	604 852	1 956 380
1992	501 691	262 584	74 362	224 184	4 501	33 444	128 246	689 307	1 918 319
1993	427 946	251 037	64 176	233 517	6 650	27 659	93 001	708 977	1 812 964
1994	414 536	193 040	88 703	235 881	10 158	28 837	82 090	716 676	1 769 922
1995	419 250	195 253	87 945	238 481	43 506	33 428	71 326	720 306	1 809 495
1996	418 860	186 967	84 157	229 312	50 101	57 507	63 080	729 963	1 819 948
1997	424 445	192 481	75 387	244 649	68 781	70 131	62 652	768 193	1 906 719
1998	434 707	199 096	70 757	253 433	99 697	67 386	66 689	769 261	1 961 028
1999	433 644	221 966	52 776	291 141	133 932	68 489	70 115	826 864	2 098 925
2000	438 493	225 858	53 370	308 122	165 389	63 988	71 115	834 791	2 161 126
2001	455 577	246 154	56 821	344 417	185 942	65 692	73 382	931 355	2 359 340
2002	462 881	264 282	52 269	382 906	204 297	94 127	76 364	999 305	2 536 432
2003	466 396	267 784	53 108	419 670	197 070	103 887	73 233	1 030 275	2 611 423
2004	382 517	238 280	57 990	409 788	168 086	84 632	57 465	969 668	2 368 425
2005	353 638	260 572	45 082	425 843	174 486	87 530	51 187	963 256	2 361 593

Asukasta kohti, euroa - Per invånare, euro - Per capita, EUR

1990	115	58	14	32	1	10	42	105	376
1991	114	57	15	40	1	8	36	121	391
1992	100	52	15	45	1	7	26	137	381
1993	85	50	13	46	1	5	18	140	359
1994	82	38	17	46	2	6	16	141	349
1995	82	38	17	47	9	7	14	141	355
1996	82	37	16	45	10	11	12	143	356
1997	83	38	15	48	13	14	12	150	372
1998	84	39	14	49	19	13	13	149	381
1999	84	43	10	56	26	13	14	160	406
2000	85	44	10	60	32	12	14	161	417
2001	88	47	11	66	36	13	14	179	454
2002	89	51	10	74	39	18	15	192	487
2003	89	51	10	80	38	20	14	197	500
2004	73	46	11	78	32	16	11	185	452
2005	67	50	9	81	33	17	10	183	449

Lähteet: SVT. Alkoholitilastot. Stakes; STTV - Källor: FOS. Alkoholstatistik. Stakes; STTV - Sources: OSF. Alcohol Statistics. STAKES; STTV

Alkoholijuomien kulutus
Alkoholkonsumtion
Consumption of alcoholic beverages

9. Alkoholijuomien anniskelukulutuksen arvo vuosina 1990–2005

Värde av konsumtion av serverad alkohol 1990–2005

Value of the consumption of alcoholic beverages through licensed serving, 1990–2005

Vuosi År Year	Viinaa Brännvin Vodka, gin, etc.	Muita väkeviä juomia Övriga starka drycker Other strong beverages	Väkeviä viinejä Starkvin Fortified wines	Mietoja viinejä Lättvin Light wines	Siideriä Cider Ciders	Long drink - juomia Long drink Long drinks	Vahvaa olutta Stark öl Strong beer	Keski- olutta Mellanöl Medium beer	Yhteensä Totalt Total
---------------------	---	--	--	---	-----------------------------	---	--	--	-----------------------------

Käypiin hintoihin - Löpande priser - *At current prices*

1 000 €

1990	217 062	144 871	7 926	57 274	10 051	63 313	623 343	151 083	1 274 923
1991	195 287	130 689	5 888	62 388	14 156	37 028	517 698	306 440	1 269 575
1992	182 075	118 366	5 334	58 033	17 688	31 510	298 748	538 272	1 250 027
1993	162 967	106 870	4 990	52 915	25 956	29 727	175 612	640 644	1 199 680
1994	153 448	110 325	6 087	47 337	40 037	42 810	156 085	647 014	1 203 144
1995	176 597	90 822	13 536	65 137	62 281	52 045	151 524	623 600	1 235 543
1996	165 029	94 609	19 215	67 692	72 497	64 101	146 329	600 549	1 230 021
1997	150 881	118 664	21 775	82 571	94 325	64 477	116 433	647 305	1 296 429
1998	198 321	171 021	5 060	86 742	118 351	52 883	109 439	546 573	1 288 389
1999	187 426	148 996	4 157	84 544	135 345	43 481	112 646	585 905	1 302 500
2000	193 492	152 634	4 002	87 667	150 349	41 437	93 202	622 458	1 345 241
2001	213 993	152 066	3 683	95 488	154 925	41 005	96 325	628 772	1 386 257
2002	219 964	152 239	3 246	86 325	163 230	55 202	89 552	659 107	1 428 864
2003	217 427	160 183	3 773	94 641	148 522	73 114	85 458	658 503	1 441 621
2004	211 715	159 213	3 211	98 375	134 851	74 413	81 392	619 776	1 382 946
2005	217 906	180 492	3 182	108 801	134 814	85 177	79 548	600 354	1 410 273

Asukasta kohti, euroa - Per invånare, euro - Per capita, EUR

1990	44	29	2	12	2	13	125	30	256
1991	39	26	1	12	3	7	104	61	254
1992	36	24	1	12	4	6	59	107	249
1993	32	21	1	10	5	6	35	127	237
1994	30	22	1	9	8	8	31	127	237
1995	35	18	3	13	12	10	30	122	242
1996	32	18	4	13	14	13	29	117	240
1997	29	23	4	16	18	13	23	126	253
1998	39	33	1	17	23	10	21	106	250
1999	36	29	1	16	26	8	22	113	252
2000	37	29	1	17	29	8	18	120	260
2001	41	29	1	18	30	8	19	121	267
2002	42	29	1	17	31	11	17	127	274
2003	42	31	1	18	28	14	16	126	276
2004	40	30	1	19	26	14	16	118	264
2005	41	34	1	21	26	16	15	114	268

Lähteen: SVT. Alkoholitilastot. Stakes; STTV - Källor: FOS. Alkoholstatistik. Stakes; STTV - Sources: OSF. Alcohol Statistics. STAKES; STTV

10. Alkoholijuomien kulutuksen määrä vuosina 1990–2005
Volym av alkoholkonsumtion 1990–2005
Volume of the consumption of alcoholic beverages, 1990–2005

Vuosi År Year	Viinaa Brännvin Vodka, gin, etc.	Muita väkeviä juomia Övriga starka drycker Other strong beverages	Väkeviä viinejä Starkvin Fortified wines	Mietoja viinejä Lättvin Light wines	Siideriä Cider Ciders	Long drink - juomia Long drink Long drinks	Vahvaa olutta Stark öl Strong beer	Keski- olutta Mellanöl Medium beer
1 000 litraa - liter - litres								
1990	24 267	14 001	6 739	23 987	1 585	18 477	143 748	262 090
1991	21 529	12 457	6 518	28 890	1 794	14 066	115 559	302 456
1992	18 413	10 971	6 151	31 902	2 143	11 026	74 178	360 924
1993	15 795	10 469	5 333	33 557	3 073	9 518	46 786	380 484
1994	16 168	8 024	6 787	33 195	4 631	10 378	39 975	373 016
1995	17 271	7 787	7 201	34 479	17 127	12 300	37 965	368 115
1996	16 838	7 483	7 313	32 049	19 600	19 901	34 659	371 630
1997	17 453	8 015	6 772	34 106	26 246	23 800	33 687	382 320
1998	17 897	8 370	4 511	37 040	35 948	23 298	31 374	367 535
1999	17 678	8 304	4 361	38 256	47 459	20 683	31 352	368 203
2000	17 759	8 352	4 359	39 282	53 626	18 405	29 354	363 840
2001	18 501	9 050	4 698	43 450	56 230	18 047	28 896	375 297
2002	18 742	9 445	4 314	47 324	57 121	24 049	28 625	381 824
2003	18 889	9 544	4 391	51 120	54 357	26 111	26 641	381 139
2004	22 621	10 896	5 026	50 675	52 550	25 314	25 803	402 745
2005	22 447	12 194	4 927	52 182	52 872	25 443	23 246	410 317

Asukasta kohti, litraa - Per invånare, liter - Per capita, litres

1990	4,88	2,81	1,35	4,82	0,32	3,71	28,90	52,69
1991	4,31	2,49	1,30	5,78	0,36	2,81	23,12	60,51
1992	3,66	2,18	1,22	6,34	0,43	2,19	14,75	71,77
1993	3,12	2,07	1,05	6,64	0,61	1,88	9,26	75,27
1994	3,18	1,58	1,34	6,54	0,91	2,04	7,87	73,46
1995	3,39	1,53	1,41	6,76	3,36	2,41	7,45	72,20
1996	3,29	1,46	1,43	6,26	3,83	3,89	6,77	72,63
1997	3,40	1,56	1,32	6,65	5,11	4,64	6,56	74,49
1998	3,48	1,63	0,88	7,20	6,98	4,53	6,10	71,40
1999	3,42	1,61	0,84	7,40	9,18	4,00	6,06	71,20
2000	3,43	1,61	0,84	7,58	10,35	3,55	5,67	70,22
2001	3,56	1,74	0,90	8,36	10,82	3,47	5,56	72,24
2002	3,60	1,81	0,83	9,09	10,97	4,62	5,50	73,34
2003	3,62	1,83	0,84	9,79	10,41	5,00	5,10	73,02
2004	4,32	2,08	0,96	9,68	10,04	4,83	4,93	76,91
2005	4,27	2,32	0,94	9,93	10,06	4,84	4,42	78,07

Lähteet: SVT. Alkoholitilastot, Stakes; STTV - Källor: FOS. Alkoholstatistik, Stakes; STTV - Sources: OSF. Alcohol Statistics. STAKES; STTV

Alkoholijuomien kulutus
Alkoholkonsumtion
Consumption of alcoholic beverages

11. Alkoholijuomien vähittäiskulutuksen määrä vuosina 1990–2005
Volym av konsumtion av alkohol från detaljhandeln 1990–2005
Volume of the consumption of alcoholic beverages through retail outlets, 1990–2005

Vuosi År Year	Viinaa Brännvin <i>Vodka, gin, etc.</i>	Muita väkeviä juomia Övriga starka drycker <i>Other strong beverages</i>	Väkeviä viinejä Starkvin <i>Fortified wines</i>	Mietoja viinejä Lättvin <i>Light wines</i>	Siideriä Cider <i>Ciders</i>	Long drink - juomia Long drink <i>Long drinks</i>	Vahvaa olutta Stark öl <i>Strong beer</i>	Keski- olutta Mellanöl <i>Medium beer</i>
1 000 litraa - liter - litres								
1990	21 053	12 228	6 549	21 035	612	12 426	59 709	220 037
1991	18 970	10 994	6 362	26 214	732	9 851	47 770	239 618
1992	16 068	9 671	6 015	29 441	805	7 535	32 781	264 747
1993	13 698	9 324	5 209	31 315	1 219	6 233	23 011	265 836
1994	14 110	6 816	6 635	30 786	1 957	6 521	21 719	256 840
1995	14 617	6 552	6 813	31 169	10 412	7 249	19 539	249 551
1996	14 448	6 086	6 738	28 739	11 970	13 275	17 187	258 199
1997	14 719	6 111	6 027	29 543	16 534	16 534	17 248	268 088
1998	15 319	6 470	4 379	32 824	23 771	17 817	17 463	261 631
1999	15 382	6 692	4 255	34 541	32 634	15 838	17 502	267 486
2000	15 454	6 785	4 265	35 618	38 715	14 364	16 968	267 408
2001	16 104	7 433	4 609	39 644	41 463	14 154	17 087	280 923
2002	16 339	7 929	4 232	43 650	42 647	19 324	17 515	288 630
2003	16 568	8 051	4 295	47 276	41 356	20 189	16 356	292 088
2004	20 274	9 380	4 944	46 616	40 555	19 310	15 234	319 106
2005	20 078	10 499	4 846	47 886	41 107	18 695	13 127	330 167

Asukasta kohti, litraa - Per invånare, liter - Per capita, litres

1990	4,23	2,46	1,32	4,23	0,12	2,50	12,00	44,23
1991	3,79	2,20	1,27	5,24	0,15	1,97	9,56	47,94
1992	3,20	1,92	1,20	5,85	0,16	1,50	6,52	52,64
1993	2,71	1,84	1,03	6,19	0,24	1,23	4,55	52,59
1994	2,78	1,34	1,31	6,06	0,39	1,28	4,28	50,58
1995	2,87	1,28	1,34	6,11	2,04	1,42	3,83	48,94
1996	2,82	1,19	1,32	5,62	2,34	2,59	3,36	50,46
1997	2,87	1,19	1,17	5,76	3,22	3,22	3,36	52,24
1998	2,98	1,26	0,85	6,38	4,62	3,46	3,39	50,83
1999	2,97	1,29	0,82	6,68	6,31	3,06	3,38	51,72
2000	2,98	1,31	0,82	6,87	7,47	2,77	3,27	51,61
2001	3,10	1,43	0,89	7,63	7,98	2,72	3,29	54,08
2002	3,14	1,52	0,81	8,38	8,19	3,71	3,36	55,44
2003	3,17	1,54	0,82	9,06	7,92	3,87	3,13	55,96
2004	3,87	1,79	0,94	8,90	7,74	3,69	2,91	60,94
2005	3,82	2,00	0,92	9,11	7,82	3,56	2,50	62,82

Lähteet: SVT. Alkoholitilastot. Stakes; STTV - Källor: FOS. Alkoholstatistik. Stakes; STTV - Sources: OSF. Alcohol Statistics. STAKES; STTV

12. Alkoholijuomien anniskelukulutuksen määrä vuosina 1990–2005

Volym av konsumtion av serverad alkohol 1990–2005

Volume of the consumption of alcoholic beverages through licensed serving, 1990–2005

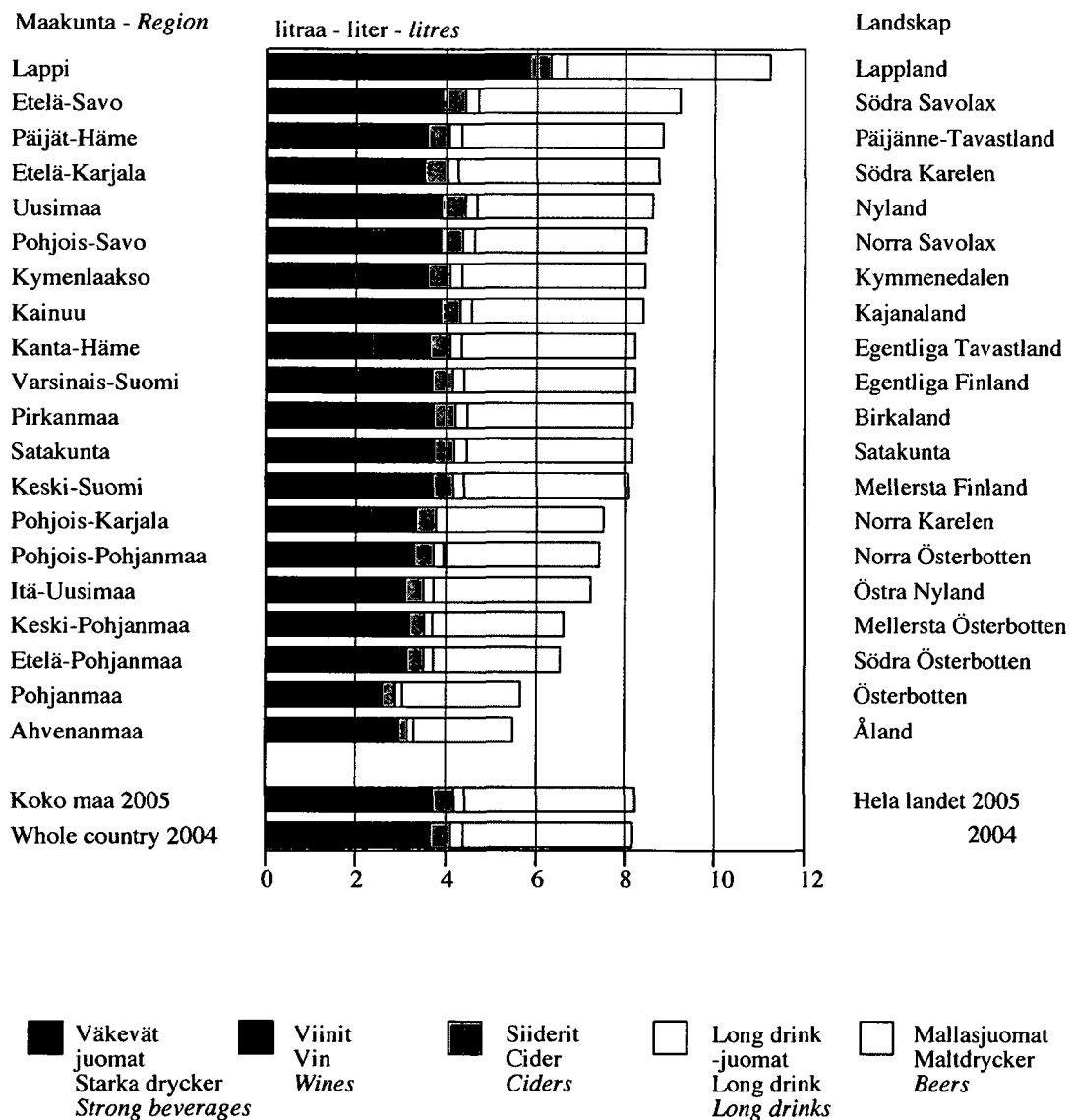
Vuosi År Year	Viinaa Brännvin Vodka, gin, etc.	Muita väkeviä juomia Övriga starka drycker Other strong beverages	Väkeviä viinejä Starkvin Fortified wines	Mietoja viinejä Lättvin Light wines	Siideriä Cider Ciders	Long drink - juomia Long drink Long drinks	Vahvaa olutta Stark öl Strong beer	Keski- olutta Mellanöl Medium beer
1 000 litraa - liter - litres								
1990	3 214	1 773	190	2 952	973	6 051	84 039	42 053
1991	2 559	1 463	156	2 676	1 062	4 215	67 789	62 838
1992	2 345	1 300	136	2 462	1 337	3 491	41 397	96 177
1993	2 097	1 145	124	2 242	1 854	3 285	23 775	114 648
1994	2 058	1 208	152	2 409	2 674	3 857	18 256	116 176
1995	2 654	1 235	388	3 310	6 715	5 051	18 426	118 565
1996	2 390	1 397	575	3 310	7 630	6 626	17 472	113 431
1997	2 735	1 903	744	4 563	9 711	7 266	16 439	114 232
1998	2 577	1 900	132	4 216	12 177	5 481	13 911	105 904
1999	2 295	1 611	105	3 715	14 825	4 845	13 851	100 717
2000	2 305	1 567	95	3 664	14 911	4 041	12 386	96 432
2001	2 398	1 617	89	3 806	14 767	3 893	11 809	94 374
2002	2 404	1 515	82	3 673	14 474	4 725	11 110	93 195
2003	2 321	1 493	96	3 844	13 002	5 922	10 286	89 050
2004	2 347	1 516	82	4 058	11 994	6 004	10 568	83 639
2005	2 369	1 695	81	4 296	11 765	6 748	10 119	80 149

Asukasta kohti, litraa - Per invånare, liter - Per capita, litres

1990	0,65	0,36	0,04	0,59	0,20	1,22	16,89	8,45
1991	0,51	0,29	0,03	0,54	0,21	0,84	13,56	12,57
1992	0,47	0,26	0,03	0,49	0,27	0,69	8,23	19,12
1993	0,41	0,23	0,02	0,44	0,37	0,65	4,70	22,68
1994	0,41	0,24	0,03	0,47	0,53	0,76	3,60	22,88
1995	0,52	0,24	0,08	0,65	1,32	0,99	3,61	23,25
1996	0,47	0,27	0,11	0,65	1,49	1,30	3,41	22,17
1997	0,53	0,37	0,15	0,89	1,89	1,42	3,20	22,26
1998	0,50	0,37	0,03	0,82	2,37	1,06	2,70	20,57
1999	0,44	0,31	0,02	0,72	2,87	0,94	2,68	19,48
2000	0,44	0,30	0,02	0,71	2,88	0,78	2,39	18,61
2001	0,46	0,31	0,02	0,73	2,84	0,75	2,27	18,17
2002	0,46	0,29	0,02	0,71	2,78	0,91	2,13	17,90
2003	0,44	0,29	0,02	0,74	2,49	1,13	1,97	17,06
2004	0,45	0,29	0,02	0,78	2,29	1,15	2,02	15,97
2005	0,45	0,32	0,02	0,82	2,24	1,28	1,93	15,25

Lähteet: SVT. Alkoholitilastot. Stakes; STTV - Källor: FOS. Alkoholstatistik. Stakes; STTV - Sources: OSF. Alcohol Statistics. STAKES; STTV

Kuvio 4. Alkoholijuomien kulutus 100 %:n alkoholina asukasta kohti maakunnittain vuonna 2005
Figur 4. Alkoholkonsumtion i 100 % alkohol per invånare landskapsvis 2005
Figure 4. Consumption of alcoholic beverages by region, 100% alcohol, per capita, 2005

Lähteet: SVT. Alkoholitilastot. Stakes, STTV - Källor: FOS. Alkoholstatistik. Stakes, STTV - Sources: OSF. Alcohol Statistics. STAKES, STTV

13. Alkoholijuomien kulutus asukasta kohti maakunnittain vuonna 2005
Alkoholkonsumtion per invånare landskapsvis 2005
Consumption of alcoholic beverages by region, per capita, 2005

Maakunta Region	Asukasta kohti Per invånare Per capita	15 vuotta täyttäneitä kohti Per invånare 15 år och över Per capita, aged 15 and over	18 vuotta täyttäneitä kohti Per invånare 18 år och över Per capita, aged 18 and over	Landskap
Litraa 100 %:n alkoholia - Liter 100 % alkohol - 100% alcohol, litres				
Koko maa- Whole country	8,23	9,95	10,42	Hela landet
Uusimaa	8,63	10,49	10,96	Nyland
Itä-Uusimaa	7,22	8,97	9,44	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	8,23	9,85	10,28	Egentliga Finland
Satakunta	8,16	9,73	10,18	Satakunta
Kanta-Häme	8,24	9,97	10,43	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	8,17	9,81	10,24	Birkaland
Päijät-Häme	8,87	10,61	11,10	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	8,44	10,02	10,46	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	8,75	10,32	10,78	Södra Karelen
Etelä-Savo	9,24	10,86	11,37	Södra Savolax
Pohjois-Savo	8,46	10,13	10,63	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	7,52	8,97	9,42	Norra Karelen
Keski-Suomi	8,07	9,73	10,20	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	6,54	7,96	8,37	Södra Österbotten
Pohjanmaa	5,66	6,88	7,23	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	6,62	8,18	8,64	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	7,44	9,40	9,93	Norra Österbotten
Kainuu	8,40	10,00	10,50	Kajanaland
Lappi	11,25	13,49	14,20	Lappland
Ahvenanmaa	5,49	6,64	6,98	Åland
Euroa - Euro - EUR				
Koko maa- Whole country	718	867	908	Hela landet
Uusimaa	813	989	1 034	Nyland
Itä-Uusimaa	599	744	783	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	714	855	892	Egentliga Finland
Satakunta	662	788	825	Satakunta
Kanta-Häme	681	824	862	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	723	869	907	Birkaland
Päijät-Häme	774	926	969	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	748	887	926	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	763	900	940	Södra Karelen
Etelä-Savo	776	912	955	Södra Savolax
Pohjois-Savo	706	845	886	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	601	716	752	Norra Karelen
Keski-Suomi	672	811	850	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	519	632	665	Södra Österbotten
Pohjanmaa	472	574	603	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	533	659	696	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	624	788	832	Norra Österbotten
Kainuu	663	789	829	Kajanaland
Lappi	941	1 128	1 188	Lappland
Ahvenanmaa	521	629	662	Åland

Lähteet: SVT. Alkoholitilastot. Stakes; STTV - Källor: FOS. Alkoholstatistik. Stakes; STTV - Sources: OSF. Alcohol Statistics. STAKES; STTV

Alkoholijuomien kulutus
Alkoholkonsumtion
Consumption of alcoholic beverages

14. Alkoholijuomien kulutus 100 %:n alkoholina maakunnittain vuonna 2005
Alkoholkonsumtion i 100 % alkohol landskapsvis 2005
Consumption of alcoholic beverages by region, 100% alcohol, 2005

Maakunta <i>Region</i>	Väkeviä juomia Starka drycker Strong beverages	Viinejä Vin Wines	Siideriä Cider Ciders	Long drink- juomia Long drink Long drinks	Mallas- juomia Malt- drycker Beers	Yhteensä Totalt Total	Landskap
1 000 litraa - liter - litres							
Koko maa- Whole country	12 255	7 245	2 487	1 328	19 950	43 265	Hela landet
Uusimaa	2 599	2 694	722	355	5 357	11 726	Nyland
Itä-Uusimaa	158	129	37	21	326	671	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	1 035	647	211	114	1 741	3 748	Egentliga Finland
Satakunta	619	241	102	61	854	1 877	Satakunta
Kanta-Häme	404	207	78	44	654	1 387	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	1 139	603	232	122	1 734	3 830	Birkaland
Päijät-Häme	459	254	97	54	900	1 764	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	428	235	94	49	758	1 564	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	304	172	70	32	609	1 186	Södra Karelen
Etelä-Savo	418	210	84	45	726	1 483	Södra Savolax
Pohjois-Savo	683	282	126	64	961	2 116	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	400	162	74	38	592	1 267	Norra Karelen
Keski-Suomi	680	310	123	67	982	2 161	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	467	137	71	44	549	1 268	Södra Österbotten
Pohjanmaa	276	174	51	27	454	982	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	164	63	23	13	205	468	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	905	345	160	87	1 315	2 813	Norra Österbotten
Kainuu	246	82	38	22	327	716	Kajanaland
Lappi	839	250	90	65	847	2 090	Lappland
Ahvenanmaa	34	45	5	4	59	147	Åland
Asukasta kohti, litraa - Per invånare, liter - Per capita, litres							
Koko maa- Whole country	2,33	1,38	0,47	0,25	3,80	8,23	Hela landet
Uusimaa	1,91	1,98	0,53	0,26	3,94	8,63	Nyland
Itä-Uusimaa	1,70	1,39	0,40	0,23	3,50	7,22	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	2,27	1,42	0,46	0,25	3,82	8,23	Egentliga Finland
Satakunta	2,69	1,05	0,44	0,27	3,71	8,16	Satakunta
Kanta-Häme	2,40	1,23	0,46	0,26	3,88	8,24	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	2,43	1,29	0,49	0,26	3,70	8,17	Birkaland
Päijät-Häme	2,30	1,28	0,49	0,27	4,52	8,87	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	2,31	1,27	0,51	0,26	4,09	8,44	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	2,24	1,27	0,52	0,24	4,49	8,75	Södra Karelen
Etelä-Savo	2,60	1,31	0,52	0,28	4,52	9,24	Södra Savolax
Pohjois-Savo	2,73	1,13	0,51	0,25	3,84	8,46	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	2,38	0,96	0,44	0,23	3,52	7,52	Norra Karelen
Keski-Suomi	2,54	1,16	0,46	0,25	3,66	8,07	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	2,41	0,71	0,37	0,23	2,83	6,54	Södra Österbotten
Pohjanmaa	1,59	1,00	0,29	0,15	2,62	5,66	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	2,31	0,88	0,33	0,19	2,90	6,62	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	2,39	0,91	0,42	0,23	3,48	7,44	Norra Österbotten
Kainuu	2,89	0,97	0,45	0,26	3,84	8,40	Kajanaland
Lappi	4,51	1,34	0,48	0,35	4,56	11,25	Lappland
Ahvenanmaa	1,28	1,68	0,18	0,15	2,20	5,49	Åland

Lähteet: SVT. Alkoholitilastot. Stakes; STTV - Källor: FOS. Alkoholstatistik. Stakes; STTV - Sources: OSF. Alcohol Statistics. STAKES; STTV

15. Alkoholijuomien vähittäiskulutus 100 %:n alkoholina maakunnittain vuonna 2005
Konsumtion av alkohol från detaljhandeln i 100 % alkohol landskapsvis 2005
Consumption of alcoholic beverages through retail outlets by region, 100% alcohol, 2005

Maakunta <i>Region</i>	Väkeviä juomia Starka drycker Strong beverages	Viinejä Vin Wines	Siideriä Cider Ciders	Long drink- juomia Long drink Long drinks	Mallas- juomia Malt- drycker Beers	Yhteensä Totalt Total	Landskap
Koko maa- Whole country	10 834	6 691	1 933	970	15 780	36 209	Hela landet
Uusimaa	2 203	2 417	525	236	3 765	9 147	Nyland
Itä-Uusimaa	139	121	31	16	281	589	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	916	602	161	85	1 394	3 158	Egentliga Finland
Satakunta	563	230	85	48	730	1 655	Satakunta
Kanta-Häme	364	195	64	35	552	1 210	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	1 000	562	177	90	1 333	3 162	Birkaland
Päijät-Häme	412	240	75	38	689	1 454	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	368	225	73	34	603	1 303	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	265	163	55	24	487	995	Södra Karelen
Etelä-Savo	375	199	67	36	599	1 277	Södra Savolax
Pohjois-Savo	614	266	102	49	809	1 840	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	367	156	62	31	518	1 133	Norra Karelen
Keski-Suomi	609	292	98	51	825	1 875	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	430	131	60	33	484	1 138	Södra Österbotten
Pohjanmaa	246	165	41	19	384	854	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	150	60	20	10	175	413	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	805	324	131	67	1 111	2 438	Norra Österbotten
Kainuu	228	78	32	17	290	645	Kajanaland
Lappi	753	226	70	48	706	1 804	Lappland
Ahvenanmaa	27	39	4	2	44	115	Åland
Asukasta kohti, litraa - Per invånare, liter - Per capita, litres							Hela landet
Koko maa- Whole country	2,06	1,27	0,37	0,18	3,01	6,89	
Uusimaa	1,62	1,78	0,39	0,17	2,77	6,73	Nyland
Itä-Uusimaa	1,50	1,30	0,34	0,18	3,02	6,34	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	2,01	1,32	0,35	0,19	3,06	6,93	Egentliga Finland
Satakunta	2,45	1,00	0,37	0,21	3,17	7,20	Satakunta
Kanta-Häme	2,16	1,16	0,38	0,21	3,28	7,19	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	2,13	1,20	0,38	0,19	2,84	6,74	Birkaland
Päijät-Häme	2,07	1,20	0,38	0,19	3,46	7,31	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	1,99	1,21	0,40	0,19	3,26	7,04	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	1,96	1,20	0,40	0,18	3,59	7,34	Södra Karelen
Etelä-Savo	2,34	1,24	0,42	0,22	3,73	7,95	Södra Savolax
Pohjois-Savo	2,46	1,06	0,41	0,20	3,24	7,36	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	2,18	0,93	0,37	0,18	3,08	6,73	Norra Karelen
Keski-Suomi	2,27	1,09	0,37	0,19	3,08	7,00	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	2,22	0,68	0,31	0,17	2,50	5,87	Södra Österbotten
Pohjanmaa	1,42	0,95	0,24	0,11	2,21	4,92	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	2,12	0,84	0,28	0,14	2,47	5,85	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	2,13	0,86	0,35	0,18	2,94	6,45	Norra Österbotten
Kainuu	2,68	0,92	0,37	0,20	3,40	7,56	Kajanaland
Lappi	4,05	1,22	0,38	0,26	3,80	9,71	Lappland
Ahvenanmaa	0,99	1,45	0,13	0,09	1,65	4,31	Åland

Lähteet: SVT. Alkoholitilastot. Stakes; STTV - Källor: FOS. Alkoholstatistik. Stakes; STTV - Sources: OSF. Alcohol Statistics. STAKES; STTV

Alkoholijuomien kulutus
Alkoholkonsumtion
Consumption of alcoholic beverages

16. Alkoholijuomien anniskelukulutus 100 %:n alkoholina maakunnittain vuonna 2005
Konsumtion av serverad alkohol i 100 % alkohol landskapsvis 2005
Consumption of alcoholic beverages through licensed serving by region, 100% alcohol, 2005

Maakunta <i>Region</i>	Väkeviä juomia <i>Starka drycker Strong beverages</i>	Viinejä Vin <i>Wines</i>	Siideriä Cider <i>Ciders</i>	Long drink- juomia <i>Long drink Long drinks</i>	Mallas- juomia <i>Malt- drycker Beers</i>	Yhteensä Totalt <i>Total</i>	Landskap
1 000 litraa - liter - litres							
Koko maa- Whole country	1 421	554	554	358	4 170	7 057	Hela landet
Uusimaa	395	277	196	118	1 592	2 579	Nyland
Itä-Uusimaa	18	8	6	5	45	82	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	119	46	50	29	347	590	Egentliga Finland
Satakunta	56	11	17	13	124	222	Satakunta
Kanta-Häme	41	12	13	10	102	177	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	139	42	54	31	401	667	Birkaland
Päijät-Häme	46	14	23	16	211	310	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	60	10	20	14	155	260	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	38	9	16	8	121	192	Södra Karelen
Etelä-Savo	43	11	16	9	126	206	Södra Savolax
Pohjois-Savo	68	17	24	15	152	276	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	34	6	12	7	74	133	Norra Karelen
Keski-Suomi	71	18	24	16	157	286	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	38	6	11	11	65	130	Södra Österbotten
Pohjanmaa	30	10	10	7	71	128	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	14	3	4	3	31	54	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	100	21	29	21	204	375	Norra Österbotten
Kainuu	18	4	6	6	37	71	Kajanaland
Lappi	86	23	20	16	141	286	Lappland
Ahvenanmaa	8	6	1	1	15	32	Åland
Asukasta kohti, litraa - Per invånare, liter - Per capita, litres							
Koko maa- Whole country	0,27	0,10	0,11	0,07	0,79	1,34	Hela landet
Uusimaa	0,29	0,20	0,14	0,09	1,17	1,90	Nyland
Itä-Uusimaa	0,19	0,09	0,07	0,05	0,48	0,89	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	0,26	0,10	0,11	0,06	0,76	1,30	Egentliga Finland
Satakunta	0,25	0,05	0,08	0,06	0,54	0,97	Satakunta
Kanta-Häme	0,24	0,07	0,08	0,06	0,61	1,05	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	0,30	0,09	0,12	0,07	0,86	1,42	Birkaland
Päijät-Häme	0,23	0,07	0,11	0,08	1,06	1,56	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	0,32	0,05	0,11	0,08	0,84	1,40	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	0,28	0,07	0,11	0,06	0,89	1,41	Södra Karelen
Etelä-Savo	0,27	0,07	0,10	0,06	0,79	1,28	Södra Savolax
Pohjois-Savo	0,27	0,07	0,10	0,06	0,61	1,10	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	0,20	0,04	0,07	0,04	0,44	0,79	Norra Karelen
Keski-Suomi	0,27	0,07	0,09	0,06	0,59	1,07	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	0,19	0,03	0,06	0,06	0,33	0,67	Södra Österbotten
Pohjanmaa	0,17	0,06	0,06	0,04	0,41	0,74	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	0,19	0,04	0,05	0,05	0,43	0,77	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	0,26	0,06	0,08	0,06	0,54	0,99	Norra Österbotten
Kainuu	0,21	0,05	0,07	0,07	0,44	0,84	Kajanaland
Lappi	0,46	0,13	0,11	0,09	0,76	1,54	Lappland
Ahvenanmaa	0,29	0,24	0,05	0,06	0,55	1,18	Åland

Lähteet: SVT. Alkoholitilastot. Stakes; STTV - Källor: FOS. Alkoholstatistik. Stakes; STTV - Sources: OSF. Alcohol Statistics. STAKES; STTV

17. Alkoholijuomien kulutuksen arvo maakunnittain vuonna 2005
Värde av alkoholkonsumtion landskapsvis 2005
Value of the consumption of alcoholic beverages by region, 2005

Maakunta <i>Region</i>	Vähittäiskulutus Detaljhandels- konsumtion <i>Consumption through retail outlets</i>	Anniskelukulutus Konsumtion av serverad alkohol <i>Consumption through licensed serving</i>	Yhteensä Totalt <i>Total</i>	Landskap
1 000 €				
Koko maa- Whole country	2 361 593	1 410 273	3 771 866	Hela landet
Uusimaa	606 658	498 982	1 105 640	Nyland
Itä-Uusimaa	38 880	16 792	55 673	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	206 550	118 548	325 098	Egentliga Finland
Satakunta	106 589	45 582	152 171	Satakunta
Kanta-Häme	78 763	35 901	114 664	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	205 184	133 948	339 133	Birkaland
Päijät-Häme	94 520	59 419	153 938	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	85 519	52 938	138 457	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	65 156	38 283	103 439	Södra Karelen
Etelä-Savo	83 217	41 310	124 527	Södra Savolax
Pohjois-Savo	119 265	57 174	176 439	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	73 443	27 751	101 194	Norra Karelen
Keski-Suomi	121 131	58 893	180 024	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	73 116	27 546	100 662	Södra Österbotten
Pohjanmaa	55 628	26 304	81 932	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	26 547	11 147	37 694	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	158 047	77 875	235 922	Norra Österbotten
Kainuu	41 563	14 967	56 529	Kajanaland
Lappi	114 241	60 555	174 795	Lappland
Ahvenanmaa	7 575	6 358	13 933	Åland

Asukasta kohti, euroa - Per invånare, euro - Per capita, EUR

Koko maa- Whole country	449	268	718	Hela landet
Uusimaa	446	367	813	Nyland
Itä-Uusimaa	418	181	599	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	453	260	714	Egentliga Finland
Satakunta	464	198	662	Satakunta
Kanta-Häme	468	213	681	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	438	286	723	Birkaland
Päijät-Häme	475	299	774	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	462	286	748	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	480	282	763	Södra Karelen
Etelä-Savo	518	257	776	Södra Savolax
Pohjois-Savo	477	229	706	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	436	165	601	Norra Karelen
Keski-Suomi	452	220	672	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	377	142	519	Södra Österbotten
Pohjanmaa	320	151	472	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	376	158	533	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	418	206	624	Norra Österbotten
Kainuu	487	175	663	Kajanaland
Lappi	615	326	941	Lappland
Ahvenanmaa	283	238	521	Åland

Lähteet: SVT. Alkoholitilastot. Stakes; STTV - Källor: FOS. Alkoholstatistik. Stakes; STTV - Sources: OSF. Alcohol Statistics. STAKES; STTV

18. Alkoholijuomien kulutuksen määrä maakunnittain vuonna 2005
Volym av alkoholkonsumtion landskapsvis 2005
Volume of the consumption of alcoholic beverages by region, 2005

Maakunta <i>Region</i>	Väkeviä juomia Starka drycker <i>Strong beverages</i>	Viinejä Vin <i>Wines</i>	Siideriä Cider <i>Ciders</i>	Long drink - juomia Long drink <i>Long drinks</i>	Mallas- juomia Malt- drycker <i>Beers</i>	Landskap
1 000 litraa - liter - litres						
Koko maa- Whole country	34 641	57 109	52 872	25 443	433 563	Hela landet
Uusimaa	7 350	21 293	15 320	6 796	116 146	Nyland
Itä-Uusimaa	445	1 029	796	411	7 092	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	2 919	5 135	4 489	2 189	37 962	Egentliga Finland
Satakunta	1 739	1 895	2 172	1 168	18 515	Satakunta
Kanta-Häme	1 143	1 636	1 650	855	14 188	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	3 210	4 736	4 928	2 325	37 547	Birkaland
Päijät-Häme	1 291	2 015	2 070	1 024	19 472	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	1 221	1 872	1 991	936	16 496	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	862	1 356	1 494	615	13 295	Södra Karelen
Etelä-Savo	1 183	1 658	1 778	873	15 819	Södra Savolax
Pohjois-Savo	1 942	2 208	2 689	1 219	20 933	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	1 134	1 267	1 574	744	12 901	Norra Karelen
Keski-Suomi	1 913	2 443	2 605	1 269	21 275	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	1 324	1 068	1 511	846	11 942	Södra Österbotten
Pohjanmaa	778	1 376	1 083	512	9 900	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	463	487	499	251	4 467	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	2 578	2 693	3 401	1 675	28 687	Norra Österbotten
Kainuu	700	645	810	430	7 140	Kajanaland
Lappi	2 352	1 941	1 910	1 227	18 512	Lappland
Ahvenanmaa	93	356	104	76	1 275	Åland
Asukasta kohti, litraa - Per invånare, liter - Per capita, litres						
Koko maa- Whole country	6,59	10,87	10,06	4,84	82,49	Hela landet
Uusimaa	5,41	15,67	11,27	5,00	85,45	Nyland
Itä-Uusimaa	4,79	11,08	8,56	4,43	76,31	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	6,41	11,27	9,85	4,81	83,33	Egentliga Finland
Satakunta	7,56	8,24	9,44	5,08	80,51	Satakunta
Kanta-Häme	6,79	9,72	9,80	5,08	84,26	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	6,84	10,10	10,51	4,96	80,06	Birkaland
Päijät-Häme	6,49	10,13	10,40	5,14	97,86	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	6,59	10,11	10,75	5,05	89,07	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	6,36	10,00	11,01	4,53	98,04	Södra Karelen
Etelä-Savo	7,37	10,33	11,08	5,44	98,55	Södra Savolax
Pohjois-Savo	7,77	8,83	10,75	4,88	83,71	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	6,74	7,52	9,35	4,42	76,65	Norra Karelen
Keski-Suomi	7,14	9,12	9,72	4,74	79,41	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	6,83	5,51	7,80	4,37	61,62	Södra Österbotten
Pohjanmaa	4,48	7,93	6,24	2,95	57,02	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	6,55	6,89	7,06	3,55	63,18	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	6,82	7,12	9,00	4,43	75,89	Norra Österbotten
Kainuu	8,21	7,56	9,49	5,04	83,70	Kajanaland
Lappi	12,66	10,44	10,28	6,61	99,63	Lappland
Ahvenanmaa	3,48	13,31	3,88	2,83	47,63	Åland

Lähteet: SVT. Alkoholitilastot. Stakes; STTV - Källor: FOS. Alkoholstatistik. Stakes; STTV - Sources: OSF. Alcohol Statistics. STAKES; STTV

19. Alkoholijuomien vähittäiskulutuksen määrä maakunnittain vuonna 2005
Volym av konsumtion av alkohol från detaljhandeln landskapsvis 2005
Volume of the consumption of alcoholic beverages through retail outlets by region, 2005

Maakunta <i>Region</i>	Väkeviä juomia Starka drycker <i>Strong beverages</i>	Viinejä Vin <i>Wines</i>	Siideriä Cider <i>Ciders</i>	Long drink - juomia Long drink <i>Long drinks</i>	Mallas- juomia Malt- drycker <i>Beers</i>	Landskap
Koko maa- Whole country	30 576	52 732	41 107	18 695	343 294	Hela landet
Uusimaa	6 233	19 114	11 156	4 577	81 880	Nyland
Itä-Uusimaa	393	962	664	318	6 119	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	2 579	4 773	3 433	1 647	30 404	Egentliga Finland
Satakunta	1 578	1 809	1 805	913	15 839	Satakunta
Kanta-Häme	1 027	1 543	1 367	674	11 977	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	2 807	4 406	3 771	1 735	28 872	Birkaland
Päijät-Häme	1 157	1 900	1 590	725	14 949	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	1 047	1 791	1 554	662	13 126	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	752	1 284	1 164	469	10 643	Södra Karelen
Etelä-Savo	1 061	1 569	1 429	693	13 057	Södra Savolax
Pohjois-Savo	1 744	2 075	2 176	940	17 618	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	1 036	1 219	1 311	601	11 287	Norra Karelen
Keski-Suomi	1 709	2 300	2 091	968	17 888	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	1 217	1 022	1 279	640	10 527	Södra Österbotten
Pohjanmaa	690	1 299	874	374	8 360	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	424	464	419	186	3 801	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	2 291	2 528	2 786	1 282	24 238	Norra Österbotten
Kainuu	649	610	676	325	6 326	Kajanaland
Lappi	2 110	1 757	1 486	918	15 419	Lappland
Ahvenanmaa	72	307	76	47	964	Åland

Asukasta kohti, litraa - Per invånare, liter - Per capita, litres

Koko maa- Whole country	5,82	10,03	7,82	3,56	65,32	Hela landet
Uusimaa	4,59	14,06	8,21	3,37	60,24	Nyland
Itä-Uusimaa	4,23	10,36	7,15	3,42	65,84	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	5,66	10,48	7,54	3,62	66,74	Egentliga Finland
Satakunta	6,86	7,87	7,85	3,97	68,87	Satakunta
Kanta-Häme	6,10	9,16	8,12	4,00	71,13	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	5,99	9,39	8,04	3,70	61,56	Birkaland
Päijät-Häme	5,81	9,55	7,99	3,65	75,13	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	5,66	9,67	8,39	3,57	70,88	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	5,54	9,47	8,58	3,46	78,49	Södra Karelen
Etelä-Savo	6,61	9,77	8,90	4,32	81,35	Södra Savolax
Pohjois-Savo	6,97	8,30	8,70	3,76	70,45	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	6,16	7,25	7,79	3,57	67,06	Norra Karelen
Keski-Suomi	6,38	8,58	7,81	3,61	66,77	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	6,28	5,27	6,60	3,30	54,32	Södra Österbotten
Pohjanmaa	3,98	7,48	5,03	2,15	48,15	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	6,00	6,56	5,92	2,63	53,77	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	6,06	6,69	7,37	3,39	64,12	Norra Österbotten
Kainuu	7,60	7,16	7,92	3,81	74,16	Kajanaland
Lappi	11,35	9,46	8,00	4,94	82,98	Lappland
Ahvenanmaa	2,69	11,47	2,84	1,75	36,02	Åland

Lähteet: SVT. Alkoholitilastot. Stakes; STTV - Källor: FOS. Alkoholstatistik. Stakes; STTV - Sources: OSF. Alcohol Statistics. STAKES; STTV

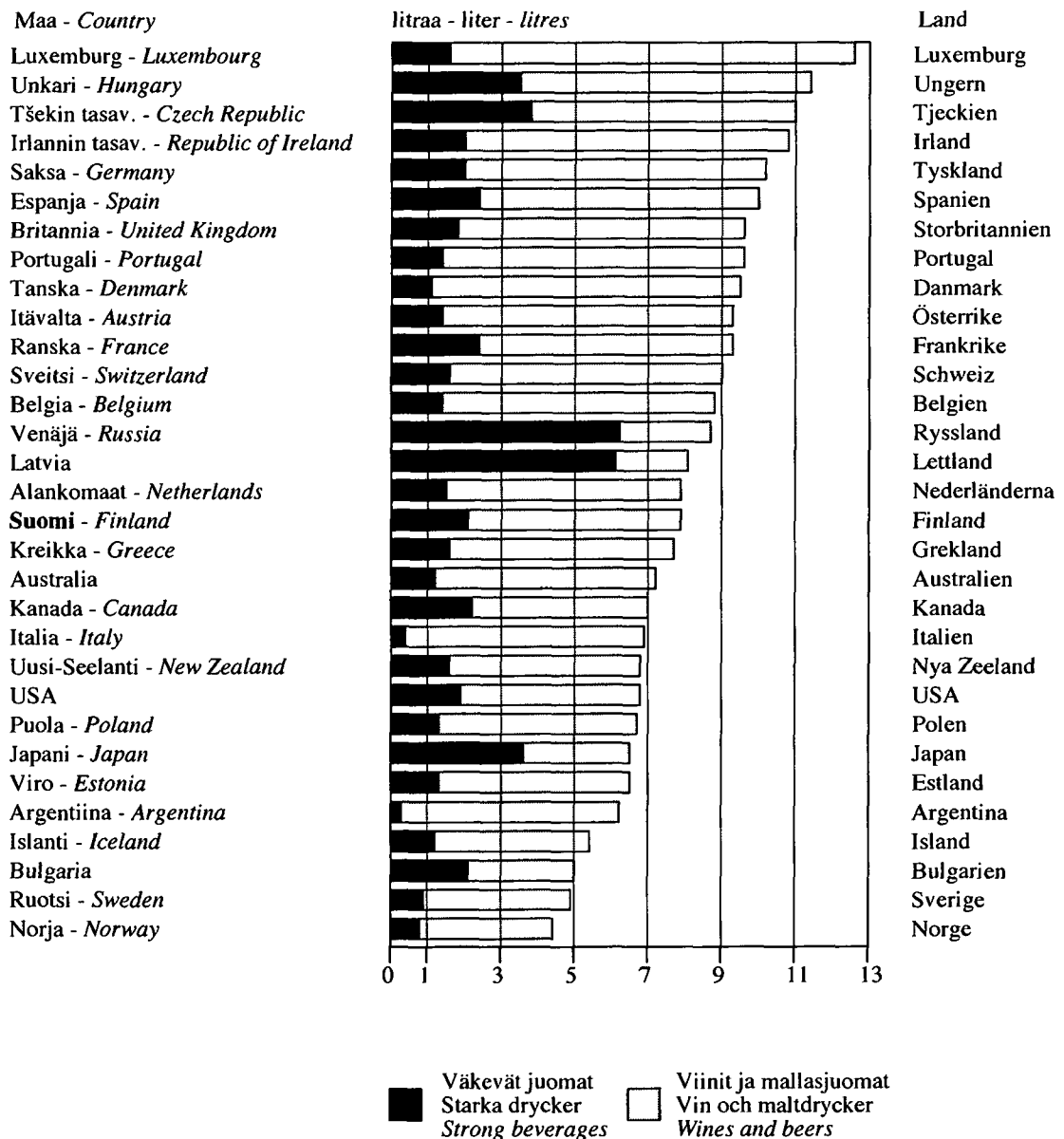
Alkoholijuomien kulutus
Alkoholkonsumtion
Consumption of alcoholic beverages

20. Alkoholijuomien anniskelukulutuksen määrä maakunnittain vuonna 2005
Volym av konsumtion av serverad alkohol landskapsvis 2005
Volume of the consumption of alcoholic beverages through licensed serving by region, 2005

Maakunta <i>Region</i>	Väkeviä juomia Starka drycker <i>Strong beverages</i>	Viinejä Vin <i>Wines</i>	Siideriä Cider <i>Ciders</i>	Long drink - juomia Long drink <i>Long drinks</i>	Mallas- juomia Malt- drycker <i>Beers</i>	Landskap
1 000 litraa - liter - litres						
Koko maa- Whole country	4 064	4 377	11 765	6 748	90 269	Hela landet
Uusimaa	1 116	2 179	4 164	2 219	34 266	Nyland
Itä-Uusimaa	52	67	131	94	973	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	341	363	1 057	542	7 559	Egentliga Finland
Satakunta	161	86	367	255	2 676	Satakunta
Kanta-Häme	116	93	283	182	2 211	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	403	330	1 157	590	8 675	Birkaland
Päijät-Häme	134	115	480	298	4 523	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	174	81	436	274	3 370	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	111	72	330	145	2 652	Södra Karelen
Etelä-Savo	122	89	349	180	2 762	Södra Savolax
Pohjois-Savo	198	133	513	279	3 315	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	98	47	264	143	1 614	Norra Karelen
Keski-Suomi	204	143	514	301	3 387	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	106	46	232	207	1 415	Södra Österbotten
Pohjanmaa	87	78	209	138	1 540	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	39	23	80	65	665	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	287	165	615	393	4 449	Norra Österbotten
Kainuu	52	34	134	105	814	Kajanaland
Lappi	243	183	424	310	3 093	Lappland
Ahvenanmaa	21	49	28	29	311	Åland
Asukasta kohti, litraa - Per invånare, liter - Per capita, litres						
Koko maa- Whole country	0,77	0,82	2,24	1,28	17,18	Hela landet
Uusimaa	0,82	1,60	3,06	1,63	25,21	Nyland
Itä-Uusimaa	0,56	0,72	1,41	1,01	10,47	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	0,75	0,80	2,32	1,19	16,59	Egentliga Finland
Satakunta	0,70	0,37	1,60	1,11	11,64	Satakunta
Kanta-Häme	0,69	0,55	1,68	1,08	13,13	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	0,86	0,70	2,47	1,26	18,50	Birkaland
Päijät-Häme	0,67	0,58	2,41	1,50	22,73	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	0,94	0,44	2,35	1,48	18,20	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	0,82	0,53	2,43	1,07	19,55	Södra Karelen
Etelä-Savo	0,76	0,55	2,17	1,12	17,21	Södra Savolax
Pohjois-Savo	0,79	0,53	2,05	1,12	13,26	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	0,58	0,28	1,57	0,85	9,59	Norra Karelen
Keski-Suomi	0,76	0,53	1,92	1,12	12,64	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	0,55	0,24	1,20	1,07	7,30	Södra Österbotten
Pohjanmaa	0,50	0,45	1,20	0,80	8,87	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	0,55	0,33	1,13	0,92	9,41	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	0,76	0,44	1,63	1,04	11,77	Norra Österbotten
Kainuu	0,61	0,40	1,57	1,24	9,54	Kajanaland
Lappi	1,31	0,99	2,28	1,67	16,65	Lappland
Ahvenanmaa	0,79	1,84	1,03	1,08	11,61	Åland

Lähteet: SVT. Alkoholitilastot. Stakes; STTV - Källor: FOS. Alkoholstatistik. Stakes; STTV - Sources: OSF. Alcohol Statistics. STAKES; STTV

Kuvio 5. Alkoholijuomien kulutus eräissä maissa 100 %:n alkoholina asukasta kohti vuonna 2003
Figur 5. Alkoholkonsumtion i 100 % alkohol per invånare i några länder 2003
Figure 5. Consumption of alcoholic beverages in various countries, 100% alcohol per capita, 2003

Lähde: - Källa: - Source: World Drink Trends, Commission for Distilled Spirits 2005

Alkoholijuomien kulutus
Alkoholkonsumtion
Consumption of alcoholic beverages

21. Alkoholijuomien kulutus asukasta kohti 100 %:n alkoholina eräissä maissa vuosina 1999–2003
Alkoholkonsumtion i 100 % alkohol per invånare i några länder 1999–2003
Consumption of alcoholic beverages in various countries, 100% alcohol per capita, 1999–2003

Maa Country	1999	2000	2001	2002	2003	Land
	Litraa 100 %:n alkoholia - Liter 100 % alkohol - 100% alcohol, litres					
Suomi - Finland	7,1	7,0	7,3	7,6	7,7	Finland
Islanti - Iceland	4,5	4,7	4,9	5,0	5,4	Island
Norja - Norway	4,8	5,0	4,4	4,4	4,4	Norge
Ruotsi - Sweden	4,9	4,9	4,9	4,9	4,9	Sverige
Tanska - Denmark	9,5	9,5	9,5	9,5	9,5	Danmark
Alankomaat - Netherlands	8,2	8,2	8,1	8,0	7,9	Nederländerna
Argentiina - Argentina	6,7	6,4	6,3	6,3	6,2	Argentina
Australia	7,3	7,4	7,4	7,3	7,2	Australien
Belgia - Belgium	8,4	8,5	8,5	8,8	8,8	Belgien
Bulgaria	6,6	6,3	6,0	5,4	5,0	Bulgarien
Espanja - Spain	9,9	9,8	9,8	9,6	10,0	Spanien
Irlannin tasavalta - Republic of Ireland	9,6	10,7	10,8	10,8	10,8	Irland
Iso-Britannia - Great Britain	8,4	8,4	9,1	9,6	9,6	Storbritannien
Italia - Italy	7,6	7,4	7,4	7,4	6,9	Italien
Itävalta - Austria	9,3	9,2	9,0	9,2	9,3	Österrike
Japani - Japan	6,4	6,5	6,5	6,5	6,5	Japan
Kanada - Canada	6,4	6,5	6,7	6,9	7,0	Kanada
Kreikka - Greece	8,4	8,0	7,9	7,8	7,7	Grekland
Latvia	7,7	7,7	7,5	7,7	8,1	Lettland
Luxemburg - Luxembourg	12,3	12,5	12,4	11,9	12,6	Luxemburg
Portugali - Portugal	10,9	10,8	10,3	9,7	9,6	Portugal
Puola - Poland	6,7	6,7	6,3	6,6	6,7	Polen
Ranska - France	10,7	10,4	10,5	10,3	9,3	Frankrike
Saksa - Germany	10,6	10,5	10,4	10,4	10,2	Tyskland
Sveitsi - Switzerland	9,2	9,2	9,2	9,0	9,0	Schweiz
Tšekin tasavalta - Czech Republic	11,0	11,0	10,9	10,8	11,0	Tjeckien
Unkari - Hungary	10,6	10,9	11,1	11,1	11,4	Ungern
USA	6,8	6,8	6,8	6,7	6,8	USA
Uusi-Seelanti - New Zealand	7,3	6,8	6,6	6,9	6,8	Nya Zeeland
Venäjä - Russia	8,6	8,6	8,6	8,6	8,7	Ryssland
Viro - Estonia	5,1	5,6	5,7	6,2	6,5	Estland

Lähde: - Källa: - Source: World Drink Trends, Commission for Distilled Spirits 2005

22. Alkoholijuomien kulutus asukasta kohti juomaryhmittäin eräissä maissa vuonna 2003
Alkoholkonsumtion per invånare i några länder efter varugrupp 2003
Consumption of alcoholic beverages in various countries by type of beverage, per capita, 2003

Maa Country	Väkeviä juomia Starka drycker Strong beverages	Viinejä Vin Wines	Mallasjuomia Maltdrycker Beers	Yhteensä Totalt Total	Land
	litraa liter litres à 100 %	litraa liter litres	litraa liter litres	litraa % liter litres à 100 %	
Suomi - Finland	2,1	26,3	80,2	7,7	Finland
Islanti - Iceland	1,2	12,0	55,8	5,4	Island
Norja - Norway	0,8	12,4	50,5	4,4	Norge
Ruotsi - Sweden	0,9	16,6	54,2	4,9	Sverige
Tanska - Denmark	1,1	32,6	96,2	9,5	Danmark
Alankomaat - Netherlands	1,5	19,6	78,7	7,9	Nederländerna
Argentiina - Argentina	0,3	34,6	35,7	6,2	Argentina
Australia	1,2	20,4	91,5	7,2	Australien
Belgia - Belgium	1,4	23,0	96,2	8,8	Belgien
Bulgaria	2,1	21,3	7,9	5,0	Bulgarien
Espanja - Spain	2,4	30,6	78,3	10,0	Spanien
Irlannin tasavalta - Republic of Ireland	2,0	15,2	141,2	10,8	Irland
Iso-Britannia - Great Britain	1,8	20,1	101,5	9,6	Storbritannien
Italia - Italy	0,4	47,5	30,1	6,9	Italien
Itävalta - Austria	1,4	29,8	110,6	9,3	Österrike
Japani - Japan	3,6	2,9	27,3	6,5	Japan
Kanada - Canada	2,2	11,0	67,8	7,0	Kanada
Kreikka - Greece	1,6	33,8	40,4	7,7	Grekland
Latvia	6,1	3,6	36,6	8,1	Lettland
Luxemburg - Luxembourg	1,6	66,1	101,6	12,6	Luxemburg
Portugali - Portugal	1,4	42,0	58,7	9,6	Portugal
Puola - Poland	1,3	11,9	79,0	6,7	Polen
Ranska - France	2,4	48,5	35,5	9,3	Frankrike
Saksa - Germany	2,0	23,6	117,5	10,2	Tyskland
Sveitsi - Switzerland	1,6	40,9	58,1	9,0	Schweiz
Tšekin tasavalta - Czech Republic	3,8	16,8	157,0	11,0	Tjeckien
Unkari - Hungary	3,5	37,4	72,2	11,4	Ungern
USA	1,9	9,5	81,6	6,8	USA
Uusi-Seelanti - New Zealand	1,6	19,1	72,8	6,8	Nya Zeeland
Venäjä - Russia	6,2	8,6	32,8	8,7	Ryssland
Viro - Estonia	1,3	3,4	75,0	6,5	Estland

Lähde: - Källa: - Source: World Drink Trends, Commission for Distilled Spirits 2005

23. Raittiiden¹⁾ osuus sukupuolen ja iän mukaan vuosina 1968–2005
Antal nykterister¹⁾ efter ålder och kön 1968–2005
Proportion of non-drinkers¹⁾ by sex and age, 1968–2005

Ikäryhmä - Age group	1968	1976	1984	1992	2000	2004 ²⁾	2005	Åldersgrupp
	%							
Yhteensä - Total	26	13	20	14	9	8	13	Totalt
Miehet - Men								Män
15–19 vuotta - years	28	9	18	17	10	-	-	15–19 år
20–29 vuotta - years	4	3	6	4	4	3	6	20–29 år
30–49 vuotta - years	7	7	9	6	7	6	8	30–49 år
50–69 vuotta - years	19	15	19	18	11	6	17	50–69 år
Yhteensä - Total	12	8	12	10	8	6	12	Totalt
Naiset - Women								Kvinnor
15–19 vuotta - years	34	11	27	14	10	13	-	15–19 år
20–29 vuotta - years	16	4	12	7	8	7	6	20–29 år
30–49 vuotta - years	44	14	19	12	4	6	9	30–49 år
50–69 vuotta - years	55	38	49	33	16	12	19	50–69 år
Yhteensä - Total	39	18	27	17	9	9	13	Totalt

¹⁾ Raittiiksi on määritelty vastaaja, joka oman ilmoituksensa mukaan ei ole nauttinut alkoholia haastattelua edeltäneen 12 kuukauden aikana. - Med nykerist avses en svarande som enligt egen utsago inte förtärt alkohol under de 12 månader som föregått intervjun. - A non-drinker is defined as a respondent who according to self-report had consumed no alcohol during the twelve months preceding the interview.

²⁾ Tiedonkeruumenetelmä muuttunut - Insamlingsmetoden ändrats - Changes in the data collection method

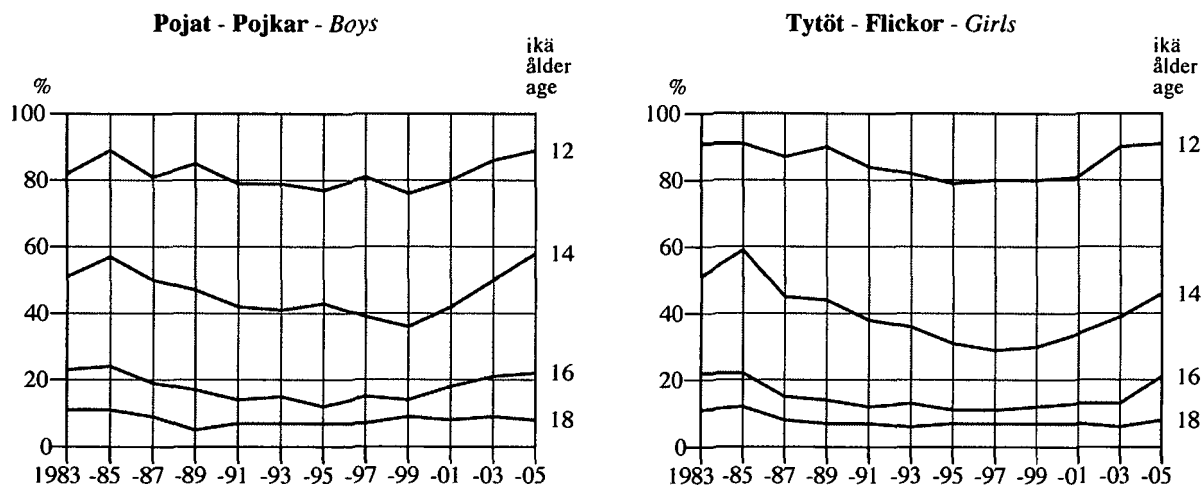
Lähde: Juomatapatutkimukset 1968-2000; Päihdetutkimukset 2004-2005, Stakes

Källa: Dryckesvaneundersökningar 1968-2000; Alkohol- och narkotikaundersökningar 2004-2005, Stakes

Source: Drinking Habits Surveys 1968-2000; Alcohol and Drug Studies 2004-2005, STAKES

Kuvio 6. Nuorten alkoholijuomien käyttö ikäryhmittäin vuosina 1983–2005
Figur 6. Ungdomar som dricker alkohol efter åldersgrupp 1983–2005
Figure 6. Drinking among young people by age, 1983–2005

Raittiit 12–18-vuotiaat - Nykterister 12–18-åriga - Non-drinkers aged, 12–18

Lähde: Nuorten terveystapatutkimus, Tampereen yliopiston terveystieteen laitos

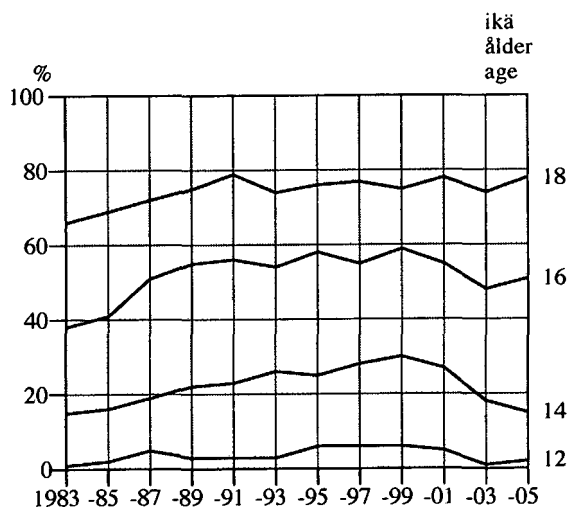
Källa: Studie om ungdomars hälsobeteende, institutionen för hälsovetenskap vid Tammerfors universitet

Source: Adolescent Health and Lifestyle Survey, Tampere School of Public Health

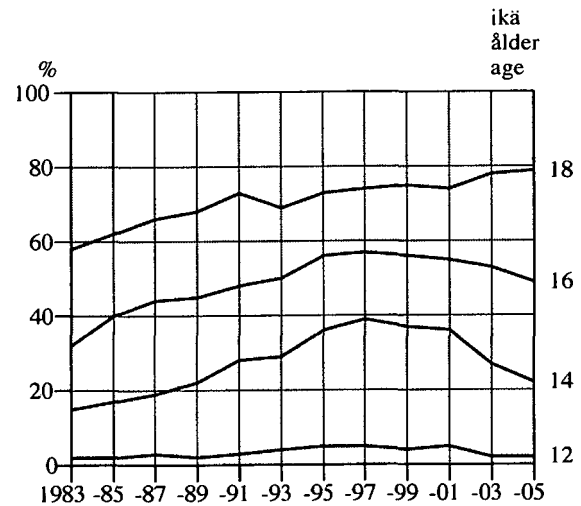
Kuvio 7. Alkoholia vähintään kerran kuukaudessa juovat 12–18-vuotiaat vuosina 1983–2005
Figur 7. Ungdomar som dricker alkohol minst en gång i månaden, 12–18 år, 1983–2005
Figure 7. 12–18-year-olds who drink alcohol at least once a month, 1983–2005

Alkoholia vähintään kerran kuukaudessa juovien osuudet
Andel ungdomar som dricker alkohol minst en gång i månaden
Proportions who drink alcohol at least once a month

Pojat - Pojkar - Boys

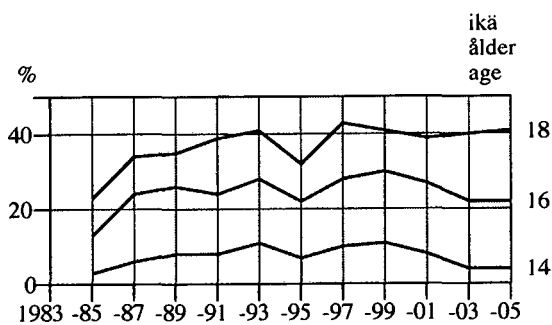

Tytöt - Flickor - Girls

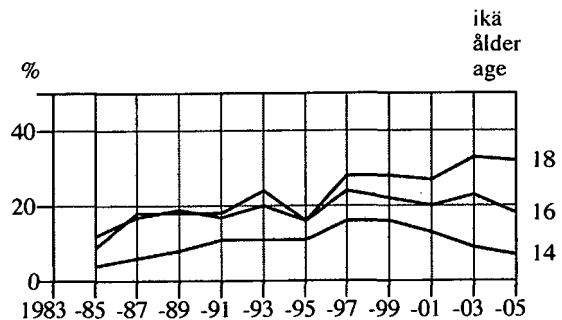

Tosihumalaan itsensä vähintään kerran kuukaudessa juovien osuudet
Andel ungdomar som dricker sig allvarligt berusade minst en gång i månaden
Proportions who engage in hard drinking at least once a month

Pojat - Pojkar - Boys

Tytöt - Flickor - Girls

Lähde: Nuorten terveystapatutkimus, Tampereen yliopiston terveystieteen laitos
Källa: Studie om ungdomars hälsobeteende, institutionen för hälsovetenskap vid Tammerfors universitet
Source: Adolescent Health and Lifestyle Survey, Tampere School of Public Health

24. Alkoholia vähintään kerran viikossa juovat 12–18-vuotiaat vuosina 1983–2005
Ungdomar som dricker alkohol minst en gång i veckan, 12–18-år, 1983–2005
12–18-year-olds who drink alcohol at least once a week, 1983–2005

Alkoholia vähintään kerran viikossa juovien osuudet
Andel ungdomar som dricker alkohol minst en gång i veckan
Proportions who drink alcohol at least once a week

	1983	1985	1987	1989	1991	1993	1995	1997	1999	2001	2003	2005	
	%												
Pojat - Boys													Pojkar
12 vuotta - years	1	1	2	1	1	1	2	1	2	2	0	0	12 år
14 vuotta - years	3	2	5	6	6	7	6	8	9	8	5	4	14 år
16 vuotta - years	12	11	15	20	18	18	22	21	23	21	16	19	16 år
18 vuotta - years	21	29	31	38	43	37	39	40	40	41	41	44	18 år
Tytöt - Girls													Flickor
12 vuotta - years	1	1	0	1	1	1	1	1	0	1	0	1	12 år
14 vuotta - years	3	3	4	5	6	6	7	9	11	9	7	6	14 år
16 vuotta - years	7	9	12	12	12	12	15	17	17	18	17	15	16 år
18 vuotta - years	15	18	24	24	26	25	26	29	31	31	36	35	18 år

Tosihumalaan itsensä vähintään kerran viikossa juovien osuudet
Andel ungdomar som dricker sig allvarligt berusade minst en gång i veckan
Proportions who engage in hard drinking at least once a week

	1983	1985	1987	1989	1991	1993	1995	1997	1999	2001	2003	2005	
	%												
Pojat - Boys													Pojkar
14 vuotta - years	1	-	1	2	1	2	1	2	2	1	1	0	14 år
16 vuotta - years	2	3	3	4	5	5	3	6	6	6	3	5	16 år
18 vuotta - years	3	5	7	10	10	10	8	12	10	9	7	12	18 år
Tytöt - Girls													Flickor
14 vuotta - years	0	1	1	0	2	1	1	2	2	2	1	1	14 år
16 vuotta - years	1	1	1	3	2	3	2	4	3	4	4	4	16 år
18 vuotta - years	1	2	3	3	2	4	3	5	5	5	8	7	18 år

Lähde: Nuorten terveystapatutkimus, Tampereen yliopiston terveystieteen laitos
Källa: Studie om ungdomars hälsobeteende, institutionen för hälsovetenskap vid Tammerfors universitet
Source: Adolescent Health and Lifestyle Survey, Tampere School of Public Health

25. Alkoholin käytön useus vuosina 1968–2005
Frekvensen av alkoholkonsumtion 1968–2005
Frequency of alcohol consumption, 1968–2005

Vuosi-Year	Miehet - Män - Men							Naiset - Kvinnor - Women							
	1968	1976	1984	1992	2000	2004 ¹⁾	2005	1968	1976	1984	1992	2000	2004 ¹⁾	2005	
	%							%							
Vähintään neljä kertaa viikossa - Minst fyra gånger i veckan - <i>At least four times a week</i>	4	6	9	14	10	10	13	1	1	2	5	2	5	4	
Pari kertaa viikossa - Ett par gånger i veckan - <i>A couple of times a week</i>	12	21	20	24	24	25	18	2	9	8	12	13	15	14	
Vähintään kerran viikossa - En gång i veckan - <i>At least once a week</i>	18	24	21	21	23	19	20	5	15	13	19	19	16	15	
Kerran pari kuukaudessa - En till två gånger i månaden <i>A couple of times a month</i>	-	33	27	27	22	24	26	25	21	29	26	28	31	33	30
Harvemmin - Mer sällan - <i>More seldom</i>	20	14	11	9	12	13	11	31	28	25	20	24	22	25	
Raitis - Nykterist - <i>Non-drinker</i>	12	8	12	10	8	6	12	39	18	27	17	9	9	13	

¹⁾Tiedonkeruun menetelmä muuttunut - Insamlingsmetoden ändrats - *Changes in the data collection method*

Lähde: Juomatapatutkimukset 1968-2000; Päihdetutkimukset 2004-2005, Stakes

Källa: Dryckesvaneundersökningar 1968-2000; Alkohol- och narkotikaundersökningar 2004-2005, Stakes
Source: *Drinking Habits Surveys 1968-2000; Alcohol and Drug Studies 2004-2005, STAKES*

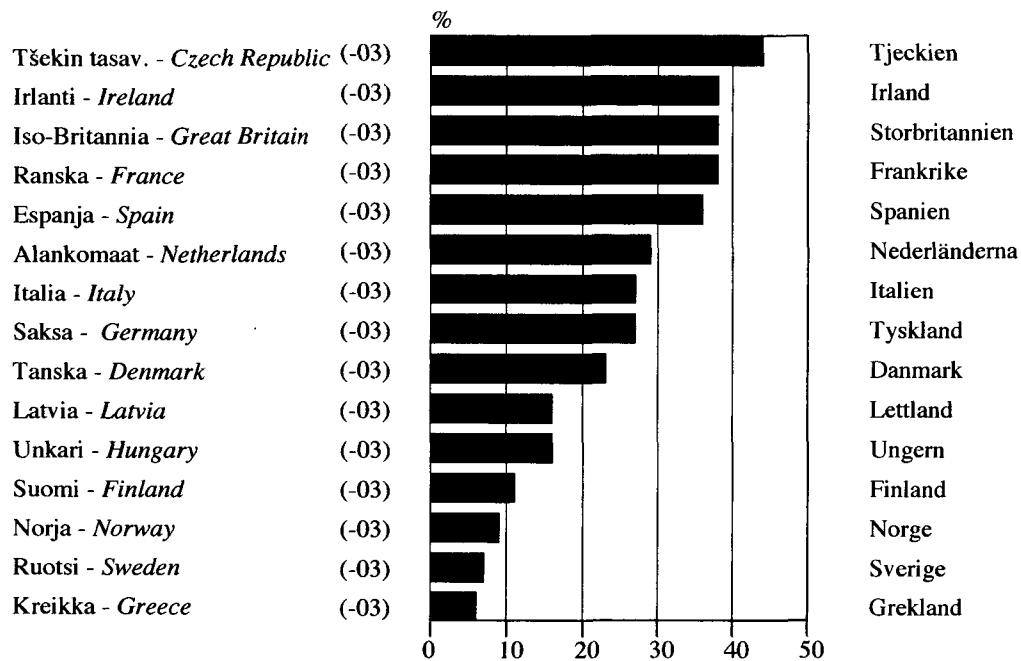
26. Kannabista kokeilleet tai käyttäneet ikäryhmittäin vuosina 1992–2004
Experimentering med eller användning av cannabis efter åldersgrupp 1992–2004
Experimental or habitual use of cannabis by age, 1992–2004

Ikäryhmä- Age group	Miehet-Män-Men					Naiset-Kvinnor-Women					Åldersgrupp
	1992	1996	1998	2002	2004	1992	1996	1998	2002	2004	
	%					%					
15–24 vuotta - years	17	17	20	27	22	7	12	18	23	20	15–24 år
25–34 vuotta - years	11	19	27	23	27	9	13	8	16	18	25–34 år
35–69 vuotta - years	3	6	5	7	9	2	2	4	6	5	35–69 år

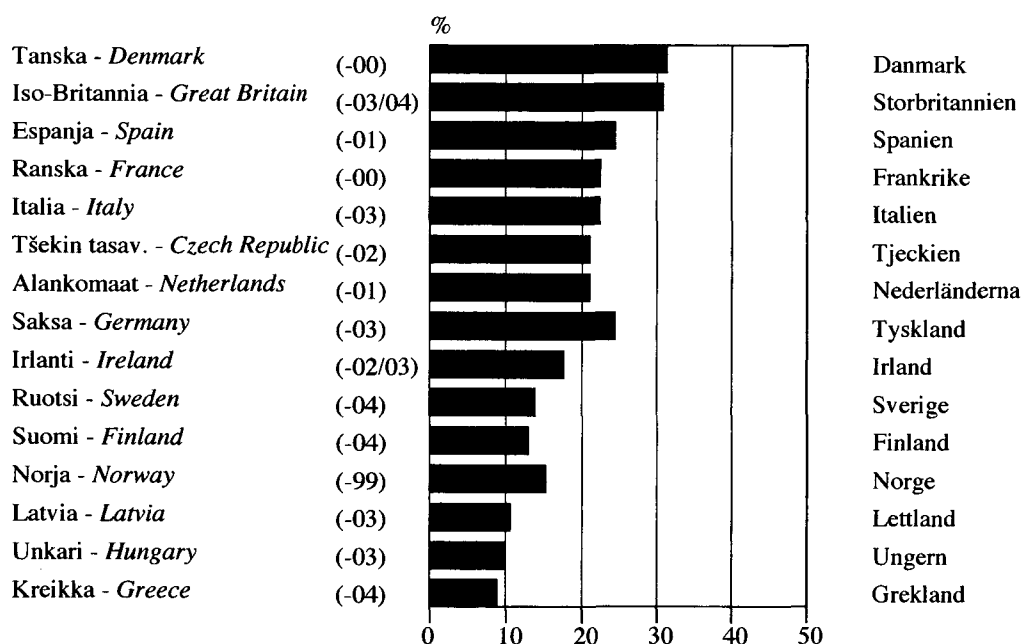
Lähteet - Källor - Sources: Kontula, Osmo & Koskela, Kaj (1992): Huumeiden käyttö ja mielipiteet huumeista. Helsinki; Kontula, Osmo (1997): Huumeet Suomessa 1990-luvulla. Helsinki; Päihdetutkimus 1998, 2002, 2004, Stakes - Alkohol- och narkotikaundersökningen 1998, 2002, 2004, Stakes - *Alcohol and Drug Studies 1998, 2002, 2004, STAKES*.

Kuvio 8. Kannabiksen kokeilu tai käyttö eräissä Euroopan maissa vuosina 1999–2004
Figur 8. Experimentering med eller användning av cannabis i några europeiska länder 1999–2004
Figure 8. Experimental or habitual use of cannabis in various European countries, 1999–2004

15–16-vuotiaat - åringar - year-olds

Aikuisväestö - Vuxna - Adults

Lähteet: - Källor: - Sources: ESPAD 2003; EMCDDA.

27. Amfetamiinin ja opiaattien käyttäjien osuus Suomessa ja pääkaupunkiseudulla vuonna 2002
Andel användare av amfetamin och opiat i Finland och huvudstadsområdet 2002
Amphetamine and opiate users in Finland and the Greater Helsinki Area, %, 2002

	Pääkaupunkiseutu Huvudstadsområde Greater Helsinki Area	Koko maa Hela landet Whole country	
	%	%	
Kokonaisarvio - Combined estimate	0,9 - 1,4	0,6 - 0,8	Totalkalkyl
Miehet - Men	1,3 - 2,0	0,8 - 1,0	Män
Naiset - Women	0,3 - 0,7	0,3 - 0,6	Kvinnor
15–25 vuotta - 15–25-years	1,3 - 2,4	0,9 - 1,3	15–25 år
26–35 vuotta - 26–35-years	1,1 - 1,9	0,7 - 1,1	26–35 år
36–55 vuotta - 36–55-years	0,4 - 1,2	0,3 - 0,5	36–55 år
Amfetamiinin käyttäjät - Amphetamine users	0,6 - 1,0	0,4 - 0,7	Användare av amfetamin
Opiaattien käyttäjät - Opiate users	0,3 - 0,6	n. 0,2	Användare av opiat

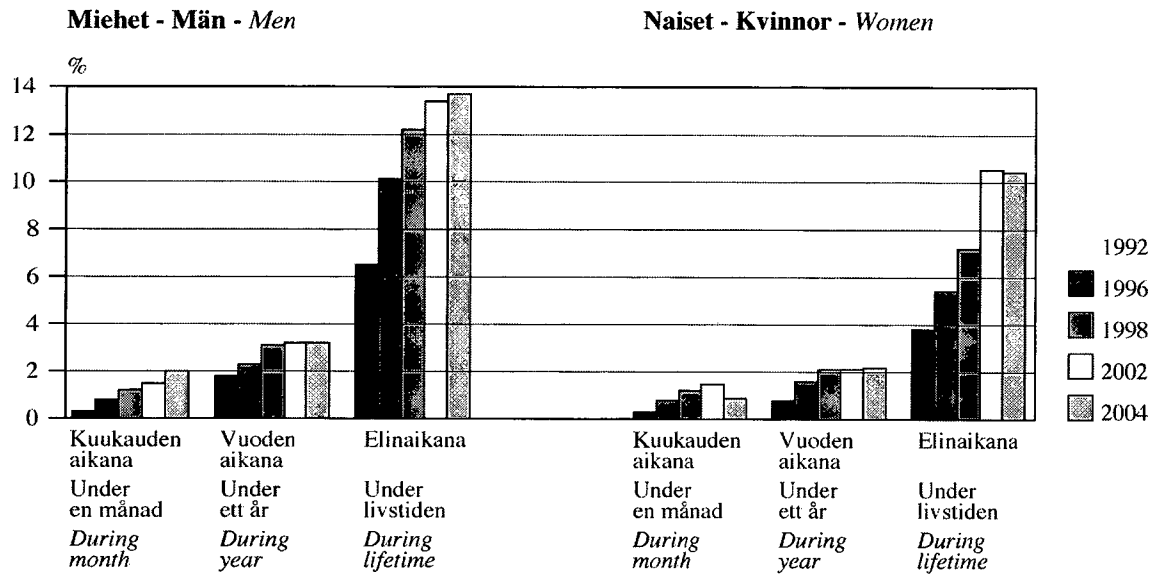
Lähde: - Källa: - Source: Partanen P. ym. 2004.

28. Kannabiksen kokeilu tai käyttö eräissä Euroopan maissa vuosina 1999–2004
Experimentering med eller användning av cannabis i några europeiska länder 1999–2004
Experimental or habitual use of cannabis in various European countries, 1999–2004

Ikä - Ålder - Age	15–16-vuotiaat 15–16 år 15–16-year-olds	Aikuisväestö Vuxna Adults
	%	%
Alankomaat - Nederländerna - Netherlands	(-03) 28	(-01) 21,0
Espanja - Spanien - Spain	(-03) 36	(-01) 24,5
Irlanti - Irland - Ireland	(-03) 39	(-02/03) 17,6
Iso-Britannia - Storbritannien - Great Britain	(-03) 38	(-03/04) 30,8
Italia - Italien - Italy	(-03) 27	(-03) 22,4
Kreikka - Grekland - Greece	(-03) 6	(-04) 8,9
Latvia - Lettland - Latvia	(-03) 16	(-03) 10,6
Norja - Norge - Norway	(-03) 9	(-99) 15,3
Ranska - Frankrike - France	(-03) 38	(-00) 22,5
Ruotsi - Sverige - Sweden	(-03) 7	(-04) 13,8
Saksa - Tyskland - Germany	(-03) 27	(-03) 24,5
Suomi - Finland - Finland	(-03) 11	(-04) 12,9
Tanska - Danmark - Denmark	(-03) 23	(-00) 31,3
Tšekin tasav. - Tjeckien - Czech Republic	(-03) 44	(-02) 21,1
Unkari - Ungern - Hungary	(-03) 16	(-03) 9,8

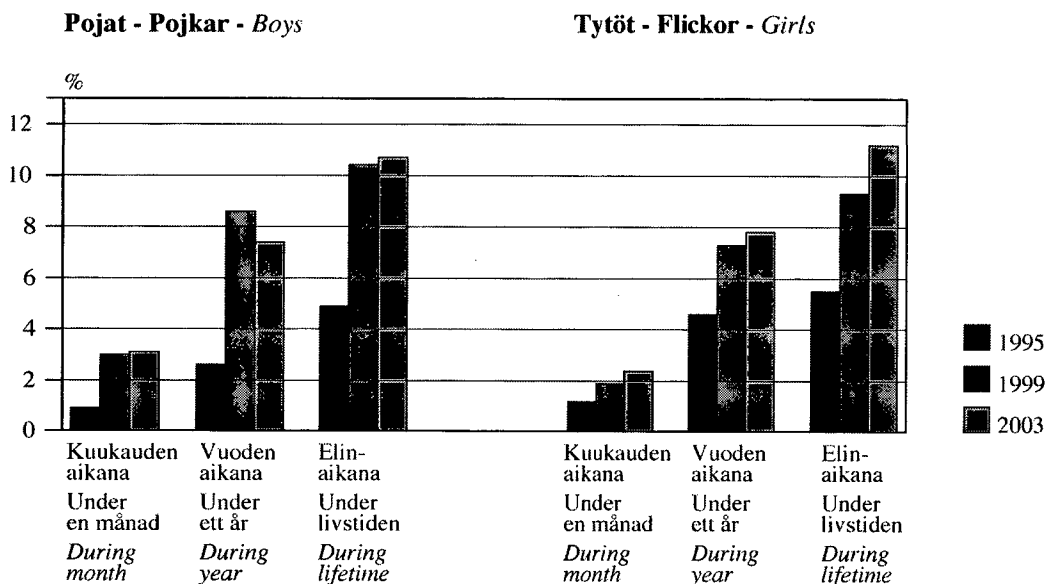
Lähteet: - Källor: - Sources: ESPAD 2003; EMCDDA.

Kuvio 9. Kannabista kokeilleiden tai käyttäneiden aikuisten osuudet vuosina 1992–2004
Figur 9. Andel vuxna som experimenterat med eller använt cannabis 1992–2004
Figure 9. Experimental or habitual use of cannabis among adults, %, 1992–2004

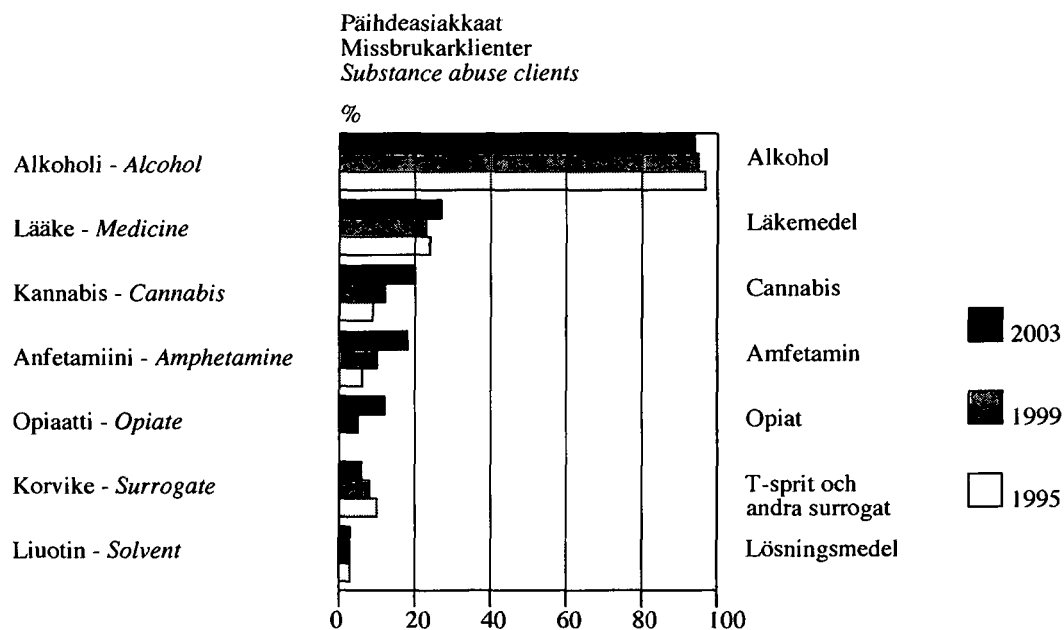
Lähteet - Källor - Sources: Kontula, Osmo & Koskela, Kaj (1992): Huumeiden käyttö ja mielipiteet huumeista. Helsinki; Kontula, Osmo (1997): Huumeet Suomessa 1990-luvulla. Helsinki; Päihdetutkimus 1998, 2002, 2004, Stakes - Alkohol- och narkotikaundersökningen 1998, 2002, 2004, Stakes - Alcohol and Drug Studies 1998, 2002, 2004, STAKES.

Kuvio 10. Kannabista kokeilleiden tai käyttäneiden nuorten osuudet vuosina 1995–2003
Figur 10. Andel ungdomar som experimenterat med eller använt cannabis 1995–2003
Figure 10. Experimental or habitual use of cannabis among young people, %, 1995–2003

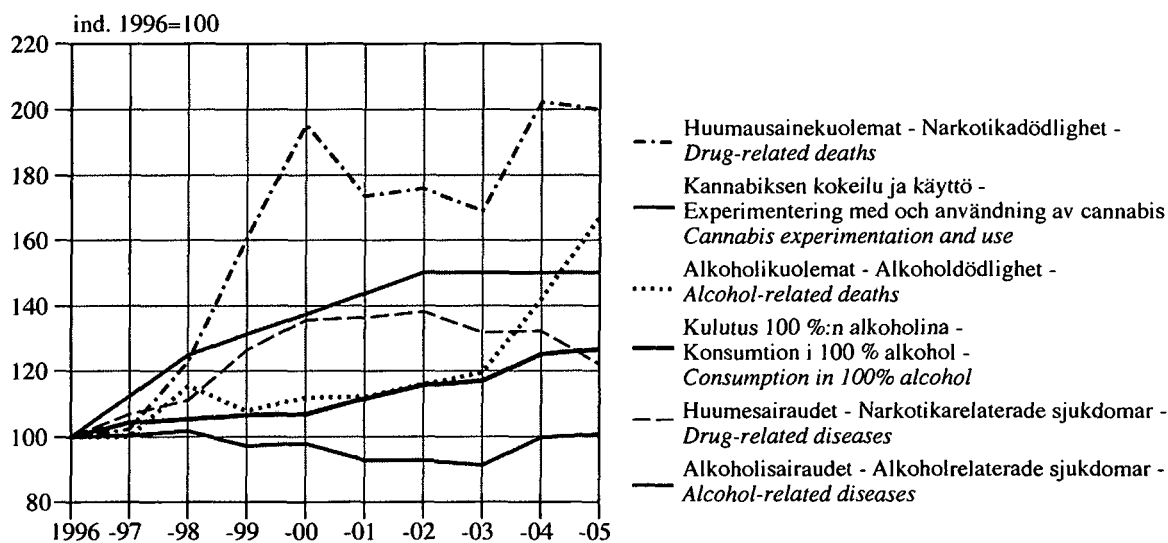
Lähteet: - Källor: - Sources: ESPAD 1995, 1999, 2003, Stakes

Kuvio 11. Sosiaali- ja terveydenhuollon päihdeasiakkaat vuosina 1995, 1999 ja 2003
Figur 11. Missbrukarklienter inom social- och hälsovården 1995, 1999 och 2003
Figure 11. Substance abuse clients in social and health services, 1995, 1999 and 2003

Lähde: Päihdetapauskannat 1995, 1999 ja 2003, Stakes - Källa: Inventering av alkohol- och narkotikarelaterade fall 1995, 1999 och 2003, Stakes - Source: Survey of Substance Abuse cases in Health and Social Services 1995, 1999 and 2003, STAKES

Kuvio 12. Alkohol ja huumeet, kokeilu-, käyttö- ja haittaindeksejä vuosina 1996–2005
Figur 12. Alkohol och narkotika, index för experimentering, användning och skador 1996–2005
Figure 12. Alcohol and drugs experimentation, use and harm indices, 1996–2005

Lähde: Päihdetietopankki, Stakes - Källa: Databank om alkohol och andra droger, Stakes - Database on Alcohol and Drugs, STAKES

29. Henkilövahinkoihin johtaneet alkoholitapaukset tieliikenneonnettomuuksissa vuosina 2001–2005
Alkoholfall i vägtrafikolyckor med personskada 2001–2005
Alcohol-related cases of road traffic accidents involving injury, 2001–2005

	2001	2002	2003	2004	2005	
Lukumäärä - Antal - Number						
Kuolemaan johtaneet - <i>With fatal injuries</i>	106	102	70	87	80	Med dödlig utgång
Loukkaantumiseen johtaneet - <i>With non-fatal injuries</i>	836	818	923	922	777	Med annan personskada
Yhteensä - Total	942	920	993	1 009	857	Totalt
%						
Osuus kaikista - Percentage of all						
kuolemaan johtaneista - <i>cases with fatal injuries</i>	27,5	27,8	20,2	26,9	23,3	Andel av alla med dödlig utgång
loukkaantumiseen johtaneista - <i>cases with non-fatal injuries</i>	13,8	14,0	14,1	14,3	11,6	med annan personskada
Yhteensä - Total	14,6	14,8	14,4	14,9	12,2	Totalt

Alkoholin vaikutuksen alaiset moottorikäyttöisten ajoneuvojen kuljettajat ikäryhmittäin
Alkoholpåverkade förare av motorfordon, efter åldersgrupp
Motor vehicle drivers under the influence of alcohol by age

Ikäryhmä - Age group	2001	2002	2003 ¹⁾	2004	2005	Åldersgrupp
Lukumäärä - Antal - Number						
-17 vuotta - years	60	48	57	65	64	-17 år
18–24 vuotta - years	235	247	267	316	272	18–24 år
25–34 vuotta - years	173	153	201	198	212	25–34 år
35–54 vuotta - years	222	231	257	236	239	35–54 år
55- vuotta - years	38	46	67	67	70	55- år
Tuntematon - Unknown	0	2	0	0	0	Okänd
Yhteensä - Total	728	727	849	882	857	Totalt
Miehet - Men	664	667	771	784	760	Män
Naiset - Women	64	60	78	98	97	Kvinnor

¹⁾ Vuosi 2003: Henkilövahinko-onnettomuuksissa loukkaantuneiden tilastointiperusteet ovat muuttuneet.

¹⁾ År 2003: Förändringar i grunderna för att föra statistik över skadade i olycksfall med personskador.

¹⁾ In 2003: Changes in the statistical criteria for recording persons injured in road traffic accidents.

Lähteet: SVT. Liikenne ja matkailu, Tilastokeskus

Källor: FOS. Transport och turism, Statistikcentralen

Sources: OSF. Transport and Tourism, Statistics Finland

30. Tieliikenneonnettomuuksien alkoholitapauksissa kuolleet ja loukkaantuneet vuonna 2005
I vägtrafikolyckor dödade och skadade, alkoholfall 2005
Persons killed or injured in road traffic accidents involving alcohol, 2005

Juopunut osallinen <i>Drunken person involved</i>	Kuolleita-Dödade-Killed			Loukkaantuneita-Skadade-Injured			Berusad person involverad
	Juopunut itse Den berusade själv <i>Drunken person himsel/ herself</i>	Muu tiellä liikkuja Annan som rört sig på väg <i>Other road user</i>	Yhteensä Totalt <i>Total</i>	Juopunut itse Den berusade själv <i>Drunken person himsel/ herself</i>	Muu tiellä liikkuja Annan som rört sig på väg <i>Other road user</i>	Yhteensä Totalt <i>Total</i>	
Henkilöauton kuljettaja - <i>Driver of passenger car</i>	53	22	75	483	449	932	Personbils- förare
Muun moottoriajoneuvon kuljettaja <i>Driver of other motor vehicle</i>	9	2	11	128	54	182	Förare av annat motorfordon
Polkupyöräilijä - <i>Cyclist</i>	4	0	4	45	10	55	Cyclist
Muun ajoneuvon kuljettaja - <i>Driver of other vehicle</i>	3	0	3	13	3	16	Förare av annat fordon
Jalankulkija - <i>Pedestrian</i>	6	0	6	61	1	62	Fotgängare
Yhteensä - Total	75	24	99	730	517	1 247	Totalt

Maakunta- <i>Region</i>	Onnettomuuksia Olyckor <i>Accidents</i>	Kuolleita Dödade <i>Killed</i>	Loukkaantuneita Skadade <i>Injured</i>	Landskap
Koko maa- Whole country	977	99	1 244	Hela landet
Uusimaa	189	16	242	Nyland
Itä-Uusimaa	23	4	24	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	84	7	112	Egentliga Finland
Satakunta	49	4	62	Satakunta
Kanta Häme	37	4	48	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	89	12	115	Birkaland
Päijät-Häme	38	3	47	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	43	3	47	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	23	3	28	Södra Karelen
Etelä-Savo	52	4	75	Södra Savolax
Pohjois-Savo	41	2	55	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	34	9	38	Norra Karelen
Keski-Suomi	40	5	62	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	45	8	54	Södra Österbotten
Pohjanmaa	32	2	40	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	14	0	18	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	70	5	87	Norra Österbotten
Kainuu	18	2	24	Kajanaland
Lappi	55	5	66	Lappland
Ahvenanmaa	1	1	0	Åland

Lähteet: SVT. Liikenne ja matkailu, Tilastokeskus
Källor: FOS. Transport och turism, Statistikcentralen
Sources: OSF. Transport and Tourism, Statistics Finland

31. Liikennejuopumustapaukset vuosina 2001–2005
Fall av trafikfylleri 2001–2005
Cases of drink driving, 2001–2005

Vuosi - År - Year	Rattijuopumus - Rattfylleri - Drink driving		Yhteensä Totalt Total	Tuhatta 18 vuotta täyttänyttä kohti Per 1 000 invånare i åldern 18 år och över Per 1000 inhabitants aged 18 and or over	100 000 moottori- ajoneuvoa kohti ¹⁾ Per 100 000 motorfordon ¹⁾ Per 100 000 motor vehicles ¹⁾
	Rattijuopumus ja huu- maantuneena ajaminen Rattfylleri och körning narkotikapåverkad Driving while under the influence of alcohol or drugs	Törkeä rattijuopumus Grovt rattfylleri Aggravated drink driving			
2001	9 400	13 322	22 722	5,6	873
2002	9 324	13 633	22 957	5,6	864
2003	10 087	14 517	24 604	6,0	893
2004	11 147	15 830	26 977	6,5	940
2005	11 068	14 944	26 012	6,3	874

Maakunta Landskap Region	Rattijuopumus yhteensä Rattfylleri, totalt Drink driving, total		Tuhatta 18 vuotta täyttänyttä kohti Per 1 000 invånare i åldern 18 år och över Per 1000 inhabitants aged 18 and over		100 000 moottori- ajoneuvoa kohti ¹⁾ Per 100 000 motorfordon ¹⁾ Per 100 000 motor vehicles ¹⁾	
	2004	2005	2004	2005	2004	2005
Koko maa- Whole country	26 977	26 012	6,5	6,3	940	874
Uusimaa	6 060	6 111	5,7	5,7	921	894
Itä-Uusimaa	387	378	5,5	5,3	697	654
Varsinais-Suomi	2 405	2 297	6,6	6,3	915	844
Satakunta	1 194	1 025	6,4	5,6	829	701
Kanta-Häme	953	875	7,2	6,6	952	841
Pirkanmaa	2 167	2 027	5,9	5,4	860	766
Päijät-Häme	1 295	1 257	8,2	7,9	1 222	1 143
Kymenlaakso	1 129	1 005	7,5	6,7	1 053	904
Etelä-Karjala	864	794	7,9	7,2	1 103	977
Etelä-Savo	954	1 017	7,2	7,8	1 062	1 094
Pohjois-Savo	1 602	1 501	8,1	7,5	1 209	1 097
Pohjois-Karjala	956	988	7,1	7,3	1 012	1 011
Keski-Suomi	1 331	1 330	6,3	6,3	922	867
Etelä-Pohjanmaa	984	903	6,5	6,0	790	701
Pohjanmaa	598	587	4,4	4,3	546	521
Keski-Pohjanmaa	286	306	5,3	5,7	688	709
Pohjois-Pohjanmaa	2 055	1 953	7,3	6,9	1 039	950
Kainuu	467	422	6,8	6,2	995	869
Lappi	1 159	1 148	7,9	7,8	1 116	1 065
Ahvenanmaa	131	116	6,3	5,5	655	565

¹⁾ Autot ja moottoripyörät. - Bilar och motorcyklar. - Cars and motorcycles.

²⁾ Vesi-, ilma- tai junaliikennejuopumus. - Fylleri i sjö-, luft- eller tågtrafik. - Waterway, air or rail traffic.

³⁾ Pl. liikennejuopumus moottorittomalla ajoneuvolla. - Exkl. trafikfylleri med motorlöst fordon. - Excl. drink driving with unpowered vehicle.

Muut liikennejuopumusrikokset - Övriga trafikfyllerifall
- Other drink driving offences

Muu liikennejuopumus ²⁾ Annat trafikfylleri ²⁾ Other cases of drink driving ²⁾	Kulkuneuvon luovuttaminen juopuneelle Överlämnande av fortskaffnings- medel till berusad Relinquishing a vehicle to a drunken person	Yhteensä Totalt Total
--	--	-----------------------------

**Liikennejuopumus-
tapaukset yhteensä
Trafikfylleri-
fall, totalt**
Drink driving
offences, total

**Liikennejuopumus
moottorittomalla
ajoneuvolla
Trafikfylleri med
motorlöst fordon**
Drink driving with
unpowered vehicle

Vuosi
År
Year

497	2 045	2 542	25 264	159	2001
539	2 112	2 651	25 608	157	2002
463	2 192	2 655	27 259	149	2003
501	2 306	2 807	29 784	132	2004
510	2 196	2 706	28 718	112	2005

Muut liikenne-
juopumusrikokset
Övriga trafik-
fyllerifall
Other drink driving
offences

Liikennejuopumus-
rikokset yhteensä³⁾
Trafikfylleri-
fall, totalt³⁾
Drink driving
offences, total³⁾

Maakunta
Landskap
Region

2004	2005	2004	2005
2 807	2 706	29 784	28 718
533	522	6 592	6 633
72	75	459	453
251	223	2 656	2 520
102	100	1 296	1 125
84	75	1 037	950
185	185	2 352	2 212
141	118	1 436	1 375
110	97	1 239	1 102
79	66	943	860
115	128	1 069	1 145
202	195	1 804	1 696
115	117	1 071	1 105
176	157	1 507	1 457
110	97	1 094	1 000
95	65	693	652
15	27	301	333
227	255	2 282	2 208
55	62	522	484
120	119	1 279	1 267
19	22	150	138

Hela landet

Nyland
Östra Nyland
Egentliga Finland
Satakunta
Tavastland
Birkaland
Päijänne-Tavastland
Kymmenedalen
Södra Karelen
Södra Savolax
Norra Savolax
Norra Karelen
Mellersta Finland
Södra Österbotten
Österbotten
Mellersta Österbotten
Norra Österbotten
Kajanaland
Lappland
Åland

Lähteet: SVT. Oikeus, Tilastokeskus; SVT. Liikenne ja matkailu, Tilastokeskus
Källor: FOS. Rättsväsen, Statistikcentralen; FOS. Transport och turism, Statistikcentralen
Sources: OSF. Justice, Statistics Finland; OSF. Transport and Tourism, Statistics Finland

Säilöönotot
Omhändertagande
Taken into police custody

32. Päähtyneiden säilöönotot vuosina 1996–2005
Omhändertagandena av berusade 1996–2005
Persons taken into police custody for drunkenness, 1996–2005

Vuosi År Year	Lukumäärä Antal Number	100 000 asukasta kohti Per 100 000 invånare Per 100 000 inhabitants
1996	88 267	1 720
1997	83 072	1 614
1998	90 755	1 759
1999	94 134	1 820
2000	96 944	1 871
2001	95 913	1 846
2002	95 955	1 843
2003	95 275	1 825
2004	105 819	2 021
2005	101 856	1 938

Maakunta - Region	Lukumäärä - Antal - Number		100 000 asukasta kohti Per 100 000 invånare Per 100 000 inhabitants		Landskap
	2004	2005	2004	2005	
Koko maa- Whole country	105 819	101 856	2 021	1 938	Hela landet
Uusimaa	29 855	27 905	2 216	2 053	Nyland
Itä-Uusimaa	1 507	1 224	1 630	1 317	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	5 831	5 455	1 285	1 197	Egentliga Finland
Satakunta	4 030	3 528	1 721	1 534	Satakunta
Kanta-Häme	3 243	3 479	1 935	2 066	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	7 561	7 483	1 639	1 596	Birkaland
Päijät-Häme	4 567	4 937	2 299	2 481	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	3 156	3 001	1 701	1 620	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	2 717	2 374	2 001	1 751	Södra Karelen
Etelä-Savo	4 307	4 285	2 643	2 670	Södra Savolax
Pohjois-Savo	6 873	6 624	2 755	2 649	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	4 296	4 740	2 548	2 816	Norra Karelen
Keski-Suomi	6 665	6 468	2 495	2 414	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	2 890	2 598	1 489	1 340	Södra Österbotten
Pohjanmaa	2 035	2 121	1 173	1 222	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	1 293	1 053	1 835	1 489	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	8 137	7 922	2 170	2 096	Norra Österbotten
Kainuu	1 522	1 448	1 770	1 697	Kajanaland
Lappi	4 988	4 879	2 675	2 626	Lappland
Ahvenanmaa	346	331	1 304	1 237	Åland

Lähde: SVT. Oikeus, Tilastokeskus
Källa: FOS. Rättsväsen, Statistikcentralen
Source: OSF. Justice, Statistics Finland

33. Väkivaltarikollisuus vuosina 2001–2005
Våldsbrott 2001–2005
Violent crimes, 2001–2005

	2001	2002	2003	2004	2005	Brott
Rikos - <i>Offence</i>						
Tappo - <i>Manslaughter</i> ¹⁾	107	87	75	94	77	Dråp ¹⁾
Murha - <i>Murder</i>	48	44	28	50	36	Mord
Tapon, murhan tai surman yritys - <i>Attempted manslaughter, murder</i> <i>or homicide</i>	367	372	347	334	349	Försök till dråp, mord eller dråp under förmild- rande omständigheter
Pahoinkitely - <i>Assault</i>	17 405	18 339	19 274	19 652	20 086	Misshandel
Törkeä pahoinkitely - <i>Aggravated assault</i>	2 119	2 145	2 108	2 270	2 071	Grov misshandel
Lievä pahoinkitely - <i>Petty assault</i>	7 805	7 538	7 480	7 884	8 324	Lindrig misshandel
Yhteensä - Total	27 851	28 525	29 312	30 284	30 943	Totalt

100 000 asukasta kohti - Per 100 000 invånare - Per 100 000 inhabitants

	2001	2002	2003	2004	2005	Brott
Tappo - <i>Manslaughter</i> ¹⁾	2,1	1,7	1,4	1,8	1,5	Dråp ¹⁾
Murha - <i>Murder</i>	0,9	0,8	0,5	1,0	0,7	Mord
Tapon, murhan tai surman yritys - <i>Attempted manslaughter, murder</i> <i>or homicide</i>	7,1	7,1	6,6	6,4	6,6	Försök till dråp, mord eller dråp under förmild- rande omständigheter
Pahoinkitely - <i>Assault</i>	335,0	352,2	369,3	375,3	382,2	Misshandel
Törkeä pahoinkitely - <i>Aggravated assault</i>	40,8	41,2	40,4	43,3	39,4	Grov misshandel
Lievä pahoinkitely - <i>Petty assault</i>	150,2	144,8	143,3	150,6	158,4	Lindrig misshandel
Yhteensä - Total	536,1	547,9	561,6	578,3	588,8	Totalt

¹⁾ Sisältää vuodesta 1996 lähtien myös surmat (rikoslain muutos 1.9.1995).

Innehåller fr.o.m. 1996 även dråp under förmildrande omständigheter (ändring av strafflagen 1.9.1995).

From 1996 onwards homicides are included (Penal Code Amendment 1 Sept. 1995).

Lähteet: SVT. Oikeus, Tilastokeskus

Källor: FOS. Rättsväsen, Statistikcentralen

Sources: OSF. Justice, Statistics Finland

34. Huumausainerikollisuus vuosina 1990–2005
Narkotikabrottslighet 1990–2005
Drug-related crime, 1990–2005

Vuosi År Year	Huumausainerikokset Narkotikabrott <i>Drug offences</i>	Tuomiot, joissa huumausainerikos ns. päärikos ¹⁾ Domar med narkotika- brott som s.k. huvudbrott ¹⁾ <i>Sentences where a drug offence is the principal offence¹⁾</i>	Tuomiot, joissa vähin- tään yksi syyksi luettu huumausainerikos ¹⁾ Domar där minst en anklagelse har varit ett narkotikabrott ¹⁾ <i>Sentences with at least one drug offence¹⁾</i>	Huumerikos päärikoksena istuvien vankien osuus vankilalaskennassa, % Andel fångar med narkotikabrott som huvud- brott i räkningen av fångar, % <i>Prisoners serving sentences with drug offence as the principal offence, prison census, %</i>
1990	2 270	768	1 094	3,4
1991	2 266	1 004	1 493	2,9
1992	3 074	1 466	2 040	3,6
1993	3 792	1 624	2 360	5,1
1994	5 936	1 733	2 580	6,3
1995	9 052	2 354	3 252	7,7
1996	7 868	2 877	3 829	10,7
1997	8 323	3 082	4 161	13,5
1998	9 461	3 985	4 840	15,6
1999	11 674	4 551	5 524	15,2
2000	13 445	5 813	6 789	15,5
2001	14 869	6 415	7 954	18,0
2002	13 857	7 387	9 726	17,7
2003	15 058	7 460	9 787	16,7
2004	14 486	7 756	10 276	17,9
2005	14 425	7 920	10 472	16,1

¹⁾ Vuodesta 2001 lähtien lukuun sisältyvät huumausaineen käyttörikoksesta annetut rangaistusmääräykset. - Från och med 2001 inbegriper sifferuppgiften strafforder som givits för straffbart bruk av narkotika. - *From 2001 onwards, the figure includes summary penal judgements for drug use offences.*

Päihderikollisuus
Alkohol- och narkotikarelaterade brott
Alcohol- and drug-related crime

37. Alkoholilainsäädäntöä vastaan tehdyt rikokset vuosina 2001–2005
Brott mot alkohollagstiftningen 2001–2005
Offences under the Alcohol Act, 2001–2005

Rikos- <i>Offence</i>	2001	2002	2003	2004	2005	Brott
Alkoholipitoisen aineen luvaton - <i>Illicit</i> valmistus - <i>distillation of alcohol</i>	167	133	148	111	63	Olovlig tillverkning av alk.haltigt ämne
välittäminen - <i>trafficking in alcohol</i>	646	543	569	631	743	förmedling
maahantuonti - <i>alcohol import</i>	64	31	21	8	4	införsel
hallussapito ja kuljetus - <i>possession</i> <i>and transport of alcohol</i>	3 035	2 428	2 078	2 859	2 907	innehav och transport
Muut alkoholilakirikokset - <i>Other</i> <i>offences under the Alcohol Act</i>	234	196	178	163	161	Övriga brott mot alkohollagen
Yhteensä - Total	4 146	3 331	2 994	3 772	3 878	Totalt
Tullin tietoon tulleet tullirikokset - <i>Customs offences recorded by the customs</i> alkoholipitoisen aineen salakuljetus - <i>smuggling of alcoholic substances</i>	2 054	2 871	2 368	843	622	Tullbrott som kommit till tullens kännedom smuggling av alkoholhaltiga ämnen

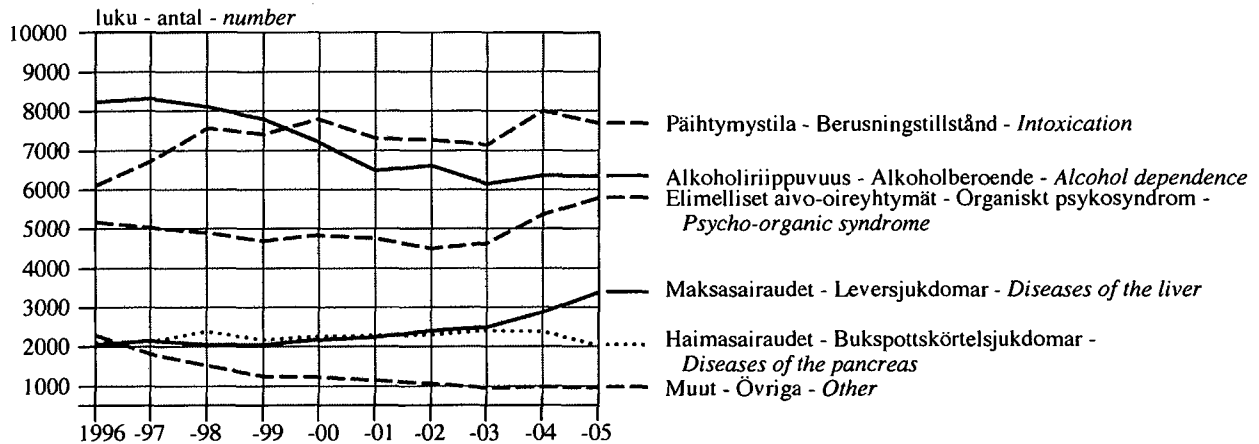
Tapahtumakertoja - Antal tillfälle - *Number of instances*

Alkoholipitoisen aineen luvaton - <i>Illicit</i> valmistus - <i>distillation of alcohol</i>	483	307	378	297	156	Olovlig tillverkning av alk.haltigt ämne
välittäminen - <i>trafficking of alcohol</i>	5 015	2 409	1 503	2 493	3 071	förmedling
maahantuonti - <i>alcohol import</i>	65	44	28	8	4	införsel
hallussapito ja kuljetus - <i>possession</i> <i>and transport of alcohol</i>	3 675	2 828	2 153	3 341	3 059	innehav och transport
Muut alkoholilakirikokset - <i>Other</i> <i>offences under the Alcohol Act</i>	241	207	195	199	176	Övriga brott mot alkohollagen
Yhteensä - Total	9 479	5 795	4 257	6 338	6 466	Totalt

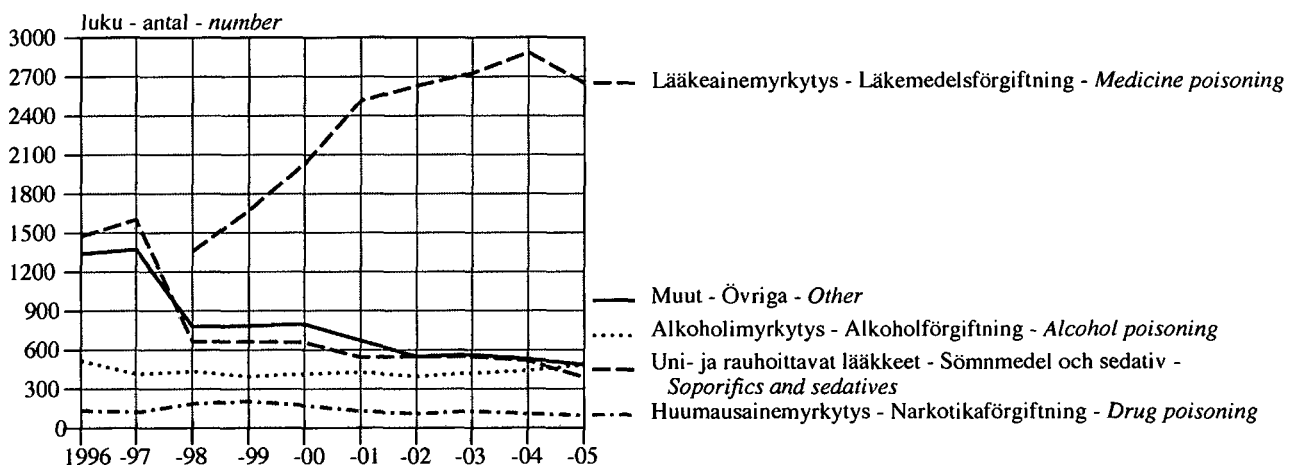
Lähteet: SVT. Oikeus, Tilastokeskus
Källor: FOS. Rättsväsen, Statistikcentralen
Sources: OSF. Justice, Statistics Finland

Kuvio 13. Hoitojaksot sairaaloiden vuodeosastoilla vuosina 1996–2005
Figur 13. Vårdperioder på sjukhusens vårdavdelningar 1996–2005
Figure 13. Hospital inpatient care periods, 1996–2005

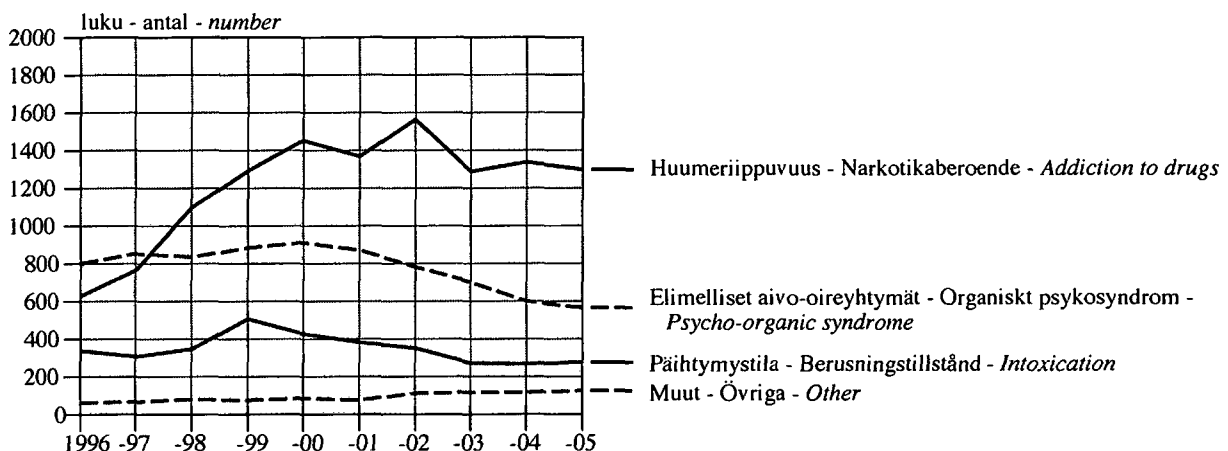
Alkoholisairaudet - Alkoholrelaterade sjukdomar - Alcohol-related diseases
päädiagnoosina - huvuddiagnos - primary diagnos

Myrkytykset - Förgiftningar - Poisonings
päädiagnoosina - huvuddiagnos - primary diagnos

Huumesairaudet - Narkotikarelaterade sjukdomar - Drug-related diseases
päädiagnoosina - huvuddiagnos - primary diagnos

Lähde: SVT. Hoitoilmoitusrekisteri, Stakes - Källa: FOS. Vårdanmälningsregistret, Stakes - Source: OSF. Care Register, STAKES

38. Alkoholisairauksien hoitajaksot vuosina 1996–2005
Alkoholrelaterade sjukdomar, vårdperioder 1996–2005
Alcohol-related diseases, care periods, 1996–2005

Vuosi År Year	Alkoholi- riippuvuus Alkohol- beroende <i>Alcohol dependence</i>	Alkoholin aiheutta- mat elimelliset aivo- oireyhtymät ja käyt- tämishäiriöt Psykiska störningar och beteendestörningar orsakade av alkohol <i>Psycho-organic syndrome caused by alcohol</i>	Alkoholi- myrkytys Alkohol- förgiftning <i>Alcohol poisoning</i>	Alkoholin aiheuttamat maksasairaudet Alkoholrelaterade leversjukdomar <i>Liver diseases caused by alcohol</i>	Alkoholin aiheuttamat kardiomyopatia Alkoholrelaterad kardiomyopati <i>Cardiomyopathy caused by alcohol</i>	Alkoholin aiheuttamat haimasairaudet Alkoholrelaterad bukspottskörtel- sjukdomar <i>Pancreatic diseases caused by alcohol</i>
---------------------	--	--	--	--	--	---

ICD-10	(F10.2)	(F10.3–9)	(T51)	(K70)	(I42.6)	(K86.0)
--------	---------	-----------	-------	-------	---------	---------

Alkoholisairaus pääsairautena - Alkoholrelaterad sjukdom som huvuddiagnos - *An alcohol-related disease as the primary disease*

1996	8 244	5 175	519	2 047	87	2 096
1997	8 325	5 031	420	2 163	57	2 131
1998	8 115	4 893	435	2 048	70	2 382
1999	7 794	4 692	397	2 044	74	2 188
2000	7 199	4 846	421	2 184	46	2 267
2001	6 476	4 753	429	2 237	32	2 274
2002	6 610	4 505	396	2 416	30	2 312
2003	6 153	4 619	427	2 491	31	2 404
2004	6 354	5 370	444	2 885	26	2 380
2005*)	6 343	5 797	489	3 376	35	2 030

Alkoholisairaus pää- tai sivusairautena - Alkoholrelaterad sjukdom som huvud- eller bidiagnos -
An alcohol-related disease as the primary or secondary disease

1996	12 288	5 758	594	2 583	131	2 203
1997	12 315	5 667	462	2 674	92	2 225
1998	12 371	5 484	469	2 666	102	2 480
1999	12 016	5 299	430	2 586	111	2 295
2000	11 956	5 521	470	2 872	89	2 380
2001	10 849	5 492	464	2 949	76	2 393
2002	10 740	5 190	441	3 207	62	2 449
2003	10 144	5 316	457	3 262	72	2 531
2004	10 512	6 244	490	3 860	54	2 578
2005*)	10 729	6 797	521	4 538	74	2 279

Alkoholin aiheuttama mahakatarri Gastrit orsakad av alkohol <i>Gastritis caused by alcohol</i>	Alkoholi-päihtymystila Alkohol-berusnings-tillstånd <i>Alcohol intoxication</i>	Äidin alkoholin-käytön vaikutus sikiöön Effekt på fostret av moderns alkohol-bruk <i>Foetal effects from alcohol use during pregnancy</i>	Muut alkoholi-sairaudet Övriga alkoholrelaterade sjukdomar <i>Other alcohol-related diseases</i>	Yhteensä Totalt <i>Total</i>	100 000 asukasta kohden Per 100 000 invånare <i>Per 100 000 inhabitants</i>	Vuosi År Year
(K29.2)	(F10.0-1)	(O35.4,Q86.0, P04.3)	(E24.4,E52,G31.2, G62.1,G72.1,Z50.2, Z71.4,Z72.1,R78.0)			
441	6 109	69	1 705	26 492	517,7	1996
384	6 711	63	1 320	26 605	518,4	1997
315	7 572	47	1 099	26 976	524,1	1998
246	7 408	62	857	25 762	499,3	1999
186	7 802	53	951	25 955	501,9	2000
197	7 304	40	873	24 615	473,8	2001
159	7 275	36	831	24 570	471,9	2002
145	7 142	32	737	24 181	463,3	2003
149	8 009	21	781	26 419	504,5	2004
127	7 688	34	758	26 677	507,6	2005 ^{*)}
468	7 751	117	2 118	34 011	664,7	1996
402	8 370	108	1 621	33 936	661,2	1997
343	9 530	93	1 422	34 960	679,,	1998
278	9 415	103	1 161	33 694	653,0	1999
212	10 094	105	1 250	34 949	675,8	2000
217	9 878	106	1 152	33 576	646,3	2001
176	9 879	80	1 106	33 330	640,2	2002
157	9 774	87	1 048	32 848	629,3	2003
166	11 389	86	1 107	36 486	696,7	2004
146	10 987	81	1 186	37 338	710,4	2005 ^{*)}

^{*)} Ennakkotieto - Preliminär uppgift - Preliminary data

Lähde: SVT. Hoitoilmoitusrekisteri, Stakes - Källa: FOS. Vårdanmälningsregistret, Stakes - Source: OSF. Care Register, STAKES

39. Huumesairauksien hoitojaksot vuosina 1996–2005
Narkotikarelaterade sjukdomar, vårdperioder 1996–2005
Drug-related diseases, care periods, 1996–2005

Vuosi År Year	Päihtymystilat Berusnings- tillstånd <i>Intoxication</i>	Huumeiden aiheut- tamatt elimelliset aivo-oireyhtymät Organisk psykiska störningar orsakade av narkotika <i>Psycho-organic syndrome caused by drugs</i>	Huumeriippuvuus Narkotikaberoende - Addiction to drugs Huumaussaineet Narkotika <i>Drugs</i>	Uni- ja rauhoittavat lääkkeet Sömnmedel och sedativa <i>Soporifics and sedatives</i>	Muut Övriga <i>Other</i>
ICD-10	(F11.0–1–F16.0–1, F18.0–1, F19.0–1)	(F11.3–9–F16.3–9, F18.3–9, F19.3–9)	(F11.2–F12.2, F14.2–F16.2)	(F13.2)	(F18.2, F19.2)

Huumesairaus pääsairautena - Narkotikarelaterad sjukdom som huvuddiagnos - A drug-related disease as the primary disease

1996	339	800	235	194	202
1997	311	855	269	173	326
1998 ¹⁾	347	837	377	221	503
1999	509	886	485	229	583
2000	429	912	660	178	618
2001	384	873	573	188	612
2002	355	786	637	223	708
2003	274	705	468	198	623
2004	267	601	575	132	634
2005 ^{*)}	277	567	566	197	536

**Huumesairaus pää- tai sivusairautena - Narkotikarelaterad sjukdom som huvud- eller bidiagnos -
A drug-related disease as the primary or secondary disease**

1996	612	1 084	386	576	412
1997	575	1 066	407	490	638
1998 ¹⁾	624	1 015	523	646	919
1999	833	1 059	688	606	1 096
2000	794	1 111	915	587	1 274
2001	809	1 102	824	600	1 227
2002	739	968	891	621	1 409
2003	686	847	744	553	1 347
2004	688	770	786	617	1 362
2005 ^{*)}	647	714	816	631	1 170

Myrkytykset - Förgiftningar - Poisonings

Huumausaineet Narkotika Drugs	Uni- ja rauhoit- tavat lääkkeet Sömnmedel och sedativa Soporifics and sedatives	Muut Övriga Others	Lääkeaine ilman tarkennetta Ospecificerat läkemedel Medicine, unspecified	Muut Övriga Others	Yhteensä Totalt Total	100 000 asukasta kohden Per 100 000 invånare Per 100 000 inhabitants	Vuosi År Year
(T40.0-9, T43.6, T50.7)	(T42.3-4, T42.6-7)	(T39, T43.0-5, T43.8-9, T52)	(T36)	(F55,R78.1-5, Z50.3,Z71.5, Z72.2,O35.5, P04.4,P96.1, X40-X42)			
135	1 475	1 344	39	64	4 827	94,3	1996
126	1 604	1 377	46	70	5 157	100,5	1997
188	667 ²⁾	779 ²⁾	1 364	80	5 363	104,2	1998 ¹⁾
208	667	789	1 673	77	6 106	118,3	1999
175	658	801	2 032	88	6 551	126,7	2000
132	545	673	2 520	79	6 579	126,6	2001
112	553	551	2 631	113	6 669	128,1	2002
128	552	568	2 729	117	6 362	121,9	2003
109	523	531	2 891	118	6 381	121,9	2004
98	392	489	2 650	127	5 899	112,2	2005 ^{*)}
154	1 623	1 521	48	218	6 634	129,7	1996
147	1 728	1 549	54	280	6 934	135,1	1997
202	748 ²⁾	855 ²⁾	1 440	415	7 387	143,5	1998 ¹⁾
223	719	826	1 779	419	8 248	159,9	1999
188	702	841	2 164	446	9 022	174,5	2000
141	591	728	2 659	472	9 153	176,2	2001
127	599	601	2 829	440	9 224	177,2	2002
146	609	617	2 918	536	9 003	172,5	2003
119	564	573	3 082	532	9 093	173,6	2004
114	449	545	3 076	564	8 726	166,0	2005 ^{*)}

¹⁾ Vuonna 1998 lääkeainemyrkytysten koodaus muuttui. - År 1998 ändrades koderna för läkemedelsförgiftning. - In 1998, a change in medicine poisoning codes.

²⁾ Vuoden 1998 lääkeainemyrkytysten koodauksen muutoksen seurauksena osa uni- ja rauhoittavien aineiden sekä muiden aineiden aiheuttamista myrkytyksistä tilastoidaan lääkeaineisiin tarkentumattomiksi myrkytyksiksi vuodesta 1998 - År 1998 ändrades koderna för läkemedelsförgiftning. Därför statistikförs sedan dess en del förgiftningar som orsakats av sömnmedel, sedativa och andra ämnen som förgiftningar orsakade av ospecificerade läkemedel. - The 1998 change in medicine poisoning codes resulted in the classification of some poisonings caused by soporifics, sedatives or other substances as poisonings with unspecified medicine from 1998 onwards.

^{*)} Ennakkotieto - Preliminär uppgift - Preliminary data.

Lähde: SVT. Hoitoilmoitusrekisteri, Stakes - Källa: FOS. Vårdanmälningsregistret, Stakes - Source: OSF. Care register, STAKES.

40. Päihdesairauksien hoitajaksot ikäryhmittäin vuonna 2005
Alkohol- och narkotikarelaterade sjukdomar, vårdperioder efter åldersgrupp 2005
Alcohol- and drug-related diseases, care periods by age, 2005

Ikäryhmä- Åldersgrupp- Age group	Alkoholi Alkohol <i>Alcohol</i>		Huumaussaineet Narkotika <i>Drugs</i>		Lääkeaineet Läkemedel <i>Medicines</i>		Muut Övriga <i>Others</i>		Yhteensä Totalt <i>Total</i>
	lkm antal <i>number</i>	%	lkm antal <i>number</i>	%	lkm antal <i>number</i>	%	lkm antal <i>number</i>	%	%
Päädiaagnosi - Huvuddiagnos - Primary diagnosis									
-14	329	1,2	16	1,4	98	4,7	101	3,8	1,7
15-19	260	1,0	75	6,5	160	7,6	178	6,7	2,1
20-24	452	1,7	346	30,0	343	16,4	239	9,0	4,2
25-34	1 533	5,7	388	33,7	522	24,9	459	17,3	8,9
35-44	5 186	19,4	174	15,1	404	19,3	576	21,7	19,5
45-54	8 739	32,8	83	7,2	283	13,5	549	20,7	29,6
55-64	6 896	25,8	39	3,4	121	5,8	276	10,4	22,5
65-	3 282	12,3	32	2,8	165	7,9	272	10,3	11,5
Yhteensä - Total	26 677	100,0	1 153	100,0	2 096	100,0	2 650	100,0	100,0
Michet - Män - <i>Men</i>	21 231	79,6	743	64,4	1 268	60,5	1 081	40,8	74,7
Naiset - Kvinnor - <i>Women</i>	5 446	20,4	410	35,6	828	39,5	1 569	59,2	25,3

Lähde: SVT. Hoitoilmoitusrekisteri, Stakes. - Källa: FOS. Vårdanmälningsregistret, Stakes. - Source: OSF. Care Register, STAKES.

41. HIV-tartunnat sekä suonensisäisen huumeiden käytön välityksellä saatujen tartuntojen osuus vuosina 1996-2005
HIV-smittade samt andel smittade via intravenöst narkotikabruk 1996-2005
HIV notifications and the proportion of intravenous drug use transmissions, 1996-2004

Ilmoitettuja HIV-tartuntoja HIV-anmälningar <i>HIV notifications</i>	Suonensisäinen huumeiden käyttö tartuntatapana Intravenöst narkotikabruk som smittoväg <i>Intravenous drug use as source of infection</i>
---	---

Lkm-Antal-Number	%
------------------	---

1996	69	1
1997	71	0
1998	81	24
1999	143	60
2000	144	38
2001	127	38
2002	131	20
2003	131	17
2004	128	7
2005	138	11

Lähde: Kansanterveyslaitos.-Källa: Folkhälsoinstitutet.-Source: National Public Health Institute.

42. Päihdehuollon erityispalvelut vuosina 2001–2005
Missbrukarvårdens specialtjänster 2001–2005
Specialised services for substance abusers, 2001–2005

	2001	2002	2003	2004	2005 ^{*)}	
A-Klinikat¹⁾ A-kliniker - A-Clinics						
Asiakkaita vuoden aikana - <i>Clients during year</i>	42 030	41 716	41 710	42 977	42 783	Klienter under året
Nuorisoasemat¹⁾ - Ungdomsstationer - Youth clinics						
Asiakkaita vuoden aikana - <i>Clients during year</i>	5 604	5 186	5 428	5 274	5 939	Klienter under året
Terveysneuvontapisteet - Hälsorådgivningsställen - Health counselling centres						
Asiakkaita vuoden aikana - <i>Clients during year</i>	8 400	9 300	9 300	10 400	11 800	Klienter under året
Käyntikertoja - <i>Visits</i>	44 500	55 300	70 600	83 400	80 400	Besök
Katkaisuhoitoasemat¹⁾ - Akutvårdsstationer - Detoxification centres						
Asiakkaita vuoden aikana - <i>Clients during year</i>	9 345	8 962	9 223	10 091	9 691	Klienter under året
Hoitovuorokausia - <i>Care days</i>	93 554	92 614	97 129	106 204	100 648	Vårddygn
Kuntoutuslaitokset¹⁾ - Rehabiliteringsinrättningar - Rehabilitation centres						
Asiakkaita vuoden aikana - <i>Clients during year</i>	6 808	6 568	6 774	6 848	7 146	Klienter under året
Hoitovuorokausia - <i>Care days</i>	262 384	265 397	278 082	300 288	301 542	Vårddygn
Ensisuojat¹⁾ - Skyddshärbärgen - Overnight shelters						
Asiakkaita vuoden aikana - <i>Clients during year</i>	1 006	1 113	1 421	1 386	1 291	Klienter under året
Hoitovuorokausia - <i>Care days</i>	59 729	67 539	70 311	65 466	62 801	Vårddygn
Asumispalvelut¹⁾ - Boendeservice - Housing services						
Asiakkaita vuoden aikana - <i>Clients during year</i>	3 705	3 986	3 960	3 652	3 805	Klienter under året
Hoitovuorokausia - <i>Care days</i>	493 230	502 535	492 496	517 592	575 738	Vårddygn

¹⁾ Kuntien kustantamat palvelut. - Service finansierad av kommuner. - Services funded by municipalities.

^{*)} Ennakkotieto - Preliminär uppgift - Preliminary data.

43. Päihdehuollon laitoksissa¹⁾ hoidetut asiakkaat vuonna 2005
Klienter på institutioner för missbrukarvård¹⁾ 2005
Clients in institutions that provide care for substance abusers¹⁾, 2005

Ikäryhmä - Age group	Asiakkaita vuoden aikana - Klienter under året - Clients during year		Åldersgrupp
	Lkm - Antal - Number	%	
- 19 vuotta - years	333	3,0	- 19 år
20 - 24 vuotta - years	839	7,3	20 - 24 år
25 - 29 vuotta - years	897	7,8	25 - 29 år
30 - 34 vuotta - years	898	7,8	30 - 34 år
35 - 44 vuotta - years	2901	25,2	35 - 44 år
45 - 54 vuotta - years	3432	29,8	45 - 54 år
55 - 64 vuotta - years	1837	15,9	55 - 64 år
65 - vuotta - years	377	3,2	65 - år
Yhteensä - Total	11 514	100,0	Totalt
Miehet - Men	8 658	75,2	Män
Naiset - Women	2 856	24,8	Kvinnor

44. Hoitajakset päihdehuollon laitoksissa¹⁾ vuonna 2005
Vårdperioder på institutioner för missbrukarvård¹⁾ 2005
Care periods in institutions that provide care for substance abusers¹⁾, 2005

Jakson pituus - Periodens längd Length of period	Päätyneet hoitajakset Avslutade vårdperioder Discharges		
	Lkm - Antal - Number	%	
Alle 8 vrk - under 8 days	13 151	60,8	Under 8 dygn
8-14 vrk - 8-14 days	3 709	17,1	8-14 dygn
15-30 vrk - 15-30 days	2 710	12,5	15-30 dygn
31-60 vrk - 31-60 days	1 183	5,5	31-60 dygn
61-90 vrk - 61-90 days	395	1,8	61-90 dygn
yli 90 vrk - over 90 days	488	2,3	Över 90 dygn
Yhteensä - Total	21 636	100,0	Totalt

¹⁾ Päihdehuollon laitoksiksi määritellään tässä Kelan kuntoutusraahan oikeuttavat laitokset ja kaikki katkaisuhuoltoasemat.
Här avses med institutioner för missbrukarvård: alla akutvårdsstationer samt institutioner som berättigar till
FPA:s rehabiliteringspenning.

Institutions providing care for substance abusers: facilities providing care that entitles to the rehabilitation allowance granted by the Social Insurance Institution and all detoxification centres.

Lähde: SVT. Hoitoilmoitusrekisteri, Stakes. - Källa: FOS. Vårdanmälningsregistret, Stakes. - Source: OSF. Care Register, STAKES.

45. Päihdehuollon huumeasiakkaiden päihteiden käyttö vuosina 2002–2005
Missbrukarvårdsklienternas bruk av alkohol och andra droger 2002–2005
Drug clients in services for substance abusers by type of substance, 2002–2005

Huumeiden käytön vuoksi päihdepalveluihin hakeutuneiden asiakkaiden päihteiden käyttö
Bruk av alkohol och andra droger bland klienter som sökt sig till missbrukarvård på grund av drogbruk
Substance use among clients visiting services for substance abusers on account of drug use

Päihderyhmä <i>Substance group</i>	Ensisijainen päihde Primärt missbruksmedel <i>Primary substance</i>				Pää- tai 2.-3. lisäpäihde Primärt eller 2:a eller 3:e missbruksmedel <i>Primary or 2nd or 3rd secondary drug</i>				Grupp av missbruksmedel
	%				%				
	2002	2003	2004	2005	2002	2003	2004	2005	
Opiaatit - <i>Opiates</i>	28	31	34	37	39	43	46	53	Opiat
Heroiini - <i>Heroin</i>	6	3	3	2					Heroin
Buprenorfiini - <i>Buprenorphine</i>	20	24	27	29					Buprenorfin
Muu opiaatti - <i>Other opiates</i>	3	4	5	7					Annat opiat
Stimulantit - <i>Stimulants</i>	28	28	26	22	58	57	55	54	Stimulantia
Kannabis - <i>Cannabis</i>	18	16	15	14	60	58	56	56	Cannabis
Hypnootit, sedatiivit - <i>Hypnotics, sedatives</i>	5	6	6	7	32	36	38	40	Sömnmedel, sedativa
Alkoholi (sekakäyttö) - <i>Alcohol (mixed use)</i>	20	19	18	19	42	40	39	39	Alkohol (bland- bruk)

Huumeiden käytön vuoksi päihdepalveluihin hakeutuneiden asiakkaiden ongelmapäihde vuonna 2005
Primärt missbruksmedel bland klienter som sökt sig till missbrukarvård på grund av narkotikabruk 2005
Primary substance among clients visiting services for substance abusers on account of drug use, 2005

Sijaluku Ordningföljd <i>Order</i>	Opiaatit Opiat <i>Opiates</i>	Stimulantit Stimulantia <i>Stimulants</i>	Kannabis Cannabis <i>Cannabis</i>	Hypnootit, sedatiivit Sömnmedel, sedativa <i>Hypnotics, sedatives</i>	Alkoholi Alkohol <i>Alcohol</i>	Muut Övriga <i>Others</i>	Yhteensä Totalt <i>Total</i>
	%						
1.	37	22	14	7	19	1	100
2.	10	18	25	21	13	1	89
3.	7	15	17	14	8	1	62
4.	6	7	7	8	5	1	34
5.	3	4	3	3	3	2	18

(Jatk. - forts. - cont.)

(Jatk. - forts. - cont.)

Ensisijainen päihde ikäryhmittäin vuonna 2005 - Primärt missbruksmedel efter åldersgrupp 2005 -
Primary substance by age, 2005

Ikäryhmä Åldersgrupp Age group	Opiatit Opiat Opiates	Stimulantit Stimulantia Stimulants	Kannabis Cannabis Cannabis	Hypnootit, sedatiivit Sömnmedel, sedativa Hypnotics, sedatives	Alkoholi Alkohol Alcohol	Kaikki asiakkaat ¹⁾ Alla klienter ¹⁾ All clients ¹⁾
	%					
-14	-	-	0	0	1	0
15-19	4	9	36	8	16	12
20-24	35	32	31	25	27	32
25-29	30	23	16	19	19	24
30-34	15	16	8	11	13	14
35-39	8	9	5	13	10	8
40-44	4	6	2	8	7	5
45-	4	5	2	15	7	5
Yhteensä - Totalt <i>Total</i>	100	100	100	100	100	100

Pääasiallisesti suonensisäisesti ko. ainetta käyttävät vuonna 2005 - Använt drogen huvudsakligen intravenöst 2005
Persons who mostly use the drug intravenously, 2005

%	85	81	-	4	-	50
---	----	----	---	---	---	----

1) Sisältää em. päihderyhmien lisäksi myös hallusinogeenit, liuottimet ja muut huumeet.
Inbegriper utöver de ovanstående grupperna av missbruksmedel även hallucinogener, lösningsmedel och övriga narkotika.
Hallucinogens, solvents and other drugs are included in addition to the above substance groups.

Lähde: Huumehoidon tietojärjestelmä, Stakes - Källa: Informationssystemet för narkomanvården, Stakes
Source: Drug Treatment Information System, STAKES

46. Kodin ulkopuolelle sijoitetut sekä avohuollon piirissä olleet lapset ja nuoret vuonna 1996–2005
Barn och unga som placerats utom hemmet och som fått öppenvård 1996–2005
Children and young people placed outside the home and in community-based care, 1996–2005

Vuosi År Year	Kodin ulkopuolelle sijoitetut Utom hemmet placerade Placements outside the home	Avohuollon piirissä I öppenvård Community-based care
1996	11 366	33 269
1997	11 828	35 809
1998	11 973	39 666
1999	12 286	43 679
2000	12 851	49 351 ¹⁾
2001	13 509	49 610
2002	14 166	54 333
2003	14 357	56 393
2004	14 786	59 912
2005	15 160	59 101

¹⁾ Espoon mukaantulo avohuollon asiakastilastointiin v. 2000 nosti vuosimuutosta. - Inkludering av Esbo i statistiken för år 2000 ökade årsförändringen - The inclusion of Espoo in the 2000 statistics increased the annual change.

Lähde: SVT. Lastensuojelurekisteri ja -tilasto, Stakes - Källa: FOS. Barnskyddsregister och -statistik, Stakes -
Source: OSF. Child Welfare Register and Statistics, STAKES

47. Alkoholisairauksien perusteella myönnetyt, vuoden lopussa voimassa olevat työkyvyttömyyseläkkeit vuosina 2001–2005

På grund av alkoholrelaterade sjukdomar beviljade invalidpensioner, som utbetalats vid årslutet 2001–2005

Disability pensions for alcohol-related diseases, in receipt at year-end, 2001–2005

Vuosi År	Alkoholin aiheutta - mat elimelliset aivo- oireyhtymät ja käyt- täytymishäiriöt Psykisk störning och beteendestörning orskad av alkohol <i>Psycho-organic syndrome caused by alcohol</i>	Alkoholi- myrkytys Alkohol- förgiftning <i>Alcohol poisoning</i>	Krooniset maksasairaudet ja maksakirroori Kroniska lever- sjukdomar och levercirros <i>Chronic liver diseases and liver cirrhosis</i>	Haiman sairaudet Bukspott- körtelsjukdomar <i>Diseases of the pancreas</i>	Muut alkoholi- sairaudet Övriga alkohol- relaterade sjukdomar <i>Other alcohol- related diseases</i>	Yhteensä Totalt <i>Total</i>	Osuus voimassa olevista työkyvyt- ttömyyseläkkeistä Andel av alla invalidpensioner som utbetalas <i>As a percentage of all disability pensions in receipt</i>
-------------	---	--	---	--	---	------------------------------------	---

ICD-9 (303,291)	(980)	(571)	(577)			%
ICD-10 (F10)	(T51)	(K70)	(K86)	(Z50,Z71,Z72)		

Kansaneläkelaitoksen myöntämät eläkkeit, joissa esiintyy alkoholisairaus. - Av Folkpensionsanstalten beviljade pensioner med koppling till alkoholrelaterad sjukdom. - *Pensions granted by the Social Insurance Institution involving an alcohol-related disease.*

2001	7 455	13	271	135	3	7 877	5,2
2002	7 974	18	304	145	4	8 445	5,6
2003	8 698	16	316	157	3	9 190	6,1
2004	9 347	17	310	171	4	9 849	6,4
2005	9 973	21	327	187	5	10 513	6,8

Näistä alkoholisairaus pääsairautena. - Varav med alkoholrelaterad sjukdom som huvuddiagnos. - *of which, with an alcohol-related disease as the primary disease.*

2001	2 747	10	176	86	0	3 019	2,0
2002	2 872	11	185	89	0	3 157	2,1
2003	3 004	10	185	97	0	3 296	2,2
2004	3 109	10	167	102	0	3 388	2,2
2005	3 157	14	178	105	0	3 454	2,2

Yksityisen ja julkisen sektorin työeläkkeet¹⁾, joissa esiintyy alkoholisairaus. - Den privata och den offentliga sektorns¹⁾ arbetspensioner med koppling till alkoholrelaterad sjukdom - *Employment pensions in the private and public sectors¹⁾ involving an alcohol-related disease.*

2001	8 207	11	409	220	14	8 861	4,1
2002	8 620	12	394	224	20	9 270	4,3
2003	9 347	12	401	230	21	10 011	4,6
2004	9 709	12	380	223	23	10 347	4,8
2005	9 978	13	397	228	23	10 639	4,9

Näistä alkoholisairaus pääsairautena. - Varav med alkoholrelaterad sjukdom som huvuddiagnos. - *Of which, with an alcohol-related disease as the primary disease.*

2001	3 851	10	296	166	7	4 330	2,0
2002	4 107	10	277	160	11	4 565	2,1
2003	4 508	9	285	169	9	4 980	2,3
2004	4 694	8	271	164	12	5 149	2,4
2005	4 829	9	289	156	10	5 293	2,4

Luvuissa on mukana varsinaiset työkyvyttömyyseläkkeet ja yksilölliset varhaiseläkkeet. - I siffrorna ingår egentliga invalidpensioner och individuella förtidspensioner. - *The figures include ordinary disability pensions and individual early retirement pensions.*

¹⁾ Henkilöt ovat suurimmalta osin samat kuin Kansaneläkelaitoksen sarjassa. - Personerna är till största delen desamma som i Folkpensionsanstaltens serie. - *The persons are mostly the same as in the series of the Social Insurance Institution.*

Lähde: SVT. Kansaneläkelaitos, Eläketurvakeskus - Källa: FOS. Folkpensionsanstalten, Pensionsmyndigheten
Source: OSF. Social Insurance Institution of Finland, Finnish Centre for Pensions

48. Huumesairauksien perusteella myönnetyt, vuoden lopussa voimassa olevat työkyvyttömyyseläkkeet vuosina 2001–2005

På grund av narkotikarelaterade sjukdomar beviljade invalidpensioner, som utbetalats vid årslutet 2001–2005

Disability pensions for drug-related diseases, in receipt at year-end, 2001–2005

Vuosi År Year	Huumeiden aiheuttamat elimelliset aivo-oireyhtymät ja käyttäytymisen häiriöt Psykiska störningar och beteendestörningar orsakade av narkotika <i>Psycho-organic syndrome and behavioural disorders caused by drugs</i>	Huumeiden aiheuttamat elimelliset aivo-oireyhtymät Psykisk störning orsakad av narkotika <i>Psycho-organic syndrome caused by drugs</i>	Huume-riippuvuus Narkotika-beroende <i>Addiction to drugs</i>	Päihtymystilat/ tupakka-riippuvuus Berusnings-tillstånd/ tobaks-beroende <i>Intoxication/addiction to tobacco</i>	Myrkytykset, muut huumesairaudet Förgiftningar, övriga narkotikarelaterade sjukdomar <i>Poisonings, other drug-related diseases</i>	Yhteensä Totalt <i>Total</i>
ICD-9		(292)	(304)	(305)	(965,967,969,982)	
ICD-10	F11-F16) F18,F19)				(T39,T40,T42,T43 T50,T52,R78,F55)	

Kansaneläkelaitoksen myöntämät eläkkeet, joissa esiintyy huumesairaus. - Av Folkpensionsanstalten beviljade pensioner med koppling till narkotikarelaterad sjukdom. - *Pensions granted by the Social Insurance Institution involving an drug-related disease.*

2001	419	41	206	11	27	704
2002	560	42	186	9	29	826
2003	734	35	179	7	23	978
2004	908	34	165	6	23	1 136
2005	1 087	30	155	5	24	1 301

Näistä huumesairaus pääsairautena. - Varav med narkotikarelaterad sjukdom som huvuddiagnos. - *Of which, with a drug-related disease as the primary disease.*

2001	79	22	16	0	15	132
2002	98	21	13	0	16	148
2003	126	16	13	0	12	167
2004	156	16	13	0	12	197
2005	171	14	13	0	12	210

Yksityisen ja julkisen sektorin työeläkkeet¹⁾, joissa esiintyy huumesairaus. - Den privata och den offentliga sektorns¹⁾ arbetspensioner med koppling till narkotikarelaterad sjukdom - *Employment pensions in the private and public sectors¹⁾ involving a drug-related disease.*

2001	276	63	123	41	78	581
2002	335	56	114	36	72	613
2003	394	48	110	35	63	650
2004	455	42	107	26	55	685
2005	499	37	95	23	51	705

Näistä huumesairaus pääsairautena. - Varav med narkotikarelaterad sjukdom som huvuddiagnos. - *Of which, with a drug-related disease as the primary disease.*

2001	99	44	20	15	64	242
2002	125	40	18	13	57	253
2003	132	35	17	13	50	247
2004	155	31	16	8	42	252
2005	179	27	13	6	40	265

Luvuissa on mukana varsinaiset työkyvyttömyyseläkkeet ja yksilölliset varhaiseläkkeet. - I siffrorna ingår egentliga invalidpensioner och individuella förtidspensioner. - *The figures include ordinary disability pensions and individual early retirement pensions.*

¹⁾ Henkilöt ovat suurimmalta osin samat kuin Kansaneläkelaitoksen sarjassa. - Personerna är till största delen desamma som i Folkpensionsanstaltens serie. - *The persons are mostly the same as in the series of the Social Insurance Institution.*

Lähde: SVT. Kansaneläkelaitos, Eläketurvakeskus - Källa: FOS. Folkpensionsanstalten, Pensionsskyddscentralen - *Source: OSF. Social Insurance Institution, Finnish Centre for Pensions*

49. Alkoholien käytön seurauksena kuolleet vuosina 1999–2005
Dödsfall till följd av alkoholbruk 1999–2005
Alcohol-related deaths, 1999–2005

	1999	2003	2004	2005	
	Lkm - Antal - Number				
ALKOHOLIKUOLEMAT ¹⁾ - Alcohol-related deaths ¹⁾	2 466	2 497	2 847	3 050	ALKOHOLRELERADE DÖDSFALL ¹⁾
Peruskuolinsyy: alkoholisairaus tai -myrkytys <i>Main cause of death: alcohol-related disease or alcohol poisoning</i>	1 418	1 572	1 864	2 033	Huvuddiagnos: alkoholrelaterad sjukdom eller -alkoholförgiftning
Sairauksiin kuolleet- <i>Deaths from disease</i>	890	1 040	1 250	1 472	Dödsfall på grund av sjukdomar
Kardiomyopatia- <i>Cardiomyopathy</i>	98	108	116	115	Kardiomyopati
Maksakirroosi- <i>Diseases of the liver</i>	497	643	831	976	Lever sjukdomar
Haiman sairaudet- <i>Diseases of the pancreas</i>	67	88	100	111	Bukspottskörtelsjukdomar
Muut- <i>Others</i>	228	201	203	270	Andra
Tapaturmaiset alkoholimyrkytykset- <i>Accidental alcohol poisonings</i>	528	532	614	561	Alkoholförgiftningar på grund av olyckshändelse
Päihtyneenä tapaturmaan ja väkivaltaan kuolleet yht. - <i>Accidental and violent deaths under the influence of alcohol</i>	1 003	895	965	993	Dödsfall genom olycksfall och våld i berusat tillstånd, totalt
Tapaturmaan kuolleet - <i>Accidental deaths</i>	541	522	537	590	Död genom olycksfall
Kuljetustapaturmat - <i>Transport accidents</i>	141	121	139	134	Transportolycka
Tapaturmaiset putoamiset ja kaatumiset - <i>Accidental falls</i>	127	146	140	186	Fall genom olyckshändelse
Hukkumiset - <i>Drownings</i>	101	88	78	83	Drunkningar
Kuumuus, kylmyys, tuli - <i>Heat-induced, cold-induced, burns</i>	110	107	118	98	Hetta, köld, eld
Muut - <i>Others</i>	62	60	62	89	Andra
Väkivaltaan kuolleet - <i>Violent deaths</i>	462	373	428	403	Dödsfall på grund av våld
Itsemurhat ja vastaavat - <i>Suicides and the like</i>	359	286	315	304	Själv mord och motsvarande
Murha, tappo, pahoinpitely - <i>Murder, manslaughter, assault</i>	72	46	83	56	Mord, dråp, misshandel
Muut (epäselvät) - <i>Others (undetermined)</i>	31	41	30	43	Andra (oklara)
Muut päihtyneen uhrina väkivaltaisesti kuolleet - <i>Other violent deaths where the perpetrator was under the influence of alcohol</i>	45	30	18	24	Övriga våldsamma dödsfall orskade av en berusad person
Tieliikenneonnettomuudet - <i>Road accidents</i>	15	4	..	6	Vägtrafikolyckor
Murha, tappo, pahoinpitely ²⁾ - <i>Murder, manslaughter, assault ²⁾</i>	30	26	18	18	Mord, dråp, misshandel ²⁾

¹⁾ WHO:n päättelysääntö muuttunut vuonna 2005. Kaikki taulukon luvut laskettu uusien päättelysääntöjen mukaisesti. - WHO:s inferensregel ändrades 2005. Alla sifferuppgifter har beräknats enligt den nya inferensregeln. - *The WHO rule of inference was changed in 2005. All figures have been calculated based on the new rule.*

²⁾ Arvioitu päihtyneenä teon tehneiden osuuden perusteella. - Beräknat på basis av andelen gärningar utförda i berusat tillstånd. - *Estimated on the basis of the proportion of perpetrators who have been under the influence of alcohol.*

Lähteet: SVT. Kuolemansyyt, Tilastokeskus; Stakes - Källor: FOS. Dödsorsaker, Statistikcentralen; Stakes - Sources: OSF. Causes of Death, Statistics Finland; STAKES

Päihdekuolemat
Alkohol- och narkotikarelaterade dödsfall
Alcohol- and drug-related deaths

50. Alkoholisairauksiin kuolleet vuosina 1998–2005
Dödsfall i alkoholrelaterade sjukdomar 1998–2005
Deaths from alcohol-related diseases, 1998–2005

Vuosi År Year	Alkoholin aiheuttamat elimelliset aivo-oireyhtymät Psykiisk störning orsakad av alkohol <i>Psycho-organic syndrome caused by alcohol</i>	Alkoholin aiheuttama maksasairaudet Alkohol- relaterade leversjukdomar <i>Liver diseases caused by alcohol</i>	Alkoholin aiheuttama kardiomyopatia Alkohol- relaterad kardiomyopati <i>Cardiomyopathy caused by alcohol</i>	Alkoholin aiheuttamat haimasairaudet Alkohol- relaterade bukspottsörtel- sjukdomar <i>Pancreatic diseases caused by alcohol</i>	Muut alkoholi- sairaudet Övriga alkohol- relaterade sjukdomar <i>Other alcohol- related diseases</i>	Tapatur- mainen alkoholi- myrkytys Alkohol- förgiftning genom olycks- händelse <i>Accidental alcohol poisoning</i>	Yhteensä Totalt <i>Total</i>	Siitä: Miehet Män	Naiset Kvinnor Women
ICD-9 ICD-10	(291,303) (F10)	(5710A-5713X) (K70)	(4255A) (I42.6)	(5770D-5771C-D) (K86.0)	(345,535) (G312,G405.1, K292)	(980) (X45)			
1998	175	531	129	99	25	531	1 490	1 217	273
1999	188	497	98	67	40	528	1 418	1 152	266
2000	167	536	95	88	50	556	1 492	1 204	288
2001	161	603	98	50	70	515	1 497	1 173	324
2002	121	664	88	78	52	468	1 471	1 181	290
2003	144	643	108	88	57	532	1 572	1 242	330
2004	140	831	116	100	63	614	1 864	1 481	383
2005	173	976	115	111	97	561	2 033	1 593	440

Lähde: SVT. Kuolemansyyt, Tilastokeskus - Källa: FOS. Dödsorsaker, Statistikcentralen - Source: OFS. Causes of Death, Statistics Finland

51. Huumausainekuolemat ruumiinavauksissa tehtyjen löydösten perusteella vuosina 1996–2005
Narkotikadödlighet på basis av obduktionsfynd 1996–2005
Drug-related deaths based on findings in autopsies, 1996–2005

Vuosi År Year	Huumausaine- löydökset yhteensä Narkotikafynd totalt <i>Drug findings, total</i>	Buprenorfiini- löydökset ¹⁾ Buprenorfin- fynd ¹⁾ <i>Buprenorphine findings¹⁾</i>	Muut opiaatti- löydökset ²⁾ Övriga opiat- fynd ²⁾ <i>Other opiate findings²⁾</i>	Kannabis- löydökset Cannabis- fynd <i>Cannabis findings</i>	Amfetamiini- löydökset Amfetamin- fynd <i>Amphetamine findings</i>
1996	87		47	39	25
1997	89		55	22	31
1998	107		52	43	50
1999	140		86	52	55
2000	170	7	106	62	77
2001	151	10	53	62	84
2002	153	22	48	70	61
2003	147	73	22	82	51
2004	176	73	35	80	52
2005 ^{*)}	174	83	36	71	65

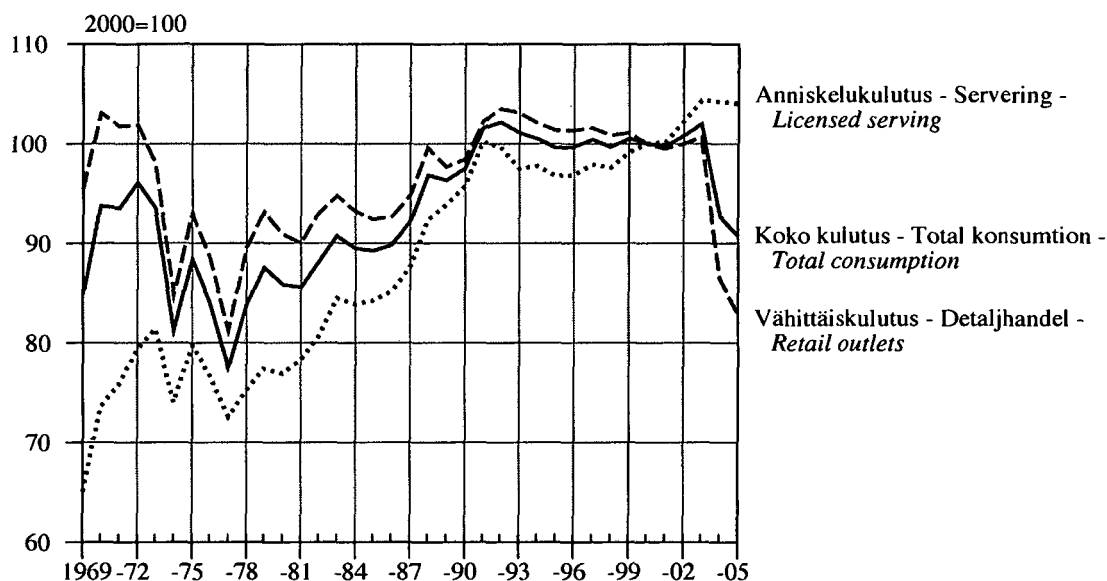
¹⁾ Päihdekäyttö - Missbruk - Use for intoxication purposes

²⁾ Paitsi oksikodoni - Exkl. oxykodon - Excluding oxycodon

^{*)} Ennakkotieto - Preliminär uppgift - Preliminary data.

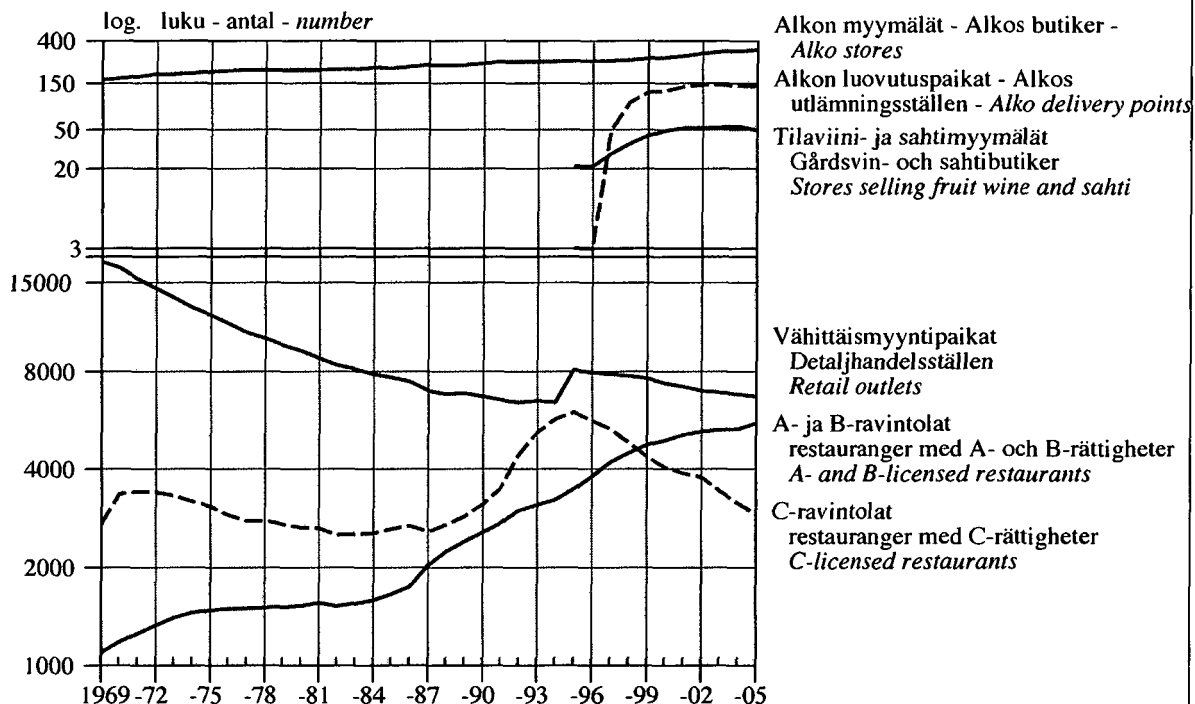
Lähde: Helsingin yliopiston oikeuslääketieteen laitos - Källa: Rättsmedicinska institutionen vid Helsingfors universitet -
Source: Department of Forensic Medicine, University of Helsinki

Kuvio 14. Alkoholijuomien kulutuksen reaalihintaindeksejä vuosina 1969–2005
Figur 14. Realprisindex för alkoholkonsumtionen 1969–2005
Figure 14. Real price indices for the consumption of alcoholic beverages, 1969–2005

Lähde: SVT. Alkoholitilastot. Stakes - Källa: FOS. Alkoholstatistik. Stakes - Source: OSF. Alcohol Statistics. STAKES

Kuvio 15. Alkoholijuomien jakeluverkosto vuosina 1969–2005
Figur 15. Nät för distribution av alkoholdrycker 1969–2005
Figure 15. Distribution network for alcoholic beverages, 1969–2005

Lähteet: - Källor: - Sources: STTV; Päihdetietopankki, Stakes

52. Alkoholijuomien kulutuksen nimellishintaindeksejä vuosina 2000–2005
Nominella prisindex för alkoholkonsumtionen 2000–2005
Nominal price indices for the consumption of alcoholic beverages, 2000–2005

2000=100

Vuosi År Year	Viinat Brännvin <i>Vodka, gin, etc.</i>	Muut väkevät juomat Övriga starka drycker <i>Other strong beverages</i>	Väkevät viinit Starkvin <i>Fortified wines</i>	Miedot viinit Lättvin <i>Light wines</i>	Siiderit Cider <i>Ciders</i>	Long drink - juomat Long drink <i>Long drinks</i>	Vahva olut Stark öl <i>Strong beer</i>	Keski- olut Mellanöl <i>Medium beer</i>	Kaikki juomat Alla drycker <i>All beverages</i>
---------------------	---	---	---	---	------------------------------------	--	---	--	--

Kulutus - Konsumtion - Consumption

2000	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
2001	100,8	100,4	99,0	99,3	103,1	103,1	102,4	102,0	102,3
2002	101,8	101,5	99,1	100,4	107,3	107,4	106,4	106,5	105,1
2003	102,5	102,4	99,7	101,7	109,5	109,2	110,0	108,5	107,2
2004	80,9	87,5	80,7	100,7	106,1	102,7	104,0	101,2	97,7
2005	78,7	86,7	76,3	101,3	106,1	103,7	105,4	101,8	96,4

Vähittäiskulutus - Detaljhandelskonsumtion - Consumption through retail outlets

2000	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
2001	100,2	99,4	98,8	98,1	104,2	103,7	101,7	101,2	102,1
2002	100,5	99,6	98,8	98,7	109,2	108,5	103,5	105,8	104,2
2003	100,1	100,1	99,2	99,5	111,5	110,6	105,3	106,8	105,8
2004	70,1	77,3	78,8	97,7	105,1	100,4	92,8	93,8	91,0
2005	64,1	74,1	74,6	97,0	104,1	100,4	91,2	95,0	88,1

Anniskelukulutus - Konsumtion av serverad alkohol - Consumption through licensed serving

2000	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
2001	102,1	101,9	102,3	103,8	102,0	102,0	103,0	103,1	102,7
2002	104,7	104,6	104,4	106,8	105,0	105,7	108,6	107,6	106,5
2003	107,6	106,4	108,2	111,5	107,1	106,7	114,1	111,1	109,6
2004	104,1	104,4	108,3	114,2	107,4	105,8	113,6	112,8	109,8
2005	105,0	105,6	107,8	119,2	108,7	107,5	115,5	112,5	110,5

Lähde: SVT. Alkoholitilastot. Stakes - Källa: FOS. Alkoholstatistik. Stakes - Source: OSF. Alcohol Statistics. STAKES

53. Alkoholijuomien kulutuksen reaalihintaindeksejä vuosina 2000–2005

Realprisindex för alkoholkonsumtionen 2000–2005

Real price indices for the consumption of alcoholic beverages, 2000–2005

2000=100

Vuosi År Year	Viinat Brännvin Vodka, gin, etc.	Muut väkevät juomat Övriga starka drycker Other strong beverages	Väkevät viinit Starkvin Fortified wines	Miedot viinit Lättvin Light wines	Siiderit Cider Ciders	Long drink - juomat Long drink Long drinks	Vahva olut Stark öl Strong beer	Keski- olut Mellanöl Medium beer	Kaikki juomat Alla drycker All beverages
---------------------	---	---	---	--	-----------------------------	---	---	--	---

Kulutus - Konsumtion - Consumption

2000	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
2001	98,3	98,0	96,6	96,8	100,6	100,5	99,9	99,5	99,8
2002	97,8	97,5	95,2	96,4	103,0	103,2	102,2	102,3	100,9
2003	97,6	97,4	94,9	96,8	104,3	103,9	104,7	103,3	102,0
2004	76,9	83,1	76,7	95,7	100,8	97,5	98,8	96,1	92,8
2005	74,1	81,6	71,9	95,4	99,9	97,6	99,3	95,9	90,8

Vähittäiskulutus - Detaljhandelskonsumtion - Consumption through retail outlets

2000	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
2001	97,8	97,0	96,3	95,7	101,6	101,2	99,2	98,7	99,5
2002	96,5	95,6	94,9	94,7	104,8	104,2	99,4	101,6	100,1
2003	95,3	95,2	94,4	94,7	106,1	105,2	100,2	101,7	100,7
2004	66,6	73,4	74,8	92,8	99,9	95,4	88,2	89,1	86,5
2005	60,4	69,8	70,2	91,4	98,0	94,5	85,8	89,5	83,0

Anniskelukulutus - Konsumtion av serverad alkohol - Consumption through licensed serving

2000	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
2001	99,6	99,4	99,8	101,2	99,5	99,5	100,4	100,6	100,2
2002	100,5	100,5	100,3	102,5	100,8	101,5	104,3	103,3	102,3
2003	102,4	101,3	103,0	106,1	102,0	101,6	108,6	105,7	104,4
2004	98,9	99,2	102,9	108,5	102,1	100,5	107,9	107,2	104,3
2005	98,9	99,4	101,6	112,2	102,4	101,2	108,7	106,0	104,1

Lähde: SVT. Alkoholitilastot. Stakes - Källa: FOS. Alkoholstatistik. Stakes - Source: OSF. Alcohol Statistics. STAKES

54. Alkoholijuomien vähittäismyöntiverkosto vuosina 1996–2005
Distributionsnät för detaljhandel med alkoholdrycker 1996–2005
Network for the retail sales of alcoholic beverages, 1996–2005

Vuosi År Year	Alkon myymälät Alkos butiker Alko stores	Vähittäismyynti- paikat Detaljhandels- ställen Retail outlets ≤ 4.7 %	Tilaviini- ja sahtimyymälät Gårdsvin- och sahtibutiker Stores for selling fruit wine and sahti	Alkon luovutus- paikat Alkos utlämnings- ställen Alko delivery points	
1996	255	7 951	21	3	
1997	255	7 849	28	50	
1998	259	7 784	36	95	
1999	268	7 630	43	119	
2000	275	7 348	49	124	
2001	284	7 199	52	139	
2002	299	6 996	52	144	
2003	314	6 886	53	142	
2004	320	6 839	54	141	
2005	327	6 699	49	139	
2005:					
Maakunta Region					Landskap
Uusimaa	64	1 222	3	6	Nyland
Itä-Uusimaa	4	117	0	4	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	30	570	4	18	Egentliga Finland
Satakunta	14	347	0	9	Satakunta
Kanta-Häme	10	220	3	0	Tavastland
Pirkanmaa	28	549	2	4	Birkaland
Päijät-Häme	15	242	1	0	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	12	229	2	3	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	9	190	2	2	Södra Karelen
Etelä-Savo	14	308	6	8	Södra Savolax
Pohjois-Savo	15	352	3	13	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	11	266	5	9	Norra Karelen
Keski-Suomi	20	343	3	11	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	15	316	2	9	Södra Österbotten
Pohjanmaa	8	256	0	4	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	4	102	1	2	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	24	492	2	13	Norra Österbotten
Kainuu	8	148	4	4	Kajanaland
Lappi	21	384	5	20	Lappland
Ahvenanmaa	1	46	1	0	Åland

Lähde: - Källa: - Source: STTV

55. Alkoholijuomien anniskeluverkosto vuosina 1996–2005

Nät för servering av alkoholdrycker 1996–2005

Network for the licensed serving of alcoholic beverages, 1996–2005

Anniskeluravintolat - Restauranger med serveringstillstånd - Licensed restaurants

Vuosi År	Anniskeluluvat ¹⁾ - Serveringstillstånd ¹⁾ - Serving licences ¹⁾				Asiakaspaikkoja ²⁾ - Gästplatser ²⁾ - Seating for customers ²⁾	
	A-luvat A-tillstånd A licences	B-luvat B-tillstånd B licences	Yhteensä Totalt Total	C-luvat C-tillstånd C licences	A+B-luvat A+B-tillstånd A+B licences	C-luvat C-tillstånd C licences
1996	3 464	332	3 796	5 641	683 153	-
1997	3 852	355	4 207	5 315	778 400	-
1998	4 165	315	4 480	4 832	829 199	307 128
1999	4 439	309	4 748	4 393	1 567 946	332 416
2000	4 640	264	4 904	4 050	1 616 404	332 974
2001	4 861	244	5 105	3 903	1 677 603	305 384
2002	5 011	230	5 241	3 780	1 727 911	304 394
2003	5 086	212	5 298	3 435	1 806 755	286 939
2004	5 107	202	5 309	3 147	1 841 054	283 777
2005	5 321	225	5 546	2 912	1 945 277	262 751

2005:

Maakunta
Region

	Anniskeluluvat ¹⁾ - Serveringstillstånd ¹⁾ - Serving licences ¹⁾				Asiakaspaikkoja ³⁾ - Gästplatser ³⁾ - Seating for customers ³⁾		Landskap
	A-luvat A-tillstånd A licences	B-luvat B-tillstånd B licences	Yhteensä Totalt Total	C-luvat C-tillstånd C licences	A+B-luvat A+B-tillstånd A+B licences	C-luvat C-tillstånd C licences	

Uusimaa	1 427	58	1 485	578	547 534	38 964	Nyland
Itä-Uusimaa	90	2	92	52	24 336	4 449	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	488	17	505	234	180 716	22 065	Egentliga Finland
Satakunta	215	4	219	135	70 301	13 023	Satakunta
Kanta-Häme	171	7	178	73	58 084	6 171	Tavastland
Pirkanmaa	452	13	465	218	146 375	22 950	Birkaland
Päijät-Häme	210	12	222	105	67 810	7 217	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	217	2	219	128	55 668	10 367	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	145	6	151	90	45 166	7 512	Södra Karelen
Etelä-Savo	231	7	238	159	78 199	15 648	Södra Savolax
Pohjois-Savo	232	12	244	145	89 793	11 333	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	130	5	135	69	38 178	10 306	Norra Karelen
Keski-Suomi	245	5	250	166	90 918	15 943	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	121	8	129	127	74 282	15 271	Södra Österbotten
Pohjanmaa	136	10	146	127	57 007	15 722	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	56	4	60	43	20 266	4 736	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	299	11	310	186	125 188	18 687	Norra Östrbotten
Kainuu	79	8	87	64	34 883	5 553	Kajanaland
Lappi	318	11	329	179	128 882	14 859	Lappland
Ahvenanmaa	59	23	82	34	11 691	1 975	Åland

1) A-luvat: kaikki alkoholijuomat, B-luvat: miedot alkoholijuomat, C-luvat: enintään 4,7 til-% alkoholijuomat -

A-tillstånd: alla alkoholdrycker, B-tillstånd: svaga alkoholdrycker, C-tillstånd: alkoholdrycker med högst 4,7 % volymprocent -

A licences: all alcoholic beverages, B licences: light alcoholic beverages, C licences: alcoholic beverages with no more than 4.7% by volume

2) Käytössä olleet asiakaspaikat - Gästplatser i bruk - Number of seats in use

3) Anniskelulupien mukaiset asiakaspaikat - Gästplatser enligt serveringstillstånd - Seating for customers according to serving licences

Lähde: - Källa: - Source: STTV

56. Väkiiviinan ja teollisuusalkoholin käyttökohteiden valvontaan liittyviä toimenpiteitä 1996–2005
Åtgärder i samband med tillsyn av användning av sprit och industrialkohol 1996–2005
Control measures related to the use of spirits and industrial ethyl alcohol, 1996–2005

Vuosi År Year	Tarkastuskohteita Inspekterade platser <i>Places checked</i>	Tarkastuksissa annettuja huomautuksia Anmärkningar i samband med tillsyn <i>Notices issued at checks</i>	Kirjallisia huomautuksia Skriftliga anmärkningar <i>Written notices</i>
1996	2 274	9	2
1997	2 232	22	1
1998	2 224	12	3
1999	2 255	20	8
2000	2 293	18	3
2001	2 330	-	-
2002	2 396	2	-
2003	2 406	18	-
2004	2 402	19	-
2005	2 424	21	1

Lähde: - Källa: - Source: STTV

57. Vähittäismyynnin valvontaan liittyviä toimenpiteitä 1996–2005
Åtgärder i samband med tillsyn av detaljhandeln 1996–2005
Control measures related to alcohol sales through retail outlets, 1996–2005

Vähittäismyyntipaikoille annettuja - Utfärdat till detaljhandelsställen - Issued to retail outlets \leq 4.7 %

Vuosi År Year	Kirjallisia huomautuksia Skriftliga anmärkningar <i>Written notices</i>	Kirjallisia varoituksia Skriftliga varningar <i>Written warnings</i>	Määräaikaisia peruutuksia Återkallelser för viss tid <i>Temporary revocations of licence</i>	Lopullisia peruutuksia Permanent återkallelser <i>Permanent revocations of licence</i>	Luvan rajoitus Begränsning av tillståndet <i>Restriction on licence</i>
1996	12	5	3	-	-
1997	6	8	4	1	-
1998	8	30	2	3	2
1999	22	28	15	10	1
2000	17	29	24	4	4
2001	23	68	31	12	-
2002	27	21	24	12	-
2003	51	23	19	15	1
2004	21	9	15	13	-
2005	60	8	16	4	-

Lähde: - Källa: - Source: STTV

58. Anniskelun valvontaan liittyviä toimenpiteitä vuosina 1996–2005
Åtgärder i samband med tillsyn av alkoholserving 1996–2005
Control measures related to licensing supervision, 1996–2005

A- ja B-ravintoloille annettuja - Utfärdat till restauranger med A- och B-rättigheter -
Issued to A- and B-licensed restaurants

Vuosi År Year	Kirjallisia huomautuksia Skriftliga anmärkningar Written notices	Kirjallisia varoituksia Skriftliga varningar Written warnings	Määräaikaisia peruutuksia Återkallelser för viss tid Temporary revocations of licence	Lopullisia peruutuksia Permanent återkallelser Permanent revocations of licence	Luvan rajoitus Begränsning av tillståndet Restriction on licence
1996	40	67	11	5	-
1997	66	53	15	5	1
1998	73	84	11	12	2
1999	145	106	21	43	0
2000	107	124	33	48	9
2001	108	191	29	62	-
2002	62	145	36	68	3
2003	101	108	18	33	1
2004	124	74	25	61	-
2005	258	137	55	30	5

C-ravintoloille annettuja - Utfärdat till restauranger med C-rättigheter -
Issued to C-licensed restaurants

Vuosi År Year	Kirjallisia huomautuksia Skriftliga anmärkningar Written notices	Kirjallisia varoituksia Skriftliga varningar Written warnings	Määräaikaisia peruutuksia Återkallelser för viss tid Temporary revocations of licence	Lopullisia peruutuksia Permanent återkallelser Permanent revocations of licence	Luvan rajoitus Begränsning av tillståndet Restriction on licence
1996	82	58	36	12	-
1997	24	80	38	10	1
1998	40	87	29	16	8
1999	76	127	36	22	5
2000	65	244	46	28	6
2001	61	176	51	34	1
2002	75	94	39	20	3
2003	127	78	38	20	2
2004	146	59	10	25	-
2005	136	81	22	21	-

Lähde: - Källa: - Source: STTV

59. Mainonnan valvonta vuosina 2000–2005
Reklam tillsyn 2000–2005
State control of alcohol advertising, 2000–2005

Päätös - Decision	2000	2003	2004	2005	Beslut
Tuotevalvontakeskus <i>- National Product Control Agency</i>					Produkt tillsynscentralen
Kielto ja uhkasakko - <i>Prohibitive decision and conditional imposition of fine</i>	2	1	3	-	Förbud och vite
Kielto ilman uhkasakkoa - <i>Prohibitive decision without conditional imposition of fine</i>	-	3	1	1	Förbud utan vite
Ohje, jota tehostaa uhkasakko <i>- Administrative directives and conditional imposition of fine</i>	-	-	-	-	Anvisning förstärkt med vite
Annettu ohje - <i>Guidelines issued</i>	30	19	10	14	Given anvisning
Ennakkolausunto markkinoinnista <i>- Preliminary statement about marketing</i>	5	7	4	7	Förhandsutlåtande om marknadsföring
Lausunto muulle viranomaiselle <i>- Opinion given to another authority</i>	1	-	4	6	Utlåtande till annan myndighet
Ammattijulkaisun hyväksyminen <i>- Approval of a trade journal</i>	1	-	2	2	Godkännande av fackpublikation
Muu - <i>Other</i>	34	24	69	69	Annat
Yhteensä - Total	73	54	93	99	Totalt
Lääninhallitus - State Provincial Office					Länsstyrelsen
Kirjallisia ohjeita ja kieltoja <i>- Administrative directives and prohibitive decisions</i>	17	26	3	13	Skriftliga anvisningar och förbud

60. Alkoholiteollisuuden ja kaupan palveluksessa olevat henkilöt vuosina 1995–2005
Anställda inom alkoholindustrin och handeln 1995–2005
Personnel in the alcohol industry and trade, 1995–2005

Valmistus Tillverkning Production	Alkoholiteollisuus toimialan mukaan - Alkoholindustri efter verksamhetsområde - <i>Alcohol industry by line of activity</i>				
Vuosi År Year	Tislatut alko- holijuomat Destillerade drycker <i>Distilled beverages</i>	Etyylialkoholi Etylalkohol <i>Ethyl alcohol</i>	Viinit Vin <i>Wines</i>	Oluet Öl <i>Beers</i>	Maltaat Malt <i>Malt</i>
TOL 95	(1591)	(1592)	(1593+1594)	(1596)	(1597)

Henkilöstö - Personal - Personnel

1995	551	107	32	2 027	158
1996	470	0	67	1 770	171
1997	434	97	77	2 407	190
1998	435	55	116	2 053	164
1999	471	101	126	2 226	164
2000	320	131	219	2 202	161
2001	264	125	203	2 500	134
2002	208	127	237	2 512	132
2003 ^{*)}	387	132	226	2 433	131
2004 ^{*)}	398	110	239	2 448	161

Kauppa Handel Trade	Alkoholi- ja muiden juomien tukkukauppa toimialan mukaan <i>Partihandel med alkoholdrycker och andra drycker efter verksamhetsområde Wholesale of alcoholic and other drinks by line of activity</i>	Alko Oy - Alko Ab Alko Inc.
TOL 95	(5134)	

Vuosi År Year	Henkilöstö Personal Personnel	Henkilöstö Personal Personnel
1999	549	2 175
2000	669	2 208
2001	447	2 399
2002	422	2 520
2003	421	2 574
2004	427 ^{*)}	2 520
2005	..	2 584

^{*)} Ennakkotieto - Preliminär uppgift - Preliminary data.

Lähde: Tilastokeskus, Alko Oy. - Källa: Statistikcentralen, Alko Ab. - Source: Statistics Finland, Alko Inc.

61. Anniskeluravintoloiden palveluksessa olevat henkilöt vuosina 1988–2005
Personal vid restauranger med serveringstillstånd 1988–2005
Personnel at licensed premises, 1988–2005

A- ja B-ravintolat - Restauranger med A- och B-rättigheter - A- and B-licensed restaurants

Vuosi År Year	Hovi- mesta- reita Hov- mästare Head- waiters	Tarjoili- joita Serverings- personal Waiters	Vahti- mesta- reita Portierer Doorstaff	Keittiö- henkilö- kuntaa Köks- personal Kitchen personnel	Muusikoita ym. taitei- lijoita Musiker och övriga artister Musicians and other artists	Muuta henkilö- kuntaa Övrig personal Other personnel	Ravintola- henkilö- kuntaa yht. Restaurang- personal totalt Restaurant personnel, total	Majoitus- henkilö- kuntaa Hotell- personal Hotel personnel	Yhteensä Totalt Total
1988	1 325	11 034	2 240	8 935	493	4 736	28 763	3 201	31 964
1989	1 302	11 189	2 195	9 004	484	4 623	28 797	2 928	31 725
1990	1 344	11 071	2 148	9 014	463	4 528	28 568	3 138	31 706
1991	1 100	9 917	1 898	7 997	359	3 970	25 241	2 876	28 117
1992	941	8 782	1 730	6 941	322	3 354	22 070	2 524	24 594
1993	828	7 742	1 504	6 099	256	3 001	19 430	2 105	21 535
1994	744	7 224	1 450	5 706	338	2 840	18 302	1 938	20 240
1995	830	6 990	1 404	5 884	541	2 770	18 419	2 075	20 494
1996	906	7 074	1 462	6 367	464	3 118	19 391	2 192	21 583

Vuosi År Year	Ravintolahenkilökuntaa Restaurangpersonal Restaurant personnel			Majoitushenkilökuntaa Hotellpersonal Hotel personnel			Omistajia ja perheenjäseniä Ägare och familje- medlemmar Proprietors and members of the family
	Koko- aikaisia Heltids- anställda Full-time employees	Osa- aikaisia Deltids- anställda Part-time employees	Vuokra- työvoimaa Hyrd personal Hired personnel	Koko- aikaisia Heltids- anställda Full-time employees	Osa- aikaisia Deltids- anställda Part-time employees	Vuokra- työvoimaa Hyrd personal Hired personnel	
	Lkm Antal Number	Lkm Antal Number	t/kk h/månad h/month	Lkm Antal Number	Lkm Antal Number	t/kk h/månad h/month	Lkm Antal Number
1997 ¹⁾	15 471	12 248	223 375	2 471	950	35 918	3 870
1998	15 860	13 572	232 035	2 594	1 059	38 403	4 468
1999	16 348	14 121	201 063	-	-	-	4 516
2000	16 519	14 586	223 005	-	-	-	4 735
2001	17 041	15 188	212 601	-	-	-	4 899
2002	17 448	15 466	246 560	-	-	-	4 939
2003	17 514	15 689	277 888	-	-	-	5 092
2004	17 237	15 540	317 243	-	-	-	5 128
2005	17 606	15 980	398 237	-	-	-	5 322

¹⁾ Tilastointimuutos vuonna 1997. - Ändring in statistiken år 1997. - Change in statistical practice in 1997.

Lähde: - Källa: - Source: STTV

62. Kuluttajien alkoholimenot jakeluteittäin ja niiden osuus yksityisistä kulutusmenoista vuosina 1996–2005
Konsumenternas alkoholutgifter efter distributionsväg samt deras andel av de privata konsumtionsutgifterna 1996–2005
Consumer expenditure on alcohol by distribution channel and its share of private consumer expenditure, 1996–2005

Vuosi År Year	Alkoholimenot - Alkoholutgifter - Alcohol expenditure			Yksityiset kulutusmenot Privata konsumtionsutgifter Private consumer expenditure	Alkoholimenojen osuus yksityisistä kulutus- menoista Alkoholutgifternas andel av de privata konsumtionsutgifterna Alcohol expenditure as a percentage of private consumption expenditure %
	Vähittäiskulutus Detailjandels- konsumtion Consumption through retail outlets	Anniskelukulutus Konsumtion av serverad alkohol Consumption through licensed serving	Yhteensä Totalt Total		
1 000 000 €					
Käypiin hintoihin - Löpande priser - Current prices					
1996	1 820	1 230	3 050	52 129	5,9
1997	1 907	1 296	3 203	54 951	5,8
1998	1 961	1 288	3 249	58 552	5,5
1999	2 099	1 302	3 401	61 202	5,6
2000	2 161	1 345	3 506	65 376	5,4
2001	2 359	1 386	3 745	68 971	5,4
2002	2 536	1 429	3 965	72 019	5,5
2003	2 611	1 442	4 053	75 158	5,4
2004	2 368	1 383	3 751	78 122	4,8
2005	2 362	1 410	3 772	81 477 ^{*)}	4,6
Vuoden 2000 hintoihin - 2000 års priser - 2000 prices					
1996	1 954	1 320	3 274	57 484	
1997	2 023	1 375	3 398	59 449	
1998	2 051	1 347	3 398	62 031	
1999	2 170	1 346	3 516	63 903	
2000	2 161	1 345	3 506	65 376	
2001	2 299	1 351	3 650	67 229	
2002	2 434	1 371	3 805	68 697	
2003	2 485	1 373	3 858	71 968	
2004	2 249	1 314	3 563	74 294	
2005	2 224	1 328	3 552	77 150 ^{*)}	

^{*)}Ennakkotieto. - Preliminär uppgift. - Preliminary data.

Lähde: SVT. Alkoholitilastot, Stakes; SVT. Kansantalouden tilinpito, Tilastokeskus
 Källa: FOS. Alkoholstatistik, Stakes; FOS. Nationalräkenskaper, Statistikcentralen
 Source: OSF. Alcohol Statistics, STAKES; OSF. National Accounts, Statistics Finland

63. Valtion alkoholitulot vuosina 1996–2005
Statens alkoholinkomster 1996–2005
State revenues from alcohol, 1996–2005

Vuosi År Year	Alkoholi- juomavero Skatt på alkoholdrycker <i>Tax on alcoholic beverages</i>	Osuus valtion vero- ja veronluonteisista tuloista Andel av statens skatter och inkomster av skattenatur <i>As a share of taxes and other similar revenue</i>	Valtion alkoholitulot Statens alkoholinkomster <i>State revenues from alcohol</i>	Osuus valtion tuloista ilman rahoitustaloustoimia Andel av statsinkomsterna exkl. finanstransaktioner <i>As a share of state revenue before financial transactions</i>
	Milj. € - Mn € - EUR million	%	Milj. € - Mn € - EUR million	%
1996	1 179	5,6	1 743	6,3
1997	1 204	5,3	1 782	6,1
1998	1 209	4,8	1 810	5,6
1999	1 254	4,7	1 875	5,3
2000	1 245	3,9	1 882	5,0
2001	1 290	4,1	1 965	5,3
2002	1 338	4,3	2 053	5,5
2003	1 364	4,4	2 095	5,7
2004	1 071	3,3	1 747	4,6
2005	973	3,0	1 658	4,2

Lähde: Tullihallitus, Valtiovarainministeriö - Källa: Tullstyrelsen, Finansministeriet - Source: National Board of Customs, Ministry of Finance

64. Päihdehuollon¹⁾ menot ja tulot vuosina 1996–2004
Missbrukarvårdens¹⁾ utgifter och inkomster 1996–2004
Expenditure and income in services for substance abusers¹⁾, 1996–2004

Vuosi År Year	Käyttömenot Driftsutgifter <i>Current expenditure</i>	Käyttötulot Driftsinkomster <i>Current income</i>	Nettomenot Nettoutgifter <i>Net expenditure</i>
	1 000 €		
1996	75 508	9 048	66 460
1997	75 287	9 758	65 529
1998	75 235	8 907	66 328
1999	79 916	8 965	70 951
2000	87 430	9 210	78 220
2001	99 170	9 615	89 555
2002	107 221	11 044	96 177
2003	118 180	13 608	104 572
2004	126 881	14 626	112 255

¹⁾ Kuntien kustantamat palvelut. - Service finansierad av kommuner. - Services paid by municipalities.

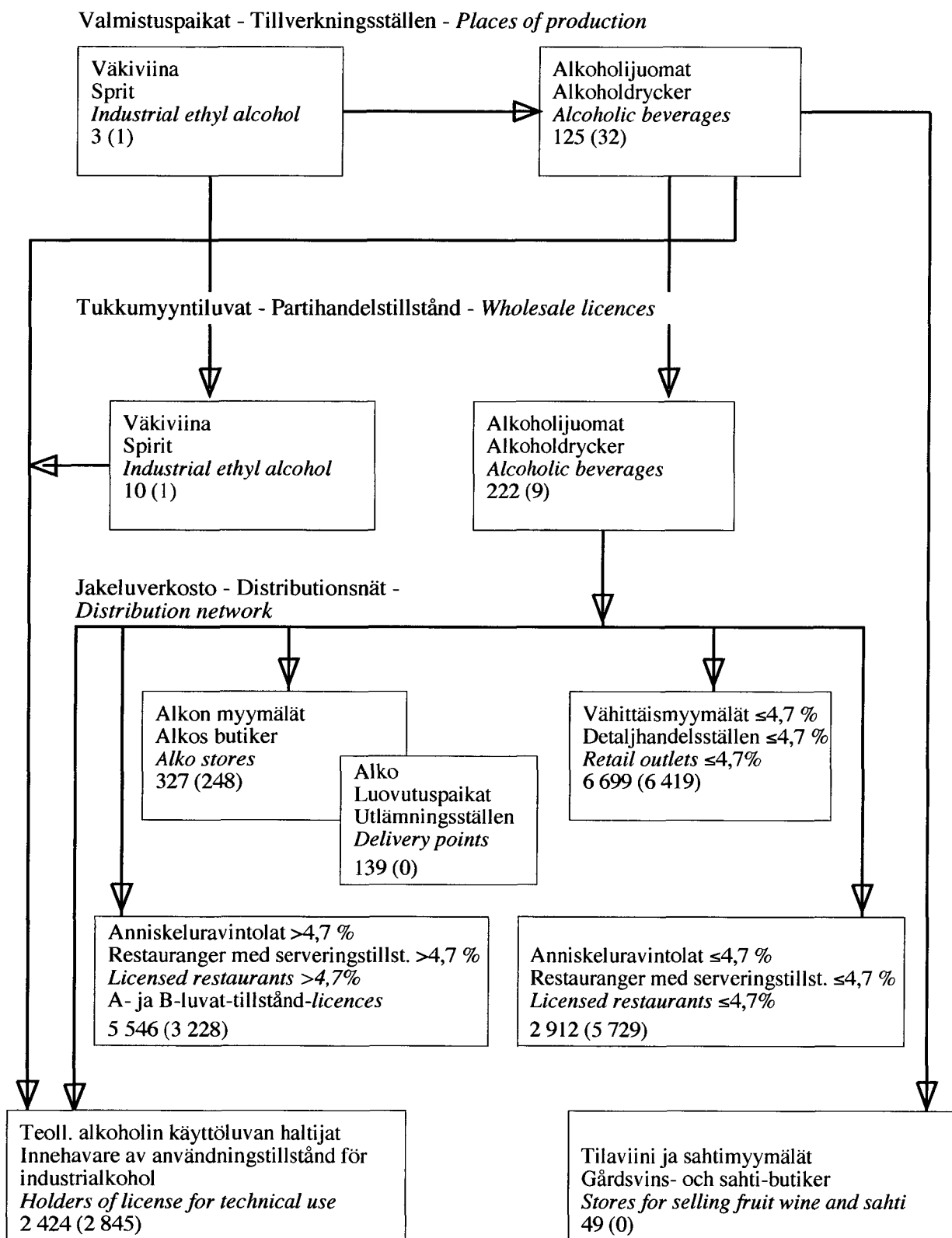
Lähde: SVT. Kuntien talous- ja toimintatilasto, Tilastokeskus, SOTKANet
Källa: FOS. Statistik över kommunernas ekonomi och verksamhet, Statistikcentralen, SOTKANet
Source: OSF. Statistics on Municipal Finances and Activities, Statistics Finland, SOTKANet

65. Haittakustannukset pääryhmittäin vuonna 2004
Skadekostnader per huvudgrupp 2004
Costs of detrimental effects by main category, 2004

	Alkoholi Alkohol <i>Alcohol</i>		Huumausaineet ja lääkkeiden väärin- käyttö Narkotika och miss- bruk av läkemedel <i>Drugs and medicine abuse</i>	
	Milj. € - Mn € - EUR million			
	min	max	min	max
Välittömät kustannukset -				
Direkta kostnader - <i>Direct costs</i>	642	854	191	272
Terveyskulut - Hälso- och sjukvårds- kostnader - <i>Health costs</i>	130	253	33	63
Sosiaalikulut - Sociala kostnader - <i>Social costs</i>	148	160	63	69
Rikollisuusvalvonta - Brottskontroll - <i>Crime control</i>	241	277	51	65
Omaisuu vahingot, valvonta, tutkimus, ennaltaehkäisevä päihdetyö - Egendomsskador, tillsyn, forskning, förebyggande alkohol- och drogarbete - <i>Damage to property, control, research, substance abuse prevention</i>	123	164	44	75
Välilliset kustannukset -				
Indirekta kostnader - <i>Indirect costs</i>	2 842	5 317	367	803
Tuotantomenetykset - Värdet på förlorad arbetsinsats - <i>Value of work contributions lost</i>	484	561	61	102
Menetetyn elämän arvo ennenaikaisen kuoleman johdosta - Värdet på förlorat liv till följd av för tidig död - <i>Value of life lost as a result of premature death</i>	2 358	4 756	306	701

Lähde: Päihdehaittakustannukset 2006, Stakes - Källa: Skadekostnader för alkohol och andra droger 2006, Stakes -
Source: *Costs of Alcohol and Drug Harm 2006, STAKES*

Kuvio 16. Alkoholituotannon ja -kaupan puitteet
Figur 16. Ramarna för alkoholproduktion och alkoholhandel
 Figure 16. Production and trade of alcoholic beverages 30.12.2005 (31.12.1994)

Lähde: - Källa: - Source: STTV

66. Alkoholijuomien valmistus ja astiointi vuosina 1996–2005
Tillverkning och omtappning av alkoholdrycker 1996–2005
Production and bottling of alcoholic beverages, 1996–2005

Vuosi År Year	Viinaa Brännvin Vodka, gin, etc.	Muita väkeviä juomia Övriga starka drycker Other strong beverages	Väkeviä viinejä Starkvin Fortified wines	Mietoja viinejä Lättvin Light wines	Long drink - juomia Long drink Long drinks	Mallasjuomia Maltdrycker Beers
1 000 litraa - liter - litres						
1996	35 233	6 046	8 677	33 906	31 402	464 307
1997	34 472	6 486	5 921	37 754	23 225	469 614
1998	34 004	9 146	4 146	54 812	23 217	454 751
1999	33 095	9 898	4 636	70 467	24 670	464 932
2000	33 393	7 807	3 502	72 701	21 908	446 176
2001	32 553	6 030	4 548	73 397	22 052	456 824
2002	35 240	6 605	4 734	70 274	26 681	458 769
2003	34 434	5 074	5 129	65 147	26 487	451 745
2004	41 137	5 554	4 989	59 954	27 354	444 499
2005	45 788	5 428	5 123	62 974	31 145	456 526

Lähde: - Källa: - Source: STTV

67. Väkiiviinan valmistus ja kotimaan myynti vuosina 1996–2005
Tillverkning och inhemsk försäljning av sprit 1996–2005
Production and domestic sales of industrial ethyl alcohol, 1996–2005

Vuosi - År - Year	Väkiiviinan valmistus 100 %:n alkoholina Tillverkning av sprit i 100 % alkohol <i>Production of industrial ethyl alcohol, 100% alcohol</i>	Puhdistettu, tekninen ja denaturoitu väkiiviina sekä -valmisteet ¹⁾ Renad, teknisk och denaturerad sprit och spritpreparat ¹⁾ <i>Rectified, technical and denatured ethyl alcohol and preparations ¹⁾</i>
	1 000 kg	1 000 kg
1996	18 860	6 612
1997	19 121	7 981
1998	19 400	6 156
1999	21 207	7 121
2000	18 845	7 686
2001	18 728	9 291
2002	19 619	7 867
2003	19 199	8 329
2004	19 822	15 021
2005	18 174	12 442

¹⁾ Vuoteen 2003 asti sisältää vain lievästi denaturoidun väkiiviinan sekä -valmisteet. Ei sisällä polttoainekäyttöön myydyä bioetanolia.
Fram till 2003 ingår bara lindrigt denaturerad sprit och lindrigt denaturerade preparat. Inbegriper inte bioetanol för bränslebruk.
Up to 2003, only slightly denatured ethyl alcohol and preparations are included. Bio-ethanol sold for use as fuel is not included.

Lähde: - Källa: - Source: STTV

68. Alkoholittomien juomien toimitukset vuosina 1996–2005
Leveranser av alkoholfria drycker 1996–2005
Deliveries of non-alcoholic beverages, 1996–2005

Vuosi År Year	Väkevöityjä juomia ja viinejä Drycker och viner som tillsatts alkohol <i>Fortified beverages and wines</i> (1,2-2,8 %)	Olutta Öl <i>Beer</i> (0,5-2,8 %)
1 000 litraa - liter - litres		
1996	6 154	14 106
1997	5 469	14 648
1998	4 268	13 276
1999	4 001	15 603
2000	3 620	12 980
2001	3 152	12 098
2002	2 875	12 577
2003	2 701	10 330
2004	2 513	9 904
2005	2 711	8 568

Lähde: SVT. Tullitilastot, Tullihallitus. - Källa: Tullstyrelsen. - Source: National Board of Customs.

69. Kotimaiset ja ulkomaiset valmisteet alkoholijuomien myynnissä vuonna 2005
Inhemiska och utländska produkter inom försäljningen av alkoholdrycker 2005
Domestic and imported products in sales of alcoholic beverages, 2005

Juomaryhmä - Type of beverage	%			Varugrupp
	Kotimaiset Inhemiska <i>Domestic</i>	Ulkomaiset Utländska <i>Imported</i>	Yhteensä Totalt <i>Total</i>	
Väkevät juomat - <i>Strong beverages</i>	75,0	25,0	100,0	Starka drycker
Väkevät viinit - <i>Fortified wines</i>	83,9	16,1	100,0	Starkvin
Miedot viinit - <i>Light wines</i>	5,6	94,4	100,0	Lättvin
Siiderit - <i>Ciders</i>	80,4	19,6	100,0	Cider
Long drink - <i>Long drinks</i> ¹⁾	94,7	5,3	100,0	Long drink
Mallasjuomat - <i>Beers</i>	93,4	6,6	100,0	Maltdrycker

¹⁾ Käymisteitse valmistettu long drink. - Genom jäsnig tillverkad long drink. - *Long drink made by fermentation.*

Lähtet: SVT. Alkoholitilastot. Stakes; STTV - Källor: FOS. Alkoholstatistik. Stakes; STTV - Sources: OSF. Alcohol Statistics. STAKES; STTV

70. Alkoholijuomien myynti juomaryhmittäin vuosina 2001–2005
Försäljning av alkoholdrycker per varugrupp 2001–2005
Sales of alcoholic beverages by type of beverage, 2001–2005

Juomaryhmä <i>Drink category</i>	2001	2002	2003	2004	2005	Varugrupp
	1 000 litraa - liter - litres					
Väkevät juomat - <i>Strong beverages</i>	27 551	28 187	28 433	33 517	34 641	Starka drycker
Maustamattomat viinat - <i>Unflavoured plain spirits</i>	16 838	17 025	17 104	20 569	20 325	Okryddat brännvin
Maustetut viinat - <i>Flavoured spirits</i>	1 664	1 718	1 785	2 052	2 121	Kryddat brännvin
Hedelmäviinat - <i>Fruit spirits</i>	57	59	55	58	53	Fruktbrännvin
Konjakit ja brandyt - <i>Cognac and brandy</i>	2 563	2 806	2 910	3 474	3 561	Konjak och brandy
Viskit - <i>Whisky</i>	2 076	2 011	1 968	2 240	2 252	Whisky
Rommit - <i>Rum</i>	938	926	919	967	951	Rom
Liköörit ja punssit - <i>Liqueurs and punch</i>	2 953	3 179	3 252	3 715	3 956	Likör och punsch
Katkerot - <i>Bitters</i>	462	463	439	442	437	Bitter
Juomasekoitus - <i>Pre-mixed drink</i>	-	-	-	-	983	Blanddryck
Väkevät viinit - <i>Fortified wines</i>	4 698	4 314	4 391	5 026	4 927	Starkvin
Miedot viinit - <i>Light wines</i>	43 450	47 324	51 120	50 675	52 182	Lättvin
Punaviinit - <i>Red wines</i>	17 772	20 233	23 098	24 358	25 572	Rödvin
Roseviinit - <i>Rosé wines</i>	510	489	488	482	523	Rosévin
Valkoviinit - <i>White wines</i>	18 247	19 617	20 643	19 580	19 623	Vitvin
Kuohuviinit - <i>Sparkling wines</i>	2 538	2 648	2 696	2 911	3 268	Mousserande vin
Muut miedot viinit - <i>Other light wines</i>	4 384	4 337	4 194	3 343	3 197	Andra lättvin
Siiderit - <i>Ciders</i>	56 230	57 121	54 357	52 550	52 872	Cider
Long drink -juomat - <i>Long drinks</i>	18 047	24 049	26 111	25 314	25 443	Long drink
Vahva olut - <i>Strong beer</i>	28 896	28 625	26 641	25 803	23 246	Starköl
Keskiolut - <i>Medium beer</i>	375 297	381 824	381 139	402 745	410 317	Mellanöl
Yhteensä 100 %:n alkoholina <i>Total 100% alcohol</i>	38 156	39 551	40 016	42 760	43 265	Totalt 100 % alkohol

Lähteet: SVT. Alkoholitilastot. Stakes; STTV - Källor: FOS. Alkoholstatistik. Stakes; STTV - Sources: OSF. Alcohol Statistics. STAKES; STTV

71. Alkoholijuomien myynti jakeluteittain 100 %:n alkoholina vuosina 1996–2005
Försäljning av alkoholdrycker efter distributionsväg, 100 % alkohol, 1996–2005
Sales of alcoholic beverages by distribution channel, 100% alcohol, 1996–2005

Vuosi År Year	Vähittäismyynti - Detaljhandel <i>Retail sales</i>		Anniskelu - Servering - Licensed <i>serving</i>		Yhteensä Totalt Total
	Alkon myymälät Alkos butiker <i>Alko stores</i>	Muu vähittäis- myynti - Övrig detaljhandel <i>Other retail sales</i>	A+B - ravintolat restauranger <i>restaurants</i>	C- ravintolat restauranger <i>restaurants</i> ≤4.7 %	
1 000 litraa - liter - litres					
1996	13 417	12 006	6 562	2 070	34 056
1997	13 487	12 831	7 245	1 936	35 499
1998	13 991	13 477	6 851	1 689	36 009
1999	14 215	14 107	6 722	1 403	36 446
2000	14 545	14 136	6 597	1 203	36 480
2001	15 553	14 875	6 639	1 089	38 156
2002	16 437	15 489	6 629	996	39 551
2003	17 026	15 625	6 473	893	40 016
2004	18 801	16 822	6 373	764	42 760
2005	18 877	17 331	6 435	621	43 265
%					
1996	39,4	35,3	19,3	6,1	
1997	38,0	36,1	20,4	5,5	
1998	38,9	37,4	19,0	4,7	
1999	39,0	38,7	18,4	3,8	
2000	39,9	38,7	18,1	3,3	
2001	40,8	39,0	17,4	2,9	
2002	41,6	39,2	16,8	2,5	
2003	42,5	39,0	16,2	2,2	
2004	44,0	39,3	14,9	1,8	
2005	43,6	40,1	14,9	1,4	

Lähteet: SVT. Alkoholitilastot. Stakes; STTV - Källor: FOS. Alkoholstatistik. Stakes; STTV - Sources: OSF. Alcohol Statistics. STAKES; STTV

72. Alkoholijuomien myynti vuosina 1996–2005
Försäljning av alkoholdrycker 1996–2005
Sales of alcoholic beverages, 1996–2005

Vuosi År Year	Väkeviä juomia Starka drycker Strong beverages	Väkeviä viinejä Starkvin Fortified wines	Mietoja viinejä Lättvin Light wines	Siidereitä Cider Cider	Long drink- juomia Long drink Long drinks	Vahvaa olutta Stark öl Strong beer	Keskioolutta Mellanöl Medium beer	Yhteensä 100 %:n alkoholina Totalt 100 % alkohol Total 100% alcohol
---------------------	---	--	--	------------------------------	--	--	---	--

1 000 litraa - liter - litres

Vähittäismyynti - Detaljhandel - Retail sales

1996	20 434	6 710	28 340	11 938	13 216	17 055	257 960	25 423
1997	20 714	6 008	29 038	16 480	16 467	17 122	267 793	26 318
1998	21 789	4 379	32 824	23 771	17 817	17 463	261 631	27 468
1999	22 075	4 255	34 541	32 634	15 838	17 502	267 486	28 322
2000	22 239	4 265	35 618	38 715	14 364	16 968	267 408	28 680
2001	23 537	4 609	39 644	41 463	14 154	17 087	280 923	30 427
2002	24 268	4 232	43 650	42 647	19 324	17 515	288 630	31 926
2003	24 619	4 295	47 276	41 356	20 189	16 356	292 088	32 651
2004	29 654	4 944	46 616	40 555	19 310	15 234	319 106	35 623
2005	30 576	4 846	47 886	41 107	18 695	13 127	330 167	36 209

Toimitukset anniskeluun - Leveranser till servering - Deliveries to licensed serving

1996	3 787	575	3 310	7 630	6 626	17 472	113 431	8 633
1997	4 638	744	4 563	9 711	7 266	16 439	114 232	9 181
1998	4 478	132	4 216	12 177	5 481	13 911	105 904	8 541
1999	3 906	105	3 715	14 825	4 845	13 851	100 717	8 125
2000	3 872	95	3 664	14 911	4 041	12 386	96 432	7 800
2001	4 014	89	3 806	14 767	3 893	11 809	94 374	7 729
2002	3 919	82	3 673	14 474	4 725	11 110	93 195	7 625
2003	3 814	96	3 844	13 002	5 922	10 286	89 050	7 365
2004	3 863	82	4 058	11 994	6 004	10 568	83 639	7 137
2005	4 064	81	4 296	11 765	6 748	10 119	80 149	7 057

Yhteensä - Totalt - Total

1996	24 221	7 285	31 649	19 568	19 842	34 527	371 391	34 056
1997	25 352	6 753	33 601	26 192	23 733	33 561	382 025	35 499
1998	26 267	4 511	37 040	35 948	23 298	31 374	367 535	36 009
1999	25 981	4 361	38 256	47 459	20 683	31 352	368 203	36 446
2000	26 111	4 359	39 282	53 626	18 405	29 354	363 840	36 480
2001	27 551	4 698	43 450	56 230	18 047	28 896	375 297	38 156
2002	28 187	4 314	47 324	57 121	24 049	28 625	381 824	39 551
2003	28 433	4 391	51 120	54 357	26 111	26 641	381 139	40 016
2004	33 517	5 026	50 675	52 550	25 314	25 803	402 745	42 760
2005	34 641	4 927	52 182	52 872	25 443	23 246	410 317	43 265

Lähteet: SVT. Alkoholitilastot. Stakes; STTV - Källor: FOS. Alkoholstatistik. Stakes; STTV - Sources: OSF. Alcohol Statistics. STAKES; STTV

73. Alkoholijuomien tuonti vuosina 1996–2005
Import av alkoholdrycker 1996–2005
Imports of alcoholic beverages in 1996–2005

Vuosi År Year	Väkevät juomat Starka drycker <i>Strong beverages</i>	Kuohu- viinit Skumvin <i>Sparkling wines</i>	Siiderit Cider <i>Cider</i>	Muut viinit Övriga viner <i>Other Wines</i>	Mallas- juomat Malt- drycker <i>Beers</i>	Arvo Värde <i>Value</i> (cif)
	1 000 litraa - liter - litres					1 000 €
1996	7 946	1 299	7 505	25 524	7 282	104 295
1997	8 679	1 734	12 886	29 519	7 446	124 878
1998	9 400	2 350	14 537	33 139	8 007	149 258
1999	9 495	2 764	17 215	32 511	6 728	161 404
2000	10 114	2 612	10 821	38 189	6 581	171 651
2001	11 405	2 671	11 407	40 333	7 816	190 796
2002	14 045	2 712	11 595	44 100	10 909	210 312
2003	15 599	2 738	11 056	48 475	22 319	225 729
2004	17 077	3 128	11 621	48 260	31 782	241 103
2005	17 183	3 557	16 618	52 304	32 850	262 340
EU	15 475	3 389	16 606	27 375	31 530	200 079
Muu Eurooppa - Övriga Europa - <i>Rest of Europe</i>	106	2	0	1 072	471	2 354
Muut maat - Övriga länder - <i>Other countries</i>	1 602	166	12	23 857	849	59 907

Lähde: SVT. Tullihallitus; Stakes - Källa: FOS. Tullstyrelsen; Stakes - Source: OSF. National Board of Custom; Stakes

74. Alkoholijuomien vienti vuosina 1996–2005
Export av alkoholdrycker 1996–2005
Exports of alcoholic beverages, 1996–2005

Vuosi År Year	Väkevät juomat Starka drycker Strong beverages	Kuohu- viinit Skumvin Sparkling wines	Siiderit Cider Cider	Muut viinit Övriga viner Other Wines	Mallas- juomat Malt- drycker Beers	Arvo Värde Value (fob)
	1 000 litraa - liter - litres					1 000 €
1996	31 139	25	1 640	200	29 536	77 511
1997	23 442	1	793	101	32 181	73 633
1998	22 644	3	1 360	172	31 765	78 029
1999	17 575	4	4 495	150	28 645	72 615
2000	16 010	3	4 615	132	27 392	66 681
2001	15 745	2	5 485	279	27 513	72 445
2002	16 572	18	5 914	727	27 285	80 852
2003	16 367	5	5 189	457	23 855	58 467
2004	19 960	22	7 828	731	24 978	47 333
2005	26 047	32	8 433	984	18 719	83 718
EU	15 809	29	8 279	691	15 646	54 599
Muu Eurooppa - Övriga Europa - Rest of Europe	1 673	0	65	17	322	4 744
Muut maat - Övriga länder - Other countries	8 565	3	89	276	2 751	24 376

Lähde: SVT. Tullihallitus; Stakes - Källa: FOS. Tullstyrelsen; Stakes - Source: OSF: National Board of Customs; STAKES

PÄIHTEITÄ KOSKEVAN LAINSÄÄDÄNNÖN KEHITYS JA PÄIHDEOLOIHIN VAIKUTTANEITA TAPAHTUMIA

Alkoholi:

- 1919 Kieltolaki tulee voimaan 1.6.1919.
- 1931 Neuvoa-antava kansanäänestys kieltolaista 29–30.12.1931.
- 1932 Kieltolaki kumotaan. Väkijuomalaki (45/1932).
- Alkoholimonopoli perustetaan.
- Vähittäismyynti sallitaan kaupungeissa ja kauppaloissa.
- Anniskelumyynti sallitaan erityistapauksissa myös maalaiskunnissa.
- Ostoikärajat: vähittäismyynnissä 21 vuotta, anniskelumyynnissä 18 vuotta.
Oy Alkoholiliike Ab aloittaa toimintansa 5.4.1932 klo 10.00.
- 1943 Viinakortti otetaan käyttöön sodan aikana.
- 1946 Ostajaintarkailuorganisaatio perustetaan.
- 1949 Miedot viinit vapautettiin ostajaintarkkailusta.
- 1952 Väkevät viinit vapautettiin ostajaintarkkailusta.
- 1958 Ostajaintarkailuorganisaatio puretaan. Viinakortti jää edelleen.
- 1969 Alkoholilaki (459/1968) ja laki keskioluesta (462/1968) tulevat voimaan 1.1.1969:
- Kunnallista määräämisvaltaa lisätään.
- Vähittäismyynti sallitaan myös maaseudulla.
- Vähittäismyynnissä ostoikäraja alennetaan 18 vuoteen mietojen juomien osalta.
Alkoholijuomaverolait (463–466/1968) tulevat voimaan 1.1.1969.
Viinakortti poistuu.
- 1977 Alkoholimainonta kielletään lailla.
Alkon myymälöiden kesäaikainen lauantausulkemiskokeilu alkaa.
- 1992 WHO:n Euroopan alkoholiohjelma (European Alcohol Action Plan) allekirjoitetaan.
- 1994 ETA-sopimus tulee voimaan 1.1.1994.
Laki alkoholi- ja alkoholijuomaverosta (1471/1994) tulee voimaan 1.7.1994:
- Siirrytään määräveroon.
- 1995 EU-jäsenyys tulee voimaan 1.1.1995.
Alkoholilaki (1143/1994) tulee voimaan 1.1.1995:
- Alkoholijuomien tuonti-, vienti-, valmistus- ja tukkumyyntimonopolijärjestelmä puretaan, väkevien juomien ja viinien vähittäismyyntimonopoli säilytetään.
- Mietojen alkoholijuomien mainonta sallitaan tietyin rajoituksin.
Laki alkoholi- ja alkoholijuomaverosta (1471/1994) tarkistettiin 1.1.1995.
Tullimääräyksiä väljennetään 1.1.1995.
Matkustajien alkoholituontia säätelevät aikarajat poistetaan.
WHO:n Euroopan alkoholiperuskirja (European Charter on Alcohol) hyväksytään.
Esitys Kansalliseksi alkoholiohjelmaksi julkaistaan.
- 1996 Turistituomisten aikarajoja palautetaan.
- 1997 EY-tuomioistuimen päätös julkistetaan ns. Franzenin tapauksesta.
Esitys kansallisen alkoholiohjelman toimeenpanemiseksi julkaistaan.
- 1998 Tehdään päätös vähittäismyyntimonopolin irrottamisesta konsernista.
- 1999 Oy Alko Ab aloittaa toimintansa itsenäisenä vähittäismyyntimonopolina.
WHO hyväksyy Euroopan 2. alkoholiohjelman (European Alcohol Action Plan 2000–2005).
- 2001 2000-luvun alkoholiohjelma "Yhteistyötä ja vastuuta".
WHO:n Euroopan aluetoimiston, Ruotsin hallituksen ja Euroopan komission kokouksessa Tukholmassa hyväksyttiin "Nuoret ja alkoholi" - julistukseen, jonka tarkoituksena on lasten ja nuorten suojeleminen alkoholihaitoilta.

- 2002 Alkoholipolitiikka 2000 työryhmän loppuraportti "Kohti monen polun alkoholipolitiikkaa". Päihdepalvelujen laatusuositukset raportti.
- 2003 Valtioneuvoston periaatepäätös alkoholipolitiikan linjauksista.
- 2004 Matkustajien, muista EU-maista verotta omaan käyttöönsä hankkimien ja mukanaan tuomien alkoholijuomien määrälliset tuontirajoitukset poistetaan 1.1.2004. Alkoholijuomavero alennetaan 1.3.2004. Alkoholiohjelma 2004–2007 valmistuu 1.4.2004. Viro liittyy EU:n jäseneksi 1.5.2004.

Huumeet:

- 1942 Huumausainelaki (233/1942). Ensimmäinen lakitasoinen huumausainesäädös Suomessa. Sovellettiin kansainvälisten huumausainesopimusten määräyksiä.
- 1956 Huumausainelaki (572/1956). Huumausaineiden valmistus ja kauppa kiellettiin. Rangaistussäännöksiä laajennettiin.
- 1961 YK:n huumausaineyleissopimus. Suomi ratifioi sopimuksen asetuksella (439/1965). Sopimukseen yhdistettiin kaikki aikaisemmat huumausainesopimukset. Luettelo kontrolloitavista huumausaineista.
- 1966 Huumausaineasetus (514/1966). Huumausaineiden käyttö määriteltiin rangaistavaksi teoksi.
- 1971 YK:n psykotrooppisia aineita koskeva yleissopimus. Suomi ratifioi sopimuksen asetuksella (781/1976). Luetteloa kontrolloitavista huumausaineista laajennettiin.
- 1972 Huumausainelaki (41/1972). Sisällöltään rikosoikeudellinen. Säänteli vuoden 1961 YK:n huumausainesopimuksen alaisia aineita ja valmistusta.
- 1981 Huumausaineasetus (282/1981). Asetus laajensi huumausaineluetteloon merkittyn lääkeaineiden määrää huomattavasti.
- 1988 YK:n huumausaineiden ja psykotrooppisten aineiden laitonta kauppaa koskeva yleissopimus. Suomi ratifioi sopimuksen vuonna 1994 uuden huumausainelainsäädännön ja rikoslain kokonaisuudistuksen myötä.
- 1993 Uusi huumausainelaki (1289/1993) ja Rikoslain kokonaisuudistus (1304/1993). Huumausainelainsäädännön nykyaikaistaminen. Rikoslain kokonaisuudistuksessa huumerikokset siirrettiin huumausainelaista rikoslakiin.
- 1994 Sosiaali- ja terveysministeriön päätös syytetoimista luopumiseksi, jos huumausainerikoksen tekijä sitoutuu hoitoon.
- 1997 Huumausainepoliittisen toimikunnan huumausainestrategia 1997. (Komiteanmietintö 1997:10). Taustamateriaalia toimikunnan mietintöön. (Komiteanmietintö 1997:11).
- 1998 Valtioneuvoston periaatepäätös kansallisesta huumausainepolitiikasta (STM julkaisu 4/1999). Rikoslain kokonaisuudistuksessa säädettiin rahanpesusta (68–79/1998).
- 2000 Valtioneuvoston periaatepäätös huumausainepolitiikan tehostamisesta.
- 2001 Schengenin säännösten soveltaminen Suomessa aloitetaan. Laki rikoslain muuttamisesta (654/2001), huumausaineen käyttörikos. Toimenpideohjelma huumausainepolitiikan tehostamisesta vuosille 2001–2003 valmistuu.
- 2002 Sosiaali- ja terveysministeriön asetus opioidiriippuvaisten vieroitus-, korvaus ja ylläpitohoidosta erällä lääkkeillä (289/2002).

- 2004 Huumausainepoliittinen toimenpideohjelma vuosille 2004–2007 valmistuu.
2005 Asetus huumausainetestien tekemisestä (218/2005).
Asetus käsitteli työterveyshuollossa tehtävien huumausainetestien käytäntöjä.

Päihteisiin liittyviä lakeja ja direktiivejä:

Kansanterveyslaki (66/1972), Raittiustyölaki (828/1982), Sosiaalihuoltolaki (910/1982), Päihdehuoltolaki (41/1986), Lääkelaki (395/1987), Lastensuojelulaki (139/1990), Mielenterveyslaki (1116/1990), Rikoslaki (1304/1993), (545/1999), Poliisilaki (493/1995). Neuvoston direktiivi yhteisön ajokortista (91/439/ETY) sisältää määräyksiä ajo-oikeuden myöntämisestä ja päihderiippuvuudesta, Järjestyslaki (612/2003).

UTVECKLINGEN AV ALKOHOL- OCH NARKOTIKALAGSTIFTNINGEN SAMT HÄNDELSER MED INVERKAN PÅ ALKOHOL- OCH NARKOTIKALÅGET

Alkohol:

- 1919 Förbudslagen träder i kraft 1.6.1919.
1931 Rådgivande folkomröstning om förbudslagen 29–30.12.1931
1932 Förbudslagen upphävs. Alkohollagen (45/1932):
- Alkoholmonopolet bildas.
- Detaljhandel tillåts i städer och köpingar.
- Försäljning genom servering tillåts i speciellfall även på landsbygden.
- Åldersgränser för inköp: vid detaljförsäljning 21 år, försäljning genom servering 18 år.
Oy Alkoholiliike Ab inleder sin verksamhet den 5 april 1932 kl. 10.00.
1943 Det s.k. brännvinskortet införs under kriget.
1946 En organisation för kundkontroll inrättas.
1949 Lättvinerna undantas kundkontrollen.
1952 Starkvinerna undantas kundkontrollen.
1958 Organisationen för kundkontroll upplöses, men brännvinskortet kvarstår.
1969 Alkohollagen (459/1968) och lagen om mellanöl (462/1968) träder i kraft 1.1.1969.
- Den kommunala bestämmanderätten ökas.
- Detaljhandel tillåts även på landsbygden.
- I detaljhandeln sänks åldersgränserna för inköp till 18 år i fråga om svaga drycker.
Lagarna om accis på alkoholdrycker (463–466/1968) träder i kraft 1.1.1969.
Brännvinskortet tas ur bruk.
1977 Alkoholreklam förbjuds genom lag.
Försöket med lördagsstängt sommardag i Alkos butiker inleds.
1992 WHO:s europeiska alkoholprogram (European Alcohol Action Plan) undertecknas.
1994 EES-avtalet träder i kraft 1.1.1994.
Lagen om accis på alkohol och alkoholdrycker (1471/1994) träder i kraft 1.7.1994:
- övergång till skatt som påförs enligt alkoholhalten.
1995 EU-medlemskapet träder i kraft 1.1.1995.
Alkohollagen (1143/1994) träder i kraft 1.1.1995:
- Import-, export-, tillverknings- och partiförsäljningsmonopolet på alkoholdrycker hävs, detaljhandelsmonopolet på starka drycker och viner kvarstår.
- Reklam för svaga alkoholdrycker tillåts med vissa begränsningar.
Lagen om accis på alkohol och alkoholdrycker (1471/1994) revideras 1.1.1995.
Tullbestämmelserna luckras upp 1.1.1995.
Tidsgränser som reglerar resandeförsel slopas.
WHO:s europeiska alkoholpolitiska stadga (European Charter on Alcohol) godkänns.
Förslag till nationellt alkoholprogram offentliggörs.

- 1996 Tidsgränserna för resenärers införsel återinförs.
- 1997 EG-domstolens beslut i det s.k. Franzen-fallet offentliggörs.
Förslag till genomförande av det nationella alkoholprogrammet offentliggörs.
- 1998 Beslut om lösgörande av detaljhandelsmonopolet från koncernen Alko-Bolagen.
- 1999 Oy Alko Ab inleder sin verksamhet som ett självständigt bolag med monopolställning inom detaljhandeln.
Det andra europeiska alkoholprogrammet (Second European Alcohol Plan 2000–2005) godkänds av WHO.
- 2001 2000-talets alkoholprogram "Samarbete och ansvar".
På ett möte som WHO:s regionkontor för Europa, Sveriges regering och Europeiska kommissionen håller i Stockholm antas en deklARATION om unga och alkohol. Dess syfte är att skydda barn och unga mot skadeverkningarna av alkohol.
- 2002 Arbetsgruppen "Alkoholpolitik 2000" blir färdig med sitt betänkande "Mot en mångfasetterad alkoholpolitik".
Kvalitetsrekommendation för missbrukarvården-rapport.
- 2003 Statsrådets principbeslut om alkoholpolitikens riktlinjer.
- 2004 Mängdbegränsningarna för skattefri införsel av alkoholdrycker för eget bruk från EU-länder avskaffas 1.1.2004.
Skatterna på alkoholdrycker sänks 1.3.2004.
Alkoholprogrammet 2004–2007 blir färdigt 1.4.2004.
Estland blir EU-medlem 1.5.2004.

Narkotika

- 1942 Narkotikalag (233/1942). Den första finländska lagen om narkotika.
De internationella narkotikaavtalens bestämmelser tillämpas.
- 1956 Narkotikalag (572/1956). Tillverkning av och handel med narkotika förbjöds.
Straffbestämmelserna utvidgas.
- 1961 FN:s allmänna avtal om narkotika.
Finland ratificerar avtalet genom förordning (439/1965).
I detta avtal förenas alla tidigare narkotikaavtal.
Förteckning över narkotika att kontrollera.
- 1966 Narkotikaförordning (514/1966).
Bruk av narkotika blev en straffbar gärning.
- 1971 FN:s allmänna avtal om psykotropiska ämnen.
Finland ratificerar avtalet genom förordning (781/1976).
Förteckningen över narkotika att kontrollera utvidgas.
- 1972 Narkotikalag (41/1972). Straffrättslig till sitt innehåll.
Reglerar ämnen och tillverkning av narkotika enligt FN:s narkotika-avtalen 1961.
- 1981 Narkotikaförordning (282/1981).
Förordningen ökar betydligt antalet läkemedel som upptagits i förteckningen över narkotika.
- 1988 FN:s allmänna avtal om illegal handel med narkotika och psykotropiska ämnen.
- 1988 År 1994 ratificerar Finland avtalet genom en ny narkotikalagstiftning och en totalreform av strafflagen.
- 1993 Ny narkotikalag (1289/1993) och totalreform av strafflagen (1304/1993):
Modernisering av narkotikalagstiftningen.
I samband med totalreformen av strafflagen överförs narkotikabrotten från narkotikalagen till strafflagen.
- 1994 Social- och hälsovårdsministeriets beslut om att avstå från åtal om förövare av narkotikabrott förbinder sig till vård.

- 1996 En nationell narkotikapolitisk kommitté tillsätts.
Bedömning av narkotikaläget samt förslag till åtgärder i syfte att bekämpa narkotikamissbruk och narkotikabrottslighet.
- 1997 Narkotikapolitiska kommitténs narkotikastrategi 1997. (Kommittébetänkande 1997:10).
Bakgrundsmaterial för kommitténs betänkande. (Kommittébetänkande 1997:11).
- 1998 Statsrådets principbeslut om den nationella narkotikapolitiken
(Social- och hälsovårdsministeriets publikationer 4/1999).
I totalreformen av strafflagen regleras om penningtvätt (68–79/1998).
- 2000 Statsrådets principbeslut om effektivisering av narkotikapolitiken.
- 2001 Man börjar tillämpa Schengenregelverket i Finland.
Lag om ändring av strafflagen (654/2001), straffbart bruk av narkotika.
Åtgärdsprogrammet för effektivisering av rusmedelspolitiken åren 2001–2003 blir färdigt.
- 2002 Social- och hälsoministeriets förordning om avgiftning samt substitutions- och underhållsbehandling av opioidberoende personer med vissa läkemedel (289/2002).
- 2004 Åtgärdsprogrammet för narkotikapolitiken 2004–2007 blir färdigt.
- 2005 Statsrådets förordning om utförande av narkotikatester (218/2005).
Förordningen behandlar företagshälsövårdens praxis för narkotikatester.

Lagstiftning om berusningsmedel:

Folkhälsolagen (66/1972), lagen om nykterhetsarbete (828/1982), socialvårdslagen (910/1982), lagen om missbrukarvård (41/1986), läkemedelslagen (395/1987), barnskyddslagen (139/1990), mentalvårdslagen (1116/1990), strafflagen (1304/1993), polislagen (493/1995). Rådets direktiv om körkort (91/439/EEG) innehåller bestämmelser om utfärdande av körkort i samband med narkotikaberoende, ordningslagen (612/2003).

LEGISLATION AND OTHER ISSUES WITH AN IMPACT ON THE ALCOHOL AND DRUG SITUATION

Alcohol

- 1919 Prohibition Act effective as of 1 June 1919.
- 1931 Consultative referendum on the Prohibition Act on 29-30 December 1931.
- 1932 Repeal of the Prohibition Act. Alcohol Act (45/1932):
- Establishment of a state alcohol monopoly.
- Retail sales allowed in cities and towns.
- Licensed serving also allowed in special cases in rural areas.
- Age limits for buying alcohol: 21 years in retail sales, 18 years in licensed serving.
The state-owned company Oy Alkoholiliike Ab started to operate on 5 April 1932 at 10 am.
- 1943 The "liquor card" brought into use during the war.
- 1946 A buyer surveillance organisation established.
- 1949 Light wines freed from buyer surveillance.
- 1952 Fortified wines freed from buyer surveillance.
- 1958 The buyer surveillance organisation abolished. The "liquor card" remains.
- 1969 Alcohol Act (459/1968) and Medium Beer Act (462/1968) effective as of 1 January 1969:
- Municipal autonomy in decision-making enhanced.
- Retail sale allowed also in rural areas.
- Age limits for buying mild beverages lowered to 18.
Acts on Taxes on Alcoholic Beverages (463–466/1968) effective as of 1 January 1969.
The "liquor card" abolished.

- 1977 Alcohol advertising banned by law. Alko starts experimenting with keeping alcohol shops closed on Saturdays during the summertime.
- 1992 WHO's European Alcohol Action Plan signed.
- 1994 EEA Treaty effective as of January 1994.
Alcohol Tax Act (1471/1994) effective as of 1 July 1994:
- Transfer to a tax system based on alcohol content.
- 1995 Finland a member of EU as of January 1995.
Alcohol Act (1143/1994) effective as of 1 January 1995:
- Abolishment of the monopoly on the alcohol imports, exports, production and wholesale; the retail sales monopoly on spirits and wines retained.
- Advertising of mild alcoholic beverages permitted with certain restrictions.
Alcohol Act and Alcohol Tax Act (1471/1994) amended as of 1 January 1995.
Customs regulations relaxed as of 1 January 1995.
Time limits on passenger imports of alcohol abolished.
WHO's European Charter on Alcohol approved.
Proposal for a national alcohol policy strategy published.
- 1996 Time limits on passenger imports reintroduced.
- 1997 Ruling of the European Court of Justice in the so-called Franzen case.
Proposal for the implementation of the national alcohol policy programme published.
- 1998 A decision to detach of the retail sales monopoly from the Alko Group.
- 1999 Alko Inc. starts up as an independent retail sale monopoly.
Second European Alcohol Action Plan 2000–2005 was adopted by the WHO.
- 2001 National Alcohol Policy Programme for the 2000s.
Declaration on Young People and Alcohol adopted at a conference in Stockholm by the WHO Regional Office for Europe, the Swedish government and the European Commission. The main purpose of the Declaration was to protect children and young people from the harm caused by alcohol.
- 2002 The Alcohol Policy 2000 working group completes its memorandum "Kohti monen polun alkoholipolitiikkaa" ('Towards a multi-path alcohol policy').
Report on quality recommendations on services for substance abusers.
- 2003 Government resolution on alcohol policy guidelines.
- 2004 Abolishment of quotas on tax-free alcohol imports for personal use by passengers to other EU countries as of 1 January 2004.
Tax on alcoholic beverages lowered as of 1 March 2004.
Alcohol Programme 2004-2007 completed on 1 April 2004.
Estonia a member of the EU as of 1 May 2004.
- Drugs**
- 1942 Narcotics Act (233/1942).
The first statute on narcotic drugs in Finland.
Implementing the regulations of international conventions on narcotic drugs.
- 1956 Narcotics Act (572/1956).
The production and sales of narcotic drugs prohibited.
The scope of the penal provisions extended.
- 1961 UN Single Convention on Narcotic Drugs.
Finland ratified the Convention by Decree (439/1965).
The Convention consolidated all previous conventions on narcotic drugs.
A list of narcotic drugs with legal controls.
- 1966 Narcotics Decree (514/1966).
Drug use was made a criminal act.

- 1971 UN Convention on Psychotropic Substances. Finland ratified the Convention by Decree (781/1976). New substances added to the list of narcotic drugs with legal controls.
- 1972 Narcotics Act (41/1972).

Emphasis on criminal law. Regulated the substances listed in the 1961 UN Single Convention on Narcotic Drugs and their production.
- 1981 Narcotics Decree (282/1981).
The Decree added substantially to the number of pharmaceuticals in the list of narcotic drugs.
- 1988 UN Convention against Illicit Traffic in Narcotic Drugs and Psychotropic Substances. Finland ratified the Convention in 1994 in connection with the new narcotics legislation and the reform of the Penal Code.
- 1993 New Narcotics Act (1289/1993) and reform of the Penal Code (1304/1993).
Updating of narcotics legislation. Following the reform of the Penal Code, drug offences were transferred from the Narcotics Act under the Penal Code.
- 1994 Decision of the Ministry of Social Affairs and Health not to prosecute if the perpetrator of a drug offence agrees to undergo treatment.
- 1996 Appointing the National Drug Policy Committee. Assessment of the drug situation and a proposal for measures to combat drug abuse and drug-related crime.
- 1997 Drug Strategy 1997 issued by the National Drug Policy Committee (Memorandum 1997/10).
Background to the committee memorandum (Memorandum 1997/11).
- 1998 Government Resolution on National Drug Policy (Publications of the Ministry of Social Affairs and Health 4/1999). The reform of the Penal Code laid down provisions against money laundering (68-79/1998).
- 2000 Government Resolution on intensifying the drug policy.
- 2001 Implementation of the provisions of the Schengen Agreement started in Finland. An amendment of the Penal Code (654/2001) concerning drug use offences. A Drug Policy Action Programme for 2001-2003 to intensify drug policy.
- 2002 Decree of the Ministry of Social Affairs and Health on Withdrawal, Substitute and Maintenance Therapies of Opioid-dependent Persons by Certain Medicines (289/2002).
- 2004 The Drug Policy Action Programme for 2004-2007 finalised.
- 2005 Decree on Drug Testing (218/2005). The decree deals with testing practices in occupational health care.

Legislation on alcohol and drugs:

Primary Health Care (66/1972), Temperance Work Act (828/1982), Social Welfare Act (910/1982), Act on Welfare for Substance Abusers (41/1986), Medicines Act (395/1987), Child Welfare Act (139/1990), Mental Health Act (1116/1990), Penal Code (1304/1993), Police Act (493/1995), Council Directive on Driving Licences (91/439/EEC), with provisions on the granting of a driving licence to persons addicted to psychotropic substances, Public Order Act (612/2003).

Tilastoaineisto ja tietosisältö

Tämä julkaisu sisältää tilastotietoa alkoholijuomien kulutuksesta, tuotannosta ja kaupasta, alkoholijuomien hinnoista, alkoholivalvonnasta, huumausaineiden ja lääkeaineiden käytöstä, päihteiden aiheuttamista terveydellisistä ja sosiaalisista haitoista ja päihdehuollosta.

Alkoholijuomien myynti- ja kulutustilastot on kerätty Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskuksen (STTV) ja Stakesin rekistereistä.

Alkoholijuomien tuonti- ja vientitilastot on kerätty Tullihallituksen rekistereistä.

Alkoholielinkeinotilastot on kerätty Alkon, Tilastokeskuksen, Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskuksen ja Tullihallituksen rekistereistä.

Tiedot alkoholin valvonnasta on saatu Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskuksen ja Lääninhallitusten rekistereistä.

Tietoja päihteiden kokeilusta ja käytöstä on arvioitu erilaisilla väestökyselyillä (Stakes ym.).

Tiedot päihdesairauksien hoidosta on kerätty Stakesin terveydenhuollon hoitoilmoitusrekisteristä. Tiedot on kerätty vuodesta 1987, jolloin tautiluokitus ICD-9 otettiin käyttöön. Vuoden 1996 alussa otettiin käyttöön tautiluokitus ICD-10.

Päihdehuoltoa koskevat tilastot on saatu Stakesin sosiaalihuollon hoitoilmoitusrekisteristä sekä A-kliinikkasäätiön keräämistä tiedoista. Kuntien kustantamaa päihdehuoltoa koskevat tiedot on kerätty tilastotietokanta SOTKA:sta. Tämän lisäksi päihdehuoltoa koskevaa tietoa on saatu Stakesin koordinoimasta huumehoidon tietojärjestelmästä. Se on päihdehoitoyksiköiden vapaaehtoisuuteen perustuva erillisselvitys, jossa kerätään anonyymiä tilastotietoa huumeiden käytön vuoksi päihdehoitoon hakeutuneista asiakkaista.

Päihdetapauslaskentatiedot on kerätty Stakesin 10.10. 1991, 1995, 1999 ja 2003 suorittamien valtakunnallisten yhden päivän laskentojen tuloksista.

Työkyvyttömyyseläketiedot on saatu KELAn ja Eläketurvakeskuksen rekistereistä.

Poliisin tietoon tulleet rikokset: liikennejuopumus-, päihtyneiden säilöönotto- ja väki valtarikostilastot on kerätty Tilastokeskuksen rekistereistä.

Huumausainerikollisuutta koskevat tiedot on saatu Tilastokeskuksen ja keskusrikospoliisin rekistereistä, huumausainekuolemia koskevat tiedot Helsingin yliopiston oikeuslääketieteen laitokselta ja huumeiden kokeilua ja käyttöä koskevat tiedot Pääesikunnan aineistosta, Stakesin keräämistä tiedoista ja Euroopan huumausaineiden ja niiden väärinkäytön seurantakeskuksesta (EMCDDA).

Tiedot takavarikoinneista on saatu Tullihallituksen ja Oikeuspoliittisen tutkimuslaitoksen rekistereistä.

Tiedot lasten ja nuorten huostaanotoista perustuvat Stakesin lastensuojelurekisteriin ja -tilastoihin.

Julkaisussa käytettyjä julkaisemattomia tietoja saa Stakesin Stakestiedosta.

Statistikmaterial och datainnehåll

Denna publikation innehåller statistik över konsumtion, produktion och försäljning av alkoholdrycker, alkoholpriser, alkoholtillsyn, bruk av narkotika och läkemedel, sociala och hälsomässiga skadeverkningar samt missbrukarvård.

Uppgifterna för statistiken över försäljning och konsumtion av alkohol har tagits från Social- och hälsovårdens produkttillsynscentraler (STTV) och Stakes register.

Uppgifterna för statistiken över import och export av alkoholdrycker har tagits från Tullstyrelsens register.

Uppgifterna för statistiken över alkoholnärings har samlats in från Alkos, Statistikcentralens, Social- och hälsovårdens produkttillsynscentraler och Tullstyrelsens register.

Uppgifterna om alkoholtillsynen har tagits från Social- och hälsovårdens produkttillsynscentraler och länsstyrelsernas register.

Flera befolkningsenkäter har genomförts för att samla in uppgifter om experimentering med och användning av alkohol och andra droger (Stakes m.fl.).

Uppgifterna om sjukhusvård på grund av alkohol- och narkotikarelaterade sjukdomar har tagits från Stakes vårdanmälningsregister inom hälso- och sjukvården. Uppgifter har samlats in sedan 1987, när sjukdomsklassifikationen ICD-9 togs i bruk. I början av 1996 togs sjukdomsklassifikationen ICD-10 i bruk.

Uppgifterna för statistiken över missbrukarvård har man fått från Stakes vårdanmälningsregister inom socialvården och ur uppgifter som A-klinikstiftelsen samlat in. Uppgifterna om kommunalt finansierad missbrukarvård har tagits från statistikdatabasen Sotka. Därutöver har man fått uppgifter om missbrukarvård från informationssystemet för narkomanvården, som Stakes samordnar. Inom ramen för informationssystemet får man genom en särskild utredning anonyma statistikuppgifter från enheter för missbruksbehandling om klienter som sökt vård på grund av narkotikabruk. Enheternas deltagande är frivilligt.

Uppgifterna från inventeringen av alkohol- och narkotikarelaterade fall baserar sig på resultaten från de riksomfattande inventeringar som Stakes genomfört under ett dygn den 10 oktober 1991, 1995, 1999 och 2003.

Uppgifterna om invalidpensioner har hämtats från Folkpensionsanstaltens och Pensionsskyddscentralens register.

Brott som kommit till polisens kännedom: Uppgifterna i statistiken över trafikfylleri, omhändertagande av berusade och våldsbrott har tagits från Statistikcentralens register.

Uppgifterna om narkotikarelaterad kriminalitet är hämtade från Statistikcentralens och centralkriminalpolisens register, uppgifterna om narkotikarelaterade dödsfall har man fått från institutionen för rättsmedicin vid Helsingfors universitet och uppgifterna om experimentering med och användning av narkotika från Huvudstabens datamaterial, uppgifter som Stakes samlat in och från Europeiska centrumet för kontroll av narkotika och narkotikamissbruken (ECNN).

Uppgifterna om konfiskering är hämtade från Tullstyrelsens och Rättspolitiska forskningsinstitutets register.

Uppgifterna om omhändertagna barn och ungdomar bygger på Stakes barnskyddsregister och barnskyddsstatistik.

Opublicerade uppgifter som används i denna publikation fås från resultatområdet Stakesinformation vid Stakes.

Statistical material and data content

The publication contains statistical information on the consumption, production, sales and prices of alcoholic beverages, alcohol supervision, narcotic drug and psychoactive pharmaceutical use, social and health-related harm from alcohol and drugs, and care and services for substance abusers.

Statistics on the sales and consumption of alcoholic beverages are based on the registers of the National Product Control Agency for Welfare and Health (STTV) and the National Research and Development Centre for Welfare and Health (STAKES).

Statistics on alcohol imports and exports are based on the registers of the National Board of Customs.

Statistics on the alcohol industry are based on the registers of Alko, Statistics Finland, the National Product Control Agency for Welfare and Health and the National Board of Customs.

Statistics on alcohol supervision are based on the registers of the National Product Control Agency for Welfare and Health and State Provincial Offices.

Various population surveys (by STAKES and others) have been conducted to obtain data on the experimentation and use of alcohol and drugs.

Data on the treatment of diseases related to alcohol and drugs are from STAKES' Care Register for Health Care. These data have been collected since 1987, when the disease classification system ICD-9 was introduced. The disease classification system ICD-10 came into force in early 1996.

Statistics on care and services for substance abusers are based on STAKES' Care Register for Social Welfare and the data collected by the A-Clinic Foundation. Data on municipally funded care and services for substance abusers are taken from the Finnish Municipal Database for Social and Health Statistics (SOTKA). In addition, data have been obtained from the Drug Treatment Information System, co-ordinated by STAKES. Data for the Information System are submitted on a voluntary basis by units providing services for substance abusers. The aim is to obtain anonymous statistical data on clients who seek treatment on account of substance abuse.

Data on alcohol- and drug-related cases are based on the results of one-day national-level censuses carried out by STAKES on the 10th of October in 1991, 1995, 1999 and 2003.

Data on disability pensions come from the registers of the Social Insurance Institution and the Finnish Centre for Pensions.

Data on offences recorded by the police for statistics on drink driving, violent offences and persons taken into police custody for drunkenness come from the registers of Statistics Finland.

Data on drug-related crime come from the registers of Statistics Finland and the National Bureau of Investigation, data on drug-related deaths from the Department of Forensic Medicine at the University of Helsinki, data on drug experimentation and use from the Finnish Defence Forces, STAKES and from the EMCDDA (European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction).

Data on drug seizures come from the registers of the National Board of Customs and the National Research Institute of Legal Policy.

Data on children and young persons taken into care come from STAKES' Child Welfare Register and Statistics.

Any unpublished data used in compiling this publication are available from the STAKES Information division.

KÄYTETYT KÄSITTEET

Päihde:	Alkoholi, korvikkeet, liuottimet, lääkeaineet ja huumausaineet.
Alkoholijuoma:	Nautittavaksi tarkoitettu juoma, jonka alkoholipitoisuus on yli 2,8 tilavuusprosenttia etyylialkoholia.
Väkevä juoma:	Alkoholipitoisuus yli 22 tilavuusprosenttia etyylialkoholia. Näitä ovat viina ja muu väkevä juoma.
Mieto juoma:	Alkoholipitoisuus enintään 22 tilavuusprosenttia etyylialkoholia. Näitä ovat viini, siideri, long drink -juoma ja olut eli mallasjuoma.
Tislattu juoma:	Tislaamalla valmistettu alkoholijuoma, jonka alkoholipitoisuus on yli 2,8 tilavuusprosenttia etyylialkoholia.
Väkevä viini:	Viinistä tai hedelmäviinistä etyylialkoholia lisäämällä valmistettu juoma, jonka alkoholipitoisuus on enintään 22 tilavuusprosenttia etyylialkoholia.
Mieto viini tai hedelmäviini	Viinirypäleistä, hedelmistä tai marjoista käymisteitse valmistettu juoma, jonka alkoholipitoisuus on enintään 15 tilavuusprosenttia etyylialkoholia ja joka ei sisällä lisättyä etyylialkoholia.
Vahva olut:	Käymisteitse pääasiassa maltaista valmistettu juoma, jonka alkoholipitoisuus on yli 4,7 tilavuusprosenttia etyylialkoholia.
Keskiolet:	Käymisteitse pääasiassa maltaista valmistettu juoma, jonka alkoholipitoisuus on enintään 4,7 tilavuusprosenttia etyylialkoholia.
Alkoholiton juoma:	Ei sisällä lainkaan tai enintään 2,8 tilavuusprosenttia etyylialkoholia.
Mieto olut:	Käymisteitse pääasiassa maltaista valmistettu juoma, jonka alkoholipitoisuus on enintään 2,8 tilavuusprosenttia etyylialkoholia.
Alkoholipitoinen virvoitusjuoma:	Alkoholipitoisuus yli 1,2 mutta enintään 2,8 tilavuusprosenttia etyylialkoholia.
Väkiiviina:	Etyylialkoholi tai sen vesiliuos, jota ei ole denaturoitu.
Denaturoitu etanoli:	Alkoholivalmiste, joka on valmistettu denaturoimalla väkiiviinaa tai sen vesiliuosta.
Huume:	Yleiskäsite, joka sisältää sekä huumausaineet että ne pääasiassa keskushermostoon vaikuttavat lääkeaineet, joita voidaan käyttää päihtymistarkoitukseen.
Huumausaine:	Määritellään huumausaineasetuksessa mainittujen ainelistojen perusteella.
Alkoholijuomien ostoikärajat:	Vähittäismyynnissä 18 vuotta täyttäneet voivat ostaa mietoja alkoholijuomia ja 20 vuotta täyttäneet kaikkia alkoholijuomia. Anniskelussa ikäraja on 18 vuotta. Juomien, joiden alkoholipitoisuus on 1,2–2,8 tilavuusprosenttia etyylialkoholia, vähittäismyynti ja anniskelu on sallittua 18 vuotta täyttäneille.
Alkoholijuomien kokonaisynti sisältää seuraavat myynti- ja toimituserät.	
Vähittäismyynti:	Vähittäismyynti Alkon myymälöistä ja tilauspalvelupisteistä sekä alkoholijuomien toimitukset elintarvikeliikkeille ja tilaviini- ja sahtimyyvälöille.
Anniskelu:	Alkoholijuomien toimitukset anniskeluravintoloille. A-ravintolat: anniskelulupa kaikille alkoholijuomille B-ravintolat: anniskelulupa miedoille alkoholijuomille C-ravintolat: anniskelulupa enintään 4,7 tilavuusprosenttia alkoholijuomille.
Muu myynti:	Myynti lääkinnällisiin, teknisiin ja kirkollisiin tarkoituksiin, myynti ulkomaan liikenteeseen ja vienti.

Alkoholijuomien kulutus:

Tilastoitu kulutus:	Alkoholijuomien vähittäismyynti ja alkoholijuomien anniskelu kotimaassa (sisältää erät: Alkon myymälöiden myynti vähittäismyyntiasiakkaille, alkoholijuomien toimitukset elintarvikeliikkeille sekä anniskeluravintoloille).
Tilastoimaton kulutus:	Turistien alkoholituomiset, alkoholijuomien koti valmistus, laiton alkoholijuomien valmistus, salakuljetus ja korvikealkoholi sekä turistien ulkomailla nauttima alkoholi.
Kokonaiskulutus: Tilastoidun kulutuksen arvo:	Tilastoitu ja tilastoimaton kulutus yhteensä. Vähittäiskulutuksen arvo on vähittäismyyntin arvo pl. long drink -juomien, siiderin ja mallasjuomien osalta paluupullojen arvo. Anniskelukulutuksen arvo sisältää oston arvon lisäksi ravintoloiden perimän anniskelukatteen. Edustuskulutusta ei ole vähennetty kulutuksen arvosta.

Sekakäyttö: Eri pähteiden samanaikainen käyttö.

Päihdepalvelut: Päihdehuollon erityispalvelut ja sosiaali- ja terveysterveystyö, joista haetaan apua pähteiden käyttöön liittyvistä syistä.

Päihdehuollon erityispalvelut: A-klinikat ja nuorisoasemat sekä vastaavat avohoitoyksiköt, katkaisuasemat ja kuntoutusyksiköt, päihdeongelmallisille tarkoitetut asumis- ja hoito- ja ensisuoja- ja päivätoimintakeskukset.

Päihde-ehdoitoinen asiakkuus: Päihdeongelmainen tai myös A-klinikoiden palveluita käyttävä päihdeongelmaisen omainen.

Päihdetapaus: Päihdetapauslaskennassa päihdetapaus ei tarkoita henkilöä, vaan päihde-ehdoista asiointikertaa.

Päihdehuollon laitos: KELAn kuntoutusrahaan oikeuttavat laitokset ja kaikki katkaisuhuoltoasemat.

Huumehoitoon erikoistuneet yksiköt: Päihdehuollon erityis- ja hoito- ja ensisuoja- ja päivätoimintakeskukset, jotka ovat erikoistuneet huumeiden käyttäjien hoitoon.

Päihdesairauksien sairaalahoito: Sairaalahoitajakso, jossa päihdediagnoosi on joko 1. päädiagnoosina ja/tai 2.-3. sivudiagnoosina.

Alkoholisairaus:

ICD-9 diagnoosit: 2650A, 291, 303, 3050A, 3575A, 4255A, 5307A, 5353A, 5710A-5713X, 5770D-5770F, 5771C-5771D, 6484A, 7607A, 980.

ICD-10 diagnoosit: F10, T51, K70, K86.0, I42.6, K29.2, E52, E24.4, G31.2, G62.1, G72.1, P04.3, Q86.0, O35.4, Z50.2, Z71.4, Z72.1, R78.0.

Huumesairaus:

ICD-9 diagnoosit: 292, 304, 3052A-3059X, 6483A, 7607X, 967, 9694A-9695X, 9696A, 9697A, 9697B, 9697X; 9650A-9650X, 9651A-9657A, 9659X; 9658X, 9685A, 9690A, 9691A-9693X, 9698X-9699X, 9701A, 982.

ICD-10 diagnoosit: F11-F16, F18-F19, F55, T39, T40, T42.3-T42.4, T42.6-T42.7, T43, T50.7, T52, R78.0-R78.5, Z50.3, Z71.5, Z72.2, O35.5, P04.4, P96.1, X40-X42.

Väkivalta-rikollisuus: Poliisin tietoon tulleet murhat, tapot, surmat ja pahoinpitelyrikokset ja tapon, murhan tai surman yritykset.

Lastensuojelu:

- Lapsi: Henkilö, joka ei ole täyttänyt 18 vuotta (LsL 3 pyk.).
Huostaanotto: Lapsen hoidon ja kasvatuksen järjestäminen kunnan sosiaalilautakunnan toimesta.
Sijoitettu lapsi: Sosiaalilautakunnan päätöksellä kodin ulkopuolelle joko avohuollon tukitoimena, huostaanotettuna tai jälkihuoltona sijoitettu lapsi.

ANVÄNDA BEGREPP

Alkohol och andra droger:

Alkohol, T-sprit och andra surrogat, lösningsmedel, läkemedel och narkotika.

Alkoholdryck:

Dryck för njutningsändamål, vilken innehåller över 2,8 volymprocent etylalkohol.

Stark dryck: Alkoholhalten är över 22 volymprocent etylalkohol. Till denna kategori hör brännvin och övriga starka drycker.

Svag dryck: Alkoholhalt är högst 22 volymprocent etylalkohol. Till denna kategori hör vin, cider, long drink och öl, d.v.s. maldrycker.

Destillerad dryck: Genom destillation tillverkad alkoholdryck, vars alkoholhalt är över 2,8 volymprocent etylalkohol.

Starkvin: Av vin eller fruktvin tillverkad alkoholdryck, vars alkoholhalt är högst 22 volymprocent etylalkohol.

Lättvin eller fruktvin: Av vinduvor, frukt eller bär genom jäsnings tillverkad dryck, vars alkoholhalt är högst 15 volymprocent etylalkohol och som inte innehåller tillsatt etylalkohol.

Starköl: I huvudsak av malt genom jäsnings tillverkad dryck, vars alkoholhalt är över 4,7 volymprocent etylalkohol.

Mellanöl: I huvudsak av malt genom jäsnings tillverkad dryck, vars alkoholhalt är högst 4,7 volymprocent etylalkohol.

Alkoholfri dryck:

Innehåller ingen etylalkohol alls, eller högst 2,8 volymprocent etylalkohol.

Lättöl: I huvudsak av malt genom jäsnings tillverkad dryck, vars alkoholhalt är högst 2,8 volymprocent etylalkohol.

Alkoholhaltig läskedryck: Alkoholhalt över 1,2 men högst 2,8 volymprocent etylalkohol.

Sprit:

Etylalkohol eller odenaturerad vattenlösning därav.

Denaturerad etanol:

Alkoholpreparat som tillverkats genom att denaturera sprit eller vattenlösning därav

Narkotika:

Ett allmänbegrepp som omfattar narkotiska ämnen samt de läkemedel som påverkar det centrala nervsystemet och som kan användas i berusningssyfte.

Narkotiska ämne:

Definieras på grundval av de i narkotikaförordningen nämnda ämnesförteckningarna.

Åldersgränser för köp av alkoholdrycker:

I detaljhandeln får 18 år gamla köpa svaga alkoholdrycker och 20 år gamla alla alkoholdrycker. I fråga om servering är åldersgränsen 18 år. Drycker med 1,2–2,8 volymprocent etylalkohol får säljas och serveras till personer som är minst 18 år.

Den totala försäljningen av alkoholdrycker inbegriper följande försäljning och leveranser:

Detaljhandel:	Minutförsäljning i Alkos butiker och utlämningsställen samt leveranser av alkoholdrycker till livsmedels-, gårdsvins- och sahtibutiker.
Servering:	Leveranser av alkoholdrycker till restauranger med serveringstillstånd restauranger med A-rättigheter: tillstånd till servering av alla alkoholdrycker restauranger med B-rättigheter: tillstånd till servering av svaga alkoholdrycker restauranger med C-rättigheter: tillstånd till servering av alkoholdrycker som innehåller högst 4,7 volymprocent alkohol
Övrig försäljning:	Försäljning för medicinska, tekniska och kyrkliga ändamål, skattefri försäljning samt export.

Alkoholkonsumtion:

Registrerad konsumtion:	Minutförsäljning av alkoholdrycker och servering av alkohol i hemlandet (omfattar försäljning i Alkos butiker till detaljhandelskunder, leveranser av alkoholdrycker till livsmedelsbutiker och restauranger med serveringstillstånd).
Oregistrerad konsumtion:	Resandeförsel, hemtillverkning av alkoholdrycker, olaglig alkoholtillverkning, smuggling, T-sprit och andra surrogat samt alkohol som turister dricker i utlandet.
Total konsumtion:	Registrerade och oregistrerad konsumtion sammanlagt.
Värde av registrerad konsumtion:	Värdet av alkoholkonsumtion är inom detaljhandeln värdet av detaljförsäljningen exklusive returflaskans värde när det gäller long drink, cider och malt-drycker. Serveringens värde inkluderar värdet på inköpet samt den täckning för serveringen som restauranger tar ut. Värdet av alkoholkonsumtion inkluderar representationsutgifter.

Blandbruk:

Samtidigt bruk av alkohol, T-sprit och andra surrogat, lösningsmel, läkemedel eller narkotika.

Tjänster inom missbrukarvården:

Missbrukarvårdens specialtjänster samt social- och hälsovårdstjänster som används på grund av alkohol och andra droger.

Missbrukarvårdens specialtjänster:

A-kliniker och ungdomsstationer samt motsvarande öppenvårdsenheter; akutvårdsstationer och rehabiliteringsenheter; boendeservice, skyddshärbärgen och dagcentraler för missbrukare.

Alkohol- och narkotikarelaterad klientrelation:

Missbrukare eller anhörig till missbrukare som använder A-klinikens tjänster.

Alkohol- och narkotika-relaterat fall:

I inventeringen av alkohol- och narkotikarelaterade fall avser ett fall inte en person utan ett alkohol- och narkotikarelaterat klientbesök.

Institution för missbrukarvård:

Institutioner som är berättigade till FPA:s rehabiliteringspenning, samt alla akutvårdsstationer.

Enheter som specialiserat sig på narkomanvård:

Enheter inom missbrukarvården eller hälso- och sjukvården som specialiserat sig på att behandla narkotikabrukare.

Sjukvård av alkohol- och drogrelaterade sjukdomar: Vårdperiod vid sjukhus, varvid en alkohol- och narkotikarelaterad diagnos är antingen den första huvuddiagnosen och/eller den andra eller den tredje bidiagnosen.

Alkoholrelaterad sjukdom:

ICD-9-diagnoser: 2650A, 291, 303, 3050A, 3575A, 4255A, 5307A, 5353A, 5710A-5713X, 5770D-5770F, 5771C-5771D, 6484A, 7607A, 980.

ICD-10-diagnoser: F10, T51, K70, K86.0, I42.6, K29.2, E52, E24.4, G31.2, G62.1, G72.1, P04.3, Q86.0, O35.4, Z50.2, Z71.4, Z72.1, R78.0.

Narkotika relaterad sjukdom:

ICD-9-diagnoser: 292, 304, 3052A–3059X, 6483A, 7607X, 967, 9694A–9695X, 9696A, 9697A, 9697B, 9697X; 9650A–9650X, 9651A–9657A, 9659X; 9658X, 9685A, 9690A, 9691A–9693X, 9698X–9699X, 9701A, 982.

ICD-10-diagnoser: F11–F16, F18–F19, F55, T39, T40, T42.3–T42.4, T42.6–T42.7, T43, T50.7, T52, R78.0–R78.5, Z50.3, Z71.5, Z72.2, O35.5, P04.4, P96.1, X40–X42.

Våldsbrottslighet: Mord, dråp, dråp under förmildrande omständigheter och misshandel som kommit till polisens kännedom samt sådana försök till dråp, försök till mord eller försök till dråp under förmildrande omständigheter som kommit till polisens kännedom.

Barnskydd:

Barn: Person som inte fyllt 18 år (BsL 3).

Omhändertagande: Barnets vård och uppfostran anordnas genom kommunens socialnämnd.

Placerat barn: Barn som genom socialnämndens beslut placerats utanför hemmet antingen genom stödåtgärd inom den öppna vården, som omhändertaget eller för eftervård.

CONCEPTS

Substance: Alcohol, surrogates, solvents, psychoactive pharmaceuticals and illegal drugs.

Alcoholic beverage: A beverage intended for consumption and containing more than 2.8 per cent by volume of ethyl alcohol.

Strong alcoholic beverage: Contains more than 22 per cent by volume of ethyl alcohol (vodka, gin etc. and other strong beverages).

Light alcoholic beverage: Contains no more than 22 per cent by volume of ethyl alcohol (wine, cider, long drinks and beer or malted beverages).

Distilled beverage: An alcoholic beverage produced by distillation and containing more than 2.8 per cent by volume of ethyl alcohol.

Fortified wine: A beverage produced from wine or fruitwine by adding ethyl alcohol and containing no more than 22 per cent by volume of ethyl alcohol.

Light wine or fruit wine: A beverage produced from grape, fruits or berries by fermentation, containing no more than 15 per cent by volume of ethyl alcohol and no added ethyl alcohol.

Strong beer: A beverage produced primarily from malt by fermentation and containing more than 4.7 per cent by volume of ethyl alcohol.

Medium beer: A beverage produced primarily from malt by fermentation and containing no more than 4.7 per cent by volume of ethyl alcohol.

Non-alcoholic beverage: Contains no ethyl alcohol or no more than 2.8 per cent by volume of ethyl alcohol.

Mild beer: A beverage produced primarily from malt by fermentation and containing no more than 2.8 per cent by volume of ethyl alcohol.

Alcoholic soft drink: Contains 1.2 to 2.8 per cent by volume of ethyl alcohol.

Industrial ethyl alcohol: Ethanol alcohol or its aqueous solution that has not been denatured.

Denatured ethanol: An alcohol preparation produced by denaturing industrial ethyl alcohol or its aqueous solutions.

Drug: An umbrella concept that includes both narcotic drugs and psychoactive pharmaceuticals that can be used for intoxication purposes.

Narcotic drug:	Defined on the basis of the lists of substances referred to the Narcotics Decree.
Age limits on purchase of alcohol:	In retail sale, mild alcoholic beverages can be purchased by those aged 18 or over and all types of alcoholic beverages by those ages 20 or over. In licensed serving, the age limit is 18. Retail sales and licensed serving of drinks containing 1.2 to 2.8 per cent by volume of ethyl alcohol is allowed to people aged 18 or over.
Total sales of alcoholic beverages include the following sales and delivery items:	
Retail sale:	Retail trade at Alko stores and delivery points and deliveries of alcoholic beverages to grocery stores and stores for selling fruit wine and sahti.
Licensed serving:	Deliveries of alcoholic beverages to licensed restaurants. Restaurants with licence A: Licensed to serve all types alcoholic beverages. Restaurants with licence B: Licensed to serve mild alcoholic beverages. Restaurants with licence C: Licensed to serve alcoholic beverages with alcohol content of no more than 4.7 per cent by volume of ethyl alcohol.
Other sales:	Sales for medicinal, technical or ecclesiastical purposes, sales in foreign traffic and exportation.
Consumption of alcoholic beverages:	
Documented consumption:	Retail sales of alcoholic beverages and the licensed serving of alcoholic beverages in Finland (includes sales in Alko stores to retail clients, deliveries of alcoholic beverages to grocery stores and licensed restaurants).
Undocumented consumption:	Alcoholic imports by passengers, home preparation of alcoholic beverages, illegal distillation, smuggling, surrogates and alcohol consumed by Finns abroad.
Total consumption:	Documented and undocumented consumption combined.
Value of documented consumption:	The value of retail consumption in the values of retail sales, excluding the value of return bottles for long drinks, cider and beer. The value of licensed consumption includes the margin on licensed serving recovered by restaurants, as well as the purchase value. The value of consumption includes entertainment expenses.
Mixed use:	Simultaneous use of different substances.
Services for substance abusers:	Specialised services for substance abusers and social and health services used for alcohol- and drug-related reasons.
Specialised services for substance abusers:	A-clinics and youth clinics and other similar units of community-based care, detoxification centres, rehabilitation units, housing services for substance abusers, overnight shelters and day centres.
Substance abuse client:	A substance abuser or the abuser's family member who uses the services of A-clinics.
Substance abuse case:	In the Survey of Substance Abuse Cases in Health and Social Services, a substance abuse case refers to an alcohol- or drug-related service visit rather than to an individual service user.
Institution providing care for substance abusers:	Facilities entitled to the rehabilitation allowance of the Social Insurance Institution and all detoxification centres.
Units specialised in drug treatment:	Units in specialised services for substance abusers or healthcare units specialised in the treatment of drug users.

Hospital care for alcohol- or drug-related diseases: A period of hospital care with an alcohol- or drug-related diagnosis as the first primary diagnosis or as the second or third secondary diagnosis.

Alcohol-related disease:

ICD-9-diagnoses: 2650A, 291, 303, 3050A, 3575A, 4255A, 5307A, 5353A, 5710A–5713X, 5770D–5770F, 5771C–5771D, 6484A, 7607A, 980.

ICD-10-diagnoses: F10, T51, K70, K86.0, I42.6, K29.2, E52, E24.4, G31.2, G62.1, G72.1, P04.3, Q86.0, O35.4, Z50.2, Z71.4, Z72.1, R78.0.

Drug-related disease:

ICD-9-diagnoses: 292, 304, 3052A–3059X, 6483A, 7607X, 967, 9694A–9695X, 9696A, 9697A, 9697B, 9697X; 9650A–9650X, 9651A–9657A, 9659X; 9658X, 9685A, 9690A, 9691A–9693X, 9698X–9699X, 9701A, 982.

ICD-10-diagnoses: F11–F16, F18–F19, F55, T39, T40, T42.3–T42.4, T42.6–T42.7, T43, T50.7, T52, R78.0–R78.5, Z50.3, Z71.5, Z72.2, O35.5, P04.4, P96.1, X40–X42.

Violent offences: Murders, manslaughters, homicides and assaults or attempted murders, manslaughters or homicides recorded by the police.

Child welfare:

Child: A person who has not yet turned 18 (Child Welfare Act, Section 3).

Taking into care: Municipal authorities (the Social Welfare Board) take responsibility for the care and upbringing of a child.

Placed child: A child or young person placed outside the home by a decision of the Social Welfare Board, which has been made to provide support in community care or when the child or young person has been taken into care or is in need of after-care.

Lähteet - Källor - Sources

Ahlström Salme & Metso Leena & Tuovinen Eeva-Liisa (2003): Nuorten juominen vähentynyt, usein humaltuminen ei. Yhteiskuntapolitiikka 68 (6). Stakes, 597–602.

Päihdetutkimukset 1998, 2002 ja 2004. Stakes.

Hakkarainen Pekka & Metso Leena (2004): Suomalaisten suhtautuminen huumeisiin ja huumepolitiikkaan. Mieliapiteet ja asenteet väestössä 2002. Yhteiskuntapolitiikka 69 (1). Stakes, 39–53.

Hakkarainen, Pekka & Metso, Leena (2005): Märkä pilvi ja vuosi 2004. Yhteiskuntapolitiikka 70 (3), 252–265.

Hakkarainen, Pekka & Metso, Leena (2006): Nuorten huumeiden käyttö on vähentynyt. Dialogi 16 (7), 36–37.

Juomatapatutkimukset 1968, 1984, 1992, 2000. Stakes.

Luopa, Pauliina, Pentikäinen, Minna & Jokela, Jukka (2006): Nuorten elinolot, terveys ja terveystottumukset 1996–2005. Kouluterveyskysely 2005. Stakesin työpapereita 25/2006.

Metso Leena & Nuorvala Yrjö (2004): Huumeasiakkaat yleistyivät sosiaali- ja terveystalveissa. Dialogi 3/2004. Stakes.

Natunen, Sanna, Jallinoja, Piia, Helakorpi, Satu & Uutela, Antti (2006): Huumekontaktit ja mieliapiteet huumeongelman vakavuudesta - tutkimus työikäisistä suomalaisista. Yhteiskuntapolitiikka 71 (3), 250–258.

Partanen, Airi (2005): Päihdehuollon huumeasiakkaat 2004. Tilastotiedote 12/2005. Stakes.

Partanen, Päivi, Hakkarainen Pekka, Holmström, Pekka, Kinnunen, Aarne, Leinikki, Pauli & Partanen, Airi & Seppälä Timo & Vätkki Jouni & Virtanen Ari (2004): Amfetamiinien ja opiaattien ongelmakäytön yleisyys Suomessa 2002. Yhteiskuntapolitiikka 69 (3). Stakes, 278–286.

Sirén, Reino, Lehti, Martti & Kivivuori, Janne (2005): Väkivaltarikokset ja alkoholi. Rikollisuustilanne 2004. Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos.

Sosiaali- ja terveysministeriö (2003): Kartoitus opioidiriippuvaisten lääkekorvaushoidon hoitajoina. Sosiaali- ja terveysministeriön monisteita 2003:13. STM.

Päihdetilastollinen vuosikirja 2006

Alkoholi ja huumeet

Statistisk årsbok om alkohol
och narkotika 2006

Yearbook of Alcohol
and Drug Statistics 2006

Päihdetilastollinen vuosikirja sisältää keskeiset tiedot alkoholijuomien ja huumeiden kokeilusta ja käytöstä, siitä aiheutuvista sosiaalisista ja terveydellisistä haitoista, päihdehuollosta ja päihteisiin liittyvästä rikollisuudesta. Kirjassa on tietoja myös alkoholi-juomien tuotannon ja kaupan kehityksestä sekä alkoholielinkeinon ja alkoholimainonnan valvonnasta.

Kirja antaa tarkan kuvan maamme päihdetilanteen kehityksestä. Yleiskatsauksessa esitetään maamme alkoholi- ja huumeepoliittien keskeisiä tavoitteita sekä niiden yhteyksiä kansainvälisiin alkoholi- ja huumeepoliittisiin sopimuksiin ja ohjelmiin.

Statistisk årsbok om alkohol och narkotika innehåller centrala uppgifter om att pröva på och bruka alkohol och narkotika, om de sociala och hälsorelaterade skadeverkningarna av detta, om missbrukarvården och om alkohol- och narkotikarelaterad brottslighet. I årsboken ges också information om hur tillverkningen av och handeln med alkoholdrycker utvecklas samt om övervakningen av alkoholnäringen och alkoholreklamen.

Årsboken ger en detaljerad bild av hur alkohol- och narkotikasituationen utvecklas i vårt land. I den allmänna översikten presenteras huvudmålen för vårt lands alkohol- och narkotikapolitik samt deras kopplingar till internationella alkohol- och narkotikapolitiska avtal och program.

The Yearbook of Alcohol and Drug Statistics contains key information on alcohol and drug use and experimentation, related social and health harm, services for substance abusers, and alcohol- and drug-related crime. It also provides information on trends in the production and trade of alcoholic beverages and on the supervision of the alcohol industry and alcohol advertising.

The yearbook provides a comprehensive overview of alcohol and drug trends in Finland. The text section also outlines Finnish alcohol and drug policy goals in the context of international alcohol and drug policy conventions and programmes.

Stakes
Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskus
Postimyynti
Stakes/Asiakaspalvelut
PL 220 00531 Helsinki
Puhelin: (09) 3967 2190
(09) 3967 2308 (automaatti)
Internet: www.stakes.fi/Julkaisut

Stakes
Forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården
Postförsäljningen
Stakes/Publikationer
PB 220 FIN-00531 Helsingfors
Tfn +358 9 396 71 eller
+358 9 3967 2190
Internet: www.stakes.fi

STAKES
National Research and Development Centre for Welfare and Health
Mail orders
STAKES/Publications
P.O. Box 220 FIN-00531 Helsinki, Finland
Tel. +358 9 39671
Internet: www.stakes.fi

ISBN 951-33-1898-2
ISSN 1795-5165 (Suomen virallinen tilasto)
ISSN 1455-7444 (Päihdetilastollinen vuosikirja)

Suomen virallinen tilasto
Finlands officiella statistik
Official Statistics of Finland

9 789513 318987